आज तीज
देशभर मनाइँदै । ९

नेपाल र माल्दिभ्स भिड्दै
साफ च्याम्पियनसिप । १५

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

कान्तिपुर

kantipurdaily.com

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २६ अंक २०६ सुर्खेत | २७ भदौ २०७५ बुधबार भाद्र शुक्लपक्ष तृतीया | नेपाल संवत् ११३८ | कर्णाली प्रदेश संस्करण | KANTIPUR, Nepali National Daily, Wednesday, September 12, 2018 | पृष्ठ १२+४ | १० रुपैयाँ

'रेडलाइट एरिया हुनुपर्छ'

लेखनाथ (कास)- गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले यौन व्यवसायलाई व्यवस्थित बनाउन यौनकर्मीलाई परिचयपत्रको व्यवस्था गर्नुपर्ने बताएका छन् । होटल संघ नेपालले मंगलबार पोखरामा गरेको कार्यक्रममा उनले 'रेडलाइट एरिया' हुनुपर्ने या परिचयपत्र व्यवस्था गर्नुपर्ने सुझाए । 'जति रोक्न खोजेपनि भित्रभित्र धन्दा भइरहेकै छ,' उनले भने, 'बरु धन्दा गर्नेलाई परिचयपत्र दिएर व्यवस्थित बनाऔं ।' परिचयपत्रको व्यवस्था गरे थोरथोरै कर पनि उठाउन सकिने उनले जनाए । 'परिचयपत्र हुने हो भने यहाँको होटल व्यवसाय अझै फस्टाउने मौका पाउँछ,' उनले भने, 'यसो गर्दा उपयुक्त हुन्छ कि ?' विभिन्न जिल्लाबाट कर्मचारी पोखरा आउँदा सरकारी अतिथिगृहमा नबस्ने उल्लेख गर्दै उनले भने, 'लेकसाइड जाने कारण त्यही रहेछ ।'

फेसबुकमा गालीगलौज आरोपमा कलाकार पक्राउ

काठमाडौं (कास)- फेसबुकमा कलाकार संघका अध्यक्ष रामकेशर बोगटीलाई गालीगलौज गरेको आरोपमा प्रहरीले कलाकार एवं चलचित्र निर्देशक देशभक्त खनाललाई पक्राउ गरेको छ । उनलाई मंगलबार बिहान पक्राउ गरी महानगरीय प्रहरी परिसर टेकु लगिएको छोरा अभ्युदय खनालले बताए । अभ्युदयका अनुसार तीन वर्षअघि रामकेशरसँग देशभक्तले खरिद गरेको जग्गामा किचलो आएको थियो । निजी गुठी मिसिएको जग्गा थाहा नदिई किनाएको भन्दै देशभक्तले रामकेशरविरुद्ध फेसबुकमा लेखेका थिए ।

सार्वजनिक पदाधिकारीका विवरण गोप्य नहुने

काठमाडौं (कास)- वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमा संशोधन गरी सार्वजनिक पदमा रहेकाको वैयक्तिक विवरण गोप्य नराख्ने सहमति भएको छ । संसद्को राज्य व्यवस्था समितिले सार्वजनिक पदमा आसीन व्यक्तिको परिभाषासमेत खुलाएर त्यस्ताको व्यक्तिगत विवरण खुला हुने सहमति गरेको हो । विस्तृत पृष्ठ २ मा

गजब छ बा !

- अविन -

अघि बलात्कार भ'को ठाम्भन्दा अलि पर... भर्खर बलात्कार भ'को ठाम्भन्दा अलि वर... अर्को बलात्कार भो रे !

मुगुको छायानाथ रारा नगरपालिकालाई मदिरा निषेधित बनाउन सामूहिक छलफल गर्दै स्थानीय महिला । मदिराकै कारण घरेलु हिंसा बढेकाले नियन्त्रण गर्न प्रशासन तथा युवासमेत सक्रिय भएका छन् । *तस्विर : राजबहादुर शाही*

किशोरी हत्या प्रकरण

पक्राउ गरिएका तीनै जना छाडिए

■ **चित्रांग थापा र भवानी भट्ट** (महेन्द्रनगर)

महेन्द्रनगर- १३ वर्षीया निर्मला पन्तको बलात्कारपछि हत्या प्रकरणमा मुख्य अभियुक्त दावी गरिएका दिलीप विष्ट मंगलबार थुनामुक्त भएका छन् । किशोरीको शरीरबाट संकलन गरिएको नमुनासँग विष्टको डीएनए मेल नखाएपछि उनलाई जमानीमा छाडिएको हो ।

विष्टलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालयले ३२ दिनअघि पक्राउ गरेको थियो । भदौ ७ गते पक्राउ गरिएका दिदीबहिनी रोशनी र निर्मला बमलाई पनि प्रहरीले मंगलबारै छाडेको छ । मुद्दा चलाउने ठोस प्रमाण नभेटिएपछि छाडिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका एसपी कुबेर कडायतले बताए । विष्टलाई उनकै दाइ खडक र बमद्वयलाई बुवा नरेन्द्रको जिम्मा लगाइएको थियो ।

दिलीप र रोशनीलाई सरकारी वकिलको राय लिएर जमानीमा र बबितालाई ३० हजार धरौटीमा छाडिएको कडायतले बताए । फौजदारी संहिताअनुसार अनुसन्धान अधिकृतले हिरासतमा रहेका व्यक्तिलाई मुद्दा चलाउने प्रमाण नभेटे सरकारी वकिलको राय लिएर छाड्न पाउने व्यवस्था छ । 'तीनै जनामाथि मुद्दा चलाउने यथेष्ट प्रमाण नभेटिएपछि छाडिएको हो,' कडायतले भने, 'तर उनीहरूमाथि निगरानी भने रहन्छ, आवश्यक परेका बेला उपस्थित हुने कागज बनाएका छौं ।' मुद्दा नचले कसैलाई पनि २५ दिनभन्दा बढी थुनामा राख्न पाइँदैन ।

जिल्ला न्यायाधिवक्ता खेमराज भट्टले आशंकित थप व्यक्तिको डीएनए परीक्षणका लागि प्रहरीलाई निर्देशन दिइएको बताए । डीएनए रिपोर्ट सोमबारै आए पनि मंगलबार मात्रै सार्वजनिक गरिएको हो ।

यसअघि हत्यारालाई कारबाही मागदै स्थानीयले आन्दोलन तीव्र पारेका थिए । विष्टको पक्राउपछि उनीहरूले मानसिक अवस्था ठीक नभएकालाई फसाउन खोजिएको भन्दै वास्तविक दोषी पत्ता लगाउन प्रहरीलाई दबाब दिंदै आएका छन् । पक्राउपछि दिलीपको स्वास्थ्य परीक्षण गर्न काठमाडौं लगिएको थियो । उक्त परीक्षणमा स्पष्ट केही खुल्न नसकेको कडायतले बताए । 'झूटो बोल्ने, जे पायो त्यही कुरा गर्ने भन्ने आएको छ,' उनले भने ।

हिरासतबाट छुटेपछि विष्टले खासै बोल्न चाहेनन् । उनले आफू निर्दोष भएको बताए । दाइ खडकले निर्दोषलाई फसाउन खोजिए पनि प्रमाणित हुन नसकेको प्रतिक्रिया दिए । 'सबैलाई थाहा छ, ऊ निर्दोष छ,' उनले भने, 'डीएनए रिपोर्टले पनि त्यो प्रमाणित गरेको छ ।' एसपी कडायतले अनुसन्धान तीव्र पारिएको जनाएका छन् । 'विभिन्न चरणमा अनुसन्धान भइरहेका छन्,' उनले भने । अनुसन्धानका लागि एसएसपी ठाकुरप्रसाद ज्ञवालीको नेतृत्वमा प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरोको टोलीसमेत आएको छ ।

साउन १० गते भीमदत्त-१८ भगतपुरस्थित घरमा पढ्न पुगेकी निर्मलाको दोस्रो दिन निम्बुखेडास्थित उखुबारीमा शव भेटिएको थियो । पीडित परिवार र स्थानीयले दोषी पत्ता लगाउन माग गर्दै आन्दोलन चर्काएका थिए । भदौ ४ गते विष्टलाई सार्वजनिक गरिएपछि आन्दोलन झन् चर्किएको थियो । त्यस क्रममा प्रहरीले गोली चलाउँदा १ जनाको मृत्यु हुनुका साथै १५ जनाभन्दा बढी घाइते भए । उक्त घटनापछि अनुसन्धानमा खटिएका अधिकारीसँग प्रहरी प्रमुखलाई काठमाडौं तानेर एसपी दिल्ली विष्टलाई निलम्बन गरिएको थियो । गृह मन्त्रालयले घटना छानबिनका लागि उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठन गरेको छ । समितिको १५ दिने म्याद सकिएपछि फेरि १५ दिन थपिएको छ । म्याद थपिएपछि समिति सदस्य प्रदेश ७ का आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालयका उपसचिव वीरेन्द्र केसीले जीवनरक्षाको अपिलसहित निर्मलालाई न्याय दिन नसक्ने भन्दै राजीनामा दिएका छन् ।

यसैबीच कञ्चनपुरका अधिकारकर्मीसँगै निर्मलाका आमाबुबा सोमबार काठमाडौं पुगेका छन् । उनीहरूले त्यहाँ घटनाको यथार्थ पत्ता लगाउन पहल गर्नेछन् ।

मुख्य अभियुक्त भनिएका दिलीप विष्टको डीएनए मेल खाएन

पृष्ठ २

भित्र

जोशीलाई इजलास नदिइने

कतारले दिन्छ ३० रियाल, कामदारको हातमा ६ रियाल

निर्दोषलाई साढे १३ वर्ष जेल

चुरे फाँड्दै सडक

■ **अब्दुल्लाह मियाँ** (काठमाडौं)
प्रताप विष्ट (हेटौंडा)
डिल्लीराम खतिवडा (उदयपुर)

धरान-गाईघाट-सिन्धुली-हेटौंडा सडक बनाउने क्रममा चुरे र महाभारत क्षेत्रका १२ हजारभन्दा बढी ठूला रूख काटिइसकेका छन् । झापादेखि डडेलधुरासम्म १२ सय किमि पूर्वपश्चिम मदन भण्डारी लोकमार्ग निर्माण गर्ने सरकारको निर्णयअनुसार यसै वर्षदेखि काम थालिएको हो ।

धरानदेखि हेटौंडासम्मको ३ सय ११ किमि सडकलाई २ खण्डमा छुट्याई निर्माण भइरहेको छ । दुवै खण्डमा जम्मा १२ हजार ७ सय १० रूख काटिएका छन् । हेटौंडादेखि सिन्धुलीसम्म ४ हजार ३ सय ४ रूख कटान गर्न बाँकी रहेको पश्चिमी क्षेत्रका आयोजना प्रमुख कर्णबहादुर रानाभाटले बताए । आयोजना पूर्वी क्षेत्रका सूचना अधिकारी एवं इन्जिनियर रामदेयार चौधरीले विद्युत् प्राधिकरणले बिजुली पोल नहटाएका कारण रूख काट्न बाँकी रहेको जनाए ।

विकास निर्माण आयोजनाका लागि रूख काट्दा एउटा बराबर २५ वटा बिरुवा रोप्नुपर्छ । तर अहिलेसम्म दुवै खण्डमा एउटै बिरुवा रोपिएको छैन । डिभिजन वन कार्यालयले लागत स्टमेट र रोप्ने स्थान नदिँदा बिरुवा रोप्न नसकिएको आयोजनाको भनाइ छ । डिभिजन वन, मकवानपुरका प्रमुख प्रल्हाद धितालले भने आयोजनाले रूख रोप्नेबारे पत्राचारै नगरेको बताए । 'रूख रोप्छु स्थान चाहियो भनेर पत्राचार गर्नुपर्ने हो,'

१२ हजारभन्दा बढी रूख काटिए तर एउटै रोपिएन

धितालले भने, 'अहिलेसम्म कोही पनि सम्पर्कमा आएकै छैन ।'

चुरेमा रूख काटिँदा र डोजर चलाइँदा तल्लो तटीय क्षेत्रमा असर पर्ने विज्ञहरूले औंल्याएका छन् । चुरे क्षेत्रमै विद्यावारिधि गरेका विजयसिंह दनुवारका अनुसार यो सडकको धेरै भाग चुरे र केही महाभारतमा पर्छ । 'त्रियुगादेखि मकवानपुरको फापरबारी-छतिवनसम्मै चुरे र महाभारत क्षेत्रमा डोजर चलाइने हुँदा त्यसको असर तराई-मधेसमा पर्छ,' उनले भने, 'कमलो पहाड भत्किने भएकाले अत्यधिक भूक्षयको सम्भावना छ ।' राजमार्ग बनेपछि मानवीय चाप बढ्न गई चुरेमा अतिक्रमण र स्रोत दोहन हुन सक्ने दनुवारको विश्लेषण छ ।

सडक बनिरहेको क्षेत्रमा अहिले पनि खोलाखोल्सी छन् । त्यही ठाउँमा दोहन भए कमलो माटो बगेर तलतिरको मलिलो जमिन पुरिने दनुवारको चिन्ता छ । 'चुरेको माटो बगेर गएपछि बाँकी अन्तभण्डारसमेत नराम्ररी प्रभावित हुन्छ,' उनले प्रश्न गरे, 'तत्काल देखिने विकासले विकराल अवस्था निम्त्याउन सक्छ ।'

सरकारले २०७१ असारमा मेची-महाकालीसम्मकै चुरेलाई संरक्षण क्षेत्र घोषणा गर्दै 'राष्ट्रपति चुरे तराई-मधेस संरक्षण विकास समिति' बनाएको थियो । समितिले चुरे २० वर्षे गुरुयोजना बनाएर चुरे, चुरेमा पर्ने नदी प्रणाली र तल्लो तटीय क्षेत्रको संरक्षणसम्बन्धी कार्यक्रम चलाइरहेको छ । चालु वर्ष यसमा करिब दुई अर्ब रुपैयाँ बजेट छ । धेरै बजेट स्थानीय तहमार्फत नदी/जलाधार संरक्षणमा खर्च हुँदै छ ।

बाँकी पृष्ठ २

रुकुमकोटमा कमलको अचार

■ **हरि गौतम** (रुकुमपूर्व)

रुकुम ५२ पोखरी ५३ टाकुरीका नामले चिनिन्छ । दह नै दह । दहमा फुल्ने कमल । आजभोलि कमलका जरा निकाल्न ठेक्का लाग्न थालेको छ । नेपालगन्जका टेकबहादुर विष्टलाई सिस्ने गाउँपालिका रुकुमकोटमा खाएको अचार स्वादिलो लाग्यो । स्थानीय होटलको भान्सामा सोधे । होटल सञ्चालकले कमलको चानाबाट बनाएको भनेपछि उनले थप सोधखोज गरे ।

त्यतिबेला दहमा कमल फुलेको थियो । तर, ती चाना गत वर्षका थिए, सुकाएर अचार बनाइएको । रुकुमकोट यसअघि कमल दहले चिनिन्थ्यो । अहिले कमलको अचारले आगन्तुक भुलाउने गर्छ । केही वर्षदेखि स्थानीय होटलका मेनुमा यस्तो अचार अनिवार्य बनेको छ । गाउँमा पनि यसलाई खुब मन पराइन्छ ।

कमल दहबाट निकालिएका जरा अचारकै लागि स्थानीयले किन्छन् । जरा धेरै हुँदा बिक्री गरेर बाँकी रहेको चाना बनाउन थालिएको हो । 'दहले मात्र होइन, अब रुकुमकोट कमलको अचारले पनि चिनिन थालेको छ,' विष्टले भने । कमलको अचार स्वादिष्ट हुनुका साथै स्वास्थ्यबर्द्धक पनि मानिन्छ । आयुर्वेदमा कमलको जरा पिसाब र दम रोगका लागि राम्रो औषधि मानिन्छ । कमलदह गेस्ट हाउसका सञ्चालक मधुकर शाहले होटलमा आउने पाहुनाले यही अचार खोज्ने गरेको बताए । 'थाहा पाएका ग्राहक आए खोजिहाल्छन्, नयाँ आए हामी आफैं सोध्छौं,' शाहले भने । पहिलो पटक अचार खाएकाले फेरि आँदा खोज्ने गरेको अनुभव उनीसँग छ । माघदेखि वैशाखसम्मै ताजा जराकै अचार पाइने भए पनि अन्य समयमा सुकाएका चानाबाट बनाइन्छ ।

रुकुमपूर्व सिस्ने गाउँपालिका-५ स्थित एक घरबाट कमलको चाना बिक्री गरिँदै । *तस्विर : हरि*

कमलको जरा निकाल्ने ठेक्का पाएका दीपक शाहीले बिक्री नभएपछि त्यसैलाई सुकाएर चाना बनाउने गरेको बताए । उनका अनुसार चाना प्रतिमाना ५ सय रुपैयाँमा बिक्री हुने गरेको छ । राम्रोसित सुकाएको चाना लामो समयसम्म रहने भएकाले धेरैले बनाएर राख्ने गरेको उनले सुनाए । उनले गत जेठयता एक लाख रुपैयाँको चाना बिक्री गरेका छन् । दुई सय माना चाना बिक्री गरेका उनले अझै सय माना बिक्रीका लागि तयार रहेको बताए । स्थानीयसँग पनि चाना पाइन्छ । रुकुमकोटका होटल तथा सल्यान, दाङसम्म कमलका चाना बिक्री हुने गरेको छ । काम विशेषले रुकुमकोट पुग्नेले चाना किनेर लैजाने गरेको स्थानीय भीमबहादुर शाहले बताए । गत सिजनमा कमलको जरा बिक्रीबाटै ७ लाख रुपैयाँभन्दा बढी आम्दानी भएको थियो । सिस्ने गाउँपालिकाले ठेकेदार शाहीलाई एक सिजनको ८० हजार रुपैयाँमा कमलको जरा निकाल्ने ठेक्का दिएको हो ।

सार्वजनिक पदाधिकारीका विवरण गोप्य नरहने

■ **मकर श्रेष्ठ** (काठमाडौं)

सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिको वैयक्तिक विवरण गोप्य नहुने भएको छ। संसदको राज्य व्यवस्था समितिले सार्वजनिक पदमा आसीन व्यक्तिको परिभाषासमेत खुलाएर ती व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण खुला हुने सहमति गरेको हो। राज्यको ढुकुटीबाट तलब सुविधा पाउने व्यक्तिलाई सार्वजनिक पद धारण गरेको मानिन्छ।

सरकारले संसद्मा ल्याएको वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमा सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिको विवरण गोप्य राख्नुपर्ने प्रस्ताव थियो। विधेयकमाथि परेको संशोधनको छलफलमा समितिले सार्वजनिक पदधारी व्यक्तिले बुझाएको सम्पत्ति विवरण, शैक्षिक प्रमाणपत्र, नागरिकताको प्रमाणपत्रलगायतको विवरण तत्सम्बन्धी सूचनाको समाचार प्रकाशन तथा आलोचना गर्न असर नपर्ने प्रावधान राख्ने टुंगो लगाएको हो। त्यस्तै सार्वजनिक पदमा बहाल रहेका व्यक्तिले व्यक्त गरेको मन्तव्य, विचार प्रकाशन वा प्रसारण गर्न सकिने प्रावधान विधेयकमा थप गरेको छ।

'सार्वजनिक हकहित वा नागरिक सचेतनाका लागि सरकार वा संवैधानिक निकाय, संघसंस्थामा रहने व्यक्तिले गरेको कार्यको स्वस्थ आलोचना, लेख रचना, समाचार लेख्न, टिप्पणी, व्यंग्यात्मक तस्बिरको संकलन, प्रकाशन गर्न' छुट दिने व्यवस्था राख्न समितिमा सहमति जुटेको हो। विधेयकमा कानुनबमोजिम कुनै कसुरको अनुसन्धान वा अभियोजन गर्ने अधिकारी वा अदालतले प्रयोग गर्ने अधिकार तथा अदालतको कारवाहीको सम्बन्धमा मात्रै ऐनमा लेखिएको कुनै कुराले प्रतिकूल असर नपर्ने भनिएको थियो।

परिमार्जित विधेयकमा कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई समेत समेट्ने सहमति भएको छ। सत्ता पक्षका सांसद कृष्णभक्त पोखरेल, पवित्रा निरौला, नारायणप्रसाद खतिवडा, घनश्याम खतिवडा, शशी श्रेष्ठ र नवीना लामाले विधेयकमा संशोधन राखेका थिए। 'संविधानले पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता ग्यारेन्टी गरेको छ। नयाँ कानुनमा प्रेसलाई संकुचन हुने गरी कुनै पनि प्रावधान राखिनु हुँदैन,' पोखरेलले भने, 'सार्वजनिक जीवनका व्यक्तिका विषयमा खोजमूलक लेख रचना स्वस्थ आलोचना, सार्वजनिक ठाउँमा लिएका फोटा, कार्टुन प्रकाशन र प्रसारण गर्न यो कानुनले निषेध गर्न खोजेको होइन है भन्ने सन्देश आजको सहमतिले दिएका छौं।'

विधेयकमा सर्वसाधारण र सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको परिभाषा नै फरक बनाएर अन्य कानुनसँग नबाझिने तथा प्रेसमैत्री बनाएको सांसदहरूले बताए। सम्पत्तिसम्बन्धी गोपनीयताको व्यवस्थामा सार्वजनिक पदधारीको सम्पत्ति सार्वजनिक गर्न बाधा नपर्ने छलफलका क्रममा थप गरिएको छ।

तथ्यांकसम्बन्धी गोपनीयतामा रोजगारीसम्बन्धी विवरण गोप्यभित्र नपर्ने भएको छ। विधेयकमा सम्बन्धित व्यक्तिको सहमतिबिना स्वास्थ्य परीक्षण, सम्पत्ति, आयआर्जन, रोजगारी, पारिवारिक, जैविक विवरण, हस्ताक्षर, राजनीतिक आबद्धता, व्यवसाय कारोबार सार्वजनिक गर्न नहुने उल्लेख थियो। तस्बिर खिच्न वा बिक्री गर्न नहुने दफालाई पनि मुलुकी

गोपनीयता विधेयक संशोधन गर्न संसदीय समितिमा सहमति

फौजदारी संहितासँग मिलाइने भएको छ। संहितामा भएको व्यवस्थासँग गोपनीयतासम्बन्धी विधेयकमा राखिएको प्रावधान बाझिएको थियो। संहिताको दफा २९५ मा अनुमतिबिना कुनै व्यक्तिको तस्बिर खिच्न वा तस्बिरको स्वरूप बिगार्न नहुने व्यवस्था छ। कुनै व्यक्तिको अनुमतिबिना निजको तस्बिर खिच्न वा निजको तस्बिरसँग अरू कसैको तस्बिर राखी अर्को तस्बिर बनाउन नहुने संहितामा भनिएको छ। कसैले कुनै सार्वजनिक स्थानको तस्बिर खिच्दा त्यस्तो स्थानमा रहेको कुनै व्यक्तिसमेतको तस्बिर खिचिन गएको रहेछ भने कसुर गरेको नमानिने व्यवस्था छ। अनुमतिबिना तस्बिर खिचेमा एक वर्षसम्म कैद वा दस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने प्रावधान राखिएको छ। तर, गोपनीयतासम्बन्धी विधेयकमा सजाय ३ वर्ष कैद र ३० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुने वा दुवै सजाय हुने व्यवस्था थियो।

सोचविचार गर्नुस् : गृह सचिव राई

वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकको दफा ३५ र ३६ मा मात्रै राज्य व्यवस्था समितिको मंगलबारको बैठकमा छलफल हुन बाँकी थियो। विधेयकको दफा ३४ मा गृह मन्त्रालयले यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए पनि कानुनबमोजिम कुनै कसुरको अनुसन्धान वा अभियोजन गर्ने अधिकारी वा अदालतले प्रयोग गर्ने अधिकार तथा अदालतको कारबाहीको सम्बन्धमा ऐनमा लेखिएको कुनै कुराले प्रतिकूल असर पारेको मानिने छैन भनिएको थियो। यही दफामा तीनवटा संशोधन परेका थिए।

सांसद दिव्यमणि राजभण्डारीले यो दफा नै हटाउनुपर्ने संशोधन हालेका थिए। सांसद कृष्णभक्त पोखरेलसहित ६ जनाले गृहले ल्याएको दफा ३४ लाई उपदफा १ कायम गरे उपदफा २ मा यस ऐनमा अन्यत्र जेसुकै लेखिए पनि सार्वजनिक पदमा बहाल रहेका कुनै पनि व्यक्तिले निर्वाह गरेको भूमिका, व्यक्त गरेको विचार, कामको आलोचना, लेख रचना समाचार संकलन गरी प्रकाशन प्रसारण गर्न सकिने संशोधन हालेका थिए। त्यस्तै शैक्षिक प्रमाणपत्र, नागरिकता, सम्पत्ति विवरणको सूचना, विवरण तथ्यांकको समाचार प्रकाशन, प्रसारण गर्न, टिप्पणी गर्न, लेख लेख्न र स्वस्थ आलोचना गर्न प्रतिकूल असर पारेको मानिने छैन भन्ने थप गरेका थिए। शेरबहादुर तामाङले सार्वजनिक पद धारण गरेको व्यक्तिको सम्पत्ति विवरणलगायत अन्य विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने संशोधन हालेका थिए।

दफावार छलफलमा पोखरेलसहित ६ जनाले हालेको संशोधन भाषा मिलाएर समावेश गर्ने राज्य व्यवस्था समितिका सदस्यबीच सहमति भएपछि गृह मन्त्रालयका सचिव प्रेमकुमार राई आक्रोशित भए। सांसदसमेत सार्वजनिक पद धारण गरेको व्यक्तिभित्र पर्ने भन्दै कानुन बनाउँदा विचार पुऱ्याउनुपर्ने उनले बताए। 'तपाईं हामी सबै सार्वजनिक पद धारण गर्ने व्यक्तिभित्र पर्छौं,' उनले भने, 'यसमा अलि सोचविचार गर्नुपर्छ।' सार्वजनिक पदमा नभएका व्यक्तिले जे गरे पनि छुट दिने अनि सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिको विवरण सबै सार्वजनिक गर्नु गलत भएको उनले बताए। 'विधेयकमा राख्न लागेको व्यवस्थाले भविष्यमा के असर पार्छ विचार गर्नुपर्छ,' उनले समितिको बैठकमा भने, 'चिकित्सकले अपरेसन गर्न नमानेजस्तै सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिले पनि त्यस्तै गरे के हुन्छ ?'

राजधानीमा मंगलबार राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको ४३औं बैठकमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीलगायत। *तस्बिर : अंगद ढकाल*

नेपाल र थाइल्यान्ड पर्यवेक्षक

सैन्य अभ्यासमा भाग नलिनु सार्वभौम राष्ट्रको स्वतन्त्र निर्णय : भारतीय विज्ञ

■ **सुरेशराज न्यौपाने** (नयाँदिल्ली)

भारतको पुनेमा सोमबार शुरु विमस्टेक सैन्य अभ्यासमा नेपाल र थाइल्याण्ड पर्यवेक्षकका रुपमा सहभागी भएका छन्। अर्ध सहरी क्षेत्रमा प्रतिआतंकवादविरुद्धको तयारीका लागि आयोजना गरिएको 'माइलेक्स-२०१८' संयुक्त सैन्य अभ्यासमा नेपाली सेनाका ३ अधिकृत पर्यवेक्षकका रूपमा मात्र सहभागी भएका हुन्।

कूटनीतिक विश्लेषकहरूले बिमस्टेक संयुक्त सैन्य अभ्यासमा नेपाल सहभागी नहुनुलाई सावभौम राष्ट्रको स्वतन्त्र निर्णयका रुपमा हेरिनुपर्ने बताएका छन्। यति कारणले नेपाल-भारत सम्बन्धमा कुनै असर नपर्ने उनीहरूको भनाइ छ।

भारतीय संचारमाध्यले भने नेपालले विमस्टेक सम्मेलनका क्रममा प्रतिवद्धता जनाएअनुसार अभ्यासमा सहभागी नहुनु उपयुक्त नभएको जनाएका छन्।

दुई साताअघि काठमाडौंमा सम्पन्न बिमस्टेक सम्मेलनमा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले गोवामा हुने प्रतिआतंकवादसम्बन्धी संयुक्त सैन्य अभ्यासमा सहभागी हुन बिमस्टेक राष्ट्रहरूलाई आग्रह गरेका थिए। नेपालका लागि पूर्वभारतीय राजदूत केभी राजन भारतले सैन्य अभ्यासमा नेपालले भाग लिने आशा गरे पनि अचानक पछि हटदा केही चित्त दुख्नु स्वाभाविक भए पनि यही घटनाले दुई देशबीचको सम्बन्धमा समस्या सुरु हुन्छ भन्नु गलत रहेको बताउँछन्। 'भारतले चाहँदैमा नेपाल सधैं सहमत हुनैपर्छ भन्ने छैन। नेपालको आफ्नो दृष्टिकोण हुनुलाई अन्यथा मान्न मिल्दैन,' उनले भने, 'भारतले चित्त दुखाउनुको तुक छैन। किनकि यो कुनै नीतिगत निर्णय होइन। नेपाल आफ्नो हित हेरेर निर्णय गर्न स्वतन्त्र छ।'

बिमस्टेक मामिलाका जानकार तथा ब्रुकिंग्स इन्डियाका रिर्सच फेलो कन्स्टचान्टिनो हचाभिरले आफ्नो टिवटमा नेपालको यो निर्णय सैन्य साझेदारीको सीमा र यसले संगठनलाई पार्न सक्ने नकारात्मक प्रभावका सम्बन्धमा भारतलाई पाठ भएको जनाएका छन्। 'स्वतन्त्र व्यापार क्षेत्र सम्झौतालाई थाती राखेर भारत सुरक्षा विषयमा केन्द्रित भएको छ। बिमस्टेकको प्राथमिकता

बिमस्टेक सैन्य अभ्यास

क्षेत्रीय कनेक्टिभिटी बढाउनु र बंगालको खाडीको सञ्जाल ब्युँताउनु हो,' उनले करिब दुई साताअघि प्रकाशित एक लेखमा जनाएका छन्। दिल्लीस्थित अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा सुरक्षासम्बन्धी थिंक ट्यांक आइडिएसका रिसर्च फेलो निहार नायक संयुक्त सैन्य अभ्याससम्बन्धी प्रस्ताव अनौपचारिक भएकाले त्यसमा भाग नलिने निर्णयलाई धेरै उचाल्नु अर्थहीन हुने बताउँछन्। 'औपचारिक प्रस्ताव भए त्यो सबैभन्दा पहिले सचिवालय र महासचिवमार्फत पेस हुनुपर्छ। यसरी अनौपचारिक ढंगबाट ल्याइएको प्रस्ताव भारतका प्रधानमन्त्रीले भन्नेबित्तिकै एउटा सार्वभौम मुलुकको सरकार र सेनाले मान्नैपर्छ भन्ने छैन,' उनले भने।

भारतीय सञ्चारमाध्यमले भने नेपालको निर्णयप्रति भारत असन्तुष्ट रहेको र यसले दुई देशबीचको सम्बन्धमा अविश्वास सिर्जना गर्ने उल्लेख गरेका छन्। टाइम्स अफ इन्डियाको मंगलबारको अंकमा नेपालको निर्णय एकदमै गलत समयमा भएको र यसले भारतलाई चोट दिएको उल्लेख छ। पूर्वविदेश सचिव कवल सिब्बलाई उद्धृत गर्दै नेपालको यो कदमले भारतसँगको सम्बन्धमा असर पर्ने जनाइएको छ। आगामी साता नेपाल र चीनबीच संयुक्त सैन्य अभ्यास हुन गइरहेको पृष्ठभूमिमा नेपालले पुनाको सैन्य अभ्यासमा भाग लिएको भए सन्तुलन रहने धारणा सिब्बलको छ। 'यस्ता कदमले भारतको धारणा बदलिने र यसको मूल्य भविष्यमा नेपालले संकट बेहोर्दा मात्र थाहा हुनेछ,' सिब्बललाई उद्धृत गर्दै पत्रिकाले लेखेको छ। सोही पत्रिकाको आइतबारको संस्करणमा नेपालले सैन्य अभ्यासमा भाग नलिएर भारतको उपेक्षा गरेको उल्लेख गरिएको थियो। यो निर्णयका पछाडि प्रधानमन्त्री केपी ओलीको चीनप्रतिको झुकाव र सत्तारूढ दलभित्र र बाहिर चर्को विरोध प्रमुख कारण रहेको पत्रिकाले औंल्याएको थियो।

अर्को अंग्रेजी दैनिक हिन्दुस्तान टाइम्सले सैन्य अभ्यासमा भाग नलिनुका पछाडि आन्तरिक दबाव रहेको नेपालको भनाइबाट दिल्ली विश्वस्त हुन नसकेकोदावी गरेको छ। यससम्बन्धमा भारतको विदेश मन्त्रालय र रक्षा मन्त्रालयले आधिकारिक धारणा सार्वजनिक गरेका छैनन्। 'नेपालको यो निर्णयले भारत र पूरै बिमस्टेकलाई लज्जास्पद स्थितिमा पुऱ्याएको छ,' स्रोतलाई उद्धृत गर्दै पत्रिकाले जनाएको छ।

यो कदमलाई कतिपय भारतीय सञ्चारमाध्यमले नेपाल र चीनबीच हालै काठमाडौंमा भएको पारवहन प्रोटोकल समझदारीसँग पनि जोडेर हेरेका छन्। भारतको अंग्रेजी अनलाइन न्युज पोर्टल द प्रिन्टले सैन्य अभ्यासमा भाग नलिने निर्णय र पारवहन प्रोटोकल समझदारीका सम्बन्धमा भारतले नेपालसमक्ष असन्तुष्टि व्यक्त गरेको जनाएको छ। उक्त पत्रिकाले नेपालको निर्णय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीका लागि गैरकूटनीतिक प्रहारका रूपमा रहेको उल्लेख गरेको छ। पूर्वराजदूत राजन भने पछिल्लो निणर्यले दुई देशबीचको सुदृढ र विश्वासिलो सम्बन्धमा कुनै अविश्वास सिर्जना गर्नेमा आफूलाई रत्तिभर विश्वास नभएको बताउँछन्।

नेपालको निर्णयलाई भारतविरुद्ध भनेर प्रस्तुत गर्ने प्रवृत्ति भारतीय सञ्चारमाध्यममा विगतदेखि नै रहँदै आएको उनको जिकिर छ। 'यो कुनै ठूलो नीतिगत निर्णय होइन। पछिल्लो समय नेपाल र भारतबीच समझदारी विकास भएको हुँदा यो निर्णयले दुई देशबीचको सम्बन्धमा केही फरक पार्दैन,' उनले भने। 'यही एउटा निर्णयले नेपाल भारतविरोधी भयो भन्नेमा मलाई विश्वास छैन, भारतीय मिडियाले अनावश्यक ढंगले उठाइरहेका मात्र हुन्। थाइल्यान्डले पनि भाग लिएन, ऊ भारतविरोधी भयो त ?' राजनले प्रतिप्रश्न गरे।

चुरे फाँड्दै...

संरक्षण कार्यक्रम चलिरहेकै बेला त्यही क्षेत्रलाई विध्वंस गरेर राजमार्ग योजना अघि सारिएकामा गुरुयोजना बनाउने टोलीका संयोजक वन विज्ञ विनोद भट्टलाई मन परेको छैन। 'सरकार आफैंले चुरे संरक्षण गर्छु भन्ने अनि अहिले त्यहीं ध्वंस गर्ने रणनीति बुझ्न सकिएन,' भट्टले भने, 'प्राथमिकता के हो भन्नेमा सरकार अलमलिएको देखिन्छ।' चुरे दोहनले कोसी, वाग्मतीजस्ता ठूला नदीसाथै स-साना खोला र खोल्सीमा गेग्रानको मात्रा अत्यधिक हुने जानकारहरूको विश्लेषण छ। 'त्यसरी बगेर आउने गेग्रानले जमिन, पुल, पुलेसा र मानवीय बस्तीसमेत पुर्न सक्छ,' दनुवारले भने। जथाभावी खनिने सडकले चुरे क्षेत्रको जैविक विविधतालाई समेत नामेट पार्ने उनीहरूको बुझाइ छ।

धरान-गाईघाट-हेटौंडा सडक करिब २२ अर्ब रुपैयाँ लगानीमा तीन वर्षभित्र सम्पन्न गर्ने लक्ष्य छ। अहिलेसम्म ३५ प्रतिशत काम भइसक्यो। पुलको ४० प्रतिशत काम सकियो। लोजार, माझी र कालीखोलामा पुल बनेका छन्। पश्चिमी क्षेत्रमा ३३ वटा पुल पर्छन्। त्यहाँ पनि तीनवटा बनिसके। १२ वटा पुलको ५० प्रतिशत काम सकिएको आयोजनाले जनाएको छ। त्यसैगरी पूर्वपश्चिम राजमार्गलाई छ लेन बनाइँदै छ भने पूर्वपश्चिम रेलमार्ग र हुलाकी राजमार्ग तीव्र गतिमा निर्माण भइरहेका छन्। पाँचथरको चियो भन्ज्याङदेखि बैतडीको झुलाघाटसम्म मध्यपहाडी लोकमार्ग (पुष्पलाल मार्ग) को निर्माण अन्तिम चरणमा छ। २०७२ चैत २९ को राजपत्रमा सहायक सडक मार्गमा मध्यभागबाट दायाँबाया १५/१५ मिटर सीमा कायम गरिने उल्लेख छ। सरकारले उक्त सडकलाई प्राथमिकताको आयोजनामा राखेर चालु वर्ष ३ अर्ब रुपैयाँ विनियोजन गरेको छ। यो सडकअन्तर्गत मकवानपुरमा १२ र सिन्धुलीमा २१ वटा पुल पर्छन्। करिब १५ महिनामा ३३ वटै पुल निर्माण गरिसक्ने आयोजनाले दावी गरेको छ। १ सय १५ किमिध्ये ७० किलोमिटर टेवा पर्खाल, नाली कजवे निर्माणसाथै ११/११ मिटर चौडा बनाइसकिएको छ। ४० किमिमा कालोपत्रे तयारी अन्तिम चरणमा छ।

'आगामी २ वर्षभित्र धरान-चतरा सडक कालोपत्रे गर्ने योजना छ,' आयोजना प्रमुख रानाभाटले भने, 'सरकारले उच्च प्राथमिकता दिएकाले २ वर्षभित्र यहाँ सवारीसाधन गुड्न थाल्छन्।' मदन भण्डारी राजमार्ग हेटौंडाबाट नवलपरासी पूर्वको गैंडाकोट हुँदै पाल्पाको रामपुर, राम्दी, रिडी, तम्घास, सिमलटारी, घोराही, तुलसीपुर, सुर्खेत, बीपीनगर, सहजपुर, जोगबुढा हुँदै रुपाल पुगेर अन्त्य हुनेछ। चुरे विज्ञ दनुवारले राजमार्ग बनाउने क्रममा दाङ, सुर्खेत, डोटी र डडेलधुरामा सबैभन्दा बढी चुरे विनाश हुने जनाए। 'कमलो चुरेमा अहिले नै पहिरोको संख्या अत्यधिक छ,' उनले भने, 'त्यहीं डोजर चलाउँदा थामिनसक्नु हुन्छ।'

त्रिचन्द्र कलेजको भूगर्भ विभागका सहप्राध्यापक सुबोध ढकाल चुरे क्षेत्रबाट सडक बनाउनुअघि 'बुटवल-पाल्पा सडक खण्डको सिद्धबाबामा देखिएको समस्या मिहिन तरिकाले हेर्न सुझाउँछन्। 'चुरेमा सडक बनाउनै नहुने होइन तर संवेदनशील स्थान पहिचान गर्न नसकिए लामो समयसम्म समस्या निम्तिन सक्छ,' उनले भने, 'चुरे कमजोर र संवेदनशील हुने भएकाले जति बेला पनि विकराल रूप लिन सक्छ।' चुरे समितिको सहयोगमा त्रिविको वातावरण तथा विज्ञान केन्द्रीय विभागले गरेको अध्ययनअनुसार २२ जिल्लाका चुरे क्षेत्रमा करिब १० हजार हाराहारी पहिरो छन्। ढकालका अनुसार यी पहिरो सन् २००० देखि सन् २०१७ सम्म निम्तिएका हुन्।

विष्टको डीएनए मिलेन

'४ दिनभित्र प्रतिवेदन'

■ **अतुल मिश्र र स्वरूप आचार्य** (काठमाडौं)

बलात्कारपछि हत्या गरिएकी निर्मला पन्तको 'भजाइनल स्वाब'को नमुना प्रहरीले आफ्नै प्रयोगशालामा मात्रै परीक्षण गरेको पाइएको छ। राष्ट्रिय विधिविज्ञान प्रयोगशालामा आरोपी दिलीपसिंह विष्टको मात्र डीएनए परीक्षण गरिएको छ। 'हामीले आरोपित भनिएका व्यक्तिको रगतको नमुना निकालेर डीएनए परीक्षण गऱ्यौं, त्यसको प्रतिवेदन सीआईबीमा पठाएका छौं,' प्रयोगशालाका निमित्त निर्देशक वीरेन्द्रराज शाक्यले कान्तिपुरसँग भने। प्रयोगशालाबाट गएको प्राविधिकले आरोपित व्यक्तिको रगतको नमुना संकलन गरेर ल्याएको उनले बताए। 'हामीले एक जनाको मात्रै परीक्षण गऱ्यौं, निर्मलाको भजाइनल स्वाबको नमुना हामीकहाँ आएको छैन,' शाक्यले भने।

नेपाल प्रहरीका प्रवक्ता एसएसपी शैलेश थापाले निर्मलाको 'भजाइनल स्वाब' प्रयोगशाला नपठाइएको स्विकारे। 'किनकि प्राप्त नमुना हामीले परीक्षण गरेपछि त्यहाँ पठाउन यथेष्ट बाँकी रहेन,' उनले भने। थापाका अनुसार प्रहरीको प्रयोगशालामा विष्टको पनि डीएनए परिक्षण गरिएको थियो। 'प्रहरी र विधिविज्ञान प्रयोगशालामा गरिएको परीक्षण मिलाएर हेर्दा निर्मलाबाट लिइएको स्वाबसँग विष्टको डीएनए मेल खाएन,' उनले भने, 'स्वाब परीक्षणमा भेटिएको डीएनए कसको हो, अनुसन्धानबाट खुल्नेछ।' उनले डीएनए म्याच नभएकैले आरोपीलाई सरकारी वकिलको रायबमोजिम छाडिएको बताए।

किन गरिन्छ डीएनए परीक्षण ?

प्रयोगशालामा पितृत्व पहिचान, अपराध, बलात्कार, हत्याजस्ता घटनाका आरोपी तथा जनावरको डीएनए परीक्षण गर्ने गरिन्छ। पितृत्व पहिचानका लागि रगत, मुखभित्रको छालाको स्वाब संकलन गरिन्छ। बलात्कार घटनामा पीडितको योनिभित्रको स्वाब, बिर्य र घटनास्थलमा पाइएको रगत, कपाललगायतबाट डीएनए परीक्षण गरिने प्रयोगशालाका निमित्त निर्देशक शाक्य बताउँछन्।

अपराधअन्तर्गत घटनास्थलमा रगत, छाला, बिर्य, कपाल, हाड जे पाइन्छ त्यसको परीक्षण गरिन्छ। 'घटनास्थलमा भेटिएका जुन जुन नमुनामा कोष हुन्छ त्यसको डीएनए परिक्षण गर्न सकिन्छ,' शाक्यले भने। केही वर्षयता डीएनए परीक्षण माध्यमले यस्ता थुप्रै मुद्दा सुल्झाउने गरिएको छ।

स्पष्ट प्रमाण नभेटिएका मुद्दामा सत्य पत्ता लगाउने एकमात्र उपाय डीएनए परीक्षण रहेको विज्ञहरू बताउँछन्। विश्वमा डीएनएका करिब १ हजार २ सय प्रकारका परीक्षण उपलब्ध छन्। यो विधिको परीक्षण सुरुमा सन् ८० दशकमा अमेरिका र बेलायतमा भएको थियो। अमेरिकी जासुसी संस्था एफबीआईले डीएनए परीक्षणकै आधारमा थुप्रै आपराधिक मामिला सुल्झाएको छ।

■ **घनश्याम खड्का** (काठमाडौं)

किशोरी बलात्कारपछि हत्या प्रकरणको सत्यतथ्य बुझ्न गठित छानबिन समितिले 'चार दिनभित्र' प्रतिवेदन पेस गर्ने भएको छ। गृह मन्त्रालयका उपसचिव हरि मैनाली नेतृत्वको समितिका एक सदस्यले घटना बंग्याउन खोजिएको भन्दै राजीनामा दिएको भोलिपल्ट बाँकी चार सदस्यले प्रतिवेदन यथाशीघ्र प्रतिवेदन सरकारलाई बुझाउने निर्णय गरेका छन्।

'हामीले बुझ्नुपर्नेजति बुझिसकेका छौं' मैनालीले भने, 'अब संकलित बयान, साक्षी, सबुद र प्रमाणका आधारमा घटना विश्लेषण गरी चार दिनभित्र प्रतिवेदन बुझाउने लक्ष्य छ।'

प्रदेश ७ का आन्तरिक मामिला मन्त्रालयका उपसचिव वीरेन्द्र केसीले समितिको कार्यशैली पीडितलाई न्याय दिलाउन असमर्थ रहेको भन्दै समितिबाट

किशोरी हत्या प्रकरण

राजिनामा दिएका थिए। घटनाको जाँचबुझ नसकिएकाले सरकारले समितिलाई १५ म्याद थपिदिएको छ। समिति पन्ध्र दिनका लागि भदौ ७ गते गठन गरिएको थियो। म्याद सकिएलगत्त सबै सदस्य काठमाडौं आएका थिए। समितीले सोमबार निलम्वीत एसपी डिल्लीराज विष्टसँग बयान लिएको छ।

केसीले आइतबारै प्राप्त प्रमाण र सबुदका आधारमा प्रतिवेदन बुझाउन समिति सदस्यलाई आग्रह गरेका थिए। तर प्रमाणहरू बुझ्न बाँकी भएकाले म्याद थप गर्नुपर्ने तर्क मैनालीलगायत बाँकी सदस्यले गरेपछि उनले सोमबार पत्रकार सम्मेलन गरी आफू समितिमा बसेर काम गर्न नसक्ने बताएका थिए। अपराधी उम्काउने खेल भएको र आफूलाई समेत ज्यानको धम्की आएको उनको भनाइ थियो।

मैनालीले केसीको यो निर्णयलाई अप्रत्याशित घटनाका रुपमा लिएका छन्। 'फिल्डमा हुन्जेल छानबिनमा राम्रै मद्दत गर्नु भएको थियो, प्रतिवेदन लेख्नेबारे भएको छलफलमा पनि कहिल्यै उहाँले फरक मत राख्नुभएको होइन' मैनालीले भने, 'तर अचानक पत्रकार सम्मेलन गरेर राजीनामा दिएको घोषणा गर्नुभएछ, औपचारिक रुपमा त मलाई केही थाहा छैन तर पनि पत्रपत्रिका मार्फत यसबारे अवगत छु।' मैनालीले आफूहरू भने दिइएको जिम्मेवारी पुरा गरेरै छाड्ने निर्णयमा पुगेको बताए।

'छानबिन समितीले प्रतिवेदन बुझाइनसकेकाले समय थप गर्नुको विकल्प सरकारसँग थिएन' गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता रामकृष्ण सुवेदीले भने, '१५ दिनका लागि म्याद थपिदिएका छौं।'

समिति संयोजक मैनाली र अन्य सदस्यहरू नेपाल प्रहरीको डिआइजी रामप्रसाद श्रेष्ठ, शसस्त्रका डिआइजी बसन्त बानिया अनि राष्ट्रिय अनुसन्धानको अनुसन्धान निरीक्षक लक्ष्मण गुरुङबीच प्रतिवेदन लेखनबारे मंगलबार राति आठ बजेसम्म छलफल भएको थियो। उनीहरूले काठमाडौं आएपछि सबभन्दा पहिले कञ्चनपुरबाट प्रहरी मुख्यालयमै तानिएका डिएसपी ज्ञानराज सेटी र मुद्दा शाखाका इन्सपेक्टर एकेन्द्र खड्कासँग बयान लिएका थिए।

अन्तिम बयान निलम्बित एसपी विष्टसँग लिइएको मैनालीले बताए। घटनाको समग्र अवस्था, त्यसलाई सम्बोधन गर्ने प्रहरीको तौरतरिका अनि गोली चलाउनुपर्नाको कारणसमतेलाई छानबिन समितिले अध्ययनको विषय बनाएको छ। समितिले प्राप्त बयान र सबुतका आधारमा प्रहरी अधिकारीहरूबाट त्रुटी हुन गएको प्रारम्भिक निश्कर्ष समेत निकालेको छ।

घटना अनुसन्धान गर्न नेपाल प्रहरी र सिआइबीको संयुक्त टोली कञ्चनपुरमा छ। टोलीले प्राप्त सबुत प्रमाणका आधारमा दोषी पहिचान गरी मुद्दा चलाउनु पर्ने वा नपर्ने रायसहितको प्रतिवेदन जिल्ला न्यायाधीवक्ताको कार्यालयलाई दिनेछ। त्यस आधारमा मुद्दा चलाउने नचलाउने निर्णय जिल्ला न्यायाधिवक्ताले गर्नेछन्। समितिको प्रतिवेदन भने गृहमन्त्रालयले बुझ्नेछ। यसमा दोषी देखिएका अधिकारीहरूमाथि सरकारले कारबाही वा कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस पेश गर्न सक्नेछ।

छोटकरी

पत्रकार बस्नेत हिरासतमै

ललितपुर (कास)- प्रहरीले नियन्त्रणमा लिइएका 'खोजतलास' साप्ताहिकका प्रधानसम्पादकलाई ४ दिन हिरासतमा राख्न म्याद थप गरिएको छ । बस्नेतलाई प्रहरीले सोमबार समाचार साभार गरी अनलाइनमा प्रकाशित गरेको आरोपमा ठेचोस्थित घरबाट हत्कडी लगाएर नियन्त्रणमा लिएको थियो । बस्नेत पक्राउबारे प्रेस काउन्सिललाई जानकारी दिइएको छैन । बस्नेतलाई एक महिनाअघि मात्र प्रहरीले समाचार लेखेर फेसबुक र पत्रिकाको अनलाइन वेबसाइटमा सेयर गरेको भरमा नियन्त्रणमा लिएर दिनभर थुनेर छोडेका थिए । त्यतिबेला बस्नेतले 'हरिसिद्धिको जग्गा कब्जा गर्न नेकपाको नेताको गिद्दे नजर मन्त्रीका भतिजोद्वारा मालपोतका कर्मचारीलाई सरुवा गर्ने धम्की' शीर्षकमा समाचार लेखेका थिए । यो मुद्दामा प्रेस काउन्सिलले नै मिलापत्र गराएको थियो । बस्नेतले दृष्टि साप्ताहिकमा भदौ १९ मा 'हरिसिद्धिको जग्गा गैरकानुनी रूपमा बिक्री गर्न सांसदकै दबाब' समाचारलाई शीर्षक परिवर्तन गरेर आफ्नो पत्रिका र अनलाइनमा प्रकाशित गरेका थिए ।

किर्ते गरी जग्गा बेच्ने ४ पक्राउ

काठमाडौं (कास)- राजधानीको बूढानीलकण्ठस्थित ४० आना जग्गा किर्ते गरी बेचेको आरोपमा प्रहरीले चाबहिल मालपोत कार्यालयका शाखा अधिकृतसहित ४ जनालाई पक्राउ गरेको छ । पक्राउ परेकामा मालपोत कार्यालयका अधिकृत खगेन्द्र अर्याल, नासुत्रय रघुनाथ तिमिल्सिना, रञ्जनकुमार खरेल र जमुनाकुमारी श्रेष्ठ छन् । मालपोत कर्मचारीको मिलेमतोमा चन्दनकृष्ण कायस्थको बूढानीलकण्ठ ७ 'ग' को कित्ता नम्बर ३२३, ३२५ र ३२९ को जग्गा किर्ते गरी श्रीकृष्ण देवकोटा र ध्रुवप्रसाद भट्टराईको नाममा पास गरिएको थियो । उक्त जग्गा ६ करोड रुपैयाँ बराबरको हो ।

अस्ट्रेलियामा ३ नेपालीको मृत्यु

अस्ट्रेलिया (कास)- दुई साताको अवधिमा अस्ट्रेलियाको सिड्नीमा ३ नेपालीको मृत्यु भएको छ । मृत्यु भएकामा एक विद्यार्थी, एक नेपाली युवा र नेपालबाट आफन्त भेट्न सिड्नी आएकी महिला रहेको अस्ट्रेलियास्थित नेपाली दूतावासले जनाएको छ । एनआरएन पदाधिकारीका अनुसार चार वर्षअघि विद्यार्थी भिसामा अस्ट्रेलिया आएका पोखराका सन्तोष धमला शुक्रबार बाथरुममा गएको लामो समयसम्म बाहिर ननिस्किएपछि साथीहरूले प्रहरीलाई खबर गरेका थिए । उनलाई उपचारका लागि अस्पताल लगिए पनि बचाउन सकिएन । सिड्नीकै हर्नस्बीमा बसोबास गर्ने महेन्द्र श्रेष्ठको सोमबार मृत्यु भएको छ । नर्थसोर नेप्लिज कम्युनिटीका उपाध्यक्ष सरोज पाण्डेका अनुसार राति सुतेको समयमा अचानक बिरामी परेका उनको उपचारका क्रममा अस्पतालमा मृत्यु भएको हो । दुवैको शव कोरोनरको कार्यालयमा राखिएको छ । चितवन घर भई करिब ७ महिनाअघि सिड्नीको पेन्टहस्टमा रहेका आफन्त भेट्न आएकी कौशिला न्यौपानेको समेत करिब दुई साताअघि मृत्यु भएको दूतावासले जनाएको छ ।

चिकित्सक तिवारीको मृत्यु

काठमाडौं (कास)- पशु चिकित्सक डा. विष्णुबाबु तिवारीको सोमबार ओमनमा मृत्यु भएको छ । ओमनको रोयल दिवान कोर्टअन्तर्गत अल वस्ता जंगली जनावर संरक्षण केन्द्रमा कार्यरत तिवारीको सडक दुर्घटनामा मृत्यु गएको हो । मरुभूमिमा रहेका जनावरलाई पानी लिएर गएको ट्यांकी पल्टिँदा उनलाई थिचेको थियो ।

बैठक रोकिएकामा आपत्ति

काठमाडौं (कास)- राष्ट्रिय जनता पार्टीका सांसद वृषेशचन्द्र लालले बोलाइसकिएको अन्तर प्रदेश परिषद् बैठक अचानक स्थगित गरिनुको कारण माग गरेका छन् । राष्ट्रिय सभा बैठकको विशेष समयमा उनले परिषद् बैठक स्थगित गरेर संघीय सरकारले प्रदेशले भोगिरहेका समस्या समाधानमा उदासीनता देखाएको आरोप लगाए । 'प्रदेश सञ्चालनमा धेरै प्रकारका बाधा देखिएका छन् । परिषद् बैठक धेरै पहिले बोलाइसक्नुपर्ने थियो तर बोलाइएन,' उनले भने, 'आइतबार बोलाइएको बैठक पनि बिनाकारण स्थगित गरियो । यो शुभ संकेत होइन ।' केन्द्र सरकार संघीय राज्य प्रणाली सञ्चालनमा गम्भीर नदेखिएको उनको भनाइ थियो । उनले पत्रपत्रिकामा आएजस्तै मुख्यमन्त्रीहरूकै भेलाका कारण परिषद् बैठक स्थगित गरिएको भए खेदजनक हुने बताए । संघीयतामा प्रदेश सरकारबीच साझा धारणा विकास हुनु राम्रो पक्ष रहेको भन्दै उनले त्यसबाट केन्द्र सरकार बिच्किनुले आशंका जन्माएको उल्लेख गरे ।

स्याङ्जाको पुतलीबजार ३ मा रहेको पुण्यशिला आधारभूत विद्यालयका विद्यार्थी नृत्य प्रस्तुत गर्दै । उनीहरूले विद्यालयमा नृत्यमार्फत दिवा खाजाको माग गरेका थिए । *तस्विर : प्रतीक्षा काफ्ले*

कतारले दिन्छ ३० रियाल, कामदारको हातमा ६ रियाल

■ **होम कार्की**, (दोहा, कतार)

कतारमा निर्माण क्षेत्रमा कार्यरत कामदारका लागि प्रतिघण्टा ३० रियाल छुट्याए पनि उनीहरूको हातमा भने जम्मा ६ रियाल मात्रै पर्ने गरेको छ । कतार सरकारका आयोजनामा काम गर्ने कामदारका लागि प्रतिघण्टा ३० रियाल ज्याला छुट्याइएको हो । आयोजनाको मुख्य ठेकेदार कम्पनीलाई कामदारका लागि कतार सरकारले यो रकम उपलब्ध गराउँछ । तर, ठेकेदार कम्पनीले भने विभिन्न कामदार सप्लाई कम्पनीबाट कामदार ल्याउँदा ज्याला घटेर ६ रियाल पुग्ने गरेको छ ।

'मैले कतारका धेरै उच्च अधिकारीहरूसँग भेट गर्दा प्रतिघण्टा ३० रियालसम्म कामदारका लागि दिएको पाएँ । तर कामदारको हातमा भने ६ रियाल मात्रै परिरहेको स्थिति छ,' कतारका लागि नेपाली राजदूत रमेशप्रसाद कोइरालाले कान्तिपुरलाई भने ।

कतारले सुरक्षाकर्मीका लागि १२ हजार रियाल (झन्डै ३ लाख ८४ हजार रुपैयाँ) सम्म भुक्तानी गरेको छ । 'कतार फाउन्डेसनका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले कतार फाउन्डेसनमा कार्यरत नेपाली सुरक्षाकर्मीलाई १२ हजार रियाल तलब दिइरहेको जानकारी दिएका थिए । तर, उनकै कार्यालयबाहिर भेटिएका नेपाली सुरक्षाकर्मीले भने मासिक १४ सय रियाल मात्रै हात पर्ने गरेको बताए,' कोइरालाले भने ।

ती सुरक्षाकर्मी कतार फाउन्डेसन आफैंले भर्ना गरेका होइनन् । 'हामी सप्लाई कम्पनीबाट आएका हौं । कतार फाउन्डेसनले कति तलब दिन्छ हामीलाई थाहा हुन्न । हाम्रो कम्पनीले भने १४ सय रियाल मात्रै दिन्छ,' ती सुरक्षाकर्मीले राजदूत कोइरालालाई भनेका थिए ।

कतार सरकारले तोकेअनुसार कामदारले किन तलब पाउँदैनन् त ? 'मुख्य कन्ट्याक्टर र सप्लाई चेनको सम्बन्धले कामदारको तलब घटदै जान्छ,' कोइरालाले भने, 'जति सप्लाई कम्पनी बढ्दै गयो, त्यति नै कामदारको ज्याला घटदै जान्छ ।'

ठेक्का लिने मुख्य कम्पनीसँग चाहिने कामदार आफैंसँग हुँदैन । उसले काम गर्न चाहिने हजारौं कामदार पालेर राख्दैन । 'मुख्य ठेकेदार कम्पनीले ठेक्का हात पर्छ । आवश्यक जनशक्ति ल्याएर कार्यस्थल खटाउने जिम्मा दोस्रो कम्पनीलाई दिन्छ । दोस्रो कम्पनीले पनि विभिन्न कम्पनीबाट कामदार संकलन गर्छ,' नेपाल कतार व्यवसायी संघका महासचिव सागर नेपालले भने, 'चार/पाँचवटा एजेन्टको तह पार गरेपछि मात्रै कामदार पाउँछ ।'

सप्लाईको माध्यमबाट कामदारलाई काममा लगाउँदा श्रमअनुसारको ज्याला पाउन वञ्चित

कामदारको बासस्थान, ल्याउने/पठाउने दुईतर्फी हवाई टिकट, खानाको व्यवस्था, उपदान र सवारी प्रबन्ध मिलाउन निकै झन्झटिलो हुने हुँदा मुख्य ठेकेदार कम्पनीले कामदारहरू सप्लाईबाटै लिने नेपालले बताए ।

कतारी श्रम ऐनअनुसार दोस्रो कम्पनीले कामदार सप्लाई गर्नु गैरकानुनी हो । तर मुख्य ठेकेदारले दोस्रो पक्ष बनाउँदै कामदार आपूर्ति गर्छ । 'तह बढदा कमिसन पनि बढ्छ । अनि काम गर्ने कामदारको हातमा भने न्यून तलब पर्न जान्छ,' राजदूत कोइरालाले भने, 'त्यसकारण कुनै कारणले दोस्रो पक्षको कम्पनी डुबेमा उसमार्फत सप्लाई भएका कम्पनी र कामदार दुवै फस्छ । यही कारण कतारमा सबैभन्दा बढी सप्लाईमा कामदार पठाउने प्रवृत्तिले कामदार समस्यामा परेका हुन् ।'

सप्लाई कम्पनीकै कारण कामदारले श्रमअनुसारको ज्याला नपाएको भन्दै अन्तर्राष्ट्रिय अधिकारकर्मीहरूले कामदारको मासिक तलब नै कतारले तोक्नुपर्ने दबाब बढाउँदै आएका छन् । कामदार पठाउने देशले कामदारको न्यूनतम तलब तोके पनि कतार सरकार आफैंले तोकेको छैन । कतारको प्रशासनिक विकास, श्रम तथा सामाजिक मन्त्रालयले कम्तीमा ७ सय ५० रियाल (२२ हजार ५ सय रुपैयाँ) भन्दा तलको करारपत्रमा प्रमाणीकरण गर्ने गरेको छैन ।

नेपालले सन् २०१३ जनवारीदेखि लागू हुने गरी नेपाली कामदारलाई न्यूनतम तलब खानासहित १२ सय रियाल (३६ हजार रुपैयाँ) दिनुपर्ने मापदण्ड तोकेको थियो । झन्डै ४० प्रतिशत कम्पनीले पनि यो मापदण्डलाई लागू गरेको छैन । दूतावासबाट अनिवार्य मागपत्र प्रमाणीकरण भएपछि नेपालको मापदण्ड पूरा नगर्ने कम्पनीलाई कामदार दिन रोकेको राजदूत कोइरालाले बताए ।

अधिकारवादीहरू कतारले प्रतिघण्टा भन्दा एकमुष्ट रूपमा हातमा पर्ने तलब दिनुपर्ने माग गर्दै आइरहेका छन् । 'कतार श्रम बजार सुधारको दिशातर्फ उन्मुख छ । कामदारको तलब सुरक्षाका लागि उसले गरेको प्रयास सफल देखिएको छ । खुल्ला बजार भनेर कामदारको तलब नतोक्ने कार्यलाई ढिलाइ गर्नुहुन्न,' अन्तर्राष्ट्रिय ट्रेड युनियन महासंघकी महासचिव शरण वरोले भनिन्, 'कामदारले श्रम गरेअनुसार पाउने ज्याला तोक्नैपर्छ ।'

जोशीलाई इजलास नदिइने

■ **कृष्ण ज्ञवाली**, (काठमाडौं)

सर्वोच्च अदालतले वरिष्ठतम न्यायाधीश दीपकराज जोशीलाई तत्काल इजलास नतोक्ने भएको छ । स्रोतका अनुसार इजलास नतोकिएका कारण जोशी मंगलबार हाजिर भएर फर्किएका थिए ।

प्रधानन्यायाधीश नियुक्त ओमप्रकाश मिश्रको स्वागतका लागि सोमबार जोशी सर्वोच्च अदालतमा पुगेका थिए । उनले नै स्वागत गरेर मिश्रलाई कार्यकक्षमा पुऱ्याउँदै 'न्यायाधीशबीच कनिष्ठ/वरिष्ठ नहुने' भन्दै आफूले मिश्रलाई स्विकारेको प्रतिक्रिया दिएका थिए । तर, यो परिस्थितिका कारण सर्वोच्चका केही न्यायाधीश भने रुष्ट भए । स्रोतले भन्यो, 'संसदीय समितिले नै क्षमता र योग्यतामा प्रश्न उठाइसकेपछि जोशीले न्यायालयको मर्यादाका लागि पनि विवेक पुऱ्याउनुपर्छ भन्ने न्यायाधीशहरूको राय छ ।' अदालत स्रोतले जोशी श्रीमान् ढिलो आएकाले कुनै इजलास नपारेको बताएको छ । 'तर जोशीले अघिल्लो दिन नै सर्वोच्चमा आएर प्रधानन्यायाधीश ओमप्रकाश मिश्रलाई स्वागत गरेर भोलिदेखि नियमित काममा फर्कने अभिव्यक्ति दिएका थिए,' स्रोतले भन्यो, 'उनीमाथि इजलास नतोकिनु अर्थपूर्ण छ । बुधबारसमेत यो क्रम जारी हुनेछ ।'

सर्वोच्च अदालतमा मंगलबारै अनौपचारिक फुलकोर्ट बसेको थियो । त्यसक्रममा अधिकांश न्यायाधीशले घुमाउरो रूपमा 'न्यायपालिकाको साख जोगाउनका लागि विवेक पुऱ्याउन' सुझाव दिएका थिए । 'हामीले उहाँलाई सोझै राजीनामा दिनु भन्न मिलेन, संसदीय समितिले नै गम्भीर टिप्पणी गरेको अवस्थामा विवेकसम्मत रूपमा चल्नुहोस् भनेका हौं,' सर्वोच्चका एक न्यायाधीशले भने, 'उहाँले साँच्चै आफूमाथि अन्याय भएको महसुस गर्नुभएको छ भने पनि संसदीय समितिको निर्णयमाथि चुनौती दिन सक्नुपर्छ । अन्यथा समितिको आदेश लत्याउँदा बाहिर राम्रो सन्देश जाँदैन ।'

सर्वोच्चमा जोशीलाई तत्काल केही दिन कुनै इजलास नतोक्ने रणनीति बनेको छ । न्यायाधीशहरूले अनौपचारिक बैठकमा उनलाई 'विवेक पुऱ्याएर निकास दिन' सुझाव दिएका छन् ।

प्रधानन्यायाधीशमा अस्वीकृत भएलगत्तै बिदामा बसेका जोशी नयाँ प्रधानन्यायाधीश नियुक्त भएलगत्तै अदालत आउन थालेका हुन् । उनी संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार सर्वोच्च अदालतको वरिष्ठतम न्यायाधीश हुनुका साथै न्यायपरिषद् तथा न्याय सेवा आयोगको सदस्य र मेलमिलाप परिषदको अध्यक्ष छन् । न्यायपरिषद्ले न्यायाधीशहरूको नियुक्ति, सरुवा र उजुरीमाथि कारबाही गर्छ । न्यायपरिषदको वेबसाइटबाट जोशीको नाम हटेको छ भने मेलमिलाप परिषदको अध्यक्षमा उनकै नाम छ ।

जोशीलाई इजलास दिएमा राम्रो सन्देश नजाने भनी केही न्यायाधीशले प्रधानन्यायाधीश मिश्रलाई कडा प्रतिक्रियासमेत दिएका छन् । संसदीय समितिले गम्भीर टिप्पणी गरेकाले उनीसँग इजलास 'सेयर' गर्न नसकिने केही न्यायाधीशहरूको प्रतिक्रिया थियो । यसअघि सर्वोच्च अदालतकै न्यायाधीश खिलराज रेग्मी संयोजकत्वको समितिले कार्यक्षमता अभाव भएको भनी प्रतिवेदन दिएपछि परमानन्द झालाई इजलास नदिई हाजिर गराइएको थियो । दिवंगत न्यायाधीश रणबहादुर बमलाई पनि इजलास नदिई हाजिर मात्रै गराइएको थियो ।

तर जोशीलाई भने लामो समय हाजिरमात्रै गराएर सर्वोच्च अदालतको नियमित कामकारबाही चल्न सक्दैन । उनी संवैधानिक इजलासको समेत सदस्य भएकाले राजीनामा नदिएमा अर्को वर्षसम्म संवैधानिक इजलासको कामकारबाही प्रभावित हुनेछ । न्यायपरिषद् र न्याय सेवा आयोगले समेत यही समस्या व्यहोर्ने छन् ।

इजलास नतोकिए पनि नियमित अदालत आउने रणनीतिमा जोशी छन् । उनी निकटका कानुन व्यवसायीले राजीनामा नगर्न सल्लाह दिएको स्रोतको भनाइ छ । आगामी पुसको दोस्रो साता प्रधानन्यायाधीश मिश्रको पदावधि सकिएपछि जोशीले फेरि प्रधानन्यायाधीशमा सिफारिस हुन सक्ने आशासमेत गरेका छन् । जोशीले २०७६ साल असोज २३ गते मात्रै उमेरहदका कारण अवकाश पाउनेछन् ।

एउटा फसे सबै पछिपछि...

■ **आनन्द गौतम** (फावाखोला, ताप्लेजुङ)

चौरीलाई खर्क लगेर त्यत्तिकै छाडिदिए हुन्छ । यत्ति हो- जंगली जनावरले आक्रमण गर्ला कि भन्ने ध्यान मात्रै दिए पुग्छ । तर, खर्कमा चरनका लागि लगिने भेडीगोठ हेर्न भने उति सजिलो छैन । भेडा लस्करका अघि र पछि दुवैतिर गोठालो लाग्नैपर्छ ।

कारण हो, 'अरू जनावर फसे एउटा फस्छ, एउटा भेडा फसे सबै फस्छन् ।' किन यस्तो हुन्छ भन्नेबारे लामो समयदेखि भेडापालन गर्दै आएका रैथानेलाई पनि थाहा छैन । तमोर नदी किनारदेखि कञ्चनजंघा हिमालको फेदसम्म भेडा धपाएर हिँड्ने फुङ्लिङ-११, फावाखोलाका 'अनुभवी गोठाला' कमल विष्ट आफैं पनि अन्योलमा छन् । 'एउटा भेडाको पछि किन सबै लाग्छन् भन्ने बुझ्न सकेको छैन,' विष्ट भन्छन् ।

स्थानीय पाथीभारा बहुमुखी क्याम्पसमा स्नातक पढ्दै गरेका विष्टले 'एउटा भीरमा गएर अगुवा भेडो लडेमा अरू पनि पछ्याउँदै गएर जानाजान लड्ने गरेको' घटना आफूले थुप्रैपटक बेहोरेको सुनाए । तर, यसरी किन लर्को लाग्ने गरेका हुन् भन्नेबारे सोधीखोजी गरे पनि थाहा नपाएको सुनाए । एउटासँगै अरू पनि फस्ने भएकैले भेडापालकले 'चोक मिसाएर' भेडा पाल्ने गरेका छन् । एउटा बथानमा कम्तीमा तीन/चार जनाका भेडा मिसाइन्छ । मिसाएर पाले कम जनशक्तिले पुग्ने भएकाले यसो गरिएको उनीहरूको भनाइ छ । बर्खाभन्दा हिउँदमा गोठालो जान कठिन हुन्छ । बर्खामा बढीमा ५ सयसम्मको एउटा गोठ बनाइन्छ । यो गोठको रखवारी गर्न ४ देखि ६ जना गोठाला खटिएका हुन्छन् । तर, हिउँदमा त्यसलाई कम्तीमा ४ वटा गोठमा बाँड्नुपर्छ । कमलले भने, 'एउटा गोठमा कम्तीमा दुईवटा कुकुर पनि पाल्नैपर्छ, बथानको अगाडि एक र पछाडि एक कुकुर लगाएर हिँड्नुपर्ने हुन्छ । कुकुरले अगाडि हुत्तिएर जानबाट रोक्ने र पछाडिबाट धपाउन पनि मद्दत गर्छ ।'

ताप्लेजुङका गाउँमा भेडाको बथान । *तस्विर : आनन्द*

भेडीगोठलाई बेलुका भकारीले वरपर बारेर राख्नुपर्छ । बर्खामा धेरै घाँस हुँदा कम हिँड्ने र हिँउदमा घाँसको खोजीमा धेरै हिँड्ने भएकाले जनशक्ति धेरै चाहिने हुन्छ । हिउँदमा अप्ठ्यारो ठाउँमा हरियो घाँस देखिने र त्यसका लागि सिधै जाँदा धेरै दुर्घटना हुने अर्का भेडापालक ठाकुरसिंह विष्टले बताए । 'यसो ओझेल परेका बेला धेरैवटा भेडा हराए भने पहिलो लडे/मरेको वा कतै फसेको नत्र जंगली जनावरले खाएको हुन्छ, एक/दुईवटा हराए कतै एकोहोरिएर गएको गयै गरेको हुन सक्छ,' चतुरमान लिम्बूले भने, 'अगाडि बढेको भेडा फर्काउन निकै कसरत गर्नुपर्छ, निकै गाह्रो हुन्छ ।'

फेरि भेडालाई लाग्ने रोग पनि उस्तै । 'एउटालाई भेटे अरूलाई पनि सताइहाल्छ,' ठाकुरसिंहले भने, 'नौ वर्षअघि ५० भेडा तीन दिनमै फटाफट मरे ।' स्याउलेखर्कमा पुऱ्याएका भेडामा झोक्राउने र मर्ने समस्या देखिएपछि पशु स्वास्थ्यकर्मी बोलाए पनि रोग पत्ता नलागेको उनी बताउँछन् । ज्योतिषीले 'पशुचौपायामा क्षति नभएको भए घरपरिवारमै केही विघ्न हुन सक्थ्यो' भनेपछि त्यसैमा चित्त बुझाएको कमलले सुनाए । जिल्ला पशु कार्यालयका अनुसार स्थानीय फावाखोलामा सबैभन्दा बढी भेडापालन हुने गरेको छ । यो पुर्ख्यौली व्यवसायसमेत हो । भेडापालकले हिउँदमा नदी किनार र बर्खामा हिमालको फेदसम्मै चरनमा पुऱ्याउने गरेका छन् ।

ताप्लेजुङको फुङ्लिङ-११ फावाखोलाका बासिन्दा अहिले पनि भेडापालनमा क्रियाशील छन् । यहाँका भेडाहरू हिउँदमा तमोर किनारदेखि बर्खामा कञ्चनजंघा हिमालको बेसक्याम्पसम्मै पुऱ्याइन्छ । जिल्लाको फुङ्लिङ, सिरिजंगा, फक्तालुङ, मिक्वाखोलाका वडामा बढीजसो भेडापालन हुने गरेको छ ।

निर्दोषलाई साढे १३ वर्ष जेल

काठमाडौं (कास)- बलात्कार र हत्याको झूटो आरोपमा पक्राउ परेका एक प्रहरी जवान साढे १३ वर्षपछि निर्दोष प्रमाणित भएका छन् । गोंगबु बसपार्कमा ड्युटीमै खटिएका बेला पक्राउ गरिएका प्रहरी जवान मदननारायण श्रेष्ठलाई सर्वोच्च अदालतले निर्दोष ठहऱ्याएको हो ।

२०६० कात्तिक ८ गते गोंगबुको न्यु लेसपार गेस्ट हाउसको १०६ नम्बर कोठामा ३१ वर्षीया रीता लामा मोक्तानको शव भेटिन्छ । प्रहरीले छानबिन थाल्छ । मृतकका पति कृष्ण लामाले प्रहरी जवान श्रेष्ठ र अर्का व्यक्ति विष्णु सिलवालका नाममा किटानी जाहेरी दर्ता गराउँछन् । जाहेरीमा उनीहरूले रीतालाई अघिल्लो राति गाउँले दोहोरी साँझ रेस्टुरेन्टमा लगी बियर खुवाएको र त्यहाँबाट गेस्ट हाउसमा लगी बलात्कार र हत्या गरेको दाबी गरिएको थियो ।

१५ वर्षअघि काठमाडौं प्रहरीले बलात्कारी पक्राउ गर्न नसक्दा ड्युटीमै रहेका आफ्ना जवानलाई आरोप बकाएको थियो

अनुसन्धान क्रममा गोंगबु प्रहरीले गेस्टहाउसमा काम गर्ने १२ वर्षीय सरोज लामालाई केरकार गऱ्यो । गेस्टहाउसमा रुम बुकिङ गर्ने यिनै हुन् भनी श्रेष्ठका नाममा सनाखतको कागज बनाइयो । जाहेरीमा उल्लिखित सिलवाल भने फरार थिए । प्रहरीले आफ्ना जवान श्रेष्ठलाई यातना दिई 'म, विष्णु सिलवाल र रीता लामाले दोहोरी रेस्टुरेन्टमा बियर खाएको र पछि गेस्टहाउसमा लगेर बलात्कार गरी आफूले हत्या गरेको' भनी लेखिएको बयानमा जबर्जस्ती सही गराउँछ ।

श्रेष्ठले जिल्ला अदालतमा 'मलाई कुटपिट गरी बयान तथा सनाखतको कागजमा सही गराएको हो । मैले कसैलाई मारेको छैन । मलाई प्रहरीले विभिन्न शारीरिक तथा मानसिक यातना दिएकाले प्रहरी उपरीक्षकउपरसमेत क्षतिपूर्ति दिलाई विभागीय कारबाही गरिपाऊँ' भनी बयान दिन्छन् ।

प्रहरीको दाबीअनुसार गेस्टहाउस सञ्चालक वसन्तबहादुर थापाले समेत प्रहरी जवान श्रेष्ठको नाम पोलेका थिए तर अदालतमा उनले 'मेरो गेस्टहाउसमा घटना भएको रहेछ । भोलिपल्ट मात्रै थाहा पाएँ । कसले मारेको हो, यकिनसाथ भन्न सक्दिनँ' भनी बकपत्र गर्छन् । मुद्दाका सबै प्रक्रिया पूरा भएपछि जिल्ला अदालत काठमाडौंले २०६६ वैशाख २७ गते श्रेष्ठलाई जन्मकैदको फैसला गऱ्यो । अदालतले श्रेष्ठलाई यातना दिइएको ठहरसहित ४० हजार रुपैयाँ क्षतिपूर्ति दिन सरकारलाई आदेश गऱ्यो । पुनरावेदन अदालत पाटनले समेत २०६९ जेठ २ गते जिल्लाकै फैसला सदर गऱ्यो । चित्त नबुझेपछि श्रेष्ठ सर्वोच्च अदालत पुगे ।

प्रहरीले गेस्टहाउसमा बस्न नाम इन्ट्री गर्दा श्रेष्ठले रजिस्टरमा सही गरेको दाबी गरेको थियो तर विधिविज्ञान प्रयोगशालाले त्यो उनको हस्ताक्षर नभएको पुष्टि गऱ्यो । त्यसैका आधारमा सर्वोच्चले २०७४ वैशाख ११ गते जिल्ला र पुनरावेदनको फैसला त्रुटिपूर्ण रहेको ठहरसहित उल्ट्याउन आदेश दियो । श्रेष्ठ निर्दोष ठहरिए । 'जिल्ला अदालतले उनलाई परेको पीडा र क्षतिका आधारमा ४० हजार रुपैयाँ क्षतिपूर्तिको फैसला सुनाएको छ,' न्यायाधीशहरू दीपककुमार कार्की र केदारप्रसाद चालिसेको इजलासले गरेको फैसलामा भनिएको छ, 'उनी निर्दोष देखिएको, शंकाका आधारमा दिएको किटानी जाहेरी र अर्काले गरिदिएको सनाखतलाई मात्रै आधार मानेर कसुरदार ठहर गरी जन्मकैदको सजाय गर्ने जिल्ला र पुनरावेदन अदालतको फैसला नमिलेको ।' श्रेष्ठलाई आफ्नो विरुद्धमा बयान गर्न चरम शारीरिक तथा मानसिक यातना दिएको पुष्टि भएको भन्दै विधिविज्ञान प्रयोगशालाले समेत उनको हस्ताक्षर नमिलेको भनेकाले सर्वोच्च अदालतले दोषी ठहर गर्न नमिल्ने ठम्याएको हो । साक्षी सरोज लामाले भनेकै आधारमा गरिएको बकपत्रलाई आधार मान्न नहुने भन्दै सर्वोच्चले अन्य रूपले प्रमाणित नभएसम्म सुनेको कुरा प्रमाणका रूपमा स्वीकार्य नहुने व्याख्या गऱ्यो । यो फैसला हुँदा मदननारायण १३ वर्ष ६ महिना ३ दिन जेल बसिसकेका थिए । गत वर्ष फैसला भएको मुद्दाको पूर्णपाठ सर्वोच्चले हालै तयार पारेको हो ।

कर्णाली प्रदेश

सुर्खेत

पुरानै प्रविधि

मुगुको छायाँनाथ रारा नगरपालिकास्थित भामबाडा गाउँमा परम्परागत आरनमा फलामे औजार बनाउँदै दलित परिवार ।

अभिभावकविहीन बालबालिकालाई सहारा

■ भीमबहादुर सिंह (जाजरकोट)

नलगाड नगरपालिका ७, खगेनकोटकी ६ वर्षीया एन्जु शर्मा यूकेजीमा पढ्छिन् । जय मालिका गुरुकुल वेद विद्यापीठ थाप्लेकी विद्यार्थी एन्जुलाई लालनपालन, पठनपाठन र हेरचाह गर्ने आमाबाबु छैनन् । आमा गीता र बाबु नन्दलालको ४ वर्षअघि भेरी बस दुर्घटनामा ज्यान गएको थियो ।

यस्तै बारेकोट गाउँपालिका-९ का ७ वर्षीय राजबहादुर महतारा र उनका ५ वर्षीय भाइ धनराज पनि अभिभावकविहीन छन् । आमाको मृत्यु र बाबु जनकबहादुर वेपत्ता भएपछि अभिभावकविहीन बनेका उनीहरू पनि जय मालिकामै पढ्छन् । अभिभावकविहीन एन्जु, राजबहादुर र धनराजको लालनपालन तथा पठनपाठनको जिम्मा भने भेरी नगरपालिका ३, थाप्लेको महिला समूहले लिएको छ । उक्त समूहले उनीहरूसमेत १० जना टुहुरा तथा अनाथ बालबालिकाको लालनपलन र पठनपाठनका लागि मासिक ३० हजार खर्च गर्दै आएको छ । कालीमाता नरिन्ताकुमारी शाह, शारदा हमाल, लक्ष्मी शाह, अम्बिका थापा र पूर्णकला सिंहलगायत महिलाले टुहुरा बालबालिकाको संरक्षण गर्दै आएका छन् ।

विगत ५ महिनादेखि नेपाल आमा अनाथ आश्रम सञ्चालन गरेर टुहुरा तथा अनाथको संरक्षण गर्दै आएको अध्यक्ष शारदा हमालले बताइन् । बालबालिकाको सुरक्षा, लालनपालन, पठनपाठनलगायत सेवा गर्न दुई जना वार्डेन राखेका छन् । समाज सेवा गर्ने उद्देश्यअनुरूप अनाथ बालबालिकालाई लालनपालनको जिम्मा लिएको अध्यक्ष हमालको भनाइ छ ।

अनाथ आश्रममा बारेकोट गाउँपालिकाका ४ जना, नलगाड नगरपालिकाका ४ जना र भेरी नगरपालिकाका २ जना बालबालिकालाई संरक्षण दिइएको छ । जाजरकोटमा टुहुरा तथा अनाथ बालबालिकाको उचित हेरचाह र लालनपालन नहुँदा उनीहरू बालअधिकारबाट बन्चित भएका छन् । यस्ता बालबालिकाको लालनपालनमा कुनै पनि संघसंस्थाले सहयोग नगरेको अध्यक्ष शाहले बताइन् । आश्रममा रहेका बालबालिका एलकेजीदेखि २ कक्षासम्म अध्ययनरत छन् । सम्बन्धित गाउँ/नगरपालिकाको सिफारिसमा टुहुरा बालबालिकालाई

अभिभावकविहीन एन्जु, राजबहादुर र धनराजको लालनपालन तथा पठपाठनको जिम्मा भेरी नगरपालिका ३, थाप्लेको महिला समूहले लिएको छ

आश्रममा राखेर पठनपाठन गर्दै आएको हमालले बताइन् । 'आश्रम सञ्चालन गर्ने ७ जना दिदीबहिनीले नै एकआपसमा चन्दा संकलन गरेर बालबालिकाको लालनपालन तथा पठनपाठन खर्च बेहोर्दै आएको छौं,' उनले भनिन् ।

जिल्लाका ७७ वटा वडाबाट एक/एक जनाका दरले टुहुरा तथा अनाथलाई आश्रममा संरक्षण दिने उद्देश्य राखेको हमालले बताइन् । आश्रमका लागि दिदीबहिनी मिलेर ८ कोठे भवन पनि निर्माण गर्न लागेको कालीमाता शाहले बताइन् । आश्रममा जति सक्यो धेरै अनाथ बालबालिकाको संरक्षण दिने कार्यक्रम छ ।

गाभिँदै सुर्खेतका विद्यालय

■ प्रकाश अधिकारी (सुर्खेत)

२०४६ सालमा स्थापना भएको कालिका आधारभूत विद्यालय गुप्तीपुरमा गत शैक्षिक सत्रमा ३२ जना विद्यार्थी भर्ना भए । अघिल्ला शैक्षिक सत्रहरूमा पनि त्यहाँ विद्यार्थी संख्या उस्तै थियो । बर्सेनि भर्ना दर अति न्यून भएपछि जिल्ला शिक्षा कार्यालयले पायक पर्ने विद्यालयसँग गाभिन निर्देशन दियो । समुदाय र विद्यालय कर्मचारीकै असहयोगले शिक्षाको उक्त निर्देशन कार्यान्वयन हुन सकेन । जसले गर्दा कतिपय कक्षा रित्तै हुँदासमेत कालिका प्रावि अस्तित्वमै रहचो ।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको दोस्रो सभाले विद्यालय समायोजनलाई प्राथमिकतामा राख्यो । नगर शिक्षा समितिको वैशाख ३० गतेको बैठकले उक्त विद्यालयलाई अमरज्योति मावि नेवारेमा गाभ्ने निर्णय गऱ्यो । अमरज्योतिले आफ्नो भवनमा १२ कक्षासम्म सञ्चालन गर्ने र कालिका आधारभूत विद्यालयमा सीटीईभीटीबाट सम्बन्धनप्राप्त कक्षाहरू सञ्चालन गर्ने भएको छ । समायोजनपछि कालिकाका शिक्षक/कर्मचारीको व्यवस्थापन अमरज्योतिले नै गरेको छ । नगरपालिकाका शिक्षा शाखा अधिकृत गजेन्द्र जीसीले वीरेन्द्रनगरका तीन विद्यालय नजिकका विद्यालयसँग गाभिएको बताए । उनका अनुसार कालिका आधारभूतका अतिरिक्त सूर्योदय प्रावि पातालगंगा, शिव मावि लाटीकोइलीमा र पुष्पवाटिका प्रावि मनिकापुर, जनसेवा मावि घुम्रामा गाभिए । सूर्योदयमा गत शैक्षिक सत्रमा ११ र पुष्पवाटिकामा २१ विद्यार्थी थिए । नगर शिक्षा समितिले सूर्योदयलाई शिव माविमा जेठ ३ र पुष्पवाटिकालाई जनसेवा माविमा असार २४ गते गाभ्ने निर्णय गरेको थियो । सूर्योदय ०५३ र पुष्पवाटिका ०६२ सालमा स्थापना भएका विद्यालय हुन् । तीनवटै विद्यालय पायक पर्ने विद्यालयसँग आधा घन्टा दूरीमा सञ्चालित थिए ।

सुर्खेतको पातालगंगास्थित सूर्योदय प्राथमिक विद्यालयमा भेला भएका शिक्षक-विद्यार्थी । *तस्विर : कान्तिपुर*

शिक्षा शाखा अधिकृत जीसीले वडा शिक्षा समितिको सिफारिसका आधारमा विद्यालय समायोजन प्रक्रिया अघि बढाएको बताए । 'स्थानीय तहलाई माध्यमिक शिक्षासम्म सञ्चालन र नियमनको अधिकार दिएपछि विद्यालय समायोजनमा सजिलो भएको छ, यसअघि समुदाय, शिक्षक/कर्मचारीबाटै असहयोग हुन्थ्यो, उनले भने, 'अहिले सम्बन्धित वडाकै जनप्रतिनिधि समायोजनसम्बन्धी प्रस्ताव ल्याउनुहुन्छ ।' गाभिने विद्यालयको एउटै सर्त हुन्छ, आफ्ना शिक्षक/कर्मचारी व्यवस्थापन । भौतिक सम्पत्तिको स्वामित्व आफूले लिने गरी गाभ्न चाहने विद्यालयले शिक्षक/कर्मचारी व्यवस्थापनको जिम्मेवारी लिने गरेको उनको भनाइ छ । महत्त्वपूर्ण निर्णय गर्न अझै कानुनी अड्चन रहेको बताइएको छ । 'शिक्षासम्बन्धी संघीय र प्रादेशिक ऐन नबन्दा महत्त्वपूर्ण कदम चाल्न कठिनाई छ' नगर शिक्षा अधिकृत जीसीले भने, शिक्षा ऐन ०२८ खारेज भइसकेको छैन्, यता नगरपालिकाको आफ्नै ऐन छ, दुवै ऐन नबाझिने गरी निर्णय गर्नुपर्ने अवस्था छ ।'

नगरपालिकाको चैत दोस्रो साता सम्पन्न दोस्रो नगरसभाले ३० मिनेटभन्दा कम पैदल दूरी रहेका सामुदायिक विद्यालयलाई समायोजन (मर्ज) गर्ने नीति ल्याएको थियो । उक्त नीतिका आधारमा नगर शिक्षा ऐन, २०७४ जारी भएको थियो । ऐनको दफा ११ मा विद्यालय समायोजन गर्दा कक्षा १-३ सम्म ४५, १-५ सम्म ७५, ६-८ सम्म ४५, ९-१० ४० र कक्षा ११-१२ सम्म ४० जनाभन्दा कम भए नगर शिक्षा समितिले नजिकको पायक र पूर्वाधारयुक्त विद्यालयमा हरेक शैक्षिक सत्रको सुरुमा समायोजन गरिने प्रावधान छ । समायोजन गर्दा शिक्षक/कर्मचारीलाई गाभिएको विद्यालयमा विद्यार्थी संख्याको आधारमा मिल्ने भए ज्येष्ठताको आधारमा व्यवस्थापन गर्ने र विद्यार्थी संख्या न्यून भए अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्ने उल्लेख छ ।

सहज अनुमति

स्थानीय सरकारले माध्यमिक तह (१२ कक्षा) सम्म सञ्चालन, अनुगमन तथा नियमनको अधिकार पाएपछि स्कूल सञ्चालकलाई नयाँ विषयको अनुमति लिन सहज भएको छ । यसअघि सञ्चालनदेखि विषय अनुमति लिनसमेत काठमाडौं जानुपर्थ्यो । स्थानीय सरकारलाई विद्यालय तह, संकाय र विषयको अनुमति दिने अधिकार छ ।

वीरेन्द्रनगरले हालै सूर्योदय बोर्डिङलाई व्यवस्थापन, सिद्धपाइला इंग्लिस बोर्डिङ, पब्लिक एकेडेमी र एड्भान्स वेटरलाई कक्षा ११ मा कानुन विषय पढाउने अनुमति दिएको छ । विज्ञान र व्यवस्थापन विषय पढाउँदै आएको साउथ एसियनलाई यस वर्षदेखि शिक्षा संकाय, माउन्ट एभरेष्टलाई कम्प्युटर विज्ञानको विषय सञ्चालनको अनुमति दिइएको छ । सैनिक आवासीय, यज्ञपिस होम्स एकेडेमी, कोपिला भ्याली र सिद्धमावि गढीलाई १२ कक्षा सञ्चालनको अनुमति पाएका छन् ।

कानुनी दायरामा ट्युसन सेन्टर

वीरेन्द्रनगर प्रदेश राजधानी मात्रै होइन्, प्रदेशकै शैक्षिक/प्रशासनिक केन्द्र पनि हो । साबिकको क्षेत्रीय सदरमुकाम हुँदादेखि यहाँ ट्युसन, कोचिङ सेन्टर तथा तयारी कक्षाहरू अवैध रुपमा खुल्ने क्रम छ्याप्छ्याप्ती बढेको थियो । स्थानीयस्तरमा नियमनको स्पष्ट व्यवस्था नहुँदा त्यस्ता सेन्टरहरू कानुनी दायरामा आउन सकेका थिएनन् । हालसम्म अवैध सञ्चालित टचुसन सेन्टरलाई नगरपालिकाले कानुनी दायरामा ल्याउन थालेको छ ।

नगर शिक्षा समितिले मंगलबार १७ वटा कोचिङ सेन्टरलाई सञ्चालन अनुमति दिएको छ । अनुमति लिनुपूर्व इन्स्टिच्युटको विधान, पढाउने विषय, कर दाखिला तथा अडिट रिपोर्ट बुझाउनुपर्छ । नगरपालिकाले अन्य कोचिङ सेन्टरलाई सात दिनभित्र प्रक्रियामा आउन सूचना जारी गरेको छ । प्रक्रियामा नआउने टचुसन सेन्टरलाई बन्द गराएरै छाड्ने नगरपालिकाको तयारी छ । टचुसन सेन्टरहरूले लोकसेवा आयोगका तयारी कक्षासमेत सञ्चालन गर्ने गरेका छन् ।

दैलेख अस्पताल प्रदेशकै उत्कृष्ट

कान्तिपुर संवाददाता (दैलेख)

कर्णाली प्रदेशका जिल्ला अस्पतालको न्यूनतम सेवास्तरमा दैलेख जिल्ला अस्पताल प्रथम भएको छ । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तोकेका विभिन्न आठवटा सूचकांकको आधारमा ९१ अंकसहित प्रथम भएको हो ।

जिल्ला अस्पताल प्रमुख डा. निरञ्जन पन्तका अनुसार मूल्यांकनको लागि सेवा प्रवाह, आर्थिक सुशासन, जनशक्ति व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापनलगायत मापदण्ड निर्धारण गरिएका थिए । 'हामीले न्यूनतम स्रोतसाधनको बाबजुद पनि उत्कृष्ट सेवाप्रवाहको प्रयास गरेका छौं,' उनले भने, 'यसकै प्रतिफलस्वरूप सम्मान भएको हो ।'

दैलेख जिल्ला अस्पतालमा दैनिक करिब दुई बिरामी स्वास्थ्य उपचारका लागि आउने गर्छन् । अस्पतालमा तीन जना चिकित्सकको मात्र दरबन्दी छ । जनशक्ति अभावको कारण स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थामा रहेका स्वास्थ्यकर्मीलाई काजमा ल्याएर काम गराउने गरिएको डा. पन्तले बताए । स्थानीय सरकार आएपछि दैलेख जिल्ला अस्पतालले उनीहरूसँग सहकार्य गर्दै सेवा प्रभावकारी बनाएको छ ।

अस्पतालमा केही समयअघि चिकित्सकको उच्च निगरानीमा गरिने उपचार (एचसीयु) कक्ष सुरु गरिएको छ । न्यून जनशक्ति र स्रोतसाधनको अभाव रहेको अस्पतालमा यो कक्षले स्तरीय अस्पतालको झल्को दिने गरेको छ । 'हामीले अन्य क्लिनिकल सेवा पनि चुस्त र विश्वासिलो बनाएका छौं,' डा. पन्तले भने, 'भविष्यमा अझ उत्कृष्ट गर्दै लैजाने योजना छ ।'

मन्त्रालयको मूल्यांकनमा सल्यान जिल्ला अस्पताल दोस्रो भएको छ । प्रदेशका १२ वटा सरकारी अस्पतालको मूल्यांकन गरिएको थियो ।

बाढीपहिरोमा चार करोडको क्षति

■ कान्तिपुर संवाददाता (रुकुम पश्चिम)

चालु वर्षाको कारण चौरजहारी नगरपालिकामा झन्डै चार करोडको सम्पत्ति क्षति भएको छ । गत असार २४ देखि भदौ २० गतेसम्म बाढी, पहिरो र भूक्षयका कारण तीन करोड ६९ लाख ६३ हजार चार सय रुपैयाँ बराबरको क्षति भएको नगरपालिकाले जनाएको छ ।

नगरपालिकाका अधिकांश वडामा वर्षाको क्रममा बाढी, पहिरो र भूक्षय गएको त्यसले सर्वसाधारणको घरदेखि अन्नबालीसहितको जग्गा जमिन बगेको जनाइएको छ ।

चौरजहारी नगरपालिकाले गठन गरेको कार्यदलले वर्षाको तीन महिनामा पुगेको क्षतिको विवरणसहितको प्रतिवेदन नगरपालिकामा बुझाएका छन् । उक्त प्रतिवेदनअनुसार नगरपालिकाका ८५ घरपरिवार बाढी, पहिरो र भूक्षयबाट पीडित बनेका छन् । जसमध्य १० घरपरिवार घरबारविहीन बनेका भने २७ घरमा आंशिक क्षति बनाएको छ । २७ घर परिवारको अन्नबालीसहितको खेतबारी बगेको विवरण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

बर्षाले रुकुम पश्चिम चौरजहारी नगरपालिकाको चौरजहारी बजारमा भत्किएको घर । *तस्विर : कान्तिपुर*

वर्षाको कारण ७ वटा सडकमा क्षति पुगेको छ भने ६ वटा विद्यालय तथा आयोजनामा क्षति पुगेको छ । ४ घर आगजनीबाट क्षति पुगेको छ भने सार्वजनिक स्थानमा बसेका ४ घरपरिवार पनि घरबारविहीन बनेका छन् । निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रदीप सुनार नेतृत्वको टोलीले नगर कार्यपालिकामा प्रतिवेदन बुझाएको हो । कार्यदलका संयोजक एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सुनारले जहारीखोला, खहरेखोला, नार्जीखोला, लापुरखोला, ठूलाखोला, कटेजखोला, कालिगारखोला, सेतीगारखोला, मानाकोटखोला, चिन्नेबगरखोला, चैतेखोला, दमदमेखोला तथा साक्चा खोलालगायतको कारणले बढी क्षति पुग्ने गएको बताए । उनले कार्यदलले गाउँकार्यपालिकामा दसबुँदे सुझाव पनि दिएको बताए ।

जनचेतनना जगाउनुपर्ने, जोखिमयुक्त ठाउँको पहिचान तथा पूर्वतयारी गर्नुपर्ने, विनाश हुने अवस्थाको निर्क्योलपछि मात्रै विकास गर्नुपर्ने, रकम भुक्तानी दिनुअघि आईईई र ईआईए गर्नुपर्नेजस्ता सुझाव दिइएको छ ।

नगरप्रमुख विशाल शर्माले तत्काल राहतका लागि अत्यावश्यक परेका २० बढी घरपरिवारलाई ३ हजारदेखि २० हजारसम्म नगद सहयोग गरिएको बताए । यसको साथै प्रतिवेदनमा दिइएका सुझावअनुसार अबका दिनमा डोजरले केहीबाहेक अधिकांश सडक निर्माण नगर्ने निर्णयमा पुगिसकेको नगरप्रमुख शर्माले बताए । प्राकृतिक प्रकोपबाट धेरै क्षति हुने भएपछि अबका दिनमा आपतकालीन कोष स्थापना गर्ने, तारजाली र तटबन्धको साथै अर्को वर्षदेखि वृक्षरोपणलाई प्रथामिकता दिने नगर प्रमुख शर्माले बताए ।

जगदुल्लामा नेपाल बैंकको शाखा

डोल्पा (कास)- जगदुल्ला गाउँपालिकामा नेपाल बैंक लिमिटेडले शाखा स्थापना गरेको छ । आइतबार कर्णाली प्रदेशसभा सदस्य वीरबहादुर शाहीले शाखा कार्यालयको उद्घाटन गरे । विभिन्न समस्याका कारण बैंक स्थापनामा ढिलाइ भएको गाउँपालिका अध्यक्ष नारसिंह रोकायाले बताए । उनले बैंक स्थापनापछि गाउँपालिकाको कामकाजमा सहज हुने जनाए । नेपाल बैंक लिमिटेड डोल्पा शाखा प्रवन्धक वेदप्रसाद बुढाका अनुसार नेपाल बैंकले ठूलीभेरी नगरपालिका, जगदुल्ला र काइके गाउँपालिकामा बैंक सञ्चालन गर्ने अनुमति पाएको छ ।

उनले काइकेमा छिट्टै शाखा स्थापनाको तयारी भएको जनाए । डोल्पाका आठ स्थानीय तहमध्ये त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिकामा माछापुच्छ्रे बैंकले यसअघि शाखा सञ्चालन गरिसकेको छ । सदरमुकाममा लामो समयदेखि बैंकिङ सेवाप्रवाह भइरहेको छ । मुडेचुला गाउँपालिकामा राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले शाखा सञ्चालनको तयारी गरिरहेको छ ।

भौगोलिक विकटताका, सुरक्षा, कर्मचारी अभावलगायत कारण माथिल्लो डोल्पामा भने तत्काल शाखा सञ्चालन गर्न समस्या भएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकले डोल्पोबुद्ध र छार्का ताङसोङ गाउँपालिकामा राष्ट्रिय वाणिज्य र शे-फोक्सुन्डो गाउँपालिकामा प्रभु बैंकलाई शाखा सञ्चालनका लागि अनुमति दिएको छ ।

तपाईंको आज

मेष	द्विविधा बढ्ने	तुला	आर्थिक हानी
वृष	अध्ययनमा सफल	वृश्चिक	कार्य सफल
मिथुन	मनोरञ्जन	धनु	मिष्ठान्न भोजन
कर्कट	पराक्रम बढ्ने	मकर	भाग्य वृद्धि
सिंह	आकस्मिक लाभ	कुम्भ	अस्वस्थता
कन्या	उत्साहप्रद	मीन	नयाँ कार्य आरम्भ

भोलिको पात्रो

विक्रम संवत् २०७५ साल भदौ २८ गते बिहीबार तदनुरुप १३ सेप्टेम्बर २०१८ भाद्र कृष्णपक्ष शुक्लपक्ष चर्तुर्थी तिथि दिनको ५:५३ बजेसम्म उप्रान्त पञ्चमी तिथि, स्वाती नक्षत्र रात्रिको ४:५५ बजेसम्म उप्रान्त विशाखा नक्षत्र, ब्रम्हा योग प्रात: ६:५८ बजेसम्म उप्रान्त ऐन्द्र योग, वणिज करण प्रात: ६:१५ बजेसम्म उप्रान्त भद्रा करण, तुला राशिमा चन्द्रमा ।

ज्यो. रामप्रसाद सिटौला

कान्तिपुर टेलिभिजन

		४:३०	दस बजे
		५:००	कल कान्तिपुर रिलोडेड
५:००	शुभारम्भ/भक्तिसुर	६:००	कान्तिपुर समाचार
५:३०	राधे राधे	६:३०	एस एन्ड एस (हड्गार हन्ट)
६:००	जीवन विज्ञान	७:००	हर्के हलदार
६:३०	वास्तु मन्थन	८:००	कान्तिपुर समाचार
६:४०	गुडमर्निङ नेपाल	९:००	नेपाल स्पेल बी
७:००	कान्तिपुर समाचार	१०:००	दस बजे
८:००	गुडमर्निङ नेपाल	१०:३०	कान्तिपुर न्युज
८:३०	कान्तिपुर न्युज	११:००	एस एन्ड एस (हड्गार हन्ट)
९:००	सरोकार	११:३०	कान्तिपुर समाचार
१०:००	कान्तिपुर समाचार	१२:००	कल कान्तिपुर रिपिटेड
१०:३०	दस बजे	१:००	कान्तिपुर न्युज रिपिटेड
११:००	कान्तिपुर न्यूज	१:३०	एस एन्ड एस (हड्गार हन्ट)
११:३०	एम एन्ड एस (द रिलेन्यू शो)	२:००	कान्तिपुर समाचार (रिपिट १)
१२:००	कान्तिपुर समाचार	२:३०	हर्के हलदार
१२:३०	के आज घरमै	३:३०	कान्तिपुर समाचार (रिपिट २)
१:३०	दवाक्क ट्वक	४:००	नेपाल स्पेल बी
२:००	मनी टक्स		
२:३०	कान्तिपुर समाचार		
३:००	सरोकार		
४:००	कान्तिपुर न्युज		

रेडियो कान्तिपुर रेडियो राष्ट्रको

९६.१ काठमाडौं, भेडेटार, वीरगन्ज, भरतपुर, भैरहवा, १०१.८ पोखरा, धनगढी, नेपालगन्ज

०५:००	भक्ति अनुष्ठान (बालचन्द्र)	१५:१५	कानुन भेजा (श्याम राई)
०६:३०	कान्तिपुर डायरी	१६:००	हेल्थ एन्ड एजुकेसन डायरी
०७:००	द हेडलाइनर्स	१६:०५	हेपपी हावर (शुभराज)
०७:३०	हाम्रो सवाल	१७:००	डिष्ट्रिक्ट डायरी
०८:००	डेभलपमेन्ट एन्ड इकोनोमिक्स डायरी	१७:०५	एजुकेशन टक (भुपेन्द्र)
०८:०५	द गुडमर्निङ शो	१८:००	आइसीइ दूर शिक्षा (राजेश पाण्डे)
०८:३०	ओल्ड इज गोल्ड	१८:३०	कान्तिपुर डायरी
०९:००	कान्तिपुर डायरी	१९:००	यात्रा जीवनको (दिनेश डीसी/अम्बिका/शुभ)
०९:१०	ट्राफिक अपडेट	२०:००	सेक्युरिटी एन्ड क्राइम डायरी
०९:१५	राष्ट्रिय गीत	२०:०५	आई लभ इट/आई हेट इट (प्रश्वल)
०९:२०	रेडियो टक (प्रश्वल)	२१:००	कान्तिपुर डायरी
१०:००	स्पोर्टस् डायरी	२१:१५	न्युज मेकर अफ द डे
१०:०५	टेष्ट बड (सञ्जय/थलिसा)	२१:३०	इन्द्रेनी
११:००	आर्ट एन्ड इन्टरटेनमेन्ट डायरी	२२:००	ग्लोबल कनेक्सन (शुभराज)
११:०५	टेस्ट बड (सञ्जय/थलिसा)	२३:००	आजदेखि अर्को आजसम्म (प्रश्वल)
१२:००	कान्तिपुर डायरी	२४:००	आफ्नो भाका आफ्नो गीत (कृष्ण)
१२:१०	आफ्नो भाका आफ्नो गीत (कृष्ण मल्ल)	०१:००	कानुनी बहस र परामर्श
१३:००	डिस्ट्रिक्ट डायरी	०२:००	नेपाली गीतहरू लगातार
१३:०५	के छ नेपाल (प्रश्वल खड्का)	०३:००	हिन्दी गीतहरू लगातार
१४:००	इन्टरनेसनल डायरी	०४:००	भजनहरू लगातार
१५:००	कान्तिपुर डायरी		

अस्पताल र विविध

सुर्खेतका महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बर

मध्यपश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय अस्पताल	५२०२००
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५२०१९९
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (एम्बुलेन्स सेवा)	५२०३५०
क्षेत्रीय अस्पताल एम्बुलेन्स	९८४८०६३५२०

महेन्द्रनगरका महत्वपूर्ण टेलिफोन

महाकाली अञ्चल अस्पताल	५२१९९९
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५२१२००
नेपाल रेडक्रस तथा एम्बुलेन्स सेवा	५२१२४८
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५२१९०२

कैलालीका महत्वपूर्ण टेलिफोन

सेती अञ्चल अस्पताल	५२१२७१
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५२१९५०
नेपाल रेडक्रस तथा एम्बुलेन्स सेवा	५२१६००
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५२१९०१
टीकापुर अस्पताल	५४०१५०
क्षेत्रीय अस्पताल	०८३-५२०२००
सुर्खेत विमानस्थल	०८३-५२०१३२

कञ्चनपुर

महाकाली अञ्चल अस्पताल महेन्द्रनगर	०९९-५२१९९९
रेडक्रस एम्बुलेन्स	५२१२४८/५२३१८३
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कञ्चनपुर	५२१९०१/५२२४०६
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९००/५२१२००

डोटी

सुदूरपश्चिम क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालय	०९४-४४०३१०
जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटी	४२०१३३
जिल्ला प्रहरी डोटी कन्ट्रोल	९८४८४४०१९९/४२०२०४
जिल्ला अस्पताल	४२००१९
जिल्ला अस्पताल एम्बुलेन्स	९८४८५२५१४०

डडेल्धुरा

जिल्ला प्रहरी	०९६-४२०१९९

जाजरकोट

जिल्ला प्रहरी कार्यालय-	०८९-४३०१३९, ९८४८०४५५५५
अस्पताल-	०८९४३०१८८
एम्बुलेन्स	९८१५५०२४३०
रेडक्रस एम्बुलेन्स	०८९४३०००२, ९८६४७००२६४

कालिकोट

प्रहरी	०८७-४४०१९३, ९८४८३३५५५५

जुम्ला

प्रहरी	०८७-५२००१३, ०८७-५२०१९३
शिक्षण अस्पताल	०८७-५२०३५५, ५२००१५
एम्बुलेन्स	९७४८९४९६६६

दैलेख

जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०८९-४२०९२५,९८४८०९५५५५
अस्पताल	०८९-४१०१२७
एम्बुलेन्स	०८९-४१०१८५, ९८६८१६५६८२

पश्चिम रुकुम

जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०८८५३०२९७
जिल्ला अस्पताल	०८८५३०२९७, ०८८५३०१९५
एम्बुलेन्स	९८०९८४८५४

हुम्ला

प्रहरी	०८७-६८००३/ ०८७६८००९२
अस्पताल	०८७-६८००२४
विमानस्थल	९८५१०७३२५२

डोल्पा

जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०८७-५५००५५, ९८४८३०५५५५

मुगु

प्रहरी	०८७-४६००९२
अस्पताल	०८७-४६०१३०
एम्बुलेन्स	९८४८३२१६६६

सल्यान

प्रहरी	०८८-५२००७०, ९८५७८४५५५५
अस्पताल	०८८-५२००८२
एम्बुलेन्स/रेडक्रस	९८४७८३२४३८/०८८-५२०००४

प्रहरी र एम्बुलेन्स

प्रहरी कन्ट्रोल	१००
जिल्ला प्रहरी (काठमाडौं)	४२६१९४५/४२६१७२०
जिल्ला प्रहरी (ललितपुर)	५५२१२०७
जिल्ला प्रहरी (भक्तपुर)	६६१४८२१
आकस्मिक प्रहरी सेवा	४२२६९२२
ट्राफिक प्रहरी	१०३
दमकल	१०१
श्री सत्य साई नि:शुल्क एम्बुलेन्स/शववाहन	४४१८०३५
सुमेरु एम्बुलेन्स सेवा	०१ ५५५५५५०,९७५१०४६५५०
परोपकार एम्बुलेन्स सेवा	४२६०८५२
बिशालबजार एम्बुलेन्स सेवा	४२४४१२१
रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा	४२२८०२४
ललितपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा	५५४५६६६
अग्रवाल सेवा केन्द्र	४४२४८७५

शववाहन र विविध

नेपाल चेम्बर अफ कमर्स	४२३०२१३
पशुपति आर्यघाट सेवा केन्द्र	४४२२९९२
देव कर्मर नि:शुल्क सववाहन सेवा	४४३४०२३
बाल हेल्पलाइन नेपाल	१०९८
बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र	९०४/४२२६०८६
नेपाल मिटर दयावसी संघ	४२२४३७४

कान्तिपुर सम्पर्क जिज्ञासा, सुझाव तथा गुनासाहरूका लागि १६६०-०१-२२२२२ (NTC) ९८०१-५७-२२२२ (Ncell)

धनगढी

प्रदेश ७

विभेद

महिनाबारी भएको बेला छाउगोठबाहिर बसेर खाजा खादै गरेकी थलारा गाउँपालिका ९ मालुमेलाकी एक महिला । भदौ १ गतेबाट लागू भएको नयाँ मुलुकी अपराधसंहिताले छाउप्रथालाई अपराधको रूपमा परिभाषित गरेको छ ।

बाजुराको बुडिनन्दा आधारभूत विद्यालयमा योग अभ्यास गराइँदै । बालबालिकालाई स्वस्थ राख्न विद्यालयले प्रशिक्षण आयोजना गरेको हो । *तस्विर : गङ्गराज पण्डित/रासस*

गाउँगाउँमा भाइरलका बिरामी

■ **मोहन शाही** (डोटी)

दूषित पानीले टाइफाइड र भाइरलका बिरामी बढेका छन् । जिल्लाका आदर्श, बड्डीकेदार र केआईसिंह गाउँपालिकाका स्थानीय टाइफाइडले प्रभावित भएका हुन भने दिपायल सिलगढी, शिखर नगरपालिका तथा पूर्विचौकी गाउँपालिकामा भाइरल ज्वरोका बिरामी बढ्का छन् ।

जिल्ला अस्पताल डोटीका मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट भूषण मिश्रका अनुसार जिल्ला अस्पतालमा ज्वरो बढेको, हातखुट्टा गल्ने, कमजोरीको महसुस गर्ने बिरामीहरूको संख्या साउनदेखि लगातार बढेको बढ्यै छ । 'त्यो भाइरल ज्वरोको लक्षण हो, हामीले औषधी दिएर उपचार गराइरहेका छौं,' उनले भने ।

दूषित पिउने पानी तथा खानपानमा ध्यान नदिँदा टाइफाइडका बिरामी दैनिक बढ्ने गरेको आदर्श गाउँपालिका मौवानगरदह स्वास्थ्य चौकी इन्चार्ज दीपक ओझाले बताए । दैनिक २० देखि २५ जनासम्म टाइफाइडका बिरामी आउने गरेको उनले जानकारी दिए ।

आदर्श गाउँपालिका-१ बाझकी कलुदेवी खडाले ७ दिनसम्म घरमै थलापरेपछि उपचारका लागि स्वास्थ्यचौकी आएको बताइन् । उपचार क्रममा स्वास्थ्यचौकीबाट टाइफाइडको बिरामी भएको थाहा पाएपछि सुई र औषधि लिएर उनी फर्किन लागेकी थिइन् । उनले टोलमा आफ्जस्ता बिरामीहरूको संख्या धेरै रहेको बताइन् ।

मौवानगरदह स्वास्थ्य चौकीमा टाइफाइडसँगै जन्डिसका बिरामीहरू आउने गरेका छन् । ओझाले उपचारका लागि औषधि तथा उपचारका लागि स्वास्थ्यकर्मी व्यवस्था भएकाले समस्या भने नभएको बताए । आदर्श गाउँपालिकामा अझै पनि सामान्य बिरामी सम्झेर कतिपय उपचारका लागि स्वास्थ्यचौकी आउन सकेका छैनन् ।

केआईसिंह गाउँपालिकाको दुर्गामाण्डौ इकाला स्वास्थ्य चौकीमा तिखात्तर, वायल, बासुदेवी, दल्ल क्षेत्रका बिरामीहरू टाइफाइडका लक्षणहरू लिएर उपचारका लागि आउने गरेको गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संयोजक तिलबहादुर बोहराले जानकारी दिए । बिरामीमध्ये अधिकांश महिला र बालबालिका छन् । डोटीमा १६ प्रतिशत जनसंख्या अझै पनि नदी, खोला तथा कुवाको पानी पिउन बाध्य रहेको तथ्यांक छ । पछिल्लो समय डोटीमा झाडापखालाका बिरामी भने घट्न थालेका छन् । ग्रामीण क्षेत्रमा समेत शौचालय निर्माण भएपछि झाडापखालाका बिरामीको संख्यामा कमी आएको मौवानगरदह स्वास्थ्यचौकीकी सिनियर अनमी यशोदा ओझाले बताइन् ।

उनले चार पाँच वर्षअघि वर्षातको समयमा झाडापखालाका बिरामीको उपचार गर्न औषधि र स्लाइन पानीको अभाव हुने गरेको तर अहिले अवस्था सन्तोषजनक रहेको बताइन् । बोगटान गाउँपालिकामा पनि दैनिक १०/१२ जना टाइफाइडका बिरामी देखा परिरहेका छन् । बड्डीकेदार गाउँपालिकाको घांगल, बर्छैन, मान्नाकापडीमा टाइफाइडका बिरामी साता दिन यताबाट बढ्न थालेको गाउँपालिकाका स्वास्थ्य शाखाका योगेन्द्र शाहीले बताए । उनले भाइरल ज्वरोका बिरामी साउन महिनामा बढी आएको भए पनि अहिले टाइफाइडका बिरामी बढेको जानकारी दिए ।

बाख्रा बेचेर मालामाल

बाख्रा स्याहार्दै बझाङका रोकाया दम्पती । *तस्विर : वसन्तप्रताप*

■ **वसन्तप्रताप सिंह** (बझाङ)

नामजस्तो जिन्दगी कहाँ हुन्छ र ? नाम आनन्द भए पनि थलारा-६ पिखेतका आनन्द रोकायाको जीवन भने बेचैन थियो । उनी गरिब परिवारमा जन्मिएका थिए । पाँच छोराछोरीको लालनपालन गर्न उनका आमाबाबुलाई हम्मे थियो ।

अभावैअभावमा हुर्कँदै गए, आनन्द । २० वर्षको उमेरमा २०५३ सालमा उनको विवाह भयो, छिमेकी मालुमेलाकी धनलक्ष्मी रोकायासँग । त्यसलगत्तै बाबु बनेका उनका बर्सेनि सन्तान थपिँदै गए । अरू भाइहरूको पनि विवाह भयो । गरिबीले झन् च्यापेर गयो । परिवारको संख्या बढ्दै गएपछि उनीहरूका चार भाइ सँगै बस्न नसक्ने अवस्थामा पुगे । अलगअलग भए । अब झन् परिवारको पूर्ण जिम्मेवारी उनकै थाप्लोमा आइलाग्यो । आनन्दको दैनिकी बेचैनीले भरिन थाल्यो ।

'आफू पढ्नु कि तीन छोरा छोरीलाई पाल्नु ?' उनले त्यो बेलाका दुःख सम्झिए, 'छोरीहरू पनि पढ्ने उमेरका भइसकेका थिए । उनीहरूको शुल्क तिर्नकै लागि रकम जुटाउन पढाइ छोडेर भारत गएँ ।' विवाहपछिका १० वर्ष उनी ६ महिना घर आएर खेतीपातीको काम गर्थे ६ महिना भारतमै मजदुरी गर्थे ।

२०६३ माघ महिनाको कुरा । धनलक्ष्मी भर्खरै जन्मेकी छोरी लिएर अग्रान्न (माघको महिना छोरीलाई घरमा बोलाएर खुवाउने चलन) खान माइत गएकी थिइन् । फर्किंदा माइतीले नातिनीको मुख हेरेबापत एउटा बाख्रा दक्षिणा दिए । उनका माइतीको आर्थिक अवस्था पनि त्यति राम्रो थिएन । धनलक्ष्मी भन्छिन्, 'दक्षिणा दिनलाई पैसा नभएर आमाले बाख्रो दिनुभएको थियो । मलाई त्यही बाख्रो फल्यो ।'

हुन पनि बाख्रो फल्यो । माइतीबाट ल्याएको बाख्रोले ३ महिनापछि तीनवटा पाठी पायो । उनको घरमा यसरी चमत्कार हुन थाल्यो कि प्रत्येक बाख्राले ६/६ महिनामा २ देखि ३ वटा पाठापाठी पाउन थाले । २ वर्षमै बाख्राको संख्या ३३ पुग्यो । आनन्द पनि भारत जान छाडेर बाख्राकै स्याहारमा लागे । चौथो वर्षमा बाख्राको संख्या बढेर ९७ पुगिसकेको थियो । वर्षमा एक/डेढ लाखका खसी-बोका बिक्री गर्न थालिसकेका थिए ।

अहिले उनी वर्षमा ३ लाखसम्मका बोका बाख्रा बेच्छन् । १ सय २० बाख्रा उनको खोरमा छन् । 'मेरो त भाग्य नै फेरियो,' आनन्द भन्छन्, 'बाख्रा बेचेर छोराछोरीलाई काठमाडौं पढाइरहेको छु । यस्तो दिन पनि आउला भनेर सपनामा पनि सोचेको थिएन ।'

उनले बाख्रा बेचेको रकम भाइको पढाइमा पनि खर्चिए । उनका भाइ अहिले नायब सुब्बा पदमा कार्यरत छन् । आनन्दले दाजुलाई व्यापार थाल्न सहयोग गरे । 'त्यस्तो त कसैको पनि भएको थिएन,' स्थानीय जगदीश रोकाया भन्छन्, 'आनन्दको घरमा चमत्कार नै भएको हो ।' गाउँलेहरूले यसको श्रेय उनकी पत्नीलाई दिने गरेका छन् । गाउँमा सबैले साँच्चिकै धनलक्ष्मीको रूपमा हेर्ने गरेका छन् ।

बाख्राको मलको उपयोग गर्दै अहिले आनन्द दम्पतीले व्यावसायिक तरकारी खेती थालेका छन् । थलारा गाउँपालिकाको ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाबाट तालिम र प्रविधिको सहयोग पाएपछि उनले दुईवटा प्लास्टिक घरमा बेमौसमी तरकारी खेती सुरु गरेका छन् । आनन्द दम्पती अहिले आफ्नो टोलका अरूलाई पनि व्यावसायिक तरकारी खेती गर्न हौस्याइरहेका छन् ।

गाउँलेले जे भने पनि धनलक्ष्मी भने लगनशीलता र धर्यले यहाँसम्म पुगेको बताउँछिन् । 'गरिबीले गाँजेको थियो । त्यो बेला पनि कहिले आत्तिएनौं,' उनले भनिन्, 'अहिले पनि छोराछोरी हुर्काएजस्तो गरी बाख्राका पाठापाठी हुर्काउँछौं । मेहनत गऱ्यौं, त्यही फलेको हो ।' उनले अहिले आफूहरूको जिन्दगीमा दुःखको पाटो हराएको र घरमा आनन्दको बहार छाएको बताइन् ।

बाख्रापालनसँगै व्यावसायिक तरकारी खेती थालेका उनको बारी र बाख्रा फर्म हेर्नका लागि अहिले छिमेकी गाउँका मानिस पनि आउँछन् । आनन्द र धनलक्ष्मीलाई गाउँपालिकाले अगुवा किसानको दर्जा दिएको छ । उनीहरूलाई बाख्रापालन र तरकारी खेतीको बारेमा सिकाउनका लागि स्रोत व्यक्तिको रूपमा गाउँपालिकाले परिचालन गर्ने गरेको गाउँपालिका अध्यक्ष भुवनेश्वर उपाध्यायले बताए ।

बारीमै कुहियो तरकारी

■ **डीआर पन्त** (डडेलधुरा)

बैतडीको पाटन नगरपालिकाको खोड्पे क्षेत्रमा एक महिनादेखिको वर्षाले तरकारी बारीमै कुहिएको छ । कृषकले तरकारीमा कीटनाशक औषधि प्रयोग गर्न नपाएका कारण बारीमै कुहिएको हो ।

खोड्पेका कृषक धनबहादुर ऐरले ११ रोपनी जग्गामा लगाएको टमाटर, काउली र सिमी बारीमै कुहिएको बताए । 'अन्नबाली बँदेलले नष्ट गऱ्यो । वर्षाले तरकारी बारिमै कुहियो,' उनले भने । तरकारी खेती गर्ने यहाँका ३४ परिवारको बालीनाली नष्ट भएपछि बिचल्लीमा छन् । 'जंगली जनावरले क्षति पुऱ्याएमा राज्यले कानुनबमोजिम दिनुपर्ने गत वर्षकै क्षतिपूर्ति नपाउँदै यस वर्ष झन् ठूलो क्षति भएको छ,' ऐरले भने ।

बैतडी डडेलधुरा सिमानाको अनारखोली र अजयमेरुको लेक क्षेत्रमा पनि व्यावसायिक तरकारी खेती गर्ने कृषकहरूले बर्सेनी १ करोड ५० लाख बढीको तरकारी बिक्री गर्थे । यो बर्ष भने वारीमा कुहिएको तरकारी सफा गरिरहेका छन् । सबैभन्दा बढी तरकारी निर्यात हुने समयमा नै बारीमा कुहिएको तरकारी सफा गर्नुपरेको कृषकहरूले गुनासो गरेका छन् ।

डडेलधुराको भागेश्वर गाउँपालिका ५ वटै वडामा जंगली बँदेलले १ सय २३ हेक्टरमा लगाइएको मकै, धान र तरकारी बाली नष्ट गरेको छ । महाभारत पर्वत शृंखला छेउका गाउँमा बँदेलले आतंक नै मथ्ध्चाएको कृषकहरूले बताएका छन् ।

'फल लाग्ने समयमा निरन्तर बर्षाका कारण तरकारीका बिरुवा नै कुहिएका छन्,' समैजीका कृषक नन्दराम भट्टले भने, 'निरन्तर वर्षाले कृषकको लगानीसमेत नउठ्ने गरी क्षति पुगाएको छ ।' अजयमेरु गाउँपालिकाको चिपुर, पसेला, भद्रपुर, साबिकको अजयमेरु गाविसमा पनि जंगली बँदेलले क्षति पुऱ्याएको छ । साबिकको चिपुर र भद्रपुर गाविसमा लगाइएको अधिकांश मकै बाली बँदेलले सखाप पारेको छ ।

बैतडीको पाटन नगरपालिकाअन्तर्गत खोड्पे क्षेत्रमा लगाइएको तरकारी । *तस्विर : डीआर*

स्थानीय कृषक जयराज ऐरले भने, 'मकै यस क्षेत्रको मुख्य खाद्य वाली नष्ट भएपछि कृषकहरू बिचल्लीमा परेका छन् ।' मकैसँगै भट्टमास, सिमी, दालजन्य गेडागुडी सबै बँदेलले नष्ट गरेपछि कृषकहरू ठूलो मारमा परेका हुन् । मकैपछि यस क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी उब्जनी हुने दालजन्य गेडागुडी बर्सेनी तराई निर्यात हुने गरेको थियो । ठूलो मात्रामा भटमास उत्पादन हुने यस क्षेत्रमा गत वर्षदेखि बदेलले नष्ट गर्न थालेको हो । कृषक बोहरा भन्छन्, 'जमिनमुनी रहेको कुर्मुलो जातको किरा खानका लागि बँदेलले पुरै बारी खनेर सखाप पार्ने गरेको छ ।' तरकारी खेतीका लागि प्रसिद्ध रहेको भागेश्वर गाउँपालिकाको वडा नम्बर ४ र ५ मा निरन्तर वर्षाले तरकारी बालीमा ठूलो क्षति पुगेको छ । 'लगातारको वर्षाले टमाटर फल्ने समयमा बारीमै कुहिएको छ,' स्थानीय शिक्षक भुवनराज भट्टले भने, 'बर्षेनि एक हजार मेट्रिक टन बढी टमाटार फल्ने भागेश्वर गाउँपालिका क्षेत्रमा ठूलो क्षति पुगेको छ ।' वडा नम्बर ४ को किमउला, नौ गाउँ , डुंगरी, धामीगाउँ, बगरकोट, लाकम, एकथरा, कुरगाइल, ऐडुंग्रा, न्यालेक, ग्वलाई लगायतका क्षेत्रमा ठूलो मात्रामा उत्पादन हुने टमाटर धनगढी नेपालगञ्ज हुँदै सीमा क्षेत्रका भारतीय बजारमासमेत पुग्ने गरेको छ । टमाटरसँगै काउली, सिमी, सिमला मिर्च, खुर्सानी, भिण्डी, लौका र फर्सिसमेत ठूलो मात्रामा उत्पादन हुने यो क्षेत्रमा निरन्तर वर्षाले तरकारीवाली वारीमै नष्ट भएको छ । स्थानीय कृषक गणेशबहादुर टेरले भने, 'अत्यधिक बर्षाका कारण यस बर्ष अन्य बर्षको तुलनामा आधाभन्दा पनि कम तरकारी उत्पान हुने देखिएको छ ।' किटनाशक बिषादी प्रयोग गर्न नपाउँदा फलेको टमाटर पनि कीरा परेको छ । फल्न नपाएको टमाटरको बोट नै कुहिएको उनले बताए । लहराबाट फल्ने लौकी, फर्सि, मिठो करेला, तितो करेला पनि बारीमै कुहिएको कृषकहरूले बताएका छन् ।

पाएनन् क्षतिपूर्ति

२०७४ देखि सरकारले कानुन बनाएर जंगली जनावरले बालीनाली क्षति भएमा १० हजार देखि १० लाखसम्म क्षतिपूर्ति दिने घोषणा गरे पनि हालसम्म कृषकहरूले क्षतिपूर्ति पाउन सकेका छैनन् । कृषि विकास कार्यालयको सिफारिसमा वन विभागले दिने क्षतिपूर्ति पाउन गत वर्ष डडेलधुराबाट मात्र २ सय ३४ कृषकका फाइल जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले सिफारिस गरेको थियो । वरिष्ठ कृषि प्राविधिक टेकबहादुर विष्टले भने, 'गत वर्ष जिल्ला भरीबाट आएका निवेदनमा छानविन पछि २ सय ३४ फाइल सिफारिस भएका हुन् ।' जिल्ला वन, गाउँपालिका र स्थानीय प्रशासनको छानविन र सिफारिसपछि क्षति भएका कृषकहरूको फाइल सिफारिस गरिएको उनले जानकारी दिए । 'गत वर्ष १० लाख माग गरेका हौं,' बिष्टले भने, 'तर हालसम्म कसैले पनि क्षति पूर्ति पाउन सकेका छैनन् ।' यस आर्थिक वर्षको तिन महिना नबित्दै २ सय बढी कृषकले निवेदन दिएको उनले बताए । ऐन अनुसार वन विभागले वन्यजन्तुका कारण मानवीय क्षतिमा १० लाख, अंगभंगमा ३ लाख ५० हजार, घाइतेलाई २ लाख, बालीनाली क्षतिको १० हजारदेखि ३० हजारसम्म क्षतिपूर्ति दिने व्यवस्था गरेको छ ।

ठूलो मात्रामा 'ट्रामाडोल' बरामद

टीकापुर (कास) - टीकापुर -८ डाराबोझीबाट प्रहरीले ३५ हजार २ सय क्याप्सुल ट्रामाडोल औषधि बरामद गरेको छ । उक्त औषधि लागूऔषधको सूचीमा नभए पनि दुर्व्यसनीहरूले प्रयोग गर्छन् ।

ठूलो परिमाणमा ट्रमाडोल औषधि बोकेर जान लागेको से१प ७९८६ नम्बरको मोटरसाइकल र चालकलाई नियन्त्रण गर्न खोज्दा चालक मोटरसाइकिल छोडेर फरार भएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ । बरामद औषधि र मोटरसाइकल प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

प्रहरीले लागूऔषध दुर्व्यसनीविरुद्धको अभियानअन्तर्गत गाँजा, चरेस र ब्राउन सुगरलगायतको ओसारपसार नियन्त्रण अभियान तीव्र बनाएपछि दुर्व्यसनीले ट्रमाडोललाई लागूऔषधका रूपमा प्रयोग गर्न थालेको इलाका प्रहरीका डीएसपी शिवबहादुर सिंहले बताए ।

'दुर्व्यसनीले यो औषधि प्रयोग गर्दै आएका छन् । औषधिपसलेले पनि बदमासी गरेका हुन् कि भन्ने लागेको छ,' उनले भने, 'यसबारे पनि अनुसन्धान अघि बढाउँछौं ।' टीकापुर अस्पतालमा कार्यरत डा . राकेशकुमार झाका अनुसार यो औषधि चिकित्सकको प्रेसकिप्सनबिना बिक्री गर्न पाइँदैन । औषधिपसलमा पनि अनुमति लिएर मात्र राख्न पाइन्छ । 'यो औषधि बेचेपछि डाक्टरको प्रेसकिप्सनको फोटोकपी राख्नुपर्छ,' डा. झाले भने, 'कानुन कार्यान्वयन गरे औषधिलाई लागूऔषधको रूपमा प्रयोग गर्ने सम्भावना न्यून हुन्छ ।'

लागूऔषध नियन्त्रण अभियानका क्रममा गाउँ, टोल र विद्यालयमा प्रशिक्षण, भेला, अन्तर्क्रिया, पर्चा पम्पलेटिइलगायतका जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरिएको डीएसपी सिंहले बताए । उनले भने, 'लागूऔषध दुर्व्यसनीको विकराल समस्या छ । दुर्व्यसनी शून्यमा झार्ने लक्ष्य छ । लागूऔषध दुर्व्यसन नियन्त्रणमा करिब ९५ प्रतिशत सफलता प्राप्त भएको छ ।'

उनका अनुसार खुला सीमाका कारण लागूऔषध दुर्व्यसन न्यूनीकरण चुनौतीका रूपमा रहेको छ । लुकीछिपी सीमा बजारबाट लागूऔषधका रूपमा प्रयोग हुने औषधि सजिलै ल्याउन सकिने भएकाले लागूऔषध दुर्व्यसनी चुनौतीका रूपमा रहेको हो ।

सम्पादकीय

नो वन किल्ड निर्मला

बालिका हराएको गुनासो लिएर आउने अभिभावकलाई रित्तो हात निराश फर्काए। उनकै बलात्कारपछि हत्याजस्तो संवेदनशील घटनामा न छानबिनको तत्परता देखाउन सके न दोषी पत्ता लगाउने योग्यता। नेपाल प्रहरीको सुनियोजित वा हेलचेक्र्याइँको चरम रूप वा लापरवाह हुनुपर्छ- प्रमाणहरू लुप्त पार्ने शंकास्पद व्यवहार देखिए, नक्कली दोषी खडा गर्ने र कानुन, समाज र विवेकमाथि छारो हाल्ने नियत।

कञ्चनपुरकी तेह्र वर्षीया निर्मला पन्तको आत्माले शान्ति पाउन नसक्ने निष्कर्षमा पुगी छानबिन समितिका एक सदस्यले राजीनामा दिँदा आफ्नै ज्यानको सुरक्षाका लागि गुहार मागे। 'शक्तिशाली अपराधीबाट जुनसुकै समयमा हत्या गर्न सक्ने प्रबल सम्भावना' रहेको औंल्याएर उनले छानबिनकर्तामाथि परेका दबाबमाथि नै छानबिनको दरकार देखाएका छन्।

प्रहरीले सुरुबाटै सही छानबिन गरेन। नागरिक आन्दोलन उठेपछि खडा गरिएका अभियुक्तलाई स्थानीयवासीले विश्वास गरेनन्। मानव अधिकार आयोगले पनि अनुसन्धानमा प्रहरीलाई दोषी भन्यो तैपनि हत्याका दोषीको यकिन छैन। केही वर्षअघि दिल्लीमा युवती बलात्कारपछि हत्या प्रकरण सुल्झाउन नसक्दाको घटनामा आधारित हिन्दी चलचित्र 'नो वन किल्ड जेसिका' जस्तो भनेर जनमानस आक्रोशित छ। प्रहरीकै कारण घटनास्थलको वातावरण शंकास्पद रह्यो। छानबिन त सुरुका छानबिनकर्ता प्रहरीमाथि नै गर्नुपर्ने भएको छ।

जघन्य अपराधका घटनामा वास्तविक न्याय दिलाउन सकिँदैन। ज्यानको क्षतिपूर्ति केही गरी हुँदैन। मान्छेको मूल्य १० लाखले किन्दैन। अपराधीलाई कारबाही गरेर थोरै भए पनि न्यायको अनुभूति दिलाउने हो। भोलिका दिनमा यस्ता घटना नहोऊन् भनेर कानुनी राज्य कायम राख्ने हो। यसमा अनुसन्धान त परेको कुरा, सुरुबाटै खेलाँची र ढाँटढुँट भयो। जनताको दबाबपछि मात्र राज्य र प्रहरीले अलिकति तातो देखाए। यस्तो काम त प्रहरीको नियमित प्रणालीमै हुनुपर्थ्यो।

अब त निर्दोषलाई दोषी ठहराइन्छ कि भन्ने ठूलो जनआशंका छ। त्यसबाट दोहोरो अन्यायको खतरा छ। न्याय दिँदा नातागोता वा आफ्नो मान्छे भन्न पाइँदैन। तर जिम्मेवार अधिकारीहरू त्यस्तै देखिएपछि पीडितका लागि न्याय, प्रहरी, फौजदारी कानुन, राज्य, राहतको कुनै प्रयोजन हुँदैन। राज्य भनेकै निमुखाका लागि हुनुपर्ने हो। यो घटनाले हाम्रो प्रणालीमा ठूलो भ्वाङ देखाएको छ।

सरकारी मुद्दासम्बन्धी ऐन, प्रहरी ऐन, अपराध संहिताजस्ता सबै ऐन-कानुनअनुसार यो मुद्दा सम्बन्धित प्रहरीले नै अनुसन्धान गर्ने हो। त्यो भनेको कञ्चनपुर प्रहरी। उसको अनुसन्धानमा त्रुटि देखिए मात्र माथिल्ला निकाय वा महानिरीक्षकले अर्को भरपर्दो टोली पठाउने हो। प्रहरीलाई नै आरोप लागेको अवस्थामा निजामतीतर्फका अनुसन्धान अधिकृत आवश्यक परे महान्यायाधिवक्तासँग सल्लाह गरेर माग गर्ने हो, प्रहरीलाई नबचाइयोस् भनेर।

अनुसन्धानप्रति जिम्मेवार पनि, उत्तरदायी पनि प्रहरी नै हो। निजामतीको नेतृत्वमा समिति बनाउने प्रचलन आफैंमा त्रुटिपूर्ण छ। त्यही समितिका सदस्यले पनि राजीनामा दिँदा ज्यानको खतरा देखाएपछि थप मिहिन अनुसन्धान गर्न प्रहरी आफैं अग्रसर हुनुपर्छ। उनी, परिवारका सदस्य, आवश्यक परे अन्य सदस्यको पनि कल रेकर्ड्स जाँच्दै दबाबका स्रोत पहिल्याउने र मूल दोषीसम्म पुग्न प्रयास गर्ने।

निर्मलाको आत्मालाई न्याय, परिवारजनलाई सान्त्वना र समाजलाई कानुनको ढाडस दिन प्रहरीले बलियो अनुसन्धान गर्नुपर्छ। सुरुमा अनुसन्धान गर्ने प्रहरी र तिनका तत्कालीन अधिकृतउपर नै पोलिग्राफी परीक्षणसमेत गरी हेलचेक्र्याइँ वा बदनियत पहिल्याउनु र दोषीलाई कठघरामा उभ्याउनुपर्छ। प्रहरी महानिरीक्षकले भरपर्दो टोली बनाएर अनुसन्धान गराउन सकेनन् भने दोषी कहिल्यै नदेखिन सक्छ र त्यसै कमजोर हुँदै गएको प्रहरीको प्रतिष्ठा गायब हुनेछ।

बौद्धिक को हो ?

विष्णु सापकोटा

बौद्धिक को हो भनेर गरिने प्रश्न र विमर्श सनातनी त हो नै। नेपालमा मात्र होइन, अन्यत्र पनि विभिन्न कालखण्डमा यो प्रश्न अहम् भएर उठ्ने गरेको छ। र यसको उत्तर पनि समय र समाज अनुसारको त हुने नै भयो। तर 'बौद्धिक को हो ?' भन्ने प्रश्नमा नेपालको राजनीतिक संक्रमणका विगतका केही वर्षले एकैचोटी उदेक र लोभ दुबै लाग्ने विमर्शको सिर्जना गरेको छ। त्यो विमर्श के हो भने- 'बौद्धिक' भनेको एउटा राजनीतिक 'क्याटगोरी' हो र यस वर्गको 'उत्पादन' राजनीतिक दलहरूले गर्ने गर्छन्। को कस्तो बौद्धिक हो वा होइन भन्नेमात्र होइन। कुन खाले बौद्धिकता 'जैविक' हो र कुन खाले आयातित वा बिकाउ हो भनेर निर्माण गरिने दृष्टिकोणमाथि दलहरूले आफ्नो राजनीतिक स्वार्थ मुताबिक पुरै कब्जा जमाउन सफल भएका छन्।

कतिपय जनताको नजरमा नैतिक रूपमा स्वयं अवैध ठानिएका भए पनि, बौद्धिकताको वैधता प्रदान गर्ने वैध संस्था तिनै राजनीतिक दलहरू नै बन्न पुगेका छन्, कुनै विश्वविद्यालय वा प्राज्ञिक संस्था होइन। 'बौद्धिकता'लाई परिभाषित गर्ने प्राधिकार कसरी दलले विद्वानहरूबाट खोसेर यसलाई एउटा कोरा राजनीतिक दलीय दृष्टिकोणमा सीमित बनाइएको छ भन्ने यथार्थ नेपालको शान्ति प्रक्रियाको इतिहासको एक प्रमुख अंश भएर लेखिनुपर्छ। यस आलेखले माथि उल्लेखित विमर्शको प्रवृत्ति, चरित्र र यस्तो किन भएको हो भन्नेबारे केही सन्दर्भसहित चर्चा गर्नेछ।

राजनीतिवाला सन्दर्भलाई पर राखेर हेर्दा बौद्धिक व्यक्तित्व र संस्थाको उपस्थितिको सवालमा नेपाल सबैभन्दा गएगुज्रेको मध्येको स्थितिमा होला भन्ने कुरामा पनि धेरै छलफलको जरुरी नै छैन। तर सबैभन्दा रोचक के छ भने-त्यही अति कमजोर स्थितिमा रहेको त्यो अमूक बौद्धिक वर्ग र व्यक्ति, समाजलाई बिगार्न भने सबैभन्दा बढी शक्तिशाली बनेको छ। अथवा नेपाली समाजका धेरैलाई लाग्छ : नेपालमा धेरै कुरा बिग्रिनुमा बौद्धिकहरूको हात छ। 'जनयुद्ध'ताका माओवादीलाई उचाल्न तिनीहरूको हात थियो। जातीयता उचाल्ने तिनीहरू नै थिए, संघीयता, धर्म निरपेक्षता आदि ल्याउनेमा तिनीहरूकै हात बढी छ। अर्थात पहिलेको 'सुन्दर, शान्त' नेपाललाई बिगार्नमा, विदेशीको भूमिका बढाउनमा नेपालको बौद्धिकहरूको हात छ। यस्तो भन्ने/ठान्ने धेरै छन्।

एकातिर नेपालमा खास बौद्धिक नै छैनन् भनेर भन्नेहरू पनि तिनै हुन्छन्। तर तिनीहरूमध्ये नै फेरि पटक-पटक त्यही अमूक र अमूर्त बौद्धिकलाई नै आलोचना गरेर बसेका हुन्छन्, आफूलाई मन नपरेका सबै विषयको लागि। आखिर को रहेछन् त ती अनाम बौद्धिकहरू जसले यत्रो धेरै बिगार्न सक्ने क्षमता राख्छन् ? नेपालको राजनीतिक संक्रमणले त्यो हैसियत र अनुहार दुबै नभएको बौद्धिक समुदायको कल्पना गरेर खासमा कसलाई आलोचना गरिराखेको हो ? नेपालमा आखिर बौद्धिक भनेको नै को हो र त्यो काल्पनिक बौद्धिक समुदाय खडा गरेर त्यसैमाथि खनिएर आलोचना गरिने समाजको प्रवृत्ति भित्रको राजनीति के हो त ?

१/२ वटा उदाहरणमार्फत हेरौं। माओवादीको संघर्ष सुरु हुँदादेखि नै केही व्यक्ति संसदीय दलको अकर्मण्यता र भ्रष्टाचारदेखि आजित भएका थिए र तिनीहरूबाट आस गर्न छाडेका थिए। त्यस्तोमा माओवादीले त्यो संस्कारलाई परिवर्तन गर्छु भनेकोले बरु माओवादी नै ठिक हुन् कि भनेर जान-अन्जानमा ज-जसले माओवादीप्रति नरम बोली बोल्न थाले, उसले तिनीहरूलाई बौद्धिक घोषणा गरिदियो। तर माओवादीले बौद्धिक भन्न थालेपछि ती व्यक्तिहरू तत्कालीन एमाले र कांग्रेसका लागि अबौद्धिक लाग्न थाले। कालान्तरमा त्यही कुनै बौद्धिकले जब माओवादीलाई चुनौती दियो, उसको कुनै जातीयता र संघीयता सम्बन्धी मुद्दामा, तब तुरुन्तै त्यो व्यक्ति उसको लागि पनि 'बिकाउ बुद्धिजीवी'मा परिणत भइहाल्यो। ती 'अजैविक' भए।

दुई ठूला वामपन्थी पार्टी मिलेर नेकपा बनेपछिको बौद्धिकको परिभाषा त झन् रोचक भएको छ। पार्टी एकीकरण नहुन्जेल माओवादीको राजनीतिक लाइन (मधेस, संघीयता, नागरिकता) लाई आलोचना गर्नेहरूलाई एमालेले गजबका बौद्धिक मान्थ्यो। त्यस्तै एमालेको 'साँघुरो राष्ट्रवाद'वाला कुरालाई आलोचना गर्नेहरू माओवादीको नजरमा सच्चा बुद्धिजीवी हुन्थे, देश सेवामा समर्पित। अहिले दुई पार्टी भावनामै पनि एक भएको देखाउनुपर्ने चुनौती भएर होला, यी दुई मुद्दामध्ये जसलाई आलोचना गर्नेहरू पनि बिकाउ बुद्धिजीवी भएका छन्। मुद्दा तिनै पहिलेकै हुन्। ती मुद्दामा त्यस्तो विचार राख्नेहरू पनि तिनै हुन्, जसले वर्षौंदेखि त्यही कुरा भन्दै आएका छन्। तर दुइटा पार्टी मिलेर जब राजनीतिक स्वार्थको त्यहाँ घुलन भयो, बौद्धिकको परिभाषा उक्त नयाँ पार्टीको लागि तुरुन्त फेरिनुपर्ने स्थिति बन्यो।

आफ्नो दलको कुनै नीति, कृति वा विकृतिलाई आलोचना गर्नेलाई बौद्धिक नै होइन वा बिकाउ बौद्धिक हो भन्ने कुरा पनि बुझ्न सकिने नै भयो। तर त्योसँगै नेपाली समाजको अर्को एउटा प्रवृत्ति झन् डरलाग्दो छ। त्यो के भने- दल बाहेकको एउटा ठूलो सामाजिक तप्का छ, जसले विगतका केही वर्षका मुख्य राजनीतिक परिवर्तनलाई स्वीकार्नसकेको छैन। सबै परिवर्तनका लागि सबैभन्दा धेरै गाली यो वर्गले त्यो काल्पनिक बुद्धिजीवीलाई गर्छ, मानौं यो सबै परिवर्तन बुद्धिजीवीले मात्र गराएका हुन्। बुद्धिजीवीको त्यत्रो तागत र हैसियत हुने भए इतिहास अर्कै र अहिलेभन्दा सुन्दर पनि हुन्थ्यो होला बरु। अब यो प्रवृत्ति के हो भन्नेबारे चर्चा गरौं, जसले हरेक मन नपरेको कुराको दोष त्यही चेहरा बिनाको बौद्धिकलाई दिन्छ।

शान्ति प्रक्रिया सुरु भएसँगै यत्रो ठूलो राजनीतिक र सामाजिक परिवर्तन भएको छ कि यसका धेरै कुरा धेरैलाई मन नपर्नु स्वाभाविक हो। समाजमा कट्टरपन्थीहरू हुने नै भए, तर तिनीहरू ती ठूला आन्दोलनले ल्याएको परिवर्तनलाई रोक्न सक्ने सामर्थ्य राख्दैनथे। नेपाल जब राजतन्त्रबाट गणतन्त्र हुँदै संघीयता र धर्म निरपेक्षतातिर जानथालेको थियो, त्यो पार्टीभित्रै र बाहिरको कट्टरपन्थी जमात सुरुमा बोल्नसकेको थिएन। तर जब विस्तारै परिवर्तनका मुद्दा स्थापित हुँदै गए र दलहरू पुनः कलंकित हुँदै गए, त्यो समुदाय बोल्न, जुर्मुराउन थाल्यो- आफ्नो असन्तुष्टिबारे। तर बोल्न थाले पनि ऊ त्यही परिवर्तनका मुद्दामा हस्ताक्षर गरेका ठूला दलका ठूला नेतासँग वैचारिक रूपमा भिड्ने साहस अझैसम्म पनि राख्दैन। त्यसपछि उसले आलोचनाको तारो बनाउँछ, त्यही बौद्धिकलाई जसले ती मुद्दामा समर्थन गरेको थियो। अहिले नेकपा बनेपछि, माओवादीका कारण स्थापित कतिपय मुद्दामा त्यस पार्टी भित्रका व्यक्तिहरू आफ्नै नयाँ अध्यक्ष प्रचण्ड र अन्य नेतालाई आलोचना गर्ने हैसियत राख्दैनन्। तर त्यहीं भित्रकाले बरु सहजै कसैलाई 'डलरवादी' भन्दै गाली गऱ्यो र आफ्नो मनको भँडास पोख्यो- जुन अति सजिलो र 'पपुलिस्ट' तरिका भएको छ।

संघीयता नेपाललाई चाहिएकै थिएन, यो विदेशी एजेन्डा हो भनेर दुई ठाउँमा लेख्नुस् र बोल्नुस्, संघीयता मन नपराउनेहरूले तपाईंलाई प्रकाण्ड विद्वान ठान्न थाल्नेछन्। त्यसको उल्टो, एमाले र माओवादीको मिलन भएकै संघीयतालाई विस्तारै निल्नका लागि हो भनेर लेख्नुस्, अर्काथरीको नजरमा तपाईं विद्वान ठहरिहाल्नु हुन्छ। भन्न खोजेको के हो भने- खास बौद्धिक को हो र राजनीतिले यो बौद्धिक भन्ने 'क्याटगोरी' कसरी निर्माण गर्छ भन्ने कुरा फरक-फरक हुन्। अनि दलको लागि राजनीतिक उपयोगिता सकिएपछि कोही बौद्धिक उक्त दलका लागि तुरुन्त अबौद्धिक हुनथाल्छ। नाम नै लिऊँ- खगेन्द्र संग्रौला र सीके लालजस्ता व्यक्ति माओवादीको लागि ठूला बौद्धिक थिए त्यतिबेलासम्म, जतिबेलासम्म उनीहरूले बौद्धिक पैरवी गर्ने मुद्दामा उक्त पार्टी सहमत थियो। अब उक्त पार्टी आफै रूपान्तरण भइसक्यो। तर ती बौद्धिकहरूले उही पुरानै मुद्दा छाडेनन् भने तिनै नेताले भन्नेछन् वा भन्न थालिसकेका छन्- हाम्रा पहिलेका बौद्धिक साथीहरू अहिले बिग्रे। बिग्रेका प्रायः दल नै हुन् भन्ने सबैलाई थाहा छ।

यो सबै प्रवृत्तिको आलोकमा बौद्धिक को हो भन्दा पनि को होइन भन्न सजिलो छ। कुनै निश्चित विषयमा विद्वता हुनु र बौद्धिक हुनु, त्यसमा पनि सार्वजनिक बौद्धिक हुनु अलग कुरा हुन्। धेरै पढेको हुने बित्तिकै पनि कोही बौद्धिक भइहाल्ने होइन। समकालीन संसारमा मात्र होइन, धेरै पहिलेदेखि ने समाजले कसलाई बौद्धिक मान्छ भन्नेबारे एउटा अलिखित संहिता नै बनेको छ। जस्तो- प्रसिद्ध विद्वान नोम चोम्स्कीलाई अमेरिकी संस्थापनले कहिल्यै गतिलो बौद्धिक मान्दैन। तर अमेरिका भित्रदेखि बाँकी विश्वका धेरैका लागि उनी दुर्लभ मध्येका बौद्धिक हुन्। हाम्रो छिमेकी भारतमै हेरौं। सत्ताले त के, परम्परागत रूपमा वर्चस्वशाली रहेको वर्गको कसैले अरुन्धती रायलाई देशलाई काम लाग्ने बौद्धिक हुन् भनेर मान्दैन। तर सत्ताद्वारा पिल्सिएका निमुखा र अरु प्रगतिशीलका लागि उनी को हुन्, सबैलाई थाहा छ। तसर्थ बौद्धिकता राम्रै मात्रामा भएको भए तापनि सत्ताको ताबेदारी गर्ने र वर्चस्वशाली वर्गको हित हुने कुरामात्र बोल्नेलाई बृहत् समाजले बौद्धिक मान्दैन। फेरि समाजले रुचाएको बौद्धिक भनेको धेरै ज्ञान भएको मान्छे मात्र कहाँ हो र ? बौद्धिकता त एउटा मनोवृत्ति न हो, जसले निमुखाहरूको पक्षमा सत्तासँग निहुँ खोजिरहन डराउँदैन। धेरै पढेलेखेको हुनु र बौद्धिक हुनु भनेको कुराको फरक इतिहासमा त्यसै बनेको होइन होला।

धेरै पढेको हुनेबित्तिकै कोही बौद्धिक भइहाल्ने होइन। समकालीन संसारमा मात्र होइन, धेरै पहिलेदेखि समाजले कसलाई बौद्धिक मान्छ भन्नेबारे एउटा अलिखित संहिता बनेको छ।

पाठक मञ्च

पेचिलो बन्दै छानबिन

किशोरीको बलात्कारपछि हत्या घटना झन् पेचिलो बन्दै गइरहेको छ। घटना भएको महिनौं भइसक्यो, तर वास्तविक अपराधी पहिचान हुनसकेको छैन। किशोरी बलात्कार–हत्या छानबिन समिति २ पटक गठन भयो, तर अपराधी निर्धक्कसँग घुमिरहेको छ। शून्य अवस्थादेखि घटनाको छानबिन गर्न उच्चस्तरीय छानबिन टोली गठन भए पनि म्यादभित्र प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न सकेन। बरु ज्यानको असुरक्षाको कारण देखाउँदै छानबिन समितिबाट उपसचिव वीरेन्द्र केसीले राजीनामा दिएका छन्। अब घटनाको वास्तविक तथ्य बाहिर आउने प्रबल सम्भावना देखिएको छ। घटनाको बेवास्ता गर्ने प्रहरी, प्रमाण मेटाउन सहयोग गर्ने प्रहरी, घटना स्थलमा किशोरीको सुरुवाल पखाल्ने प्रहरी तथा उपसचिवलाई धम्की दिने व्यक्तिलाई केरकार गरेमा वास्तविक सत्य-तथ्य बाहिर आउन सक्छ।

– प्रमोद पौडेल, *श्रीपुर, वीरगन्ज*

नेतृत्व हत्याउने होडबाजी

कांग्रेसमा केही समय पहिले उमेर हदको विषयले चर्चा पाएको थियो। अहिले फेरि आगामी महाधिवेशनमा नेतृत्व कसले हत्याउने भनी संस्थापन र संस्थापन इतरका विभिन्न समूहका भेला तथा छलफल हुनथालेको छ। अब मूलकुरो आउँछ नेतृत्व र ऊसँग असहमत वा भावी दिनमा पद हात लगाउने पक्षको। यदि पार्टी सफल, सरकारमा रहेको तथा मुलुकका लागि पार्टीको जरुरत भएको भनी जनताले 'हाइहाइ' गरेको भए यस्ता चर्चाले खासै महत्त्व पाउने थिएन। विकासको कुरा छाडौं। समय अनुकूल पार्टीलाई परिचालित गरको पाइँदैन। बेलाबखत कुनै आन्दोलनको आवरणमा त्यसैलाई विरोधको प्रमुख एजेन्डा बनाउने बाहेक खासै गतिलो प्रस्तावना आउँदैन। मुलुक संघीयतामा गइसकेकपछि खै सोही अनुरुपको सांगठनिक स्वरुप ? पार्टीको अबको एजेन्डा के हुने ? हिजो हिन्दु राष्ट्र हटाउने अन्य दलको अभियानमा साक्षी बस्नाले कति नोक्सानी भयो ? महामन्त्री नखुलेर सो एजेन्डाको वकालत गर्छन्, न अब पार्टी पंक्ति नै यो सब सकियो भनेर जनतालाई अर्थ्याउन सक्छन्। संघीय तथा केन्द्रको चुनावमा कम्युनिष्ट पार्टीबीच कार्यगत एकता तथा मिलेर चुनाव लड्दा यता कांग्रेसका उम्मेदवार भनेका खल्तीबाट, कोठाबाट र ब्रिफकेसबाट छानिए। अब यी सब देखेर, चेतेर गाउँ, टोलदेखि केन्द्रसम्म प्रजातान्त्रिक तवरले नेतृत्व चयन हुनुपर्छ।

– श्रीकृष्ण राजवंशी, *सुनकोसी-३, सिन्धुली*

सोचमा परिवर्तनको खाँचो

शनिबार, प्रकाशित सरिता तिवारीको 'तीज खारेजीको प्रश्न'ले धर्म र संस्कृतिको नाममा समाजभित्र मौलाएको धार्मिक अन्धविश्वासको रीतिरिवाज, त्यसभित्र भएको पुँजीवादको व्यापारिक घुसपैठ र पुँजीवादकै सिलसिलामा सक्कली वा नक्कली रूपका पुँजी प्रदर्शनीको सामाजिक मनोवैज्ञानिक स्पर्धाले निम्त्याएको आधुनिक विसंगतिलाई छलंग पारेको छ। हिन्दु धार्मिक समाजका महिलाले पालना गर्नुपर्ने जेजति धार्मिक संस्कार, रीतिरिवाजका कर्म छन्, सबै परापूर्वकालदेखि चलिआएका सामन्ती समाजको नियम हो। तीज मनाउन विवाहित महिलाले पतिको दीर्घायुको कामना गर्दै र अविवाहित महिलाहरूले राम्रो र असल पति पाउने अपेक्षा गर्दै पानी पनि नखाई निराहार बस्नुपर्ने कठोर व्रत, शिवलिङ्गको पूजा, ऋषिपञ्चमीका दिन गरिने धार्मिक विधि, रीति र संस्कार सामन्ती समाजले लादेको धार्मिक सर्त अर्थात् सजायका अंश हुन्। धर्मले पत्नीको दीर्घायुका लागि निराहार व्रत बस्नुपर्ने व्यवस्था पुरुषमा नराखी किन महिलामा मात्र राख्यो ? पत्नीको दीर्घायुको कामना गर्ने दायित्व के पुरुषमा हुँदैन ? अर्थात् पतिको दीर्घायुको कामना गरेको भनेर देखाउन महिलाले कठोर व्रत नै बस्नुपर्छ ? तीजमा गरिने यी धार्मिक विधि र रीतिले हिन्दु धर्म पुरुषप्रधान छ भन्ने प्रस्ट हुन्छ। सुधारको लागि चेतना र सोचमा नै परिवर्तनको महाकम्पन ल्याउन सक्नुपर्छ।

– एलबी आले मगर, *वीरगन्ज, पर्सा*

प्रहरी नियन्त्रणमा पत्रकार

समाचार प्रकाशित गरेको आधारमा पत्रकार राजु बस्नेतलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ। हरिसिद्धि ईंटा-टायल कारखानाको जग्गा भूमाफिया र सत्तारूढ नेकपाका सांसदहरू पम्फा भुसाल र राजकाजी महर्जन मिलेर बिक्री गर्नलागेको समाचार लेखेपछि उक्त समाचारले आफ्ना सांसदहरूको बदनामी भएको भन्दै नेकपा निकट एक व्यक्तिले जिल्ला अदालतमा उजुरी दिएकै आधारमा बिना छानबिन हचुवा पारामा बस्नेतलाई नियन्त्रणमा लिनुले सरकार दुई तिहाइको दम्भसाथ अगाडि बढेको प्रस्ट हुन्छ। प्रेस काउन्सिलको क्षेत्राधिकारलाई समेत मिचेर सरकारले जुन रवैया अपनाएको छ, त्यसले कालान्तरमा सरकारलाई नै कमजोर पार्ने निश्चित छ। प्रेस स्वतन्त्रतामाथि हस्तक्षेप गर्दा तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रले समेत सत्ता गुमाएका थिए भने पत्रकार बस्नेतको घटनाले सरकारमाथि गम्भीर संकट नआउला भन्न सकिन्न।

– एसपी बडु, *कृष्णपुर-६, कञ्चनपुर*

एक घर, एक विदेश

निराशासँगै आशा पनि बग्रेल्ती भेटिन्छन्। उपचार नपाएर एक अबोध बालकको मृत्यु हुन्छ। उपचार नपाएर एक गर्भवती महिलाको मृत्यु हुन्छ। बलात्कारको घटना दिनहुँ हुन्छन्। पहिरनदेखि संस्कारका मौलिक परम्परामाथि आयातित संस्कार हावी हुँदै गएको छ। सामाजिक सद्भाव र एकता जोड्ने स्थानीय क्लबहरू हटेर विदेशी आईएनजीओको प्रभाव बढ्दै गएको छ। 'एक घर एक विदेश'को संस्कार मौलाएको छ। अलिअलि भएको खेतीयोग्य जमिन पनि प्लटिङ र बाँझोमा परिणत भएको छ।

वर्गीय विभेद बढ्दो देखिन्छ। धर्म, संस्कार कुल्चेर आधुनिकताको नाममा वेभिचार मौलाएको छ। गर्भपतन र पारपाचुकेका घटना बढ्दै गएका छन्। प्रहरी चौकी, जेल, अदालत, अस्पतालमा मान्छेको भिड बढ्दै गएको छ। यो सभ्य समाजको संकेत होइन। सेवाका हातहरू व्यवसायी बन्दै गएका छन्। स्वार्थ बिनाका सम्बन्धहरू विस्तारै हराउँदै गएका छन्। घरहरू एक्लिएका छन्। वृद्ध बाबुआमाका आँखा जवान छोराछोरीको प्रतीक्षामा व्यग्र देखिन्छन्। मानवीय भावना जीर्ण बन्दै गएको छ। पिर्का छोडेर सोफामा बस्नुलाई विकास र समृद्धि मानिएला, तर तिर्खा लागेको बेला पानी छोडेर ह्विस्की खानु राम्रो होइन।

– जोन कँडेल, *भरतपुर-४, चितवन*

समस्याबाट भाग्ने होइन

प्रधानमन्त्री कार्यालयले सबै मुख्यमन्त्रीलाई निम्तो पठाएर भदौ २४ गते बोलाएको प्रदेश परिषद बैठक तयारी नपुगेको भनी स्थगन गरियो। मुख्यमन्त्रीहरू संलग्न हुने परिषद बैठक तयारी नपुगेको भनी सानु दुर्भाग्यपूर्ण हो। २०७४ चैतमा प्रदेश र संघको अधिकार सम्बन्धी विवादित बुँदामा प्रधानमन्त्रीको आश्वासन पूरा नभएकाले मुख्यमन्त्रीहरूको भदौ २१ र २२ गते पोखरामा भएको भेला र त्यसको निर्णय प्रधानमन्त्रीलाई मन नपर्दा प्रदेश परिषद सारिएको अड्कल गर्न सकिन्छ। समाधान आमने-सामने बसेर हुन्छ, नकि समस्याबाट भागेर। संघीयता लागू भइरहेकै बेला देखिएका विभिन्न समस्याको एकमात्र समाधानको बाटो वार्तालाप र बैठक नै हो। समाधान खोज्न उक्त परिषद एउटा महत्त्वपूर्ण साधन हुनसक्थ्यो।

– महेन्द्रसिंह बम, *टीकापुर-१, कैलाली*

मानव अधिकारको बेवास्ता

ह्युमन राइट्स वाचका क्लाइभ वर्ल्ड विनले कान्तिपुरमा अर्थ्याएको नेपालमा द्वन्द्वकालीन अपराधमा संलग्न मुख्य अपराधीहरूलाई के कस्तो कारवाही होला ? यदि भएन भने के होला भनी लेखेको लेखलाई कुनै पनि विद्वत समूहले क्रिया/प्रतिक्रिया नगरेको देख्दा उदेक लाग्यो। के क्लाइभले भनेजस्तो स्थिर सरकार बनेर पनि अपराधीहरू यसरी लगातार एकपछि अर्को स्वतन्त्र घुम्न पाउनु मानव अधिकार सुरक्षित भएको हो ? या उनीहरू अझ महसुर भएका हुन् ? सरकार मानव अधिकार संरक्षणमा किन मौन ? यदि बलियो सरकारले यो काम गर्न सक्दैन भने क्लाइभले भनेजस्तो नेपालका संदिग्ध अपराधीहरू तथा सरकारी अधिकारीहरू विदेश भ्रमणमा जाँदा अन्तर्राष्ट्रिय कानुन आकर्षित भई अन्तर्राष्ट्रिय अदालतबाट प्रताडित हुनसक्ने प्रबल सम्भावना रहन्छ। २/४ जना अपराधीलाई बचाउँदा राष्ट्रको शाख नै धुमिल हुने कार्य किन गरिराखेको छ, यो सरकार ?

– केदारनाथ त्रिपाठी, *बुढानीलकण्ठ, काठमाडौं*

समृद्धिका कुरा

सोमबार प्रकाशित अच्युत वाग्लेको ओलीको असफलता चेतको लेख पठनीय र मननीय छ। लामो समयदेखि दुई तिहाइको सरकारको अभावका कारण सरकारले प्रभावकारी काम गर्न नसकेको भाष्य जनमानसमा व्यापक रूपले परिभाषित गरियो। तर दुई तिहाइको अहिलेको सरकारको प्रारम्भिक संकेत पनि खासै भिन्न छैन। दुई तिहाइ भए सबै समस्या जादु जसरी समाधान हुन्छ भन्ने भाष्यप्रति पनि विस्तारै मोहभङ्ग हुँदैछ। अहिलेका प्रधानमन्त्री समृद्धिको गफ गरेर थाक्नुहुन्न। तर उहाँसँग यसबारे ठोस कार्यक्रम केही देखिन्न। सैद्धान्तिक रूपले नै उहाँहरू गलत बाटोमा हुनुहुन्छ। आखिर समृद्धि कसको भन्ने कुरामा सरकार स्पष्ट देखिन्न। केही मुट्ठीभर त हिजो पनि समृद्ध थिए, भोलि पनि हुनेछन्। तर यसरी राष्ट्र कसरी समृद्ध हुन्छ ? प्रधानमन्त्रीले भन्ने गरेका रेल, पानीजहाजले समाजको तल्लो वर्गको कसरी हित हुन्छ ? प्रश्न निकै जटिल छ। त्यसैले सरकारले विकासका कुरा गर्दा समाजको सबभन्दा तल्लो वर्गलाई लक्षित कार्यक्रम ल्याउनुपर्छ।

– मनोज लम्साल, *काठमाडौं*

●●●

हालै सम्पन्न बिमस्टेक बैठकमा 'माउन्टेन इकोनोमी' र 'ब्लु इकोनोमी' महत्त्वको विषय बन्यो। 'ब्लु इकोनोमी' अर्थात् समुद्रको पहुँचवाट हुने आर्थिक समृद्धिमा हाम्रो पहुँच पुग्ने सम्भावना भए पनि 'माउन्टेन इकोनोमी'सँग जोडिएको सन्दर्भले विकास अभियानमा बढी सहयोग पुग्ने देखिन्छ। यो विषयमा बिमस्टेकका ७ सदस्य राष्ट्रमध्ये हामीजति भाग्यशाली अरु देखिँदैनन्। नेपाल बाहेक भूटान भूपरिवेष्टित पर्वतीय राज्य भए पनि हामीसँग अर्थोपार्जनका सम्भावना प्रचुर छन्। बुद्धिष्ट सर्किटको विकास, जलस्रोतको सदुपयोग, पर्यटकीय क्षेत्रको व्यवस्थापन र विस्तारबाट नेपालले आर्थिक क्षेत्रमा ठूलो फड्को मार्न सक्नेछ। पशुपति, सगरमाथा, बुद्धको ब्रान्डबाट मिनरल वाटर उत्पादन, राफ्टिङ, बन्जी जम्पिङ, माउन्टेन बाइकिङ, ट्रेकिङ, हिमाल आरोहण, पर्वतीय म्याराथन, तालतलैया, नदीनाला, राष्ट्रिय निकुञ्जको अवलोकन भ्रमण, होमस्टे, विविध सांस्कृतिक गतिविधि, भाषा, वेशभूषा, कलाकृति, संस्कृति, संस्कारको अवलोकन जस्ता विषयले व्यापार प्रबर्द्धनका साथै पर्यटकलाई निरन्तर आकर्षित गर्नेछ। पहिले प्रधानमन्त्री, अब परराष्ट्रमन्त्री बिमस्टेक बैठक सफल भएको भन्दै फाइल थन्क्याउने तरखरमा लागेका छन्। औपचारिकता पूरा भएपछि ढुक्कसँग सुतेर बस्ने शासकीय शैली हाम्रो संस्कार बनिसकेको छ। कतै अर्को बैठकसम्म नयाँ सरकार गठन भएपछि पुरानो बिमस्टेकको फाइल खोज्ने, धुलो टकटक्याउने र भित्र 'माउन्टेन इकोनोमी' शब्द देखेपछि झल्यास्स हुन नियति त व्यहोर्नुपर्ने होइन ?

– भुवनेश्वर शर्मा, *चन्द्रागिरि-२, काठमाडौं*

लेखका लागि : article@kmg.com.np
प्रतिक्रियाका लागि : letter@kmg.com.np
(लेख-रचना पठाउँदा सम्पर्क नम्बर अनिवार्य उल्लेख गर्नुहोला)

मौलिकता हरायो

गीता शर्मा (ढुंगाना)

पहिले-पहिले व्रतको दिन पेट अडिलो होस् भनी बिहान कुखुरा नबासुन्जेल दर खाने गर्थे। तर अहिले महिनादिन अघिदेखि दर खाने चलन बसेको छ। अहिलेको दरमा परिकार फेरिएका छन्। आधुनिक खानाको साथमा मदिरा पनि जोडिएको छ। पहिले-पहिले तीजमा चेलीले गीत गाएर घर-माइतका व्यवहारका तिता अनुभूति प्रकट गर्थे। अहिले तडक-भडकले भरिएका भड्किला गीतमा नाचगान गर्ने गरेको पाइन्छ। सबैभन्दा बढी गीत र दरले तीजलाई विकृत बनाएको छ।

सामाजिक सञ्जालमा देखिने तस्विर र भिडियो अनुसार विदेशमा रहेका नेपाली चेलीबेटीले आफ्नै मौलिक परम्परामा तीज मनाएको देखिन्छ। तर आफ्नै देशमा भने तीज विकृतितर्फ उन्मुख भएको देख्दा मन खिन्न हुन्छ। आधुनिकताको नाममा परम्परालाई भुलेर समाज सांस्कृतिक अतिवादतर्फ ढल्कँदैछ। यसले हाम्रो संस्कृतिलाई ठूलो असर पर्छ। चाडपर्व भनेको आफन्त, साथीसंगीसँग मिलनको अवसर हो। कामको चापले गर्दा आफन्त, साथीसंगी टाढिँदै गइरहेका छौं। पुराना स्मृति बिर्सिंदै गइरहेका हुन्छौं। चाडपर्वको माध्यमबाट सबैसँग भेट गर्ने अवसर प्राप्त गर्छौं। अरुको देखासिकी गरेर विकृत्ति भित्र्याउनुभन्दा आफ्नै परम्परा जगेर्ना गर्दै मनाउनु राम्रो हुन्छ। भड्किलो चाड हुनगयो भने आर्थिक रूपले सम्पन्न परिवारले मात्र तीजपर्व मनाउन सक्छन्। विपन्न वर्गले टुलुटुलु हेरेर मात्र बस्नुको विकल्प हुँदैन। त्यसपछि उनीहरूका लागि यसको कुनै औचित्य र महत्त्व रहँदैन।

व्रत/उपवास बसेर परिवारको सुस्वास्थ्य, दीर्घायु हुने कामना गर्ने यो पर्वमा अहिले लत्ताकपडा, गरगहना र दर खाने प्रतिस्पर्धाको होड छ। तीजको अघिल्लो दिन शुद्ध शाकाहारी खाएर व्रत बस्ने चलन थियो। तर अहिले यसमा विकृति आएको छ। तीज पर्व नभएर दर पर्वको रूपमा रूपान्तरण हुन्छ। सहर-बजार र आर्थिक सम्पन्न महिलालाई घरको कामकाज र बुहार्तन बेहोर्नुपरेको छैन। बच्चा मन्टेसरी जाने र सासू-ससुराले पनि आफै काम गर्ने भएपछि सहरका नारी स्वतन्त्र छन्। उनीहरूले बुहार्तन खप्न नपरेकैले तीजको मौलिकता हराउँदै गएको हो। बिहे गरेर दिएका चेलीबेटी माइत जाने फुर्सद र समय नभएको हुनाले त्यसको मौलिकता थियो। अहिले त्यस्तो छैन, दिनमा एकपटक माइत पुग्न सम्भव छ। वैदेशिक रोजगारमा रहेका अधिकांशका श्रीमती माइतै बस्छन्। त्यस्ता चेलीलाई न लिन जानुपर्ने न बोलाउनुपर्ने भयो। त्यसैले तीजको मौलिकता हराउँदै गएको हो। अझै कतिपय ठाउँमा बिहे गरेपछि बुहारीकै रूपमा आफ्नो भूमिका निर्वाह गरिरहेका दिदीबहिनीहरू छन्। उनीहरूलाई मात्र यसको मौलिक महत्त्व हुन्छ।

ग्रामीण तथा दुर्गम ठाउँमा आर्थिक अभावकै कारण महिला दिदीबहिनीहरूले राम्रो लाउन, मिठो खान पाएका हुँदैनन्। महिना दिनदेखि महङ्गो पार्टी प्यालेस, होटलहरूमा गहनाको प्रदर्शन गरेर दर खानुको सट्टा आर्थिक रूपमा विपन्न महिलाहरूलाई सीप प्रदान गरी स्वरोजगार बनाउँदा राम्रो हुन्छ। कति महिलालाई सीप प्रदान गरेर स्वरोजगार बनाएँ भन्ने प्रतिस्पर्धा गर्दा राम्रो हुन्छ। तिनीहरूसँगै रमाइलो गर्दै दर खाने कार्यक्रम गर्दा भोलिका चेलीबेटीले दुःख पाउँदैनन्। अब यसका लागि महिला सचेत हुनुपर्छ। सम्पन्न वर्गका महिला दिदीबहिनीले विपन्न वर्गका दिदीबहिनीलाई हातेमालो गर्दै तीज मनाउनसके यो पर्वको महत्त्व रहिरहनेछ। सबै दिदीबहिनी मिलेर दर खाउँ, नाचगान गरौं, रमाइलो गरौं। तर ३ दिनको चाडलाई महिनादिन नबनाऊँ। फजुल खर्च नगरौं। सभ्य र सम्मुन्नत समाज अनि सांस्कृतिक पहिचान निर्माण गरौं।

नागरिक पहिचानको पर्खाइ

विन्दा पाण्डे

नागरिक परिचानको विषय फेरि छलफलको उत्कर्षमा छ। संशोधनका लागि नागरिकता सम्बन्धी विधेयक संसदमा पेस भएपछि सरोकारवालाका लागि यो चासोको विषय बन्नु स्वाभाविकै हो। नागरिक पहिचान सबै अधिकार सदुपयोगको जग हो। यसको अभावमा व्यक्ति शिक्षा र रोजगारी प्राप्त गर्नेमात्र होइन, आवत-जावतदेखि समाजमा हुने हरेक गतिविधिमा सहभागी हुन बञ्चित हुन्छ।

नेपालमा पहिलोपटक नागरिकता सम्बन्धी ऐन २००९ मा बन्यो। त्यसयता पटक-पटक संशोधन गरिए पनि समयको गति अनुरुप प्रगतिशील देखिँदैन। यसको मूलकारण नीति निर्माणको कुर्सीमा आसिन व्यक्तिमा गडित पितृसत्तात्मक दृष्टिकोणको निरन्तरता हो।

नागरिकता ऐन २००९ को दफा २ मा नेपाली नागरिक हुन 'आमाबाबुमा एकजना नेपाल राज्यमा जन्मेको' हुनुपर्ने व्यवस्था थियो। विदेशीसँग विवाह भएका महिलाको सन्तानबारे दफा ४ (ख) 'नेपाली आमाबाबुबाट जन्मेकी स्वास्नीमानिसको विदेशी मानिससँग वैवाहिक सम्बन्ध भएपछि कुनै कारणले सम्बन्ध तोडिएमा वा परित्यक्त भएमा' नागरिकता पाउन सकिने व्यवस्था थियो। दफा ४ (ग) अनुसार 'विदेशमा गई बसोबास गरी विदेशी मुलुकको नागरिकता लिएका र तिनका साथमा आएका सन्तान समेतलाई नेपाल राज्य क्षेत्रमा आई लगातार बसेको एक वर्षपछि' नेपाली नागरिकता मिल्थ्यो। त्यस समय नागरिकता मूलतः जन्मका आधारमा दिने व्यवस्था थियो।

२०२० मा ऐन संशोधन गरिएपछि नागरिकता मूलतः वंशका आधारमा दिन थालियो। तर महिलालाई वंश ठानिएन। नागरिकता ऐन २०२० को दफा ३ मा वंशजको नागरिकता व्यवस्था गर्दै भनियो, 'कुनै व्यक्तिको बाबु निजको जन्म हुँदा नेपालको नागरिक रहेछ भने त्यस्तो व्यक्ति वंशजको नागरिक हुन्छ।'

२०४७ को संविधानको धारा ९ (१) मा 'कुनै व्यक्तिको बाबु निजको जन्म हुँदा नेपालको नागरिक रहेछ भने त्यस्तो व्यक्ति वंशजको नागरिक हुनेछ' भनियो। धारा ९ (६) ले नेपाली नागरिकको छोरा, छोरी वा वंशजको हकमा त्यस्तो व्यक्तिले नेपालमा दुई वर्षसम्म बसोबास गरेको भए कानुनद्वारा निर्धारित अवस्थामा र सर्तमा नेपालको नागरिकता प्राप्त गर्न सक्नेछ' भन्यो। त्यही अनुसार २०४८ मा नागरिकता ऐन संशोधन गर्दै दफा ६ (३) मा भनियो, 'नेपालको नागरिकको छोरा, छोरी वा वंशजको कुनै व्यक्तिले नेपालको नागरिकता प्राप्त गर्नचाहे तोकिएको अधिकारी समक्ष नेपाली भाषा बोल्न र लेख्न सक्ने, अन्य मुलुकको नागरिकता त्याग गरेको र स्थायी बसोबास गर्ने मनसायले दुई वर्षदेखि नेपालमा बसोबास गरी असल चालचलन भएको निस्सासहित निवेदन दिनुपर्ने' व्यवस्था गरियो।

राणाशासन अन्त्यसँगै नेपाली महिलाले प्राप्त गरेको वंशजको अधिकार पञ्चायतले खोस्यो। प्रजातन्त्रवादीले बनाएको २०४७ को संविधानले पनि आमालाई वंश मानेन। २०४६ मा राजनीतिक प्रणाली र सत्ता फेरिए पनि बाबुमात्र वंश ठान्ने पितृसत्ताको मूलजरा हल्लन सकेन।

अन्तरिम संविधान २०६३ ले आमाको वंशीय हक स्थापना गर्ने भन्दै धारा ८ को उपधारा २(ख) मा 'कुनै व्यक्तिको जन्म हुँदा निजको बाबु वा आमा नेपालको नागरिक रहेछ भने त्यस्तो व्यक्ति वंशजको नाताले नेपालको नागरिक हुनेछ' भनियो। तर उपधारा ७ मा 'कुनै महिलाले विदेशी नागरिकसँग विवाह गरेकी नेपाली नागरिक महिलाबाट जन्मिएका छोराछोरीको हकमा निजको नेपालमा जन्म भई नेपालमै बसोबास गरेको र बाबुको नागरिकताको आधारमा निजले विदेशी मुलुकको नागरिकता लिएको रहेनछ भने निजलाई तोकिए बमोजिम अंगिकृत नागरिकता प्रदान गर्न सकिनेछ' भनियो। यसले वंशको हकबाट बञ्चित गऱ्यो।

अन्तरिम संविधानका आधारमा संशोधन गरिएको नागरिकता ऐनको दफा ३ मा 'कुनै व्यक्तिको जन्म हुँदा निजको बाबु वा आमा नेपालको नागरिक रहेछ भने त्यस्तो व्यक्ति वंशजको नाताले नेपालको नागरिक हुनेछ' भनियो। दफा ५ (२) मा गएर उक्त अधिकारलाई प्रतिबन्ध लगाउँदै 'विदेशी नागरिकसँग विवाह गरेकी नेपाली नागरिक महिलाबाट जन्मिएका छोराछोरीका हकमा निजको नेपालमा जन्म भई नेपालमै बसोबास गरेको र बाबुको नागरिकताको आधारमा निजले विदेशी मुलुकको नागरिकता लिएको रहेनछ भने तोकिए बमोजिम अंगिकृत नागरिकता प्रदान गर्न सकिनेछ' भनियो। दफा ५ (३) मा आमाको नागरिकताको प्रतिलिपि, नेपालमा जन्म भई स्थायी बसोबास गरेको स्थानीय निकायको सिफारिस र बाबुको नागरिकताको आधारमा विदेशी नागरिकता नलिएको निस्सा पेस गुर्नपर्ने भनियो। यो सम्भव छैन। यो व्यवस्था २०४८ को भन्दा कठोर हो। यहीं जन्म भएर यहीं बसोबास गरेको हुनुपर्ने र बाबुको देशको नागरिकता नलिएको निस्सा पनि पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था आमाका सन्तानलाई नागरिकता दिइँदैन भनिएको हो।

पहिलो संविधानसभाले नागरिकता सम्बन्धी व्यवस्थामा कठोर नीति लिने र अविभेदको सिद्धान्तमा आधारित हुने सिद्धान्त पारित गरेको थियो। त्यही अनुसार मस्यौदा गरियो। तर दोस्रो संविधानसभाले महिला विरुद्ध विभेदपूर्ण व्यवस्था गऱ्यो। नेपाली बाबुले स्वतन्त्र नागरिकको हैसियतमा निर्भीकतापूर्वक सन्तानलाई नागरिक पहिचान दिन सक्छ। तर आमालाई नागरिक पहिचान दिने सन्दर्भमा स्वतन्त्र नागरिकको रूपमा स्वीकार गरिएन। स्वेच्छापूर्वक विवाह गरेकालाई नागरिक पहिचानमा समेत विभेद गरियो।

नागरिकता सम्बन्धी विधेयकमाथि छलफल सन्तानको नागरिकतामा केन्द्रित छ। हरेक नेपाली सन्तानले आमा वा बाबुको नागरिकताका आधारमा समान र सहज रूपमा नागरिक पहिचान प्राप्त गर्ने अधिकार सुनिश्चित हुनुपर्छ भन्ने आवाज फेरि गुञ्जायमान छ।

आधारभूत मानव अधिकारबाट कसैलाई बञ्चित नगरिने भनी अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता जनाएको मेरो मुलुकमा हजारौं नेपाली आमाका सन्तानले नागरिक पहिचान पाएका छैनन्। उनीहरू आधारभूत मानव अधिकार र मौलिक अधिकार उपभोगबाट बञ्चित छन्। जीवनदेखि निराश हुनेमात्र होइन, आफूप्रति राज्यले गरेको दुर्व्यवहार र आमाप्रतिको विभेदका कारण राज्यसत्ताप्रति आक्रोशित छन्।

संसदीय समितिमा छलफलका क्रममा रहेको वैयक्तिक गोपनीयताको विधेयकले भन्छ, व्यक्तिको निजी जीवनसँग सम्बन्धित गोपनीयता र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय अनतिक्रमय हुनेछ। विधेयकको दफा ४ (१) प्रत्येक व्यक्तिलाई पारिवारिक गोपनीयता कायम राख्ने अधिकार हुनेछ भनिएको छ। सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विधेयक भन्छ, नवजात शिशुको बाबु वा आमाको नाम राखी जन्मको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ। बाबुको नाम पहिचान हुन नसकेको वा खुलाउन नचाहेको कारण उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

नागरिकता सम्बन्धी विधेयकले भन्छ- विदेशी नागरिकसँग विवाह गरेकी नेपाली नागरिक महिलाको हकमा श्रीमानको देशको नागरिकता नलिएको वा त्याग गरेको प्रमाण र नेपाली नागरिक आमाबाट नेपालमा जन्म भई नेपालमै बसोबास गरेको र बाबुको पहिचान हुन नसकेको वा खुलाउन नचाहेको कारण उल्लेख गर्नु पर्नेछ। अनि अर्कातिर प्रधानमन्त्री भन्दै हुनुहुन्छ, 'नेपालको हरेक नेपाली नागरिकले अब विना झन्झट नागरिकता पाउँछ। बाबु वा आमा एउटा नेपाली भएपछि उनका सन्तानले वंशजको आधारले नागरिकता पाउँछन्। मैले गृह मन्त्रालयलाई भनेको छु। संविधानमा, कानुनमा हेरफेर गर्नुपऱ्यो भने सकिन्छ।' (प्रदेश २ को संसदमा सम्बोधन, भदौ २)

राज्यको नीति र कानुनमा अन्तिम निर्णय गर्ने राजनीतिक र प्रशासनिक नेतृत्वमा विज्ञानको आधारभूत ज्ञान 'हरेक सन्तानमा आमा र बाबु दुवैको वंशाणु बराबर हुन्छ' भन्ने ज्ञान नभएकै हो ? होइन भने संविधानले नै नागरिकताको आधार वंशीय पहिचान भन्ने स्पष्ट गर्दागर्दै बाबुको रगत वा वंशाणुलाई मात्र कसरी नागरिकताको आधार प्रस्ताव गरिँदैछ ?

नागरिकता सम्बन्धी विधेयकले महिला विरुद्ध विभेद र उनका सन्तानलाई नागरिक पहिचान दिनमात्र समस्या खडा गरेको छैन। सरकारले पेस गरेको यो विधेयक जस्ताको तस्तै पारित हुने हो भने नागरिक पहिचानविहीन बनाइएका नेपाली सन्तानलाई संविधानले सुनिश्चित गरेको सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने हक, समानताको हक, गोपनीयताको हक, महिलाको हक र बालबालिकाको हक हनन हुनेछ। स्वतन्त्रताको हक, सम्पत्तिको हक, शिक्षा सम्बन्धी हक, भाषा तथा संस्कृतिको हक, रोजगारीको हक, आवासको हक लगायत पनि प्रभावित हुनेछन्।

आमाको एकल अभिभावकत्वमा हुर्काइएको सन्तान दर्जनौं मौलिक हकबाट बञ्चित हुनेगरी कानुन बनाएर सार्वभौम नागरिकका प्रतिनिधि सरकार र हामी सांसदले कस्तो दायित्व पूरा गरौंला ?

लेखक सांसद हुन्।

आमाको एकल अभिभावकत्वमा हुर्काइएको सन्तान दर्जनौं मौलिक हकबाट वञ्चित हुने गरी कानुन बनाएर हामी कस्तो दायित्व पूरा गरौंला ?

पार्टीका खाना कति स्वस्थ ?

पविता गुडभरी पुडासैनी
pabita_m@yahoo.com

काभ्रेको पाँचखालमा गत शनिबार तीजको दर खाँदा झन्डै चार सयजना बिरामी परे। स्थानीय ग्रामीण स्वावलम्बी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाले आयोजना गरेको तीज कार्यक्रममा केराउको अचार खानेहरू बिरामी भएका थिए।

तीज पर्वमात्र होइन, विवाह, व्रतबन्ध, पास्नी लगायतका भोजमा खाना खाँदा मानिस बिरामी परेका समाचार बेला-बेला आइरहेकै हुन्छन्। भोजका लागि होटल, रेष्टुराँ र पार्टी प्यालेसमा खुवाइने खानामा प्रायः समस्या देखिने गरेको छ। तर सर्वसाधारणको स्वास्थ्यमा यसरी खेलवाड भइरहँदा नियन्त्रण र निगरानीमा सम्बन्धित निकाय गम्भीर देखिँदैन।

तीज पार्टीमा छरछिमेक, संघ-संस्था र कार्यालयमा पकाइने खाना प्रायः कमसल हुन्छन्। यसको भुक्तभोगी म पनि हुँ। तीज विशेष कार्यक्रममा ठूलो समूहका लागि तयार पारिने मासु, पुलाउ, तरकारी तथा मिठाइ प्रायः सडेगलेका हुन्छन्। सरसफाइमा ध्यान दिइएको हुँदैन। कतिपय महिला आफ्ना बालबच्चा लिएर यस्ता पार्टीमा पुगेका हुन्छन्। अखाद्य परिकार खानाले ती बालबच्चाको समेत स्वास्थ्यमा असर पर्छ। पार्टी प्यालेस, होटलहरूले चाडपर्वको अवसर पारेर बासी, दूषित र मिसावटयुक्त खाद्य परिकार खुवाउने प्रवृत्ति रोक्न सरकारले ध्यान दिनुपर्छ।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले पाँच वर्षअघि तीजका नाममा तडक-भडक गर्नेलाई जरिवाना लिने सामाजिक सुधार ऐन २०३३ लागू गर्ने भनेको थियो। पार्टी प्यालेस तथा होटल बुक गरेर महिनादिन अघिदेखि महँगा खान्की तथा कपडा र गरगहनामा महिलाले अत्यधिक खर्च गरेको भन्दै अख्तियारको आँखा दरको चढ्दो आर्थिक खाकातिर समेत मोडिएको थियो। त्यसपछि पार्टी प्यालेसमा भेला भई दर खाने कार्यक्रम केही समय मत्थर देखियो। तर आआफ्नो कार्यस्थल र गाउँ/टोलमा महिला भेला भई सामुहिक दर खाने कार्यक्रम रोकिएन।

तीज कार्यक्रम महिलाले कपडा र गहना प्रदर्शन गर्ने माध्यम बनेको छ। राजनीतिक दलहरूका लागि प्रचार-प्रसारको माध्यम पनि हो। तीजमा गीत-संगीतको व्यापार उकालो लाग्छ।

चन्दा उठाएर होस् वा आफू-आफू बीचमै रकम संकलन गरेर, सामुहिक रूपमा दर खाने र नाचगान गर्ने चलन सहर-बजारबाट गाउँमा पनि फैलँदैछ। कनीकुथी केही रकम जम्मा गर्दै आलोपालो आफन्तकहाँ दर खान जाने र रमाइलो गर्ने प्रचलन बढ्दैछ। तीज समाज, देश र विदेशसम्मै फिँजारिन पुगेको छ। तीजमा दिदीबहिनीलाई माइती बोलाएर मिठो-मसिनो खुवाउने र घर फर्कने बेला कपडा किनेर पठाउने चलन परम्परादेखिकै हो। गीतै छ नि,

आमाले पकाएको मिठो दर
माइती पुगी खानेछ रहर
बुवाले किन्देको सारी
लगाइ नाच्छु सबैको मेख मारी

जागिरे महिला बढ्दैछन्। उद्योग, व्यापार व्यवसाय तथा राजनीतिमा महिला संलग्नता बढेको छ। महिला स्वावलम्बी बन्दैछन्। गाउँघरमा पशुपालन तथा खेतीपाती गरी महिलाले आर्जन गर्छन। सहर-बजारमा मकै पोल्नेदेखि तरकारी बेच्ने, कपडा सिलाउने तथा भवन निर्माणका कार्यमा सघाउने लगायत सीप तथा श्रमजन्य काममा महिला क्रियाशील देखिन्छन्। राजनीतिक चेतना पनि बढेको छ। पर्वका बेला महिलाले अलिकति बढी लाउँदा, खाँदा र मनोरञ्जन लिँदा तडक-भडक बढ्यो भनी कोकोहोलो मच्चाउन जरुरी छैन। बरु खानपानको स्वच्छता र स्वस्थताका लागि सजग गराउनुपर्छ। पार्टी प्यालेस तथा होटलहरूमा अनुगमन गर्नुपर्छ। सरकारले महिलालाई तीज पेस्की उपलब्ध गराउने व्यवस्था जरुरी छ।

महिला सभ्यता पहिचान र संस्कृति संरक्षणका पहरेदार हुन्। तीज मान्ने परम्परामा परिवर्तन देखिए पनि तीजको धार्मिक आस्था हिन्दु महिलामा उत्तिकै छ। पतिभक्तिको पर्व भन्दै तीज पर्वप्रति टिप्पणी गर्नेहरू पनि छन्। तर तीज हिन्दु महिलामा मात्र सीमित नभई सबै महिलाको साझा पर्व बन्दै जाँदैछ।

महिलाले अलिकति बढी लाउँदा, खाँदा र मनोरञ्जन लिँदा तडक-भडक भयो भनी कोकोहोलो मच्चाउन जरुरी छैन।

देखासिकीले गाँजेको तीज

उषा थपलिया

केही वर्षयता हिन्दु धार्मिक मान्यता र तरिकाभन्दा बेग्लै किसिमले तीजका भड्किला पक्ष विस्तार हुने क्रम बढ्दो छ। धार्मिक पर्व अन्तर्गतका विधि-व्यवहारभन्दा तामझाम र देखासिकी चरित्र बढी मिसिन थालेका छन्। अघिल्लो वर्षको तुलनामा विकृति हरेक साल बढ्दै जानु दुःखद हो।

पार्वतीको तीज व्रतका प्रभावले भगवान शिव र पार्वतीबीच वैवाहिक सम्बन्ध स्थापित भएको हिन्दु धार्मिक मान्यता छ। यसका आधारमा विवाहित महिलाले पतिको दीर्घायु र प्रगति अनि अविवाहित नारीले असल पति पाउन निराहार व्रत बसी तीज मनाउने गरियो। विशेषतः महिलाको पर्वका रूपमा समाजभित्र यसको परिपालना हुँदै आएको छ। लगातार चार दिनसम्म फरक-फरक विधि पूरा गरी तीज सम्पन्न गर्ने चलन थियो। अहिले रमाइलो गर्ने, हैसियत देखाउने नाममा महिनादिन अघिसम्म तन्किएको छ। यसै मेसोमा अनेक विकृति भित्रिएका छन्।

दरको विकृत रूप

तीजमा दरको महत्त्व विशेष मानिन्छ। २४ घन्टाभन्दा बढी समय पानी पनि नपिई व्रत बस्ने चलन छ। अघिल्लो दिन राति १२ बजेअघि सात्विक भोजन दर खाने गरिन्छ। शरीरलाई बोझिलो नबनाउने र धार्मिक नियम भंग हुन नदिने दूध र दुग्धजन्य पदार्थको बाहुलता दर पाक्ने गर्थ्यो। त्यो स्वास्थ्यका निम्ति लाभदायक हुन्थे। अहिले महिनादिन अघिदेखि पार्टी प्यालेस र होटलमा धार्मिक हिसाबले बर्जित खाने-पिउने संस्कृति दरका रूपमा मौलाइरहेको छ। त्यसले तीजलाई धार्मिक पक्षबाट अलग गर्दै लगेको बुझ्न गाह्रो छैन। हुने-खाने वर्गले तीजको जमघट भन्दै इष्टमित्र, नातेदारका लागि पार्टी आयोजना गर्ने, उपहार तथा नगद वितरण गर्ने परिपाटी बढिरहेकै देखिन्छ। यसले न्यून आय भएका परिवारलाई हीनताबोधतर्फ धकेल्छ।

महिला सेन्टिमेन्ट

तीज जमघटमा लुगा, गरगहना प्रदर्शनको होडबाजी हुने गर्छ। उपभोक्ताको सेन्टिमेन्टलाई बन्धक बनाएर सामान उत्पादन गर्ने कम्पनीहरू तीजमा जति अरु चाडमा सायदै मोटाउलान्। महिना दिनभन्दा बढी प्रत्येक पसलमा महिला खरिदकर्ताको घुइँचो देखिन्छ। तीजका लागि महिलाले खरिद गर्ने अधिकांश सामग्री अन्य देशबाट आयात हुने हो। हरेक वर्ष 'नयाँपन'को विगुल बजाएर कमाउ स्वार्थ पूरा गर्ने विदेशी उत्पादकका लागि नेपाली महिला भरपर्दा ग्राहक हुने गरेका छन्। आफ्नो हैसियत प्रदर्शनकै लागि हरेक वर्ष महिलालाई शिरदेखि पाउसम्मका लुगा, गहना, व्याग, जुत्ता, टीका, चुरा, पोते नयाँ चाहिन्छ।

उत्पादक र विक्रेताले दाबी गरेको फरक स्टाइल, गुणस्तर

आदिको मोहजालमा महिला यति अन्धोभक्त बनिदिन्छन् कि जतिसुकै उच्च मूल्य चुकाउन पछि पर्दैनन्। यसको साइनो भ्रष्टाचारसँग समेत जोडिन आइपुग्छ। चम्किला लुगा र गरगहना प्रदर्शनको होडले तीज विकृत बन्दै गएको जहीं-तहीं देखिन्छ। जस्तो- आफैमा बोझिलो देखिने ठूलो झुत्तो पोतेसहितको छड्के तिलहरी अधिकांश महिलाको तीज पहिचान धेरै वर्ष अघिदेखि बन्दै आएको छ। गर्धनमा बत्तुको जुइनो र कम्मरमा सुनको भाग पारेर लगाउने चलन फेरिएर अहिले सुनको भाग गर्धनमा र जुइनो कम्मरमा आइपुगेको छ। यस्तो शैलीको उद्देश्य गहना प्रदर्शन बाहेक केही हैन।

न्यून वर्गलाई विशाद

निम्न वर्गलाई पनि चित्त बुझाउने सामग्रीले बजार भर्न उत्पादक त्यत्तिकै सफल देखिन्छन्। 'सुनभन्दा कम छैन, हराएमा डर छैन' नारा अघि सारेर पित्तलका गरगहनाको धन्दा व्यापक बन्नु यसैको परिणति हो। उत्पादकको नारामा लट्ठिँदै सुनको अनुपातमा निकै सस्तो ठानेर बहुसंख्यक महिला तत्कालीन देखासिकी टार्न त्यस्ता नक्कली सामान किन्ने गर्छन्। तर ६ महिना नटिक्ने गुणस्तरहीन धातुमा खन्याएको मूल्य सबै स्वाहा हुनेतर्फ ध्यान पुगेको देखिँदैन। जुनसुकै सामग्रीमा तिरेको एक रुपैयाँको समेत छुट्टै महत्त्व हुन्छ। उत्पादकहरूले उपभोक्ताको पैसालाई मूल्यहीन बनाइरहेको तथ्य कहिले बुझ्ने महिलाले ? यी सबै गरेर हैसियत माथि उठेको तथ्य स्थापित हुने भए ठिकै हो। तर न्यून वर्गकाले सुन लगाए पनि पित्तल ठान्ने र उच्चहरूले पित्तलै लगाए पनि सुन देख्ने सामाजिक दृष्टिदोष छ भने किन नचाहिँदो होडबाजीमा संलग्न हुने ?

महिला अस्तित्वको सवाल

तीज मनाउने शैलीबाट महिलाको मानव अधिकार र स्वतन्त्र अस्तित्व स्थापनामा महत्त्वपूर्ण योगदान पुऱ्याए जसरी बुझ्ने गरिन्छ। तर तीज नितान्त धार्मिक पक्षसँग जोडिएको पर्व हो। यसले महिलाको मानवीय गरिमा र स्वतन्त्र अस्तित्व स्थापना गर्न भूमिका खेलेको छैन। आफ्नो स्वास्थ्यलाई परवाह नगरी महिलाले आफ्नो नभई पतिको दीर्घायुका लागि कडा व्रत बस्नुपर्ने मान्यता फेरिएको छैन। सबै महिला यस मान्यताप्रति विश्वस्त नहुन सक्छन्, तर व्रत बस्दिन भन्ने छुट उनीहरूलाई हुँदैन। पति बितेर गएका महिलाका हकमा समेत यो व्रत जीवनभर रहन्छ। अरु चाडपर्व मनाउने क्रममा परिवार भित्रका महिला-पुरुष सबैको सहभागिता देखिन्छ। तर तीजले पुरुषप्रति महिलाको एकतर्फी समर्पणलाई मात्र बढावा दिएको प्रस्टै छ।

विचारणीय पक्ष

अहिले तीज हिन्दु महिलाको एकलौटी चाडको रूपमा छैन। अन्य धर्मावलम्बी र विदेशी महिला पनि आकर्षित छन्। यो राम्रो पक्ष हो। धार्मिक पक्षको महत्त्व हुन्छ। त्यसको अवलम्बन त्यही अनुरुप हुनु जरुरी छ। तर समय अनुसार विकसित हुने विवेक र चेतनाले अनुचित ठानेको पक्ष आँखा चिम्लेर पालना गर्नुपर्छ भन्ने छैन। उतिबेला शिक्षा र चेतना अभावले महिलासँग जोडिएका धार्मिक विषय उचित र अनुचित छुट्याउने र त्यही अनुसार ग्रहण गर्ने स्थिति थिएन। गुरु पुरोहितले जे कुरालाई उचित ठहऱ्याउँथे, त्यसको हुबहु पालना गर्नु महिलाको धर्म/कर्तव्य हुनआउँथ्यो। अहिलेका महिलाको अभिभारा त्यतिले सकिँदैन। परिवर्तित समयमा नमिल्दा कुरा हटाएर धार्मिक/सांस्कृतिक पक्षको जगेर्ना गर्नुपर्छ। हाम्रा चिनारीका आधार-स्तम्भ तिनै पक्ष हुन्। महिलाका लागि परम्पराले कडाइ गरेका अभ्यासलाई खुकुलो बनाउँदै तीजलाई धार्मिक पर्वकै रूपमा मनाउनुपर्छ।

तीजले महिलाको मानवीय गरिमा र स्वतन्त्र अस्तित्व स्थापनामा भूमिका खेलेको छैन।

साहित्य

हरिभक्तको सम्झना

काठमाडौं (कास)- कवि/गीतकार हरिभक्त कटुवालको ३८ औं स्मृति दिवस पारेर चितवनमा स्रष्टा र साहित्यप्रेमीहरूले उनको सम्झना गरेका छन् । हरिभक्तका कविताहरूको वाचनका साथै पुरु लम्साल निर्देशित वृत्तचित्र 'अनि हरिभक्त फर्किएनन्' को प्रदर्शन पनि गरिएको छ ।

कविडाँडा साहित्य समाजद्वारा आयोजित समारोहमा कवि/निबन्धकार भूपिनले हरिभक्त गीत र कविता दुवैमा सशक्त रूपमा कलम चलाउन सक्ने खुबी भएका साहित्यकार भएको बताए ।

वरिष्ठ निबन्धकार रामबाबु घिमिरेले हरिभक्तलाई आफूले नयाँ पुस्तालाई प्रेरण दिने कविका रूपमा पाएको सुनाए । 'उहाँले हामीलाई अभिनय पनि सिकाउनुभयो,' २०३२ सालमा 'बसाइँ' नाटक मञ्चनको सन्दर्भ जोडदै उनले भने, 'हरिभक्त बहुआयामिक व्यक्ति हुनुहुन्थ्यो ।'

समारोहमा सरिता तिवारी, सुरेन्द्र अस्तफल, बालकृष्ण थपलिया, सरला रेग्मी, चेतराज रेग्मी, विजय विश्वकर्मा र रामकृष्ण अनायासले हरिभक्तका विभिन्न कविता वाचन गरेका थिए ।

१९९२ सालमा भारतको असममा जन्मिएका हरिभक्तको अल्सर र क्षयरोगका कारण ४५ वर्षको अल्पायुमै २०३७ साल भदौ २५ मा असमको डिब्रुगढ अस्पतालमा निधन भएको थियो । उनले आफ्नो जीवनको ऊर्जाशील समय नेपाली साहित्य लेखनमा खर्चिएका थिए ।

सुमनका गीत

काठमाडौं (कास)- 'अच्छा लेकिन क्या बात', 'सिरीमा सिरी', मेरो धडकन तिमी', 'कहिले ओराली झर्छ जिन्दगी' जस्ता गीतहरूमार्फत श्रोतामनमा बसेका गीतकार सुमन श्रापित गीत संग्रहसहित आएका छन् ।

'भावनाको खेती' हालै सार्वजनिक भएको हो । १ सय २८ गीत समेटिएको उक्त संग्रह हिउँखोली प्रकाशन गृहले छापेको हो । उक्त संग्रहलाई छापिनुअघि नै गीतकार संघले ५० हजार रुपैयाँसहित 'वर्ष गीत पुरस्कार' प्रदान गरेको थियो ।

'रेडियोले मलाई गीतकार बनायो,' बागलुङको तित्याङमा जन्मेर पोखरामा कर्म गर्दै आएका सुमनले भने, 'रेडियोमा बज्ने गीत सुनेर नक्कल गर्दागर्दै गीतसंगीतमा डुबें ।'

सानैदेखि साहित्य र संगीतमा लागे पनि पोखरा पुगेपछि यसले सही गति लिएको बताए । 'सुधा', 'संकल्प', 'शुभयात्रा', 'धुमधाम तीज', 'पूर्णिमाको रात' लगायतका एकल एल्बम निकालिसकेका उनका डेढ सयजति गीत रेकर्ड भइसकेका छन् । दुई दर्जन गीतमा उनकै स्वर र संगीत पनि सुन्न सकिन्छ ।

२०५६ मा संयुक्त कविता संग्रह 'विछोडको वेदना' निकालेका उनले पोखराको गीति इतिहासलाई लिपिबद्ध गर्ने काम गरे, 'पोखरामा फुलेका सुनाखरीहरू' शीर्षकमा । त्यसमा पोखराका २०० भन्दा बढी गीतकारका गीत समेटिएका छन् । उनी 'म्युजिक मुभी' पत्रिका पनि निकाल्ने गर्छन् ।

'स्वेच्छाचारी बन्दै' चलचित्र बोर्ड

■ सुशील पौडेल (काठमाडौं)

फिल्मकर्मीहरूले एकातिर फिल्मकर्मी सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयअन्तर्गत रहेको चलचित्र विकास बोर्ड स्वायत्त हुनुपर्ने माग गर्दै आइरहेका छन् भने अर्कातर्फ बोर्ड स्वेच्छाचारी बन्दै जान थालेको आरोप पनि लगाइरहेका छन् । चलचित्र दर्तादेखि जाँचपासका लागि स्वीकृति प्रदान गर्नेसम्मको अधिकार बोकेको बोर्ड पछिल्लो समय दायराबाहिर जान थालेको तिनको तर्क छ ।

राजकुमार राई अध्यक्ष रहँदा बोर्डले गणेशदेव पाण्डे निर्देशित 'गाजाबाजा' फिल्मको नाममा आपत्ति जनाउँदै जाँचपासका लागि अनुमति दिन नमान्दा विवाद उत्पन्न भएको थियो । राईले नाममा पहिले राखिएको 'गाँजा' शब्दमा अडको थापेर लामो समय सेन्सरमा अड्काएका थिए । उनै राईले आफ्नो कार्यकालमै युट्युबमा राखिने नेपाली कन्टेन्टमा सेन्सर लगाउने अभिव्यक्ति दिएका थिए । यति बेला आएर बोर्डले 'कथा काठमाडौं' फिल्मको प्रोमोलाई अश्लील भन्दै हटाउन निर्माण पक्षलाई पत्राचार गरेको छ । बोर्ड अध्यक्ष निकिता पौडेलद्वारा हस्ताक्षरित पत्रमा सम्बन्धित ब्यानरलाई सम्बोधन गर्दै 'कथा काठमाडौं' को प्रोमो युट्युबमा अश्लील दृश्यसहित प्रदर्शन भइरहेकोले गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको उल्लेख गर्दै भनिएको छ, 'यस प्रकारको प्रोमोले सामाजिक मर्यादामा खलल पुग्ने देखिएकोले यथाशीघ्र प्रोमो हटाई सोको लिखित जानकारी बोर्ड समक्ष पेस गर्न जानकारी गराइन्छ ।'

'कथा काठमाडौं' को आधिकारिक कन्टेन्ट प्रवाह गर्ने युट्युब च्यानल हाइलाइट्स नेपाल भए पनि बोडले उक्त पत्रमा वेभ लिंकसहित उल्लेख गरेको कन्टेन्ट भने अनधिकृत रूपमा राखिएको दृश्य सामग्रीको हो ।

'कन्टेन्ट अरू कसैले तानेर हाल्छ भने त्यसको जिम्मेवारी हाम्रो फिल्मले लिन सक्दैन,' 'कथा काठमाडौं' की निर्देशक संगीता श्रेष्ठले बोर्डको पत्रमा आपत्ति जनाउँदै भनिन्, 'चिठी नै नपठाए पनि अश्लीलताका मामिलामा हामी फिल्ममेकर पनि आफैंमा जिम्मेवार हुन्छौं । त्यसमाथि युट्युबले पनि अपलोड गरिने भिडियोलाई सेन्सर नै गरेको हुन्छ । त्यत्रो मर्यादित संस्थाले मैले गर्दै नगरेको गल्तीका लागि कारबाही गर्न मिल्छ ?'

अश्लील भन्ने आधारमाथि प्रश्न तेर्स्याउँदै श्रेष्ठले थपिन्, 'बरु आपत्तिजनक हुन सक्ला । तर अश्लील भन्ने आधार के छ ? जब कि उक्त प्रोमो हलमा समेत बजिरहेको छ ।'

> अश्लीलताका मामिलामा हामी फिल्ममेकर पनि जिम्मेवार हुन्छौं । त्यसमाथि युट्युबले पनि अपलोड गरिने भिडियोलाई सेन्सरै गरेको हुन्छ । चलचित्र विकास बोर्ड जस्तो मर्यादित संस्थाले मैले गर्दै नगरेको गल्तीका लागि कारबाही गर्न मिल्छ ?
>
> **संगीता श्रेष्ठ**
> निर्देशक, 'कथा काठमाडौं'

बोर्ड अध्यक्ष पौडेलले भने आफूलाई सञ्चार मन्त्रालयबाटै कारबाही गर्न आदेश पत्र आएपछि बाध्य भएको कान्तिपुरसँग बताइन् । 'प्रोमो अश्लील भएको सम्बन्धमा प्रधानमन्त्री कार्यालयबाट सञ्चार मन्त्रालय हुँदै बोर्डलाई कारबाही गर्नू भन्ने बेहोराको ठाडो पत्र आएको हो,' पौडेलले युट्युबमा राखिने सामग्रीलाई नियमन गर्ने क्षेत्राधिकार बोर्डसमक्ष नभएको उल्लेख गर्दै भनिन्, 'बोर्डलाई अप्ठ्यारो भयो । मन्त्रालयले बोर्डलाई हात बाँधिदिएर टेबलमा राखिएको खाना खा भने जस्तो गरेको छ ।' पौडेलले मन्त्रालयबाट प्रतिनिधित्व गर्ने बोर्डका सदस्यसचिवलाई कारबाही के गर्न सकिन्छ भनेर सोध्दा 'बोर्डले फिल्म निर्माण इजाजत दिन सक्छ भने खारेज पनि गर्न सक्छ' भन्ने जवाफ पाएको खुलाइन् ।

राजधानीका तीन प्रतिनिधि कथालाई बुनेर निर्देशक श्रेष्ठले नै लेखेको कथामा बनेको 'कथा काठमाडौं' मा समावेश एउटा गीत 'रातका कुरा...' र प्रोमोमा समावेश गरिएका केही अन्तरंग दृश्यले यति बेला विवाद निम्त्याएको हो । उक्त दृश्यमा प्रमोद अग्रहरी र प्रियंका कार्की फिचरिङ छन् । यौन पिपासु चरित्रका रूपमा फिल्ममा चित्रण गराईएका प्रमोदले प्रियंकाको इच्छाविपरीत उनीसँग सम्बन्ध राखेका दृश्यलाई विम्बात्मक रूपमा देखाइएको छ ।

'देशकै नम्बर एक नायिकामा गनिएकी प्रियंकाले त्यत्तिकै यो रोल गरिन् होला त ?' निर्देशक श्रेष्ठले पत्रकार सम्मेलनमा भनिन्, 'के उनलाई आफ्नो करिअरको चिन्ता छैन होला ? मलाई उनको चिन्ता छैन होला ? मैले आफूले चाहेको घरेलु हिंसाविरुद्धको विषयवस्तुमा फिल्म बनाउन किन नपाउने ?'

'कथा काठमाडौं' कै ती दृश्य एउटा पोर्न साइटमा समेत अपलोड भएपछि फिल्मको डिजिटल पार्टनर हाइलाइट्स नेपालले नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिस्ट्रारको कार्यालयलाई अनधिकृत अपलोड गर्नेविरुद्ध कारबाहीको माग गर्दै एक महिनाअघि नै निवेदन दिएको थियो । रजिस्ट्रारको कार्यालयले सोही दिन महानगरीय प्रहरी परिसर, टेकुलाई कारबाहीका लागि पत्राचार गरेको थियो ।

'फिल्मका दृश्यलाई गलत ढंगले प्रयोग गरिँदा हामी आफैं पीडित भई गुहार मागिरहेको अवस्थामा बोर्डको पत्रले घाउमा नुन छर्कने काम गरिदिएको छ,' निर्देशक श्रेष्ठले दुःखेसो पोखिन् ।

बोर्ड अध्यक्ष पौडेलले भने कारबाहीका लागि बल बोर्डको कोर्टमा आए पनि त्यसलाई सेन्सर बोर्डको जिम्मा लगाउन चाहेको बताइन् । भनिन्, 'बोर्डको पत्रको जवाफ 'कथा काठमाडौं' बाट आइसकेकाले त्यसलाई मन्त्रालयमा जानकारी गराइसकिएको छ । मन्त्रालयबाट के आदेश आउँछ, नत्र बोर्डले चलचित्र जाँचपासको क्रममा हेरेर कारबाही चलाउन सेन्सरलाई नै जिम्मा दिनेछ ।'

'कथा काठमाडौं' असोज १२ मा प्रदर्शन हुँदै छ ।

फिल्म

निम्फ अवार्डमा १४ फिल्म

न्युयोर्क (कास)- आदिवासी विषय, समाज र संस्कृतिमाथि बनेका नेपाली फिल्म केन्द्रित रहेर अमेरिकामा हुँदै आएको नेपाल आदिवासी फिल्म महोत्सव (निम्फ) का लागि ९ फिचर फिल्म, ३ सर्ट फिल्म र २ डकुमेन्ट्री छनोटमा परेका छन् ।

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ (फिप्ना) ले गर्दै आएको यो फिल्म महोत्सव मुलुकबाहिर हुने सबैभन्दा ठूलो नेपाली आदिवासी फिल्म महोत्सव हो । यही सेप्टेम्बर १५ र १६ मा हुने महोत्सवको दोस्रो संस्करणका लागि सबै तयारी पूरा भएको आयोजकले बताएको छ ।

फिप्नाले न्युयोर्कको ज्याक्सन हाइटस्थित मुस्ताङ किदुङको कार्यालयमा पत्रकार सम्मेलन गरी अवार्डमा छानिएकाको सूची सार्वजनिक गरेको हो । फिचर, सर्ट र डकुमेन्ट्री फिल्मका लागि आवेदन परेका ४६ फिल्ममध्ये पहिलो चरणमा २४ वटा छनोट गरिएको र तीमध्ये पनि हरेक समुदायसँग सम्बन्धित संस्थाहरूद्वारा गठित जुरीबाट अन्तिम सूची निकालिएको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । छनोटमा परेका फिल्ममा गुरुङ समुदायबाट सुवास गुरुङ निर्देशित 'भेडीगोठालो', तामाङ समुदायबाट रोशन फचुबाको 'सेम कि तम', नेवार समुदायबाट अमृतमान महर्जनको 'स्वयनगु', मगर समुदायबाट मेजन पुनको 'रैया', राई समुदायबाट वीरबहादुर राईको 'यारी', शेर्पा समुदायबाट आङ कुंगा डिमा शेर्पाको 'टिन्छेन फमा', लिम्बू समुदायबाट किशोर सुब्बाको 'साम', मनाङ समुदायबाट खुसबहादुर गुरुङको 'मनांगे नानी', याक्खा समुदायबाट अरुण प्रधानको निर्देशन रहेको 'ओम्ला' छन् ।

यी फिल्ममध्येबाट १२ विधामा निम्फ अवार्ड दिइनेछ । उत्कृष्ट फिल्म, अभिनेता, अभिनेत्री, कथा, भेषभूषा, निर्देशक, छायांकन, अभिनय कला, संगीतलगायत अडियन्स च्वाइस अवार्डलाई नगद पुरस्कार दिइनेछ । विज्ञप्तिअनुसार, उत्कृष्ट फिल्मलाई १ लाख २५ हजार रुपैयाँ, उत्कृष्ट लघु फिल्म र उत्कृष्ट डकुमेन्ट्रीलाई जनही ३१ हजार रुपैयाँ दिइनेछ । अवार्डलाई निष्पक्ष र विवादरहित बनाउन फिल्म, सञ्चार, अधिकारकर्मी तथा कला र संस्कृति क्षेत्रमा आवद्ध जुरी बनाइएको छ । सञ्चारकर्मी शैलेश श्रेष्ठ संयोजक रहेको जुरीमा शम्भु मोक्तान, रोज लामा, लीला राई, छिरिङ रिञ्जिन गुरुङ छन् । त्यसैगरी लघु फिल्म र डकुमेन्ट्रीका लागि फिप्ना संघीय परिषदका सभामुख विनोद पोमोको संयोजकत्वमा मच्छेदेवी गुरुङ र डिमा पाखिन रहेको जुरी बनाइएको छ ।

फिप्नाका महासचिव प्रेम गुरुङका अनुसार महोत्सवमा विभिन्न सांस्कृतिक कार्यक्रम तथा कला र संस्कृति झल्कने मनोरञ्जनात्मक प्रस्तुतिसमेत देखाइनेछन् । दर्शकको मतका आधारमा उत्कृष्ट प्रस्तुति गर्ने समूहले ५ सय डलरको पुरस्कारसमेत पाउनेछ ।

'बुलबुल' फागुनमा

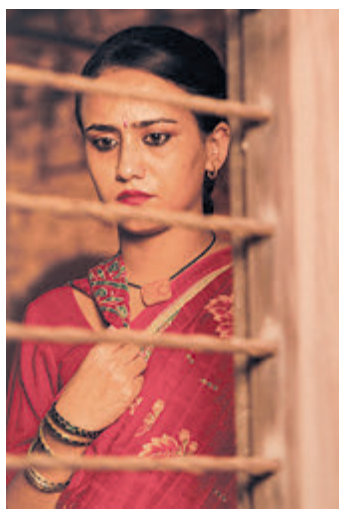

काठमाडौं (कास)- नायिका स्वस्तिमा खडका टेम्पो चालकको भूमिकामा देखिँदै गरेको खबर बाहिरिएपछि 'बुलबुल' यति बेला प्रतीक्षित फिल्मको पंक्तिमा उभिएको छ । त्यसो त फिल्ममा अर्की कलाकार लक्ष्मी बर्देवा पनि टेम्पो चालकको भूमिकामा छिन् । पात्र चरितार्थका लागि दुवैले महिना दिन टेम्पो चलाउन सिकेका पनि थिए । यति बेला भने 'बुलबुल' छायांकन सकिएर पोस्ट प्रोडक्सनको चरणमा पुगेको छ । फागुन ३ मा रिलिज हुँदै छ यो फिल्म ।

विनोद पौडेल निर्देशित फिल्मको छायांकन २५ दिनमा सकिएको हो । एउटा गीत भने खिच्न बाँकी रहेको निर्देशक पौडेलले बताए । 'गीतका लागि मौसम सफा चाहिने भएकोले हामी त्यसैको प्रतीक्षामा छौं । सम्भवतः दसैं-तिहारको बीचमा खिच्छौं,' उनले भने । यसअघि 'साँघुरो' को पटकथा लेखिसकेका पौडेलको 'बुलबुल' पहिलो निर्देशन हो ।

निर्माता अविरल थापाले फिल्म भ्यालेन्टाइन्स डेको छेको पारेर फागुन ३ मा रिलिज गरिने जनाए । 'डायस्पोरामा प्रिमियर गरेर बल्ल सार्वजनिक प्रदर्शन थाल्ने सोचअनुरूप फागुनको समय राखेका हौं,' उनले भने ।

फिल्ममा बुद्धि तामाङ, मुकुन भुसाल, उज्ज्वल अधिकारी, दीपक क्षेत्री, जोयस पाण्डे, आशिका पाण्डे लगायतको अभिनय छ । सुसन प्रजापतीको छायांकन रहेको फिल्म निर्देशक पौडेलले नै लेखेका हुन् । फिल्ममा कोशिश क्षेत्री र उद्गम परियारको संगीतमा रजिना रिमाल र निश्चल बस्नेतले गाएका छन् । फिल्म पुरुषोत्तम पाण्डे, अविरल थापा, भीम थापा र राजु पौडल मिलेर बनाएका हुन् ।

कामना फिल्म अवार्डको मनोनयन

काठमाडौं (कास)- सीजी कामना फिल्म अवार्डस्को चौथो संस्करणको मंगलबार विधागत उत्कृष्ट पाँचको मनोनयन सार्वजनिक गरिएको छ । गतवर्षभर सार्वजनिक प्रदर्शनीमा आएका नेपाली फिल्मबाट ३१ विधामा अवार्ड प्रदान गर्ने सीजी कामनाले यसपटक 'छक्का पन्जा २' लाई सर्वाधिक १४ विधामा मनोनीत गरेको छ । फिल्मसहित 'छक्का पन्जा २' बाट निर्देशनमा दीपाश्री निरौलासहित अभिनेता, हास्य कलाकार, सहअभिनेता, सहअभिनेत्री, नव अभिनेता, पटकथा, संवाद, छायांकन, सम्पादन लगायतका महत्त्वपूर्ण विधामा परेको हो । तर सोही फिल्म उत्कृष्ट फिल्म विधातर्फ भने अटाउन सकेको छैन । हास्य कलाकार विधामा 'छक्का पन्जा' बाटै केदर घिमिरे र जयनन्द लामा मनोनयमा राखिएको छ ।

उत्कृष्ट फिल्मतर्फ भने १३ विधामा परेको 'कृ' ले 'ब्लाइन्ड रक्स', 'घामपानी', 'लिलीबिली' र 'शत्रु गते' सँग प्रतिस्पर्धा गर्ने भएको छ । निर्देशकतर्फ दीपाश्रीको भिडन्त मिलन चाम्स, नवल नेपाल, प्रदीप भट्टराई र सुरेन्द्र पौडेलसँग हुने भएको छ । दीपकराज गिरी, दयाहाङ राई, सौगात मल्ल, अनमोल केसी, प्रदीप खडका र पुष्प खडका अभिनेतातर्फको विधामा मनोनयमा पर्दा अभिनेत्रीतर्फ बेनिसा हमाल, मेनुका प्रधान, निता ढुंगाना, प्रियंका कार्की, सारा सिरपाली र शिल्पा पोखरेल गरी ६ जना परेका छन् । गतवर्ष मात्रै 'रुद्र' फिल्मबाट डेब्यु गरेकी सारा उक्त फिल्मबाट नवअभिनेत्रीमा मनोनयनमा पर्दा 'पिँजडा ब्याक अगेन' बाट भने उत्कृष्ट अभिनेत्रीको विधामा पनि अटाएकी हुन् । मनोनयनमा ११ विधामा आएको 'ए मेरो हजुर २' बाट झरना थापा र सलिनमान बानियाँ क्रमशः नवनिर्देशक र नवअभिनेतामा परेका छन् । त्यसैगरी 'लिलीबिली' १० र 'शत्रु गते' तथा 'मंगलम्' समान नौ-नौ विधामा मनोनीत भएका छन् ।

यस वर्षको अवार्डअन्तर्गत सर्वोत्कृष्ट अभिनेता र अभिनेत्री विधामा तीव्र प्रतिस्पर्धाका कारण उत्कृष्ट ६ को नाम अगाडि आएको छ भने सारा सिरपाली रुद्रबाट नवअभिनेत्री र पिँजडा ब्याक अगेनबाट अभिनेत्रीको प्रतिस्पर्धामा छिन् । त्यसैगरी कोरियोग्राफर कविराज गहतराज भने उत्कृष्ट नृत्यनिर्देशकको उत्कृष्ट पाँचमध्ये चार फिल्मबाट परेका छन् भने उनको प्रतिस्पर्धा केवल मिलन चाम्ससँग मात्रै हुनेछ । अवार्डमा एक लाख रुपैयाँसहित कीर्तिमय दीर्घ योगदान सम्मान पनि दिइनेछ भने निर्णायकका आधारमा प्रतियोगितामा रहेको एक फिल्म, कलाकार वा प्राविधिकलाई जुरी अवार्ड प्रदान गरिने आयोजकले जनाएको छ ।

VACANCY ANNOUNCEMENT

Strengthening Systems for Better Health

USAID's Strengthening Systems for Better Health is a 5-year Activity aimed at improving health outcomes in Nepal, particularly for the most marginalized and disadvantaged groups in the country. This will be accomplished through supporting the Government of Nepal's efforts to expand access to and use of quality maternal, newborn and child health and family planning services, with a specific focus on newborn care. Strengthening Systems for Better Health was initiated in January 2018 and will achieve three outcomes:

(i) improving access to and utilization of equitable healthcare services,

(ii) improving the quality of health services in facility and community levels and

(iii) improved health system governance, including within the context of decentralization and federalism.

The project is implemented throughout Karnali Province and in targeted areas of Province 5.

Strengthening Systems for Better Health is currently recruiting for the positions listed below and welcome applications from qualified individuals. These positions are based at the provincial office in **Surkhet.**

Finance Assistant- 1

Under the supervision of the Finance and Admin Officer, the Finance Assistant provides financial management and accounting support and services for the project.

Duties and Responsibilities Include:

- Review the advance settlement and payment documents to ensure that the documents are in compliance with company rules and regulations; Monitor periodically the advances and settlements.
- Write check books for payment to staff and vendors; prepare bank reconciliation statements.
- Perform all the roles and responsibilities of Finance Officer in his/her absence.
- Perform monthly reconciliation of VAT and submit the original invoices to Kathmandu office for VAT refund.
- Assist Finance and Admin Officer in preparing the monthly financial report to Kathmandu Office.
- Maintain local accounts on the Quicken computerized accounting system; enter and code all transactions.
- Assist F&A Officer monitoring project budget to ensure project expenditures versus milestones and reimbursements.

Required Criteria:

- Bachelor's Degree in Accounting, Financial Management or Business Studies.
- At least 2+ years of relevant professional experience in Finance Management and Accounting.
- Excellent knowledge and experience with Financial Software, Windows, Word, Excel and PowerPoint.
- Preference will be given to those who are from and or working in the Karnali Province.
- Excellent inter-personal communication skills and excellent organization skills.
- Experience that relates to USAID-funded projects or other international development experience is preferred.

Administrative Assistant - 1

Under the supervision of the Finance and Admin Officer, the Administrative Assistant provides administrative logistics support and reception services for the project.

Duties and Responsibilities Include:

- Lead arrangement and organization of office, maintain an up to date staff roster with telephone numbers and emails and maintain an up-to-date leave record of employees;
- Assist in procurement process.
- Ensure proper assets management of the project.
- Fleet Management, travel arrangements and also provide logistical support for workshops and meetings
- Manage telephone operations and communications; serve as receptionist.
- Manage document correspondences with the local Stakeholders including Provincial Ministries, District offices, Municipality, Development partners and other as appropriate.

Required Criteria:

- Bachelor's Degree in Administration, Management, Business, Social Science, or other relevant field.
- At least 2+ years of relevant professional experience in office administration.
- Excellent knowledge and experience with Windows, Word, Excel and PowerPoint.
- Preference will be given to those who are from and or working in the Karnali Province.
- Experience that relates to USAID-funded projects or other international development experience is preferred.

All Positions Require:

- Strong interpersonal skills, initiative, good judgment, demonstrated team player and problem-solving abilities.
- Only the shortlisted candidates will be contacted for further selection process. Canvassing at any stage of the processes shall lead to automatic disqualification.

For further details and to apply:

Log on to **www.merojob.com/SSBH** and click **'Apply Now'** icon below the respective job.
The deadline for application is **September 23, 2018, Sunday.**

merojob
AIM HIGHER

शैली संक्षेप

बहुभाषी कवि गोष्ठी

सुनसरी (कास)- बहुभाषिक मुलुकमा सबै जातजातिको भाषा साहित्यको विकास गर्दै संरक्षण गर्ने उद्देश्यले धरान प्रज्ञा प्रतिष्ठानद्वारा आयोजित बहुभाषिक कविता गोष्ठीमा पाँच जना पुरस्कृत भएका छन् ।

सहभागीहरूले आआफ्ना मातृभाषापछि नेपाली भाषामा वाचन गरेका बेला भाव, शिल्प र प्रस्तुतिलाई आधार मानेर हेनसेन याख्खा, घनेन्द्र लिम्बू, चोइहाङ राई, सुसा कदम र पुनम शेर्पा उत्कृष्ट भएका थिए । उनीहरूलाई जनही पाँच हजार रुपैयाँ प्रदान गरियो ।

प्रतिष्ठानका सदस्यसचिव गोपाल देवानका अनुसार, धरानमा रहेका भाषा, संस्कृतिलाई जीवन्तता राख्न धरान उपमानगरपालिकाले गठन गरेको धरान प्रज्ञा प्रतिष्ठानले कविता गोष्ठी गरेको हो । गोष्ठीमा विभिन्न जातीय समुदायका १९ कविले कविता वाचन गरेका थिए ।

धरानमा ८१ जाति बस्ने र उनीहरूका अलगअलग मातृभाषा भए पनि सबैको सहभागिता नभएका कारण कविता गोष्ठीमा सात भाषाका सिर्जना मात्र वाचन गरिएको प्रतिष्ठानका अध्यक्ष अम्बिका सम्बाहाम्फेले बताए ।

महर्जनको एकल

काठमाडौं (कास)- कवि, चित्रकार एवं गायक सुरेन्द्र महर्जन 'अमर' एकल सृजना साँझमा उत्रिएका छन् । ओएस नेपालले ललितपुर सातदोबाटोस्थित सुमेरु मार्टमा उनलाई एकल साँझमा प्रस्तुत गरेको हो । कार्यक्रममा उनका एक दर्जन गीतहरू विभिन्न गायक/गायिकाले प्रस्तुत गरे । साथै महर्जन रचित गीतहरूको म्युजिक भिडियोहरू पनि देखाइए ।

महर्जनले कोरेका चित्रहरूसमेत प्रदर्शनी गरिएको कार्यक्रममा महर्जनकै कविता, हाइकु, तान्का, मुक्तक पनि सुनाइएको थियो । एन शाक्य, संगीता रायमाझी, सोनी राजभण्डारी, राजु श्रेष्ठ, मुना रोक्का, बबी दाहाल लगायत एक दर्जनभन्दा बढी गायक/गायिकाले महर्जनका सृजना सुनाएका हुन् । अर्का स्रष्टा पुष्पराज बुढाथोकी 'साउतेली' महर्जनको व्यक्तित्व र कृतित्वबारे प्रकाश पारे । ओएस नेपालका विवेक कार्कीले महर्जनका अहिलेसम्म 'अमर', 'मतिनाया खा' (नेवारी गीति एल्बम), 'अद्भुत' (उपन्यास) लगायतका कृति आफूहरूले प्रकाशित गरेको बताए ।

काठमाडौंको सिफलस्थित ब्रिलियन्ट बहुमुखी क्याम्पसमा मंगलबार सांगीतिक प्रस्तुति दिँदै गायक नवीन पौडेल । विद्यार्थीहरूद्वारा आयोजित तीज कन्सर्टमा गायिका जुनु रिजालले पनि गीत सुनाएकी थिइन् । *तस्बिर : कान्तिपुर*

नुवाकोटको भाल्छेमा तामाङ फिल्म 'प्राङ्ना' सुटिङ क्रममा कलाकारहरू । राज किङ वाइबाको निर्देशन रहेको फिल्ममा नुवाकोट र धादिङको पहाडी जीवनशैली समेटिने बताइएको छ । दुई सातादेखि सुटिङ युनिट भाल्छेमा छ । *तस्बिर सौजन्य : प्राङ्ना युनिट*

काव्यको तीज गीत

काठमाडौं (कास)- गायिका काव्य आचार्यको 'किन आएनन् माइती लिन..' तीज गीत सार्वजनिक भएको छ । लीना शर्मा रेग्मीका शब्द र एकनारायण भण्डारीको लय रहेको यो गीतमा आचार्यको आवाज रहेको छ ।

भिडियोसहति सार्वजनिक भएको यो गीतमा मोडलहरू शर्मिला गिरी कोइराला, सपना थापा, रितु बोहरा र प्रशंसा कोइरालाको अभिनय रहेको छ । भिडियोको निर्देशन कपिल लामाले गरेका हुन् । विन्ध्यवासिनी म्युजिकबाट सार्वजनिक भएको यो गीतको भिडियोले दर्शकको राम्रै माया पाइरहेको छ ।

बालुवाटारमा तीज उल्लास

कान्तिपुर संवाददाता काठमाडौं

खासमा उनलाई तीजको शुभकामनाका लागि स्टेजमा बोलाइएको थियो । तर, टोखा नगरपालिकाकी उपमेयर ज्ञानमाया डंगोलले कविता सुनाउन थालिन् । पछिल्लो पटक बढदो तडकभडकका कारण तीजको मौलिक पहिचान गुम्दै गएको भन्दै उनले कवितामै व्यंग्य कसिन् । तीज आउनु महिना दिनअघि नै देखासिकी गर्ने सहरियाप्रति उनी कटाक्ष गर्दै थिइन् :

गाउँमा तीज कहिले हो कहिले
सहरमा एक महिना पहिले...

स्थानीय तहका महिला जनप्रतिनिधि, सांसददेखि मन्त्री पत्नीहरूसहितले प्रधानमन्त्री निवास, बालुवाटारमा मंगलबार यसरी तीजमा बढदै गएको विकृतिप्रति चिन्ता जनाए । उनीहरूले तिजको नेपाली परम्परा जोगाउँदै यसलाई विकृत हुनबाट बचाउन घरघरबाट पहल हुनुपर्ने औंल्याए । त्यस्तै चिन्ताकै गीत गाए, नाचे अनि शाकाहारी दर खाए । यसको चाँजोपाँजो मिलाएकी थिइन् प्रधानमन्त्रीपत्नी राधिका शाक्यले । 'तीज र तिहार भनेको त सबै नेपाली चेलीहरूको पर्व हो,' दर खाँदै गर्दा सांसद सरिता न्यौपानेले भनिन्, 'अचेल यो सभ्य हुनबाट अलिक चिप्लिन थालेको छ । तीजको साख हामी आफैंले जोगाउनुपर्छ ।'

प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा मंगलबार मनाइएको तीज कार्यक्रममा सहभागीहरू ।

कलाकार संगीता लामा नाच्दै गर्दा एकै छिनका लागि आइपुगेका प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सामाजिक सञ्जालका कारण पछिल्लो पुस्ताको मनोविज्ञानमाथि प्रहार भइरहेको बताए । संगीताले नृत्य गर्दैगर्दा चेली माइतीको भलाकुसारी गुन्जिएको थियो, गीतमै । प्रधानमन्त्रीको चिन्ता भने अहिलेको तीज 'चेली-माइतीबीचको भलाकुसारी' भन्दा पर पुगेको प्रति थियो ।

'हामीले हुर्किंदै गरेको नयाँ पुस्ताप्रति चासो दिन छाडेका छौं,' प्रधानमन्त्री ओलीले भने, 'अभिभावक भएपछि सन्तानप्रतिको उत्तरदायित्व पनि पूरा गर्नैपर्छ । निश्चित समयसम्म उनीहरूलाई गाइड गर्नुपर्छ । अहिले सामाजिक सञ्जालबाट हाम्रो संस्कृतिमाथि प्रहार गर्ने काम भइरहेको छ । यो एक प्रकारको घुमाउरो हस्तक्षेप हो । हाम्रो मौलिक ज्ञान, परम्परा र संस्कृति जोगाउन यतातिर पनि ख्याल पुऱ्याउनुपर्छ ।'

यसपछि प्रधानमन्त्रीले महिलाहरूलाई व्रत बस्दा आफ्नो स्वास्थ्यको पनि ख्याल पुऱ्याउन सुझाए, समाजमा बढदै गएको महिला हिंसाविरुद्ध आवाज उठाउन पनि तीजको प्लेटफर्म प्रयोग गर्न आग्रह गरे ।

कवि अनिता लामाद्वारा तीजकै सन्दर्भ जोडिएको सिर्जना वाचनसहित सुरु भएको समारोहमा आमाघरकी सञ्चालक दिलशोभा श्रेष्ठ, सूर्यविनायक नगरपालिकाकी उपमेयर जुना बस्नेत, बिना बाँस्तोला, शोभा श्रेष्ठ लगायतले तीजलाई नारी विभेदविरुद्धको चाडका रूपमा मनाउन आग्रह गरे ।

'तीजलाई सांस्कृतिक सद्भावको रूपमा पनि जोड्न सकिन्छ,' कार्यक्रम संयोजकसमेत रहेकी अनिताले भनिन्, 'संस्कृति जोगाउने कुरा त छँदै छ,' उनले आफ्नो रचनामा भने तीजलाई विम्ब बनाएर नारी समानताको वकालत गरेकी थिइन् ।

Laxmi InterContinental Pvt. Ltd.
(An ISO 9001:2015 Certified Company) an entity of Laxmi Group Nepal

For Sales Inquiry:
Tinkune: 9801201012, 01-4111776, 4111628 **Bhatbhateni:** 9801201011, 01-4413942, 4413934 **Thapathali:** 9801201027, 01-4101553, 4101554, 4101556, 4101557
Bharatpur: 9855053201, 056 - 522776, 526276, **Biratnagar:** 9802763773, 9802763770, 021 - 460609, **Birtamod:** 9802672041, 9802672028, 023 - 541495, **Butwal:** 9857039279, 071 - 415278, 415279, **Dang:** 985785935, 9802930134, 082 - 563634, **Dhangadi:** 9802540105, 091 - 521292, **Itahari:** 9802736982, 9802736984, 025 - 587502, **Janakpur:** 9801667828, 9801032708, 041 - 523481, **Nepalgunj:** 9858022262, 081 - 550427, **Pokhara:** 9801201010, 9801240155, 061 - 537426

Like us
facebook.com/hyundainepal

HYUNDAI | Laxmi
SOLE DISTRIBUTOR OF HYUNDAI FOR NEPAL
www.laxmihyundai.com

बस दुर्घटनामा ५३ को मृत्यु

नयाँदिल्ली (रोयटर्स)- भारतको दक्षिणी राज्य तेलंगनामा भएको बस दुर्घटनामा कम्तीमा ५३ जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा अधिकांश महिला छन्।

जगतियाल जिल्लामा मंगलबार भएको दुर्घटनामा परी दर्जनौं घाइते भएका प्रहरीले जनाएको छ। घाइतेलाई उद्धार गरी स्थानीय जगतियालको अस्पतालमा भर्ना गरिएको छ।

अधिकारीहरूले बसमा क्षमताभन्दा बढी मानिसले यात्रा गरिरहेकाले दुर्घटना भएको जनाएका छन्। राज्य सञ्चालित ६० जना क्षमताको बसमा ८६ ले यात्रा गरिरहेका थिए।

ग्रामीण क्षेत्रको साँघुरो सडकमा चालकले नियन्त्रण गुमाएपछि बस गहिरो खोँचमा खसेको हो। बसमा कोन्डागाटु अन्जनेया स्वामी मन्दिरमा दर्शन गरेका तीर्थयात्रु फर्कंदै थिए।

तेलंगनाको मुख्यमन्त्री के चन्द्रशेखर रावले दुर्घटनामा मृत्यु हुनेका परिवारलाई ५ लाख भारतीय रुपैयाँ क्षतिपूर्ति दिने घोषणा गरेका छन्।

भारतमा खराब सडक तथा मर्मत नगरिएका सवारीसाधनका कारण हुने सडक दुर्घटनामा बर्सेनि लाखौं करिब १ लाख ५० हजारले ज्यान गुमाउने गरेका छन्।

ट्रम्पलाई किमको पत्र

● दोस्रो वार्ता गर्न आह्वान ● आशावादी रहेको अमेरिकी प्रतिक्रिया

वासिङ्टन (एएफपी)- उत्तर कोरियाली सर्वोच्च नेता किम जोङ उनले दोस्रो वार्ताको आह्वान गर्दै अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पलाई पत्र पठाएका छन्।

अमेरिकी राष्ट्रपति कार्यालय ह्वाइटहाउसले किमको पत्र अत्यन्त सकारात्मक रहेको जनाएको छ। कार्यालयले अमेरिकाले दोस्रो वार्ताको मिति तय गर्न तयारी सुरु गरेको समेत जनाएको छ।

ह्वाइटहाउसका प्रवक्ता सराह स्यान्डर्सले 'निकै न्यानो' पत्रले 'उत्तर कोरियाले परमाणु निःशस्त्रीकरणका लागि गरेको प्रतिबद्धता थप प्रस्ट भएको' जनाइन्। ट्रम्प र किमबीच भएको पहिलो शिखर वार्तापछि कोरियाली द्वीपमा परमाणु निःशस्त्रीकरणका लागि खासै प्रगति हुन सकेको छैन। दुई नेताबीच गत जुन १२ मा सिंगापुरमा शिखर बैठक भएको थियो। 'पत्रको मुख्य उद्देश्य राष्ट्रपतिलाई अर्को बैठकका लागि आग्रह गर्ने र मिति तय गर्नु हो। हामी त्यसको समन्वयका लागि तयार छौं र प्रक्रियासमेत सुरु गरिसकेका छौं,' स्यान्डर्सले भनिन्। यद्यपि, उनले दोस्रो बैठक हुने सम्भावित मितिबारे भने केही उल्लेख गरिनन्।

सिंगापुर शिखर बैठकपश्चात् उत्तर कोरियाली नेता किमले आफ्नो देशले परमाणु कार्यक्रम स्थगित गरी निःशस्त्रीकरणतर्फ लाग्ने वाचा गरेका थिए। दक्षिण कोरियाली राष्ट्रपति मुन जाए इनले गत जुनमा भएको छलफलपछि ट्रम्प र किमको भेटवार्तामा लगातार प्रयास जारी राख्ने प्रतिज्ञा गरेका थिए।

मुनले मंगलबार नै कोरियाली द्वीपको पूर्ण निःशस्त्रीकरण नै अमेरिका र उत्तर कोरियाबीच समस्या समाधानको आधारभूत कुरा भएको बताएका छन्। दुई देशबीचको वार्ताका लागि मुन एक विश्वासिलो मध्यस्तकर्ता हुने अनुमान गरिएको बीबीसीले जनाएको छ।

यसअघि उत्तर कोरियाले आफ्नो ७० औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा आयोजना गरेको सैनिक परेडमा अन्तरमहादेशीय क्षेप्यास्त्र प्रदर्शन नगरेकोमा ट्रम्पले किमलाई धन्यवाद दिएका थिए। ट्रम्पले ट्वीटरमा लेखेका थिए, 'धन्यवाद अध्यक्ष किम, हामी दुवै जनाले सबैलाई गलत साबित गर्नेछौं।'

रूसको शीतयुद्धपछिकै ठूलो सैन्य अभ्यास

चीन र मंगोलिया संलग्न

मंगलबार सुरु भएको सैन्य अभ्यासमा सहभागी रूस तथा चिनियाँ सैनिक। *तस्बिर : एजेन्सी*

मस्को (बीबीसी)- रूसले शीतयुद्धपछिकै ठूलो सैन्य अभ्यास मंगलबार सुरु गरेको छ। अभ्यासमा करिब ३ लाख सुरक्षाकर्मी संलग्न रहेको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमले जनाएका छन्।

'भोस्तोक २०१८' नाम दिइएको सैन्य अभ्यासमा चीनले ३ हजार २ सय सेना, युद्धपोत तथा बख्तरबन्द गाडी पठाएको छ। मंगोलियाले समेत केही सेना अभ्यासमा पठाए पनि संख्या यकिन गरिएको छैन।

रूसले यसअघि यस्तै आकारको सैन्य अभ्यास सन् १९८१ मा गरेको थियो। तर मंगलबादेखि सुरु अभ्यासमा बढी सैनिकको सहभागिता रहेको छ। नेटो र रूसी सैनिकबीच तनाव जारी रहेका बेला रूसले एक साता लामो अभ्यास सुरु गरेको हो। सैन्य अभ्यास सुरु भएलगत्तै रूसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनले उनका चिनियाँ समकक्षी सी चिनफिङसँग भेटवार्ता गरेका छन्। दुई नेताबीच रूसको पूर्वी सहर भ्लादिभोस्तोकमा आयोजित एक कार्यक्रममा भेट भएको हो। भेटका क्रममा पुटिनले राष्ट्रपति सीसँग 'हामीबीच राजनीति, सुरक्षा र प्रतिरक्षाका विषयमा भरोसापूर्ण सम्बन्ध' रहेको बताएका छन्।

रूस र २९ सदस्यीय नेटो सेनाबीच सन् २०१४ मा रूसले युक्रेनबाट क्रिमियालाई फिर्ता लिएपछि तनाव सुरु भएको हो। क्रेमलिन प्रवक्ता दिमित्री पेस्कोभले सैन्य अभ्यासले 'रूसप्रति आक्रामक र शत्रुतापूर्ण व्यवहार गर्ने' का लागि जवाफ भएको जनाए।

रूसी रक्षा मन्त्रालयका अनुसार सैन्य अभ्यासमा ३६ हजार टचांक, एक हजार विमान र ८० पन्डुब्बी सेप्टेम्बर १६ सम्म हुने अभ्यासमा संलग्न छन्।

बर्गिकृत विज्ञापन

घर जग्गा

ललितपुरको जुनसुकै एरियामा घरजग्गाहरू खरिदबिक्रिकोलागी 9849188782

लुभु हाइवे नजिकै घडेरी 9849688214

सतुंगल धउलागिरी आवासको ११ आना जग्गा, सतुंगल चोकको घर बिक्रीमा ९८५१०४४२९३

नुवाकोट माझिटारमा ४-०-०-० जग्गाबिक्रिमा ९८१००१९३३१

घरजग्गा खरिदबिक्री गर्नुपरेमा 9851027364 midasrealestate9@gmail.com

काठमाण्डौं बुढानिलकण्ठ ३ कि.मी. टाढा हाइटमा ५ रोपनी आकर्षक जग्गा प्रतिआना ४ लाख (Fixed Price), 9841124415

बुढानीलकण्ठ स्कूलनजिक ०-५-२-० जग्गाबिक्रीमा ९८६१२१९५७५

खरिद बिक्रीकोलागि घरघडेरी रियलस्टेट ९८५१००९८९७, ९८४१०००९१६

उपत्यकामा सस्तो घरजग्गा चाहिएमा 9851105268

ललितपुर छम्पी मेनरोडमा 0-4-2-0 जग्गा बिक्रीमा 9851167870

चप्पलकारखाना बांसबारी भित्री ठूलोबाटोमा ०-२५-०-० जग्गाबिक्रिमा 9851008962

भक्तपुर नगरपालिका जुद्धबारुणयन्त्र पछाडिको ०-५-२-२ जग्गाबिक्रिमा 9841883688, 9851132635

घर जग्गा कलंकीचोक नजिक ०-२-२-०, ९८६३८३६३०२

बिर्तामोड चारपानेमा चारबिघा डाइरेक्ट ९८५१०१४५४९

भक्तपुर साागामा राम्रो घडेरी 9862435902

कलंकीबाट १कि.मी. दुङ्गेअड्डामा ०–१३–०–० हाईवेटच जग्गा बिक्रिमा टुक्राउनमिल्ने ९८५११५९२१३

स्युचाटार रिङ्गरोडबाट १५० मि. बाहिर ०-७-३-० जग्गा बिक्रीमा ९८४३७४२०३३

गोठाटार हात्तिडांडामा तिनआना एकपैसा तिनदाममा बनेको दुईतल्ले घरबिक्रिमा ९८५११४५४६४, ९८४९३२६८७५

गट्ठाघरमा नमुनाबस्ती शिवमन्दिर छेउमा ०-३-०-०, ०-३-२-०, ०-६-०-० जग्गा तुबिक्रिमा ९८५१०२९९५५

सर्लाहिको लालबन्दीमा 0-0-15, तु.बिक्रीमा सट्टापट्टा 9849302323

कपनआकाशेधारामा ०-४-३-०, कपनराममन्दिरमा ०-५-०-०, कपनबालुवाखानीमा ०-५-१-०, ९८४१३४५००५

सुकेधारा, कपन, चनिखेलमा घरजग्गा खरिदबिक्री:-९८४१३४५००५

नयांबानेश्वर थापागाउचोक तिनतिर बाटोभएको मूलसडकको १४आना जग्गाबिक्रिमा ९८५१०३१२७५

छकरोडमा धुम्बाराहीको टोइटा कम्पनीसंगै आठआनाको नयांघर 9841420589

भैरहवा मेनबजारबाट २कि.मी र एरपोर्टबाट १.५कि.मी. मोटरजाने ४०कट्ठा बिक्रीमाछ ९८५११७८६४५

महाराजगन्ज बसुन्धारा नारायणस्थानमा घरजग्गा 9851049771

बासबारी नजिकै घर १,७०,००,०००। ९८५१०९२३०६

कांडाघारीमा ०-२-२-० घर, मूलपानीमा ०-३-२-० :-9803040106

कपन बालुवाखानी चोकनजिक ०-४-०-० र ०-३-०-० जग्गाहरू बिक्रिमा, ९८५१०९३८६३

होटेल, हस्पिटल, कलेज, स्कुल, हाउजिङ्ग बनाउन अतिराम्रो २७ कठ्ठाको कम्पाउण्डीङ्ग प्लट २० करोड 9818710834

ठुलो कमर्सियल घरजग्गा ३५-३६ करोडको हामीसंग छ बैंकधितोलाई चाहिएमा तु.आउनुस 9801010855

डेढ़ करोड़ सरकारी मूल्याङकनभएको भक्तपुरको दुई रोपैंनी जग्गा,एक करोडमा ९८०३५७२३७७

ईमाडोल रातामकै चोकनजिक २.५ तल्ले घर बिक्रीमा 849808275, 9823635233

घरजग्गा खरिदबिक्रीकोलागि कुमारलामा रियलस्टेट ९८५१०४५८२४, ४७२०५२९

न्याँघर बिक्रीमा टोखा २,२५,००,००० ९८५११६१७८०

दधिकोट भक्तपुरमा राम्रो ३.१ आनाजग्गा सिधासम्पर्क ९८५१०३०५६८

नयाँबजारमा ०-१२-२-० घरसहित बिक्रिमा 9813965984

जगाति दक्षिण डोलेश्वर जानेबाटोमा १३फिटको प्लानिङ्गमा ०-३-१-० जग्गाबिक्रिमा प्रतिआना पन्ध्रलाख ९८५१०४८४६३

ललितपुरको बिष्ठछाप, दमाइटार, बडिखेर्ल, ठेचोमा टुक्राजग्गाहरू ९८४३७२८२८६

अनामनगर भाटभटेनीछेउको ५आना जग्गा बिक्रिमा ०१-५७०५४९३, ९८०३२०७२८२

पाहाडको सस्तो जग्गा चाहियो ९८४१२३१५०१ ९८६४३९०९३७

सानोभञ्याङ मुलबाटोमा चारतल्ले नयांघर बिक्रीमा 9808227713

माछापोखरी गुणस्तरपछाडी होटल प्रयोजनकोलागी घर बिक्रीमा ९८५१०६७१३९

हात्तीवन पुल नजिकै हाइवेमा २३ आना बिक्रिमा ९८५१०९४७०४

बल्खुको जग्गा बिक्रिमा सम्पर्क ९८१३९६५५९९, ९८०८२००८६७

सस्तोघर तथा जग्गाहरू बिक्रिमा ९८५१२३८२२४

नयांबसपार्क पवित्रनगरमा ६आनामा ब्यापारिकघर ३२५,००,०००/- 9851027364

साँखुनजिक तेलकोट पछाडी ४३आना जग्गाबिक्रिमा रु १,५०,००० प्रतिआना ९८५१०७५९१५

पिंगलास्थानमा ब्यापारीक ६वटा सटरभएको घर ९८४०७८५४४३

धापासीमा ०-१३-३-० थानकोटमा ०-१५-२-० 9803133907

बुढानिलकण्ठ रुद्रेश्वर मेनहाइवेबाट दुईकित्ताभित्र १२आना दुईतिर बाटोभएको आनाको ३३,००,०००।-, ९८४१६७१९२९

महाराजगंज हाईवेमा ०-४-१-० मावनेको पुरानोघर-मुल्य 3,50,00,000/- 9849897245

एकतावस्तीमाईको स्टेशननजिकै साढेदुईतल्ले नयांघर तुरुन्तैबिक्रीमा 9860193128

ग्वार्कोबाट हात्तिवनजाने पिचमा ०५० ९८०८४७५७१४

सवारी साधन

कार्गो भ्यान बिक्रिमा ९८६२४५८४२६, ९८४५३००६०५

२०१५ लटको टाटा Winger कार्गोभ्यान तु.बिक्रीमा मुल्य: रु.900,000/- ९८५१०२६०७७

२०१० मोडलको डबल क्याब बोलेरो क्याम्पर जीप बिक्रीमा सम्पर्क: ९८५७६५०८६६

2014Tata Telcoline Doublecab 36,000km 9823348151

मारुती सुजुकी भ्यान भाडामा ९८५११६२९३९

Scorpio 2010 गाडी तु.बिक्रीमा 9841341527

मारुतीभेन 2012 आठसिट 815,000/ 9841226704

i10 GrandAsta silver Rs.10,00,000/- 9851020678, 4226418

अल्टो ट्याक्सी किस्तामा बिक्रीमा ९८५१०१३९९३

मेशिन औजार

फिल्टर सोलार बोरिङ प्लम्बिङ 9841441798

सम्पर्क

सस्तोमा Cash deposit धितोफुकुवा 9851053106

सस्तोमा Cashdeposit धितोफुकुवा ऋणलिन 9851243313

सस्तोमा Cashdeposit धितोफुकुवा लोनतिर्न 9851006688

Cash Diposit धितोफुकुवा ऋणलगानी ९८१८७२२१५७

धितोफुकुवा क्यासडिपोजिट धितोराखी ऋण 9851014408

कान्तिपुरमा विज्ञापन गर्नुपरेमा ९८४९११०२२२, 9823640668

Cash deposit विद्यार्थिको लागी 9863427257

Cash Deposit विदेशकोलागि सस्तोमा 9803453019

Cash deposit बिधार्थी लागी 9815151535

धितोराखी लोन चाहिएमा ९८५११६२९३९, ९८८००८३९३०

जस्तोसुकै कामदार चाहिएमा सम्पर्क 9848396640

सस्तोमा Cashdeposit, धितोफुकुवा गर्नपरेमा 9801333165

इन्टरनेशनल विजनेसको लागि इमानदार लगानीकर्ता चाहियो लगानीगर्नुस् आम्दानी बढाउनुस् 9808070727

तु लोन धितो फुकुवा 9866428636

प्रतिष्ठित व्यावसायमा लगानीको सु.अवसर 9851128899

Student /visit Japan, Europe, Canada, Australia 9851087256

Australia Visa documentation, bank loan, cash deposit 4421920, 9851057183

सस्तोमा Cashdeposit धितोफुकुवा ऋण ९८५१०८७७४९, ९८४९२१६१९६

CASH DEPOSIT धितो/फुकुवा ९८४९९६३३९९, ९८४१९७९५०८

ब्यापार प्रवर्धनमा कन्सलटेन्सी ९८५१२१४५३४ लगनखेल

विविध बिक्रीमा

ग्यारेन्टीकासाथ रेष्टोरेन्टहरू, पसलहरू, गेस्टहाउसहरू काठमाण्डौमा ९८६९४८७१६०

फेन्सि पसल बिक्रिमा सिनामंगल ९८४११९१८०३

चलिरहेको क्याफे बिक्रीमा ९८६१० ९३९१६ बसुन्धारा

चौधवर्षदेखि चलिरहेको फुलफुल जुसपसल बिक्रीमा गोगबुमा छेलाखमात्र ९८०३५८४२५१

चलिरहेको बेकरीक्याफे बिक्रीमा, स्वयम्भु ९८४०१११२७७, ९८४९००१५८४

आलोकनगरमा राम्रोसंग चलिरहेको किराना पसल बिक्रिमा साथै बस्नेकोठाको समेत सुविधा ९८४४१५६५०१

चलिरहेको किराना पसल बिक्रिमा ९८६११८१२६४

नयांबानेश्वर चोकमा च्याकसहित खाली सटर बिक्रीमा ९८५५०६९२१५

कुमारीपाटी स्थीत CharlotteCafe बिक्रीमा 1000sq.ft., WellDecorated, BigKitchen, Underground Parking,v 9841198598, 9818897673

डल्लु आवाषमा चलिरहेको इलेक्ट्रोनिक्स पसल: 9860849438

बौद्धमा राम्रो ठाउंको रेष्टुरेन्ट ९८४३५३३९९०

चलिरहेको रेष्टुरेन्ट बिक्रिमा झम्सिखेल ९८१३३६२२४६

बानेश्वरमा चलिरहेको बिजुली पसलबिक्रिमा ९८४१२४८७१३, ९८०८८५४२५५

नयांठिमी बसपार्क नजिकैको चलिरहेको क्याफे, रेष्टुरेन्ट तुबिक्रिमा सम्पर्क ९८२३८३३३७५

डिल्लीबजारमा चलिरहेको फेन्सी पसल तु-सम्पर्क गर्नेलाई विषेश छुट ९८५११३९६७४

रोयलताज होटल बिक्रिमा एयरपोर्ट तिलगंगा ९८४४२२०३५३

फेन्सी पसल बिक्रीमा बौद्ध ९८४१५३११४०

चलिरहेको सेक्युरिटी अफीस बिक्रिमा 015234628 9851296800

प्राईमलोकेसनमा चलिरहेको पोलिक्लिनिक बिक्रीमा 9818582393

चलिरहेको बहुउद्देश्यीय सहकारीचलाउन् वार्खरिदगरि चलाउनइच्छुकले सम्पर्कगर्नुहोला, नयांबसपार्क ९८६६२५०६५९

बानेश्वरमा चलिरहेको दुधडेरी किरानासङ्ग भएको पसलबिक्रिमा फोन ९८६०३२९१९९

बिदेश जानुपरेकोले Steak food with Pijja house बिक्रीमा दशबर्षको एग्रीमेन्ट ९८५१०४३५३७

अत्याधुनिक फुलफर्निसड अफिस बिक्रीमा २२०० sq.ft नागपोखरी, नक्साल 9823129220

नयांबसपार्क मित्रनगरमा किराना पसल बिक्रीमा ९८०७४४८२३१

चलिरहेको मासुपसल तुबिक्रीमा नयाबसपार्क ९८४२३२४४७८

लगनखेलको फेन्सी पसल बिक्रिमा ९८६११९४३६५

कोटेश्वरचोकमा चलिरहेको जुत्तापसल तुबिक्रिमा ९८४९६१२७४७

जुत्तापसल बिक्रिमा डेकोरेसनसहित सेटर दिइनेछ सिनामंगल ९८४१४५९४१२

नयांबानेश्वरको मेनरोडमा पुरानो शिवदर्शनहल नजिक लेडिजफेन्सी चारसटरसहित तिसलाखमा तुबिक्रिमा ९८४५९४१०३१

इन्टरप्राइजेजकम्पनी २५-लाख कारोवारभएको नामसारी सहितदुईलाख 9841250287

निर्माण सफाई

ढलट्वाइलेट जामखोल्ने मर्मत ५५० ९८५१०६९६३५, ९८८०४१४१२४

ढलमंगाल, ट्वाइलेट जामखोल्ने सस्तोमा 9851096233

सेफ्टीटैंकी सफाई ढलजामभएमा ९८६५४७८६२९, ९८५१०७९२३५

सेफ्टीट्यांकी सफाई गाडीमा १५००/ 9843768737

सेफ्टीट्यांकी सफाई ठूलोगाडीमा मेसिनबाट 5251092, 9851024364

प्लम्बिङ इनारसफाई ढलजडान जामखोल्ने ९८५१११६०२२

ढलट्वाइलेट, मंगाल, जामखोल्ने सस्तोमा 9823693670

सेफ्टीटैंकी सफाई २०००। ९८४१६७३२३०, ९८५१०९९५७२

सेफ्टीट्याङ्गी, ढलमंगाल जामखोल्ने सस्तोमा 9849442728

सेफ्टीटैंकी सफाई सस्तोमै १५००/ ९८५१०८८५९२

ढलट्वाईलेट, मंगाल सस्तोमा जामखोल्ने 9813867373

ढलमंगाल ट्वाइलेट जामखोल्ने २५०। ९८५१०८९४१०

सेफ्टीटैंकी सफाई सस्तोमा ०१-४४९८२४४, ९८४९७७६०६८

सेफ्टीटैंकी सफाई सस्तोमा ९८४१३४३४८७, ४४६४५६८

भ्याकुमबाट सेफ्टीटैंकी सफाई ४४८७६७७, ४४८५९९९, ९८५१०५२२९९

सेफ्टीटैंकी सफाई गाडिबाट ९८५१११८२७९, ९८५१०८७०५८

सेफ्टीटैंकी सफाई ९८४१२१२२४४, ९८४१४८८१३२, ०१-५१८२४०१

घरको पानीटैंकी सफाई मेसिनबाट ९८५११५२२९९

सस्तोमा ढलमंगाल, ट्वाइलेट जामखोल्ने 9808849489

सस्तोमा सेफ्टीटैंकी ढल ट्वाइलेट ९८५१०५६६६२

ढलमंगाल ट्वाईलेट जामखोल्ने १००। 9851009672

ढलमंगाल ट्वाईलेट जामखोल्ने सस्तोमा ९८४१६६३६६८

ढलट्वाइलेट, मंगाल, जामखोल्ने सस्तोमा 9851024861

ढलट्वाइलेट, मंगाल, जामखोल्ने सस्तोमा 9860386626

ढलमंगाल बनाउने जामखोल्ने 9849759072, 9863806904

ढलमंगाल, ट्वाइलेट, जामखोल्ने सस्तोमा 9841663344

सेफ्टीट्यांकी सफाई गाडीवाट सस्तोमा, ९८५१०८००९५

ढलमंगाल ट्वाइलेट जामखोल्ने २५०। ९८५१०१३५१२

ढल टवाइलेट जामखोल्ने १००।- 9841000096

भाडामा

घरजग्गा भाडामा खरिदबिक्रिमा 9801040807 realestatemanakamana@gmail.com

बंगला, फ्ल्याट भाडामा लिनदिन 9851169920

ललितपुरमा चाडै घरफ्ल्याट लिनदिनै, 9851085854

काठमाण्डौं ललितपुरमा घरभाडा लिनदिन ९८४९६४९४३१

फ्ल्याट, बँगला, अफिस स्पेस लिनदिन सम्झनुहोला www.homeKtm.com 9801117335

तुरुन्त भाडामा लिनदिन सम्झनुहोस् 9851105268

काठमाण्डौमा घरफ्ल्याट लिनुदिनु परेमा ९८४६५७८५९९

त्रिपुरेश्वरमा अफिस कोठाहरू भाडामा 9841559704

अफिसकोलागि मनमैजु डांडागाउंमा फ्ल्याटभाडामा 9849007676

डल्लु चागलमा बंगला भाडामा, ९८४३१४१८०५

सीतापाईलामा ११ कोठाको घरभाडामा ९८५११८४०३७, ९८१३४१४५७६

पुतलीसडकमा अफिस, कन्सल्टेन्सीलाई उपयुक्त ९८५१०२७९१३

घर-भाडामा लिनदिन कुमारलामा रियलस्टेट ४७२०४६०, ९८४९४२७६२६

ग्रिनल्याण्ड त्रियोग स्कुलअगाडी बैंक र मार्ट रहेको मिसास सहकारी भवनको दोस्रो तल्लामा 436sqft स्पेश भाडामा 9841238587

बसुन्धारा रिङरोडबाट ६००मी. उत्तरमा कमर्सियल घर भाडामा वा बिक्रीमा ९८५१०६७१३९

EECO भ्यान भाडामा चाहिएमा ९८४१७४०१४७

गैंडाकोट र चितवनमा जग्गा भाडामा चाहियो ९८६४३३७४५५

कलंकीमा ८० सटरभाडामा ९८५११८४०३७, ९८१३४१४५७६

ग्रीनल्याडचोकमा 240sqft स्पेश अफिसलागी भाडामा 9841481204

चाहियो

भक्तपुरमा सामानहरू उत्पादन प्याकिंगगर्नेमा पढेनपढेका महिलापुरुषहरू 18,500/ +भाडाखाजा सबैलेगर्नमिल्ने 9813866659, 9741148053

RSI-अफिसमा SLC कर्मचारी 9818269030, 9849542014

बेरोजगारहरूलाई रोजगारको सुर्वण अवसर 20,500/-(कामगरेजति) चावहिलगोपीकृष्ण 9823691949, 9861497188

अफिसकोलागी कर्मचारी तुआवश्यकता बौद्धजोरपाटी 15000/- जोकोहिलेपनि गर्नसक्ने 01-4912287, 9818483843

गोंगबु अफिसलाई कर्मचारी 01-4020315, 9813261320, 9842942464

सेक्युरिटीगार्ड बस्नेब्यवस्था भएको १५,०००।- 9803687770

पेपरकटिङ्ग, अगरबत्ती, डल्समा रु.२६,०००।- कामघरैमा ०१-४३६३०५८, ९८०३४६११८०

टेकु भन्सारचोकमा पढेनपढेका महिला/पुरुष कामदार अर्जेन्ट २५,०००।- ९८१३५८६५२२

सातदोबाटो ग्वार्कोअफिसलाई विभिन्नअन्तराष्ट्रिय कस्मेटिक, गिफ्टआइटमका सामानहरू उत्पादनर प्याकिङगर्नेमा पढेनपढेका महिलापुरुष 18,500/- गाडिभाडा 01-5540920, 9813830958

NCDB अफिसलाई कर्मचारी बालाजुचोक 9813109357, 9869540591

भारतको प्रतिष्ठित सहरहरूको सरकारी कम्पनिहरूमा ड्युटिगर्ने १५०भु.पु., सिभिल सुरक्षागार्ड अर्जेन्ट, संचयकोष, बोनस, खानबस्न, विमाकोसुविधा तलब: भु.पु-३२,०००।-, सिभिल-२२,४००। ०१४९१६६८९, ९८५११५०५२३, ९७४१४२७४००

विमाकम्पनीमा कर्मचारीहरूको आवश्यकता 18000/-, 9851003391

सेक्युरिटीगार्ड खानेबस्ने व्यवस्था १०,०००।- 9808323444

International प्रोजेक्टलाई कर्मचारी खानबस्न मित्रपार्क 9851087809

पेपरकटिङ्ग, अगरबत्ती, मुगामाला, डल्समा रु.१८,५००।- ०१-४४८७८७८, ९८१३५२८०११

गोंगबु अफिसलाई कर्मचारी 9849365964, 9806750218

अफिसलाई कर्मचारी 9860868898, 9813017714 चावहिलचोक

खानबस्नसहित कर्मचारी बल्खुचोक 9823091703, 9860909328

जस्तोसुकै काम चाहिएमा फोन 9803451752

ओखती साबुनलाई Salesman अर्जेन्ट 9803842550

कोटेश्वर, कलंकी,चावहिल बानेश्वर अफिसलाई Receptionist, IT Sector अन्तराष्ट्रिय सामानहरू उत्पादन/ प्याकिंगगर्नेमा पढेनपढेका कामगर्नेहरू तु.चाहियो 18500 +गाडीभाडा, 9813345228, 016913221

कलंकी, कालिमाटी, सामाखुशी,बल्खु अफिसलाई रिसेप्सन, आइटि सेक्टरमा अर्न्तराष्ट्रिय गिफ्टआइटम उत्पादन, प्याकिङ पढेनपढेकाले गर्नमिल्ने कामदार तुचाहियो Job100% 18,500+ गाडीभाडा 9813716301, 9840783401

10+2 पास भएकी कम्प्युटर चलाउन जान्ने महिला एकाउन्टेंन्ट चाहियो आफ्नो बायोडाटा (फोन नम्बर) सहित pragyars@hotmail.com मा पठाउनुहोला

Parttime Secondary Account Teacher Baluwatar; 01-4435547 (Time: First-hour)

हाडीगाउंको रेष्टुरेण्टमा दुईवर्ष अनुभवभएको कुक, हेल्पर आकर्षक तलब ९८०३२५९२४२

टुरिष्ट होटल बौद्धकोलागि रिसेप्सनिष्ट, वेटर, मार्केटिङ्ग, हाउसकिपर, डिसवासर ०१४९१३४७०

अफिसलाई कर्मचारी ९८०८१४९३१६, ९८५११९५५०९ सिनामंगलचोक

सेक्युरिटीगार्ड हाउसकिपिङ्ग १५,०००।- 01-4372909, 9813653658

सेक्कुरीटी गार्ड पुरुष १००, महिला २५ जना तु आवश्यकता: तलब रु. १८,०००।-, ९८१४०७५४९०

म:म, बर्गर कुक चाहियो ९८१३१६४८१२

मध्यपुर थिमि नगरपालिकाभित्र प्राथमिक वा माध्यमिक स्कुल/लाईसेन्स चाहियो ९८५१०६५९१३

कुक, वेटर, क्यासियर भांडामाझ्ने 9818999642

प्रतिष्ठित होटल कलेज डाईभिङ्ग सेन्टरको लागि भुपु सेक्युरिटि गार्ड अर्जेट तलव १६-१८ 015234628 9851296800 9818025964

CMA, ANM Pharmacist चाहियो ९८५१०६८९७४

रेष्टुरेण्टकोलागि अनुभवी अलराउण्डर शेफ, कुक 9851193923

रेष्टुरेण्टकोलागि तुरुन्त वेटर चाहियो ठमेल 9803589376

सेक्युरिटीगार्ड बस्नेब्यवस्था भएको १५,०००।- 9803687770

ट्रेनिङ्ग प्राप्त कुक चाहियो, ९८४१७२४०९१

मासु पसलकोलागि दक्ष, अनुभवी कामदार चाहियो गौरीघाट, खरिबोट ९८४९६५४५२१, ९८०८४२१८७३

कुक २५,०००।- हेल्फर १५,०००।- 9823491593/ 9864336397

ग्लुकोज कम्पनीलाई कर्मचारी ८५००-२०००० ९८१४१५२९५४, ९८५११४१६११

कपडापसलमा सेल्सगल्स सेल्सब्वाई न्युरोड ९८२३०३२५७३

निमावि English Teacher Jamal 9841781941

अनुभवी कुक चाहियो सातदोबाटो ९८६०१२४७९४

Hyundai AC Taxi बिक्रीमा 9841840771

अलराउन्डर तन्दुरीकुक चाहियो जमल क्यापिटल तन्दुरीं ०१-४२४९०४०

बाईक/गाडी चलाउनसक्ने ड्राईभरचाहियो ०१४२१५४५५, ९८५१०४८५१५

बसुन्धरादेखी कलंकीसम्म रिङ्गरोडबाहिर चलिरहेकोस्कुल, मन्टेश्वरी ९८४१३८१०८३

कुक क्यान्टिन खानाबस्न १२०००।- ९८६८८२२३३६

सामाखुसी क्यान्टी□कोलागी महिला कामदार चाहियो ९८०८९२११४४

Secondary/ Lowersecondary: Maths/ Science/ English/ Computer/Cook/Helper/ Waitress/ Basundhara: 01-4390914, 9862254162

Science, math, English, social, computer, account, teachers, alllevel 01-4366202 9851053997

A Lady Teacher for UKG, Contact Mount View School, Chabahil, 9841264610, 9841259307

IELTS गरेको Bachelor पासभएको केटी चाहियो Australia जानकोलागि लगानी गरिदिने 9860042891

फ्लेक्स प्रिन्टिङ्ग अङ्सिसकोलागि Client Service, Weldier, Driver चाहियो सम्पर्क ९८१०८५४९०, ४११२४३५

होटेललाई Tanduri cook–4, Indian cook– 6 चाहियो खान, बस्न, आकर्सक तलबभत्ता 9801202336

मर्मत

ढलमंगाल, ट्वाइलेट जामखोल्ने १०० 9849998884

सेफ्टीट्याङ्गी, ढलट्वाईलेट, मंगाल जामखोल्ने 9851024676

सेफ्टीट्याङ्गी, ढलमंगाल जामखोल्ने सस्तोमा 9849442728

ढलमंगाल, ट्वाइलेट जामखोल्ने सस्तोमा 9841921113

ढलमंगाल ट्वाईलेट जामखोल्ने सस्तोमा 9841072969

ढलमंगाल ट्वाइलेट जामखोल्ने २५०। ९८५१०८९४१०

ढलमंगाल ट्वाईलेट जामखोल्ने १००। 9841266950

ढलमंगाल, ट्वाईलेट जामखोल्ने सस्तोमा 9841881901

AC, फ्रिज, वाशिङ्गमेशिन स्पेशलिष्ट ९८४१२४२२६०

फ्रिज, वासिङ्गमेसिन, माइक्रोवेभ, LED घरैमाममर्मत ९८५११५६१२३, ९८१३३९८५३९

घरैमाममर्मत Washing machine, Fridge, LED, Microwaveoven 9851087238, 9818881733

TV LED जुनसुकैकम्पनीको ग्यारेन्टिकासाथै मर्मत ९८४१७९३५८६, ९८१०३६४२११

फ्रिज, वाशिङ्गमेशिन घरैमाममर्मत 9813661457, 9849038637

TV, Computer ग्यारेन्टीसाथ घरैमाममर्त 01-4215169, 9841688285

ढलट्वाइलेट, मंगालबनाउने, जामखोल्ने 9840540700, 9860053124

घरैमा T.V, फ्रिज 01-4464254, 9841296192

भर्ना

प्राईभेट SLC निशुल्कभर्ना 100% Pass 9813478633

UP Board 12 क्लासमा प्राइभेट फर्मभर्ने 9841206019

तालिम

CTEVT मान्यता मन्टेश्वरीतालिम 9851098136, 01-4475063

निशुल्कमा मोवाईल, ल्यापटप, हाउसवायरिङ्ग 9803471693

एक्साभेटर अपरेटरर्स तालिम CTEVT ९७५१०९८३३३

50% छुटमा ड्राइभिंग सिकाइन्छ ९८६०१४५००५, ९८४४०९५८८१

उपचार

पायल्स फिस्टुलाफिसरको बिनाअप्रेशन उपचार 01-4381352

योनपावर बढाउन कोरियन हर्बल सप्लिमेन्ट 9851014602

SexToys सक्कलीजस्तै Ladies Gents 9851030269

यौनशक्ति बढाउने हर्बल सप्लिमेन्ट ९८५१०३०२६९

जांडरक्सी छुटाउन, यौनशक्ति बढाउन 9813209465

पशुपंक्षी

मुना भेटेरिनरी हस्पीटल प्रा.लि. मुनाभेटफर्मा, मेजर/माइनर अप्रेशन, कुकुर/बिरालो खरिदबिक्रि, उपचार होमसर्भिस, तालिम, आवशिय सुविधा चौबिसैघण्टा इमर्जेन्सी सेवा- उपलब्ध लगनखेल ०१५५२२९८६/ ५५२४९४२, ९८४१५४९६८८

बिहावारी

msc लेम्चरर बधुलाई ३० - ३५ बर्षको उपाध्याय ब्रमाणबरले सिधासम्पर्क 9806270621

बर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरू

रिजन एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ्ग	पेप्सीकोला/कोटेश्वर	५८५११७८८३०/५८५११८५८६७
जिरो मिडिया	अनामनगर	४२२०३२७
सुस्मिता क्लासिफाइड	नयाँबानेश्वर	०१-४१०४२३७, ५८५१०२११७२
सिद्धि गणेश एडभरटाइज

सवारी व्यापार
नाडा अटो सोमा सवारीका साथ मोडल ।

अर्थ वाणिज्य

kantipurdaily.com

राजधानीको भृकुटीमण्डपमा मंगलबारबाट सुरु भएको नाडा अटो सो उद्घाटनपछि स्टल अवलोकन गर्दै अर्थमन्त्री युवराज खतिवडा । प्रदर्शनीमा विभिन्न ब्रान्डका कार तथा मोटरसाइकलहरू राखिएका छन् ।
समाचार पृष्ठ १२ मा
तस्विर : इलिट जोशी

उपभोक्तालाई चिनी महँगो पर्ने

■ **राजु चौधरी** (काठमाडौं)

चिनी उद्योग संघका उपाध्यक्ष राजकुमार अग्रवालका अनुसार उनको कारखानाबाट प्रतिकिलो ६३ रुपैयाँमा चिनी बिक्री हुन्छ । बजारमा भने चिनीको खुद्रा मूल्य प्रतिकिलो ५९ रुपैयाँ छ । यही बीचमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीले चिनी आयात रोक्न अर्थ र वाणिज्य मन्त्रालयलाई निर्देशन दिएका छन् । यदि चिनीको आयात रोकिने हो भने बजार मूल्य प्रतिकिलो ७० रुपैयाँभन्दा बढी पर्ने व्यवसायी बताउँछन् । स्वदेशी चिनी उद्योगीले यहाँ उत्पादित चिनी बिक्री नभएको र किसानलाई पनि भुक्तानी दिन नसकेकाले आयात बन्द गर्न प्रधानमन्त्रीलाई आग्रह गरेपछि उनले आयात रोक्न निर्देशन दिएका हुन् ।

'सम्बन्धित क्षेत्रका माननीय, उद्योगी, किसानका नेतासहित प्रधानमन्त्रीसँग भएको छलफलमा आवश्यकताभन्दा बढी चिनी भएकाले आयात रोक्ने छलफल र सहमति भएको छ,' उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री मातृका यादवले कान्तिपुरसित भने, 'चिनीको डम्पिङ क्षेत्र बनाउनु उचित होइन ।' उखु उत्पादक महासंघका अध्यक्ष कपिलमुनि मैनालीका अनुसार हाल चिनी उद्योगीले करिब ४ अर्ब रुपैयाँ किसानलाई तिर्न बाँकी छ । गत वर्षसम्म सरकारले उद्योगीलाई भ्याट फिर्ता दिन्थ्यो । सहुलियत हुँदाहुँदै पनि गत वर्षसम्म मात्रै ७ अर्ब उद्योगीले किसानलाई तिरेका थिएनन् । यस वर्षदेखि सरकारले कडाइ गरेपछि भुक्तानी दिन थालेको पछिल्लो ६ महिनामै ३ अर्ब तिरिसकेका छन् ।

त्यसैले आयात प्रतिबन्ध लगाउनु मात्रै उद्योगीलाई संरक्षण गर्ने उपाय नभएको अर्थविद् बताउँछन् । बरु आयात प्रतिबन्ध हुँदा उपभोक्ता मारमा पर्ने विज्ञ बताउँछन् । 'विश्व व्यापार संगठन (डब्लूटीओ) सदस्यको नाताले आयात नै बन्द गर्न मिल्दैन,' अर्थविज्ञ पोषराज पाण्डेले भने । अत्यधिक आयातले उद्योगलाई नै असर गरेको हो भने सुरक्षा उपाय अपनाउन सकिन्छ । असर गरे/नगरेको पुष्टि गर्न सक्नुपर्ने पाण्डेले बताए । 'त्यति हुँदा पनि आयातलाई निरुत्साहित गर्न भन्सार (शुल्क) अवरोधको प्रयोग हुनुपर्छ,' उनले भने, 'आयात नै बन्द गर्न मिल्दैन ।'

मन्त्री यादवले भने आवश्यकताअनुसार पुनः आयात खोल्न सकिने बताए । अहिले आयातको आवश्यकता नभएर रोक्ने सहमति भएको उनले बताए । उपाध्यक्ष अग्रवालका अनुसार उद्योगीहरूले मौज्दात बिक्री भएपछि मात्रै खुला गर्नुपर्ने सुझाव दिएका छन् । हाल उद्योगीसँग करिब १ लाख ८ हजार टन चिनी मौज्दात रहेको संघको दाबी छ । 'आयात बन्द हुँदा तीन महिनाको अवधिमा करिब ५० हजार टन बिक्री हुन सक्छ । पुस १ गतेदेखि नयाँ सिजन सुरु हुन्छ । क्रसिङ चैत मसान्तसम्म चल्छ,' उपाध्यक्ष अग्रवालले भने, 'अहिलकै अवस्थामा उद्योगीसहित किसान मारमा पर्छन् ।' आयात बन्द गर्दा चिनीको मूल्य नबढ्ने अग्रवालले दाबी गरे । तर, आयात बन्दले चाडबाडमा मूल्य अस्वाभाविक रूपमा बढ्ने उपभोक्ता अधिकारकर्मीहरू बताउँछन् ।

- **आयात रोक्न मिल्दैन** : विज्ञ
- **आवश्यकताअनुसार खुला गर्न सकिन्छ** : आपूर्तिमन्त्री

अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा चिनीको मूल्यमा गिरावट आएकाले आयात बन्द उचित नहुने राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्चका अध्यक्ष प्रेमलाल महर्जनले बताए । 'आयातमा नै प्रतिबन्ध लगाउनु पूर्णतः खुला बजार अर्थ नीति र स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको नीति विपरीत हुन्छ,' उनले भने, 'आयात प्रतिबन्धले चिनीको बजार मूल्य बढ्छ ।' यसअघि पनि चिनी उद्योगीले चिनी बिक्री नभएको भन्दै भन्सार महसुल बढाउन दबाब दिएका थिए । सरकारले सोहीअनुसार चिनीको भन्सार महसुल १५ प्रतिशतबाट बढाएर ३० प्रतिशत पुऱ्याएको थियो । अहिले पुनः चिनी बिक्री नभएको भन्दै आयात नै प्रतिबन्ध गर्नुपर्ने माग गर्दै आएका हुन् ।

'२०७३ को चैत र २०७४ को वैशाखमा चिनी उद्योगीको लागत मूल्य ५६ देखि ६६ हुँदा स्थानीय बजारमा ८५ देखि ९५ रुपैयाँसम्म बिक्री भएको थियो । व्यवसायीले अधिकतम मुनाफा २६ प्रतिशतसम्म लिएको सरकारी प्रतिवेदनबाट नै देखिएको छ,' मञ्चका अध्यक्ष महर्जनले भने, 'स्वदेशी उद्योगीहरू राष्ट्र र जनताको हितभन्दा आफ्नै हितमा मात्र काम गरेको स्पष्ट देखिन्छ । चाडबाडमा चिनीको मूल्य बढाउने खेल हो ।' आपूर्तिमन्त्री यादवले भने चिनीको मूल्य नबढ्ने दाबी गरे । 'चिनीको मूल्य बढदैन । त्यसको ग्यारेन्टी सरकारले गर्छ । मूल्यको सन्दर्भमा फेरि छलफल गर्छौं,' उनले भने, 'चिनी अभाव पनि हुन दिँदैनौं ।' हाल मुलुकमा १३ चिनी उद्योग छन् ।

चिया मजदुरको आन्दोलन टुंगिएन

इलाम (कास)- वार्षिक अढाई अर्ब रुपैयाँभन्दा धेरै विदेशी मुद्रा भित्र्याउने चिया क्षेत्रमा कार्यरत मजदुरले सेवा सुविधा कम पाएको गुनासो गर्न छाडेका छैनन् । सेवा सुविधाको विषयमा पटकपटक विरोधमा उत्रने चिया मजदुरहरू पुनः आन्दोलनमा होमिएका छन् । ३ वर्षसम्म कुनै आन्दोलन नगरेका चिया मजदुरले यसपालि सरकारले तोकेको सेवा सुविधा पाउनुपर्ने माग राखेका छन् ।

चिया क्षेत्रमा काम गर्ने श्रमिकहरूले अन्यसरह कुनै पनि सेवा सुविधा नपाएको र सरकारले राजपत्रमा तोकेको पनि कार्यान्वयन नहुँदा आन्दोलनमा जानुपरेको उनीहरूको भनाइ छ । इलाम, झापा, धनकुटालगायत चिया बढी उत्पादन हुने क्षेत्रका मजदुरहरू मारमा परेको भन्दै आन्दोलनमा लागेका हुन् ।

मुना धेरै पलाउने मुख्य सिजनमा हुने आन्दोलनले चियाको कुल उत्पादनमा नै असर पुऱ्याउने गर्छ । मजदुरहरूले भने माग पुऱ्याउन यही अवसर उपयुक्त भएको दावी गर्ने गरेका छन् । सरकारले चिया क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर सहयोग नगरे आफूहरूले मात्रै मजदुर समस्या समाधान गर्न नसक्ने उद्योगीहरूको भनाइ छ ।

राजपत्रमा उल्लेख गरेबमोजिम गर्न र श्रम ऐन २०७४ लागू गर्न दबाब दिँदै मजदुर संगठनहरूले भदौ १७ देखि आन्दोलन सुरु गरेका हुन् । बगान र कारखानालाई असर नपर्ने गरी उनीहरूले हाललाई आन्दोलनका कार्यक्रम ल्याएको जनाएका छन् ।

पाटामा लगिएको निगमको जहाजबारे छानबिन हुने

■ **सुरज कुँवर** (काठमाडौं)

काठमाडौं- दुबईको कमर्सियल उडान रद्द गरेर मलेसियामा हुने पाटाको ट्राभल मेलाका लागि लगिएको नेपाल वायु सेवा निगमको विमान घटनाबारे छानबिन गर्न पर्यटनमन्त्री रवीन्द्र अधिकारीले निर्देशन दिएका छन् ।

पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी नेपालमा शाखा भएको गैरसरकारी संस्था पाटाको बुधवारदेखि मलेसियामा हुन लागेको तीनदिने मेलामा भाग लिनका लागि राष्ट्रिय ध्वाजावाहक विमानको आइतबार रातिको दुबई उडान रद्द गरेर सोमबार बिहान मलेसिया लगिएको थियो । यो उडान रद्द भएपछि त्यस रात दुबई उड्न पर्खिरहेका ६३ यात्रुलाई सिनामंगलका तीनवटा साना होटलमा निगमकै खर्चमा राखिएको थियो भने दुबईबाट काठमाडौं आउन लागेका १ सय ५६ यात्रु उतै रोकिएका थिए ।

मन्त्री अधिकारीले यस विषयलाई गम्भीर भएको प्रतिक्रिया दिँदै संलग्नलाई कारबाही गरिने बताए । 'एउटा रुटको उडान रद्द गरेर अर्कैतिर जहाज लैजानु गम्भीर विषय हो,' मंगलबार पर्यटन बोर्डमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा मन्त्री अधिकारीले भने, 'सरकारले यस्तो विषयमा छुट दिने छैन ।'

निगमको सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सचिव कृष्णप्रसाद देवकोटाले वास्तविकता के भएको हो भनी छानबिन गर्न निगमका महाप्रबन्धक सुगतरत्न कंसाकारलाई निर्देशन दिएको सम्मेलनमा बताए । 'वास्तविकता के हो ? बुझ्न लगाएको छु,' पर्यटन सचिव देवकोटाले भने, 'यसबारे सबै जानकारी उपलब्ध गराउन भनेको छु ।' मन्त्री अधिकारी र सचिव देवकोटाले सञ्चार माध्यममार्फत यसबारे जानकारी पाएको बताउँदै सत्यतथ्य सार्वजनिक गर्ने बताए ।

उक्त मेलामा भाग लिन निगमको कर्पोरेट विभागका निर्देशक रवीन्द्र श्रेष्ठ र कमर्सियल

आइतबार रातिको दुबई उडान रद्द गरेर सोमबार बिहान निगमको विमान मलेसिया लगिएको थियो

विभागका निर्देशक कृष्णगोपाल जोशीसहित ३७ जना नेपालीको टोली सोमबार बिहान साढे ९ बजे काठमाडौंबाट उडेका थिए । यसमा निगमका ४ कर्मचारीसहित पाटा नेपाल, पर्यटन बोर्ड, पर्यटन व्यवसायी र पत्रकार छन् । १ सय ५८ सिट क्षमताको उक्त न्यारो बडी एयरबस विमानमा ६५ जना अन्य टिकट काटेका यात्रु थिए भने पाटाको मेलामा सहभागी ३७ मध्ये ४ जनालाई सित्तैमा टिकट दिइएको थियो ।

आइतबार रातिको दुबई उडान गरेको भए भोलिपल्ट (सोमबार) बिहान मलेसियाको उडान पनि हुन्थ्यो । यसबाहेक त्यसदिन निगमका दुईटा वाइडबडी एयरबस र एउटा बोइङ पनि स्टचान्डबाई अवस्थामा थिए । 'निगमको कर्मसियल र अपरेसन विभागबीच समन्वय नै देखिएन,' निगम स्रोत भन्छ ।

यसैबीच निगम मुख्यालयमा मंगलबार भएको नियमित निर्देशकहरूको बैठकमा जहाज दुबई नउडाई मलेसिया लगिएको विषयमा छलफल भएको बैठकमा सहभागी एक स्रोतले भन्यो । 'बैठकमा महाप्रबन्धक कंसाकारलाई निगमका एक प्राविधिक निर्देशकले मलेसिया उडान गरिनु गल्ती भएको सुनाए,' स्रोतले भन्यो, 'दुबईको उडान रद्द नगरेको भए पनि मलेसियाको उडान गर्न सकिन्थ्यो ।' ती निर्देशकको भनाइ उद्धृत गर्दै स्रोतले कान्तिपुरसँग भन्यो । बैठकमा निगमभित्रको सूचना सञ्चार माध्यममा गएको विषयमा महानिर्देशकले निर्देशकहरूलाई सचेत गराएका थिए । 'दुईजना निर्देशक एउटै कार्यक्रममा नगएको भए पनि हुन्थ्यो,' निगम स्रोतले भन्यो, 'पाटाको मेलामा मलेसियास्थित निगमको स्टेसनका कर्मचारीलाई पठाउन सकिन्थ्यो ।' कार्यक्रम सुरु हुन एक दिनअघि नै निगमको टोली मलेसिया जानु जायज नभएको बताउँदै एक अधिकारीले भने, 'प्रतिदिन होटल भत्ता २ सय ५० र टचाक्सीलगायतको खर्चका लागि पाइने १ सय २० डलर भत्तामा लोभ गरेको देखिन्छ ।

यसैबीच निगमले मंगलबार विज्ञप्ति जारी गर्दै दुबईको उडान 'बाध्यात्मक अवस्था सिर्जना भएकाले' रद्द गर्नुपरेको जनाएको छ ।

रेस्क्यु उडानका नाममा कर छली

■ **जयबहादुर रोकाया** (हुम्ला)

हुम्लामा रहेका निजी हेलिकप्टर कम्पनीले पछिल्लो तीन महिनामा करिब ३० आकस्मिक उडान गरे । अधिकांश उडानमा बिल दिइएन । बिल दिएकाले पनि भ्याट बिल दिएनन् ।

सिमकोटका पर्यटन व्यवसायी विजय लामाले कसैलाई हेलिकप्टरबाट रेस्क्यु उडानको आवश्यक परे व्यवस्था गर्ने गरेका छन् । लामाका अनुसार रेस्क्यु उडान गर्ने हेलिकप्टर कम्पनीले मूल्य अभिवृद्धि करको बिल दिँदैनन् । कम्पनीको लेटरप्याड प्रयोग गरेर प्रमाणस्वरूप लेखेर दिने गरिएको छ । लाखौं रकमको कारोबार गर्ने हेलिकप्टर कम्पनीसँग भ्याट बिल हुँदैन । लामाका अनुसार यसवर्ष जेठदेखि साउनसम्म जिल्लाभित्र ३० रेस्क्यु उडान भएका थिए । एक उडानको ठाउँअनुसार प्रतिउडान ८० हजारदेखि १ लाख २५ हजारसम्म लिने गरिएको छ ।

यी व्यावसायिक उडानका साथै हुम्लामा गरिने अधिकांश कारोबारमा कर छली हुने गरेको छ ।

बाँकी पृष्ठ १३ ▸▸

सवारीको भन्सार नघट्ने

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

राजस्वको महत्त्वपूर्ण स्रोतका रूपमा रहँदै आएको सवारीको भन्सार महसुल नघट्ने भएको छ। सवारी व्यवसायसँग सम्बन्धितहरूले सवारीमा सरकारले लगाएको भन्सार दर बढी भएको गुनासो गरे पनि अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले तत्काल भन्सार दर परिवर्तन नहुने बताएका हुन्।

अर्थमन्त्रीले मंगलबारदेखि काठमाडौंमा सुरु भएको नाडा अटो सोको उद्घाटन गर्दै नेपालको अर्थतन्त्र भन्सार राजस्वमा आधारित रहेकाले तत्काल भन्सार दर घटाउँदा विकास निर्माणका लागि बजेट अभाव हुने दाबी गरे। 'आन्तरिक उद्योगबाट राजस्व संकलन हुने अवस्था नआएसम्म भन्सार दर घट्दैन,' उनले भने, 'आन्तरिक स्रोतबाटै बढी राजस्व उठ्न थालेपछि स्वतः घट्छ।' उनले आन्तरिक उद्योगबाट दुई तिहाइ राजस्व उठ्न थालेपछि भन्सार दर घट्ने उनको तर्क थियो।

उनले यातायात क्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवसायीहरूलाई सरकारले संरचनागत समस्या चिरेर अघि बढ्न खोजेको भन्दै सरकारलाई केही समय पर्ख र हेरका रूपमा लिन आग्रह गरे। सरकारले सार्वजनिक यातायात, विद्युतीय सवारीलाई प्राथमिकतामा राखेको उनले बताए। उनले नेपालमा एसेम्बल गर्ने कम्पनीलाई संरक्षण गर्न सकिने धारणा राखे। व्यक्तिगत सवारी प्रयोगप्रति लक्षित गर्दै उनले 'उपभोग आम्दानीमा आधारित हुनुपर्ने' धारणा राखे।

नेपाल अटोमोबाइल्स डिलर्स एसोसिएसन (नाडा) ले हरेक वर्ष आयोजना गर्दै आएको नाडा अटो सो यो वर्ष मंगलबारदेखि सुरु भएको छ। प्रदर्शनी भदौ ३१ गतेसम्म चल्नेछ। यो वर्ष प्रदर्शनीमा ७१ कम्पनीका १ सय ३४ वटा स्टल राखिएको छ। तीमध्ये १९ वटा चारपांग्रे सवारीको स्टल छन्। दुईपांग्रे सवारीको स्टल २० वटा छन्। प्रदर्शनीमा ३४ वटा स्टल छन् भने सवारी साधनसँग सम्बन्धित पाटपुर्जा, लुब्रिकेन्ट्स र टायरलगायतका हुनेछन्। यीमध्ये केही ब्रान्डले आफ्नो विद्युतीय सवारीसमेत प्रदर्शनीमा राखेका छन्। आधा दर्जन ब्रान्डका विद्युतीय सवारी पनि प्रदर्शनीको आकर्षण बन्नेछन्।

प्रदर्शनीमा सडक सुरक्षासम्बन्धी चेतना जगाउने उद्देश्यले ट्राफिक प्रहरीका दुईवटा स्टल छन्। जसमा ट्राफिक प्रहरीले दुर्घटना घटाउने उपाय र जनचेतना जगाउने सामग्री राख्नेछन्। नाडा अटो सोमा हरेक दिन विविध विषयमा अन्तरक्रिया आयोजना गरिने आयोजकले जनाएको छ। प्रदर्शनीभर हरेक दिन यातायात क्षेत्रमा लगानी, नेपाली अर्थतन्त्रमा यातायात क्षेत्रको योगदान, आगामी १० वर्षमा यातायात क्षेत्रको यातायात बिषयमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना हुनेछ।

प्रदर्शनीको टिकट किन्ने अवलोकनकर्तालाई हरेक दिन चिठ्ठामार्फत एक मोबाइल पर्ने आयोजकले जनाएको छ।

भन्सार विभागको तथ्यांकअनुसार गत आर्थिक वर्षमा सवारी साधन र तिनका पाटपुर्जा मात्रै ८६ अर्बको आयात भएको छ। यसबाट ८० अर्ब राजस्व संकलन भएको थियो। राजस्व संकलनको हिसाबले यातायात सबैभन्दा बढी राजस्व बुझाउने क्षेत्र हो।

छोटकरी

महिन्द्राले गऱ्यो सार्वजनिक 'इभेरिटो'

काठमाडौं (कास)- महिन्द्रा एन्ड महिन्द्राले नाडा अटो सोको पहिलो दिन इभेरिटो सार्वजनिक गरेको छ। सोमा नेक्स जेनरेरेसनको 'महिन्द्रा पिकअफ' र 'प्लस न्यु एक्सयूभी ५००' पनि सार्वजनिक गरेको जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ। नेपालमा पहिलोपटक सार्वजनिक गरिएको अल इलेक्ट्रिक सेडान ई-भेरिटोको चार्ज तीव्र गतिमा हुने दाबी कम्पनीको छ। आफ्ना यी उत्पादनहरू नाडा अटो सोमा प्रदर्शनका लागि समेत राखिएको छ।

निसान गाडीको 'फेस्टिभ ड्राइभ'

काठमाडौं (कास)- पायोनियर मोटोकर्पले मंगलबार सुरु नाडा अटो सोसँगै निसान गाडीका लागि 'फेस्टिभ ड्राइभ' उपहार योजना पनि सुचारु गरेको छ। यो योजनाअन्तर्गत नाडा अटो सोमा आएका ग्राहकहरूले बुकिङ गरेबापत योजनाको अन्त्यमा नगद २७ हजार रुपैयाँ बराबारको 'रेडमी नोट ५मोबाइल' फोन प्राप्त गर्न सक्ने जारी विज्ञप्तिमा छ। त्यस्तै सोमै कम्पनीले फाइनान्स र किस्ताबन्दीको प्रावधान पनि लागू गरेको छ। जसअन्तर्गत १४ हजार ६ सय ११ सम्मको न्यून मासिक किस्ता तिर्ने प्रावधानसम्म रहेको जनाएको छ। चाड-पर्वभरि लागू यो योजनाबाट ग्राहकले ४९ हजार रुपैयाँसम्मको एसेसेरिज, एक वर्षको निःशुल्क बिमा, एक वर्षसम्म सडक कर निःशुल्क, ३ वर्षको वारेन्टी सर्भिसिङ, तत्काल फाइनान्स र एक्सचेन्जको सुविधा र ६ लाख रुपैयाँसम्मको नगद छुट प्राप्त गर्ने पनि विज्ञप्तिमा छ।

हिरोको 'एक्स्ट्रिम २०० आर'

काठमाडौं (कास)- हिरो मोटोकर्पले नयाँ मोटरसाइकल 'एक्स्ट्रिम २०० आर' नेपाली बजारमा ल्याएको छ। यसमा रहेको बीएस-आईभी २०० सीसी एयर कुल्ड इन्जिनले शक्ति प्रदान गर्ने जनाएको छ। कम्पनीका अनुसार ८ हजार आरपीएममा १८.४ पीएसको अधिकतम शक्ति र ६५ सय आरपीएमा १७.१ एनएमको अधिकतम टर्क उत्पन्न गर्छ। ११४ किमि प्रतिघण्टा उच्च गति सीमा रहेको यो बाइक ४.६ सेकेन्डमा ०-६० किमि/घण्टाको गतिमा गुड्न सक्ने जारी विज्ञप्तिमा छ। 'एक्स्ट्रिम २००आर' को विशेष मूल्य २ लाख ८६ हजार ५ सय रुपैयाँ कायम गरिएको कम्पनीले जनाएको छ।

टोयोटाको स्पेसल अफर

काठमाडौं (कास)- राजधानीमा जारी नाडा अटो सोमा टोयोटाले 'स्पेसल अफर' ल्याएको छ। बिक्रेता युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट (यूटीएस) ले उक्त घोषणा गरेको हो। नाडा अटो सो अवधिभरि टोयोटाको हरेक बुकिङमा ५ जोडीका लागि ५ दिन, ४ रातको इन्डोनेसियाको बाली टुर, ४ जोडीका लागि ४ दिन ३ रातको पोखरा टुर र २ जोडीका लागि माउन्टेन फ्लाइट जित्ने अवसर प्राप्त गर्न सकिने जारी विज्ञप्तिमा छ। हालै सार्वजनिक गरिएको एसयूभी 'रस' नाडा अटो सोको प्रमुख आकर्षण रहने कम्पनीले जनाएको छ। सोमा आएका ग्राहकहरूलाई टोयोटाले इन हाउस फाइनान्सको सुविधा पनि प्रदान गर्ने जनाएको छ।

अपाचे आरआर ३१० सार्वजनिक

काठमाडौं (कास)- टीभीएसले नाडा अटो सोमा आफ्नो सुपर प्रिमियम मोटरसाइकल अपाचे आरआर ३१० सार्वजानिक गरेको छ। टीभीएस अपाचे आरआर ३१०, टीभीएस अपाचे स्टेबल कम्पनीको पछिल्लो प्रस्तुति रहेको जारी विज्ञप्तिमा छ। अपाचे आरआर ३१०, ३१२ सीसी सिंगल सिलिन्डर, फोर स्ट्रोक, फोर भल्भ, लिक्विड कुल्ड इन्जिन रहेको कम्पनीले जनाएको छ। टीभीएस अपाचे आरआर ३१० रेसबाट प्रेरित भएर ठाडो स्पिडो-कम-त्याकोमिटर जडित छ, जसमा १८ रेसिङ टेल-टले डाइग्नोस्टिक्स र कम्प्रेसिभ पोस्ट-राइड एनालिसी रहेको जनाएको छ।

एसडब्लूएम मोटरसाइकल भित्रियो

काठमाडौं (कास)- नाडा अटो सोको अवसरमा नेपालमै पहिलोपटक इटालियन कम्पनी एसडब्लूएम मोटरसाइकल सार्वजनिक गरिएको छ। बिक्रेताको ज्ञान अर्थमुर्भसले यी बाइक भृकुटीमण्डपस्थित प्रदर्शनी हलमा सार्वजनिक गरेको जारी विज्ञप्तिमा छ। सुरुमा एसडब्लूएमका आरएस ३०० आर, सुपर ड्युअल ६५० टी र सिल्भर भेस ४४० का मोडल भित्र्याइएको कम्पनीले जनाएको छ। कम्पनीका अनुसार आरएस ३०० आरको मूल्य १६ लाख, सुपर ड्युअल ६५० टीको २३ लाख रुपैयाँ र सिल्भर भेस ४४० को मूल्य १४ लाख ५० हजार रुपैयाँ कायम गरिएको छ। इन्डुरो, क्लासिक र एड्भेन्चर टुरर मोटरसाइकलका रूपमा यी मोटरसाइकलले नेपाली बजारमा अन्य ब्रान्डसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने अनुमान गरिएको छ।

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज

२६ भदौ २०७५ को कारोबार

कम्पनीको नाम	अघिल्लो दिनको मूल्य	अन्तिम मूल्य	कारोबार संख्या	फरक
कृषि विकास बैंक	३४२	३४५	४७७८	३
अपी पावर लि	२५४	२५३	२३५७	-१
आरम्भ माइक्रोफाइनान्स	९६३	९२३	३३५१	-४०
अरूण काबेली पावर	२४६	२४४	९१८	-२
अरूण भ्याली हाइड्रोपावर	१३१	१३४	३९१३	३
एसियन लाइफ इन्स्योरेन्स	५९९	५९३	१३५५	-६
बैंक अफ काठमाडौं लि.	३०१	३०६	६२४१	५
बरूण हाइड्रोपावर	१२६	१२८	१२०	२
बेस्ट फाइनान्स	१०१	९९	१५५	-२
भार्गव विकास बैंक	१२६	१२८	२४४	२
विशाल बजार कम्पनी	१६५०	१६६०	१४०	१०
बोटलर्स नेपाल (तराई)	६४५०	६४२५	२३०	-२५
बुटवल पावर क. लि.	४५२	४५३	४१०	१
सेन्ट्रल फाइनान्स	१२४	११८	११०	-६
सेन्चुरी कमर्सियल बैंक	१७५	१७९	९८४१	४
छिमेक लघुवित्त विकास बैंक	९१२	९१३	३१७७	१
छ्याङदी हाइड्रोपावर	१२१	१२३	३०	२
चलिमे हाइड्रोपावर	७२१	७२१	३३७९	०
सिटिजन बैंक इन्टरनेशनल	२४१	२४५	९२१८	४
सिटिजन इन्भेष्टमेन्ट ट्रष्ट	२३९९	२३९०	२५५	-९
सिटी एक्सप्रेस फाइनान्स	११०	१०८	५०	-२
सिभिल बैंक	१५४	१५६	१९४४९	२
सिभिल लघुवित्त	६५३	६५३	६६	०
डिप्रोक्स लघुवित्त	६५३	६६०	१४११	७
देव विकास बैंक	१२९	१३१	८३०१६	२
दिव्यश्वरी हाइड्रोपावर	१०१	१०३	१००	२
एभरेष्ट बैंक लि.	६६०	६६२	४३००	२
एभरेष्ट इन्स्योरेन्स	१२५५	१२०६	१८८४	-४९
एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक	३११	३१९	७४०	८
फस्ट माइक्रोफाइनान्स डेभ. बैंक लि	४१०	४१०	२५७७	०
फरवार्ड माइक्रोफाइनान्स	२१८९	२१३०	११५२	-५९
गण्डकी विकास बैंक	१९८	२००	२१८५	२
गरिमा विकास बैंक	१९१	१९४	१६४८९	३
ग्लोबल आईएमई बैंक लि.	३०५	३०८	१५५७८	३
ग्लोबल आईएमई लघुवित्त	११३०	११५२	१३१	२२
ग्लोबल आईएमई समुन्नत स्किम-१	८.४०	८.३०	१०००	-०.१०
ग्रामीण विकास लघुवित्त	५४३	५४७	१३३०	४
ग्रिन डेभलपमेन्ट बैंक	११४	११४	९८८०	०
गुहेश्वरी मर्चेन्ट एन्ड फाइनान्स	१३१	१२७	१४३०	-४
गुराँस लाइफ इन्स्योरेन्स	८००	८००	१३८५	०
गुर्खाज फाइनान्स	१०६	११०	१२२५	४
हाथवे फाइनान्स क.	१२०	१२२	२०३०	२
हिमालयन बैंक	५४३	५४५	३५८	२
हिमालयन डिस्टिलरी	१३०२	१३१०	९०	८
हिमालयन जनरल इन्स्योरेन्स	४१४	४२१	७५४	७
हिमालय पावर पार्टनर	२४९	२५०	३३०	१
आईसीएफसी फाइनान्स	१६५	१७३	३९४८	८
आईएमई जनरल इन्स्योरेन्स	७९०	८०५	७०	१५
जलविद्युत लगानी तथा विकास क.	१५६	१५७	४३९८	१
जानकी फाइनान्स	२१९	२१७	६५३३	-२
जनता बैंक नेपाल लि.	१६५	१७०	४९२७०	५
जनउत्थान सामुदायिक लघुवित्त	२८२२	२८९७	३४	७५
ज्योती विकास बैंक	१३८	१४१	१७१७९	३
कावेली विकास बैंक	२९४	२९५	२९४८	१
कैलाश विकास बैंक	२३१	२२७	९२८२	-४
कालिका माइक्रोक्रेडिट	१२५९	१२५५	१३६२	-४
कामना सेवा विकास बैंक	१४३	१४७	४१६५	४
कञ्चन डेभ. बैंक	१९७	१९५	५००	-२
कन्काई विकास बैंक	१२५	१२६	३५७	१
कर्णाली डेभलपमेन्ट बैंक	१०२	१०२	३१२०	०
खानिखोला हाइड्रोपावर	१०२	१०३	५८८	१
किसान माइक्रोफाइनान्स	१६००	१७६०	१६५४	१६०
कुमारी बैंक लि.	२२३	२३०	१००६३५	७
लक्ष्मी बैंक	२५४	२५५	६५१९	१
लक्ष्मी लघुवित्त	९७९	९८५	६४६	६
लक्ष्मी भ्यालु फन्ड-१	१०.४५	१०.४५	२०००	०
लाइफ इन्स्योरेन्स	१६००	१६१४	१७६६	१४
लुम्बिनी विकास बैंक	१५४	१५३	११२८६	-१
लुम्बिनी जनरल इन्स्योरेन्स क. लि.	५१३	५२५	२५६७	१२
माछापुच्छ्रे बैंक लि.	२१२	२१३	९२६२	१
महालक्ष्मी विकास बैंक	१९०	१९३	९२३५	३
महिला सहयात्रा माइक्रोफाइनान्स	६१९	६३०	११	११
महुली सामुदायिक लघुवित्त	२३७५	२४२०	८१५	४५
मञ्जुश्री फाइनान्स	१२१	१२४	६४६	३
मेगा बैंक	१७९	१७७	३६५४६	-२
मेरो माइक्रोफाइनान्स	११९२	११६९	७२६८	-२३
मिर्मिरे लघुवित्त	१५३९	१५६९	१०	३०
मिसन डेभ. बैंक	१७८	१७९	२०	१
मितेरी डेभलपमेन्ट बैंक	२७५	२८०	२३५	५
मिथिला लघुवित्त	८८०	९२५	१२६	४५
मुक्तिनाथ विकास बैंक	३८८	४०२	८१०८	१४
मल्टीपर्पोज फाइनान्स	१७३	१७१	९४४	-२
नबिल बैंक	९६४	९६६	६८५२	२
नबिल बैंक संस्थापक	७३६	७३५	४०९८	-१
नबिल इक्विटी फन्ड	८.६७	८.७५	७४३१७	०.०८
नागबेली लघुवित्त विकास बैंक	१०५२	१०६५	८००	१३
नेशनल हाइड्रोपावर	८१	८३	३६२३३	२
नेशनल लाइफ इन्स्योरेन्स	७००	६९५	६६५५	-५
नेसनल माइक्रोफाइनान्स	२०९०	२१७०	३५५	८०
नयाँ नेपाल लघुवित्त	६८३	६९६	६०	१३
नेको इन्स्योरेन्स	५१३	५१६	३०६१	३
नेपाल बंगलादेश बैंक लि.	२०१	२०६	७२८५	५
नेपाल बैंक लि.	२८९	२९१	३७१९४	२
नेपाल कम्युनिटी डेभ. बैंक	१२०	१२२	११२६	२
नेपाल क्रेडिट एन्ड कमर्स बैंक	१९५	१९६	३४१८०	१
नेपाल दुरसंचार कम्पनी	७४८	७५३	९७५	५
नेपाल हाइड्रो डेभलपर्स	१५९	१५१	३०	-८
नेपाल इन्स्योरेन्स	५३८	५३७	२८७४	-१
नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक	६४४	६४२	९५६०	-२
नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक प्र.से.	५७५	५७५	४३७०	०
नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स क. लि.	९००	९०५	५८१८	५
नेपाल एसबीआई बैंक	४९६	४९८	८३०२	२
नेरूडे लघुवित्त	५५८	५६८	२१५९	१०
न्यान्दी ग्रुप पावर	१४६	१४५	१४७६	-१
एनआईबीएल प्रगती फन्ड	८.०६	८.०१	५०५	-०.०५
एनआईबीएल समृद्धि फन्ड-१	१०.१५	१०.०१	६०००	-०.१४
एनआईसी एसिया बैंक	३८४	३९०	७०८०१	६
निर्धन उत्थान बैंक	९३५	९५०	१४१५	१५
एनएलजी इन्स्योरेन्स	८३०	८४०	२२१	१०
एनएमबी माइक्रोफाइनान्स	१५१५	१५७०	७४८	५५
एनएमबी बैंक	३३१	३३४	४७३९५	३
एनएमबी हाइब्रिड फन्ड एल-१	९.४१	९.४६	१६३१५	०.०५
एनएमबी सुलभ इन्भेस्टमेन्ट फन्ड-१	१३.०९	१३	३०००	-०.०९

कुल कारोबार मूल्य : ३३४,२५५,६२३ कारोबार संख्या : ४,१७०
सेयर संख्या : १,११३,२३१ नेप्से : १,२१७.६५ (६.७७)

Invitation of Bids for the Reconstruction of Schools in Sindhupalchok District

(Publication date: 12th September, 2018)

Caritas Switzerland is supporting the people of Nepal affected by the devastating earthquakes of 2015 in partnership with HELVETAS Swiss Intercooperation through permanent school reconstruction.

4 Schools of Sindhupalchok District are to be (re)constructed. Altogether 32 Classrooms along with separate Toilets are to be built in earthquake resilient design.

Caritas Switzerland invites sealed bids from **Construction Companies or Contractors for the construction of following 4 schools in Sindhupalchok district.**

1. Janata Secondary School, Melamchi Municipality (11 classrooms and 2 toilet blocks)
2. Narayan Basic School, Helambu Rural Municipality (12 classrooms and 2 toilet blocks)
3. Nurbuling Secondary School, Helambu Rural Municipality (5 classrooms and 1 toilet block)
4. Sarbodaya Basic School, Helambu Rural Municipality (4 classrooms and 1 toilet block)

The selection of the Construction Company/Contractor will be done on the basis of evaluation of relevant experience in building construction works and financial bid.

Tendering Documents can be obtained from Caritas Switzerland Office from 13-21 September, 2018 between 9 AM and 5 PM. Office remains closed on Saturdays and Sundays and on 19 Sept, 2018 which is a national holiday.

Submission of Bids until 24 September, 2018, 11:00 AM.
Start of Construction Works: 25 October, 2018.

Bidders are requested to visit site and assess the actual site conditions before submitting their bid. Caritas Switzerland reserves the right to accept or reject, wholly or partly any or all the bids without assigning reason, whatsoever.

Caritas Switzerland,
Didi-Bahini Marg, Sanepa-2, Lalitpur
Email: nepal@caritas.ch
Phone: +977-01-555 3551
Internet: **www.caritas.ch**

Invitation for Sealed Bids

Sanima Bank Limited invites sealed bids from interested authorized dealers and suppliers having at least 3 years of experience in commercial bank for the supply and delivery of the following items for its various upcoming and existing branches for FY 2075/76.

1.Office Equipments: Note Counting Machine (loose/ bundle: at least 5 years of experience), Photocopy Machine, Air Conditioner (at least 5 years of experience), Generator, EPABX System, Door Access Control, Fax Machine, Intruder Alarm System, Fire Alarm System, CCTV System including (dome/ box/ outdoor, NVR, POE switch, monitor).

2.Metal Furniture: Defender Safe, Safe Deposit Locker, Filing Cabinet, Cash Box, Dual Lock Fire Proof Cabinet, Skeleton Rack and Mini Safe.

3.Computer & Other Equipments: Desktop, Laptop, Printer (3 in 1, Laser and Dot Matrix), Scanner, ECC Scanner (single/multiple), ATM, Online UPS & Batteries, Voltage Stabilizer, Solar System and Slip Printer.

The bid documents with specifications and details of items can be obtained during office hours till September 23, 2018 except public holidays upon payment of NPR 1,000/- non-refundable for each set of documents. Each bidder should submit a bid bond with validity of 45 days/cash deposit/DD/good for payment cheque equivalent to 5 % of total bid amount.

The supplier should submit a copy of valid registration VAT/ PAN as applicable, evidence of tax file or tax clearance certificate up to last fiscal year, certificate of experience and authorization certificate.

Suppliers who have already submitted the BID documents during the notice published dated July 29 and 30, 2018 in Nagarik Daily and Annapurna post respectively can directly obtain BID documents from the bank without any cost.

Original signed copies of all the bid documents along with a copy of certificates should be submitted to General Service Department, in a sealed envelope by 5:30 P.M. on September 25, 2018. The bank reserves the right to accept partly or reject any or all bids without assigning any reason whatsoever.

Sanima Bank | www.sanimabank.com
P.O. Box No.: 20394, 'Alakapuri', Naxal, Kathmandu | Ph No.: +977-1-4428979
Fax: +977-1-4428969 | Email: sanima@sanimabank.com

दे.न.२९३ मुद्दा नं. ०७३-०-०२९३ फाट (१)

सर्लाही जिल्ला अदालतबाट जारी भएको जिल्ला पर्सा उपमहानगरपालिका वडा नं. १३ मा बस्ने नन्द किशोर साहको पत्नी पुनम कुमारी रौनियारको नाउँको ३० (तीस) दिने इंतलायनामा।

उप्रान्त वादी जिल्ला सर्लाही साविक बेला गा.वि.स वडा नं. ७ हाल ईश्वरपुर न.पा. वडा नं. ११ मा बस्ने जय गोविन्द साह तेलीको छोरा नन्दलाल साह प्रतिवादी तपाई भएको लेनदेन मुद्दामा तपाई उपर मिति २०७३।०६।०२ गते वादी नन्दलाल साहले यस अदालतमा लेनदेन मुद्दाको फिराद दायर गरेको हुनाले तपाईको घर ठेगानामा यस अदालतबाट जारी भएको ३० दिने इंतलायनामा बेपते तामेल भइ आएकोले वादीले प्रतिवादीको अर्को वतन खुलाउन नसकेको हुँदा प्रतिवादीका नाउको ३० दिने म्याद राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गनु भन्ने यस अदालतबाट जारी २०७५।०३।०४ गते आदेश भएको हुदाँ तपाईका नाममा यस अदालतबाट जारी भएको म्याद राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका कान्तिपुरमा प्रकाशित गरिएको छ।

यो म्याद कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित भएका मितिले बाटोको म्याद बाहेक ३० (तिस) दिन भित्र आफ्नो सकुत प्रमाण सहित आफै वा बारेस मार्फत प्रतिउत्तर फिराउन आउनु होला। तपाईको म्यहोरा समेत बुझि ऐन बमोजिम पुर्पक्ष हुने छ। नआई म्याद गुजारी बसे कानुन बमोजिम हुनेछ, पछि तपाईको उजुर लाग्ने छैन।

इति संवत् २०७५ साल भाद्र १३ गते रोज ४ शुभम.....।

Looking for Sand Suppliers/Bidders

People In Need (PIN), and International NGO, is seeking legitimate and competent suppliers who can provide the supply of sand along with its transport/delivery to support the operations of People In Need in Nepal.

The tender documents and specifications can be requested from Kathmandu PIN office 279 Ranibari, Lazimpat, - 3 Kathmandu (9:00am - 16:00 p, Mon - Fri) or by Email: **eoi.nepal@peopleinneed.cz** 21st September 2018 inclusive.

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नागरिक उड्डयन कार्यालय
गौचरको

श्री प्रमोद सम्सेर ज.व.रा संचालक (युनिभर्सल सप्लाई एजेन्सी तथा ग्रिनलाईन इन्टरनेशनल प्रा.ली.) का नाममा बाँकी वक्यौता भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा अत्यन्त जरुरी सूचना

तपाई संचालक रही विगत देखि नै यस त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको अन्तर्राष्ट्रिय टर्मिनल भवनको आगमन तथा प्रस्थान तर्फ संचालित साविकको Duty Free Shop मध्ये युनिभर्सल सप्लाई एजेन्सीको संचालन भएको अवधि मिति २०७५।०२।१४ सम्मको बाँकी वक्यौता रकम रु.६,७१,२४,०७७।-(छ करोड एकहत्तर लाख चौबिस हजार सतहत्तर रुपैयाँ) (बिलम्ब तथा सेवा शुल्क बाहेक) र ग्रिनलाईन इन्टरनेशनल प्रा.ली.को सोही मिति सम्मको बाँकी वक्यौता रकम रु. १,३७,२२,९२८।- (एक करोड सैंतिस लाख बाईस हजार नौ सय अठाईस रुपैयाँ) (बिलम्ब तथा सेवा शुल्क बाहेक) रहेकोले सो रकम भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा मिति २०७५।०२।२९ को पत्र हुलाक मार्फत तपाईको घर ठेगानामा पत्राचार गरिएकोमा उक्त ठेगानामा सम्पर्क हुन नसकि उक्त पत्र फिर्ता प्राप्त भएको हुँदा उपरोक्त बाँकी वक्यौता रकम भुक्तानी गर्नको लागि यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यदि उक्त बाँकी वक्यौता भुक्तानी नगरेमा नियमानुसार असुल उपर गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।

सामसङको ग्यालेक्सी जे २ कोर

काठमाडौं (कास)- सामसङ इलेक्ट्रोनिक्सले आफ्नो पहिलो एनरोइडगो स्मार्टफोन 'ग्यालेक्सी जे टु कोर' सार्वजनिक गरेको छ। हरेक स्मार्टफोनमा जस्तै यो प्रयोग गर्दा मल्टी मिडियाको अनुभव प्राप्त गर्न सकिने दावी कम्पनीको छ। यसमा ४० गुणा ९६० रिजोलुसन र अल्ट्रा डेटा सेभिङ फिचर रहेको जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

अस्पताललाई मोबाइल मेडिकल कार

काठमाडौं (कास)- जापान सरकारले सिरहास्थित फुलकुमारी महतो मेमोरियल अस्पताललाई मोबाइल मेडिकल कार प्रदान गरिएको छ। नेपालका लागि जापानका राजदूत मासामिसी ओगावाले अस्पतालका मेडिकल डाइरेक्टर डा. शिवशंकर शाहलाई उक्त कार हस्तान्तरण गरेको जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ। मोबाइल मेडिकल क्लिनिकबाट सिरहा, सप्तरी, उदयपुर, सिन्धुली र धनुषाका जनताले लाभ पाउने जनाइएको छ।

नेबैलिको नारी बचत

काठमाडौं (कास)- नेपाल बैंक लिमिटेडले नारी सम्मान बचत खाता सार्वजनिक गरेको छ। हरितालिकाको अवसरमा नारीको सम्मान गर्ने तथा नारीलाई बचततर्फ उत्प्रेरित गरी उनीहरूको सुखद् भविष्य सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यले बैंकले यो खाता ल्याएको जनाएको छ। उक्त खाताका ग्राहकले निःशुल्क भिसा डेबिट कार्ड, स्मार्ट बैंकिङ रजिस्ट्रेसन, एबीबीएस, डिम्याट/आस्वा खाता सेवा, लकर सेवामा धरौटी छुट, शुल्कमा २५ प्रतिशत छुट, आन्तरिक तथा बाच रेमिटचान्स पठाउँदा ५० प्रतिशत छुटलगायतका महत्वपूर्ण सहुलियत प्राप्त गर्न सक्ने जारी विज्ञप्तिमा छ।

एनआईसीको योजना

काठमाडौं (कास)- एनआईसी एसिया बैंकले चामत्कारिक विशेषताहरू भएका दुई नयाँ कर्जा योजनाहरू 'चामत्कारिक सवारी कर्जा र चामत्कारिक घर जग्गा कर्जा सार्वजनिक गरेको छ। सवारी कर्जामा तत्कालै कर्जा स्वीकृति, अधिकतम १५ वर्षसम्मको कर्जा भुक्तानी अवधि, सवारीको मूल्य अनुसार मासिक ११ हजारबाट किस्ता रकम सुरु हुने र मासिक ब्याज दर ०.९ प्रतिशत मात्र रहेको जनाएको छ। त्यस्तै घरजग्गा कर्जामा अधिकतम ५० वर्षसम्मको कर्जा भुक्तानी अवधि, मासिक ब्याजदर ०.९ प्रतिशत र प्रशासनिक सेवा शुल्कमा विशेष छुटलगायतका विशेषताहरू रहेको जारी विज्ञप्तिमा छ।

एफएमएनमा फुँयाल

काठमाडौं (कास)- फुटवेयर म्यानुफचाक्चर्स एसोसिएसन अफ नेपाल (एफएमएएन) को १७ औं साधारणसभाले कृष्णकुमार फुँयालको नेतृत्वमा १९ सदस्यीय नयाँ कार्यसमिति चयन गरेको छ। अन्य पदाधिकारीमा वरिष्ठ उपाध्यक्ष, उपाध्यक्षहरू (३), महासचिव, उपसचिव, सचिव, कोषाध्यक्ष र सदस्य पनि चयन गरिएको छ, जसमा क्रमशः उत्तम अधिकारी, नानीराज घिमिरे, शम्भु तिमिल्सेना, चोककुमार श्रेष्ठ (राजन) महासचिवमा नवराज गौतम, उपमहासचिवमा ज्ञानेन्द्र दाहाल, सचिवमा ऋषिराज घिमिरे, कोषाध्यक्षमा दीपेन्द्र थापा, सदस्यहरूमा सौरभ श्रेष्ठ, त्रिलोक श्रेष्ठ, शंकर गौतमलगायतको रहेको जारी विज्ञप्ति छ।

पोखरालाई पर्यटकीय राजधानी बनाउन प्रस्ताव

कान्तिपुर संवाददाता (लेखनाथ)

होटल संघ नेपाल (हान) ले पोखरा महानगरलाई पर्यटकीय राजधानीका रूपमा विकास गर्न प्रस्ताव अगाडि सारेको छ। पोखरामा मंगलबार आयोजित अन्तरक्रियामा पर्यटन व्यवसायी, प्रदेशका मुख्यमन्त्री, मन्त्री र पोखराका मेयरलाई सँगै राखेर संघले पोखरालाई दक्षिण एसियाको पर्यटकीय प्रवेशद्वार बनाउन सकिने भन्दै पर्यटकीय राजधानीको प्रस्ताव राखेको हो।

संघका अध्यक्ष अमरमान शाक्यले गण्डकी प्रदेशमा दिगो पर्यटन विकास गर्दै यसलाई समृद्ध प्रदेशका रूपमा अगाडि बढाउन सकिने बताए। उनले यसका लागि संघीय सरकारले पोखरालाई नेपालको पर्यटकीय राजधानी घोषणा गर्नुपर्ने सुझाव राखे। प्रदेश सरकारले पर्यटनमैत्री तथा लगानीमैत्री नीति तर्जुमा गर्दै पोखरालाई विशेष पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा अगाडि बढाएर दसौं लाख पर्यटक भित्र्याउन सकिने उनले सुनाए।

संघका पूर्वअध्यक्ष प्रसिद्धबहादुर पाण्डेले हरेक उमेर, क्षमता र अवस्था भएका पर्यटकका लागि पोखरा उपयुक्त पर्यटकीय गन्तव्य भएको अवधारणापत्र प्रस्तुत गरे। पोखरालाई मास तथा माइस (एमआईसीई) टुरिजमको गन्तव्यका रूपमा विकास गर्न आक्रामक तथा आकर्षक पर्यटकीय नीति तर्जुमा गर्नुपर्ने उनको धारणा छ। सन् २०२० को नेपाल भ्रमण वर्षको लक्ष्य हासिल गर्नेतर्फ अग्रसर हुन पाण्डेले सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका छन्।

यसअन्तर्गत सरकारी जग्गाहरू होटल तथा रिसोर्टहरू खोल्न भाडामा दिन सकिने व्यवस्था हुनुपर्ने, करिब पाँच प्रतिशत ब्याजदरमा बैंक कर्जा उपलब्ध हुनुपर्ने, पूर्वाधार विकासमा सरकारले जोड दिनुपर्ने, सरकारले १० वर्षका लागि कर मिनाहा अर्थात् टचाक्स होलिडेको व्यवस्था गर्नुपर्ने, विदेशबाट ल्याइने वस्तुको आयात कर छुट हुनुपर्ने र स्थानीय उपजमा भ्याट आधा कम हुनुपर्ने प्रस्ताव उनले अवधारणापत्रमा उल्लेख गरेका छन्।

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले हानले ल्याएको अवधारणा सकारात्मक भएको भन्दै प्रदेश सरकार अहिले नीति निर्माणकै विषयलाई केन्द्रमा राखेर अगाडि बढिरहेको जानकारी दिए। काठमाडौं, पोखरा, भैरहवा र निजगढमा विमानस्थल सुधार तथा निर्माण सम्पन्न भएपछि र पोखरा जोड्ने मध्यपहाडी, पृथ्वी, सिद्धार्थ र कोरला हुँदै त्रिवेणी जोड्न राजमार्गहरू निर्माण तथा विकास भएपछि पोखरा पर्यटनको सशक्त हब हुने भनाइ उनले राखे। यसका लागि कम्तीमा लेकसाइडलाई २४ घण्टा नै खोल्ने वातावरण बनाउनुपर्ने, डाँडाकाँडामा होटल र क्यासिनो खोल्नुपर्ने उपाय सुझाए। मुस्ताङमा हाई अल्टिच्युड खेल केन्द्र खोल्ने विचार पनि प्रदेश सरकारको रहेको र लगानी सम्मेलनसमेत प्रदेश सरकारले गर्न लागेको जानकारी उनले गराए।

प्रदेश सरकारले पर्यटनमैत्री तथा लगानीमैत्री नीति तर्जुमा गर्दै पोखरालाई विशेष पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा अगाडि बढाए दसौं लाख पर्यटक भित्र्याउन सकिने

गण्डकी प्रदेशका आर्थिक मामिला तथा योजनामन्त्री किरण गुरुङले लिगलिगकोटमा इतिहाससम्बन्धी संग्रहालय र पोखराको विजयपुर खोलामाथि आकर्षक 'सिग्नेचर ब्रिज' निर्माण गर्ने योजना सुनाए। नागरिकमा कर तिर्नुपर्छ भन्ने भावना भयो भने सरकारले विकास निर्माणमा खर्च गर्ने रकम प्राप्त गर्ने भनाइ उनको थियो। पोखरा महानगरपालिकाका मेयर मानबहादुर जीसीले पोखरालाई पर्यटकको ट्रान्जिटका रूपमा नभई हबका रूपमा विकास गर्नुपर्ने, फेवा तालको संरक्षण गर्नुपर्ने र भाषण मात्र नभई कार्यान्वयनतर्फ अग्रसर हुनुपर्ने सुझाव राखे।

कार्यक्रमको अर्को आयोजक पश्चिमाञ्चल होटल संघ पोखराका अध्यक्ष विकल तुलाचनले पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास, पर्यटकलाई सहज पहुँचको व्यवस्था र बैंकको चर्को ब्याज दरलाई न्यून गर्न सके पर्यटनमा लगानी र पर्यटक आगमनसमेत बढ्न सक्ने भनाइ राखे। नेपाल पर्यटन बोर्डका पूर्वसदस्य विश्वशंकर पालिखेले सरकारी कर्मचारीका लागि पेड होलिडेको व्यवस्था गर्नुपर्ने बताउँदै मानव निर्मित पर्यटकीय गन्तव्यहरूको विकास पनि पोखरामा जरुरी भएको उल्लेख गरे। पोखरा पर्यटन परिषदका अध्यक्ष केदारनाथ शर्माले पर्यटन क्षेत्रमा समेत सिन्डिकेट रहेको भन्दै यसलाई अन्त्य गरिनुपर्ने बताए।

यौनकर्मीलाई परिचयपत्र !

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले यौन व्यवसायलाई व्यवस्थित बनाउन यौनकर्मीलाई परिचयपत्रको व्यवस्था गर्नुपर्ने बताएका छन्। होटल संघ नेपालले मंगलबार पोखरामा गरेको कार्यक्रममा उनले कि 'रेडलाइट एरिया' हुनुपर्ने या त परिचयपत्रको व्यवस्था गर्नुपर्ने उपाय सुझाए।

'जति रोक्न खोजे पनि भित्रभित्र धन्दा भइरहेकै छ,' उनले भने, 'बरु धन्दा गर्नेलाई परिचयपत्र दिएर व्यवस्थित बनाऔं।' लुकेर धन्दा चलिरहँदा केही निश्चित मान्छेले मात्रै फाइदा लिइरहेको उनको दावी थियो। परिचयपत्रको व्यवस्था गरे धेरथोर कर पनि संकलन गर्न सकिने उनले जनाए। 'परिचयपत्र हुने हो भने यहाँको होटल व्यवसाय अझै फस्टाउने मौका पाउँछ,' उनले भने, 'यसो गर्दा उपयुक्त हुन्छ कि ?' परिचयपत्रको व्यवस्था भए प्रहरीले होटलमा छापा मारिरहने झन्झट बेहोर्नु नपर्ने उनको धारणा थियो। उनले भने, 'पाहुनाले होटलमा लैजाने यौनकर्मीको परिचयपत्रको आधारमा नाम दर्ता गर्ने हो भने प्रहरीले दुःख दिइरहन पर्दैन।'

विभिन्न जिल्लाबाट कर्मचारी पोखरा आउने क्रममा सरकारी अतिथिगृहमा नबसी लेकसाइड जाने गरेको प्रसंग उनले सुनाए। 'हाम्रै कर्मचारी पनि बिदा मनाउन आउँदा क्वार्टरमा बस्दैनन्,' उनले सुनाए, 'लेकसाइड जाने कारण त्यही रहेछ।' कर्मचारी बिदा मनाउन आउँदा यौनकर्मी खोज्दै लेकसाइड जाने गरेको उनको आशय थियो।

रेस्क्यु उडानका...

तिब्बत नाका जोडिएको हिल्सास्थित भन्सार कार्यालयले असार महिनामा केही व्यापारीले तिब्बत लिन लागेका हस्तकलाका सामानमा भ्याट लियो। कार्यालयका अनुसार काठमाडौं र भारतबाट खरिद गरी ल्याएका सामानको बिलमा भ्याट तिरेको उल्लेख नभएकाले भ्याट लिइएको हो। भन्सार कार्यालयले भ्याट असुल्न नपाउने र त्यो पनि साधा कागजमा भरपाई गरिएको भन्दै सञ्चार माध्ययममा चर्चा भयो।

हुम्लाका स्थानीयले सामान खरिद गर्दा बिल नलिएका होइनन्। तर, उनीहरूलाई भ्याट बिलबारे जानकारी नै नभएकाले जसबाट खरिद गरिएको हो, उसैले दिएको बिलमार्फत तिब्बती सीमामा पुगे। सीमा पुगेका ती व्यापारीलाई बिल मागियो र भ्याट नभएपछि भ्याटबापत रकम तिराइयो। सरकारी निकायको कमजोरीको नमुनासमेत हो यो। काठमाडौं हुँदै आएको सामानको नेपालगन्ज र सिमकोट विमानस्थलमा भ्याट बिल खोजिएको नेपालगन्ज विमानस्थल र सिमकोट विमानस्थलमा भ्याट बिल खोजिएको थिएन। जिल्लामा ठूलो कारोबार गर्ने व्यवसायीले नै भ्याट बिलबिनै करोडौंको कारोबार गर्दै आइरहेका छन्। बिल काटे पनि परिणाम घटाएर दिने प्रचलन नै बसेको छ। ठूलो रकमको कारोबार गर्दा दोहोरो बिल बनाउने गरिएको छ। तर, कुनै निकायले पनि त्यसबारे चेकिङ गर्ने गरेका छैनन्। हुम्ला सडक सञ्जालसँग जोडिएको छैन। जिल्लामा नेपालगन्ज र सुर्खेतबाट दैनिक उपभोग्य वस्तुदेखि निर्माण सामग्रीका सामग्री हवाई उडानबाटै हुने गरेको छ। सामान ढुवानी गर्दा लाखौं रकमको कारोबार हुने भए पनि सामान ढुवानीकर्ता कार्गो सेवाले मूल्य अभिवृद्धि करको बिल प्रयोग गर्ने गरेका छैनन्। सरकारी कारोबारमा भ्याट बिल खोज्ने तर ढुवानीकर्ता कार्गो सेवाले उपलब्ध नगराउने भएकाले विकास निर्माणका सामानको ढुवानी गर्ने उपभोक्ता समस्यामा पर्ने गरेका छन्।

सिमकोटमा करिब सय बढी पसल छन्। ती पसलबाट महिनामा लाखौं कारोबार हुने गरेको छ। अधिकांशसँग मूल्य अभिभृद्धि करको बिल हुँदैन। नेपालगन्ज र सुर्खेतका थोक बिक्रेताले नै साना व्यापारीलाई भ्याट बिल उपलब्ध गराउँदैनन्। करोडौंको सामान बुक लिने नेपालगन्ज र सुर्खेत विमानस्थलमा सामानअनुसारको भ्याट बिल हेर्ने कुनै निकाय छैन। कसैले खोजी गर्ने झन्झट पनि गर्दैन। यदि कसैले खोजे पनि थोक बिक्रेताले दिएको न्यून परिणामको बिल देखाएर यहाँका व्यवसायी पन्छिने गरेका छन्।

सलाम एयर काठमाडौंमा

काठमाडौं (कास)- ओमनको पहिलो बजेट क्यारियर सलाम एयरले मंगलबारदेखि काठमाडौं उडान सुरु गरेको छ। नेपाललाई बाँकी विश्वसँग जोड्ने यो ३१ औं एयरलाइन्स भएको छ।

यस एयरलाइन्सको जनरल सेल्स एजेन्ट (जीएसए) व्यवस्थापन आईएमई समूहको आईएमई इन्टरनेसनल ट्राभल प्रालिले लिएको छ। यस कम्पनीका सीईओ विनोद सापकोटाका अनुसार मस्कटको राजधानीबाट यसले हरेक साता ४ वटा (आइतबार, मंगलबार, बिहीबार र शुक्रबार) उडान गर्नेछ। यो रुटमा साढे ३ घण्टा हाराहारी उडान समय लाग्छ। योसँगै ओमनबाट काठमाडौं उडान गर्ने दुइटा एयरलाइन्स भएका छन्। सलामअघि ओमन एयरले काठमाडौंका लागि उडान गर्दै आएको थियो।

सन् २०१६ मा स्थापना भएको यसले २०१७ देखि व्यावसायिक यात्रा सुरु गरेको थियो। काठमाडौं १६ औं गन्तव्य हो। यो एयरलाइन्ससँग ५ वटा एयरबस ३२० मात्रै छन्। यो रुटमा विदेशी पर्यटकको दाँजोमा नेपाली कामदारको बाहुल्य हुन्छ। अहिले एकतर्फी भाडा १८ हजार रुपैयाँ हाराहारी छ। एयरलाइन्सले मस्कटलाई हब बनाई १ सय ७४ सिट क्षमताका एयरबसबाट ढाका, बाकु, टिवलिस, दोहा, दुबई, सिलकोट, मुल्तान, कराची, खार्तुम, जेद्दामा अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्दै आएको छ। यीबाहेक सलाल र सुहार गरी मस्कटभित्रका दुइटा आन्तरिक क्षेत्रमा पनि यसले उडान गर्दै आएको छ।

अहिले मध्य पूर्वी क्षेत्रका मुलुकमध्ये दुबईबाट इतिहाद, एयर अरेयिवा र फ्लाई दुबईले काठमाडौंका लागि सीधा उडान गर्छन्। त्यसैगरी कतारबाट कतार एयरवेज र कुवेतबाट वातानियाले उडान गर्दै आएका छन्। यसअघि यूएईको रसलखेबाट ञ्याक एयरवेज र बहराइनबाट गल्फ र बहराइन एयरले पनि काठमाडौं उडान थालेका थिए। तर, हाल यी तीनवटै एयरलाइन्सको सेवा काठमाडौंका लागि बन्द छ।

DIPLOMA IN CIVIL ENGINEERING भर्ना सम्बन्धी सूचना

यस कान्तिपुर कलेज अफ टेक्निकल साइन्स, गोगंबुमा डिप्लोमा इन सिभिल इन्जिनियरिङ्ग कार्यक्रममा केही सिट रिक्त रहेकोले Pass List मा रहेका इच्छुक विद्यार्थीहरुले CTEVT को निर्देशिका २०७५ बमोजिम भर्नाको लागि यस कलेजमा सम्पर्क गर्न यो सूचना प्रकाशित गरिन्छ।

KANTIPUR COLLEGE OF TECHNICAL SCIENCE
Tokha-11, Tokharoad, Gongabu, Kathmandu, Nepal
Phone: 01-4361809, 9840176833

CTEVT को प्राविधिक शिक्षामा केही सिट खाली
✤ कृषि जे. टी. ए.
✤ Civil Sub Overseer
Wonderful Training & Consultancy Pvt. Ltd.
Mahalaxmisthan-15, Lalitpur 01-5529626, 9842070010, 9849714432, 9858029637
कलेज खुल्ने समयः बिहान ६:३० देखि बेलुका ५:०० सम्म

बूढानीलकण्ठ स्कूल, काठमाण्डौं
नृत्य प्रशिक्षकको आवश्यकता
यस स्कुलमा Part Time नृत्य प्रशिक्षक आवश्यक भएकोले सम्बन्धित विषयमा स्नातक तह उत्तीर्ण र ३ वर्षको लोक नृत्यको अनुभव भएको नेपाली नागरिकहरुबाट दरखास्त आह्वान गरिन्छ।
दरखास्त फाराम स्कुलबाट वा www.bnks.edu.np बाट डाउनलोड गरी प्राप्त गर्न सकिनेछ। पूर्ण दरखास्त फारामका तथा आफूले प्राप्त गरेका योग्यता र अनुभवका प्रमाणहरुको प्रतिलिपि सहितको आवेदन २०७५ साल असोज १० गतेभित्र प्रिन्सिपलको कार्यालय, बूढानीलकण्ठ स्कूलमा बुझाई सक्नुपर्नेछ।

पाइल्स, पत्थरी बिना अप्रेशन उपचार
फिसर, ग्यास्ट्रिक, अल्सर, फिस्टुला, बाथरोग, पिनास, टन्सिल, यौन दुर्वलता साथै सम्पूर्ण आयुर्वेद उपचार
केशव आयुर्वेद हस्पिटल
शान्तिनगर, काठमाण्डौं
०१-४१०८६८२, ९८४१२५१२०३

आवश्यकता
एक प्रतिष्ठित म्यानपावर कम्पनीको लागि एकाउन्टेण्टको आवश्यकता भएको हुँदा योग्य, अनुभवी र दक्ष व्यक्तिहरुले सम्पर्क गर्नुहोला।
एकाउन्टेण्ट - १ जना
Minimum Masters Degree
सम्बन्धित काममा ३/४ वर्ष अनुभवीका साथै Computer Accounting Package, Excel राम्रो सँग चलाउन जान्ने तथा अंग्रेजी/नेपाली भाषामा दक्ष हुनुपर्नेछ।
तलब आपसी सहमतिमा तय गरिनेछ।
सम्पर्कः ९८५१० ५५६३८ 98510 55638

Himshikhara Socio Cultural Society (HISCUS)
HISCUS-NEPAL is a non Profit Corporation and was established in 1998 through registration with Social Welfare Council. HISCUS is going to implement new project 'Sarangkot Nestling Home' at Kaski District. The Home is a hope of future to the number of children who are discriminated from their basic rights. This Home is also being a shelter for those children who are separated from their family, community and society. **HISCUS** invites application from interested and eligible candidates for the following position
1. **Home operation Manager no-1,**
Academic qualification Bachelor in any discipline, preferable to work with children
2. **Care Giver/ Cook no-1, SLC**
Duration: 1 year (probationary period: 3 months).
Priority to stay in home for both positions
Location: Pokhara-26, Sarangkot, Kaski
To apply:
before 18th September, 2018
himshikhara1998@gmail.com
GPO BOX 119, Kathmandu, Nepal

नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजको सूचना
यस नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजमा सन् २०१८ मा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको लागि Foundation Course मिति २०७५/०६/०१ गतेबाट संचालन हुने जानकारी सम्बन्धित सबैलाई यसै सूचनाद्वारा सूचित गरिन्छ।
बस छुट्ने समय : बिहान ६ : ३० बजे बबरमहल, सडक विभाग अगाडिबाट
बस रुट : बबरमहल-कोटेश्वर-सल्लाघारी-कलेज
कलेज प्रशासन
नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज
(पोखरा विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त)
चाँगुनारायण, भक्तपुर, पो.ब.नं. १०२१० काठमाडौं।
फोन नं. : ०१-५२२१००६, ५२२१००१

Raman Construction "A" Class construction company, urgently invite application from potential Candidate for the International Level High Rise Building Project-Dharahara.
1). **Project Manager : 1 Nos**
a) Master's / BE Civil with 15 years of experience with having 10 years' expert experience on high rise building Construction / residential building Project as an Independent In-charge, in engineering & Construction company of International repute.
b) Must have Knowledge in Piling work & at least double basement.
c) Must have sound knowledge of structural & geotechnical engineering.
d) Should have strong abilities in execution leadership, team leadership, and passion for result.
e) Must have knowledge in construction planning, scheduling and monitoring of construction projects.
2). **Sr. Civil Engineer : 8 Nos.** - Bachelor in engineering with having 10 years of experience in on high Rise building. Must have knowledge in structural & geotechnical Engineering.
3). **Quantity Surveyor: 2 Nos.** - Bachelor in engineering in Quantity Surveyor with having similar 5 years of Experience in high rise building.
4). **Administration/ Liaison Officer : 1 Nos.** - Bachelor Degree in Management/ Public Administration Having 4/5 years' experience Admin Officer / Public Relation Officer.
5) **Labor In charge: 2 Nos.** - Bachelor degree in Management having 2/3 years' experience.
6). **Operation In charge : 2 Nos.** - Mechanical Background at least 5 years of experience in similar role.
7). **Sr. Store Keeper : 1 Nos.** - Bachelor degree in management having 5 years' experience in construction Sound knowledge of computer operation.
8) **Mechanics : 20 Nos.** - Completion of vocational Training in automobile field and have proven track record in repair and maintenance of vehicles, Construction Equipment and Machinery.
9). **JCB/Backhoe Operator, Excavator Operator, Light Drive, Heavy Driver (Mini Truck/ Tipper/ Twelve wheeler), Crane Operator.**
Salary is Negotiable for all the position based on experience and qualification.
Interested Candidates are requested to submit recent CV to *job@ramanconstruction.com* by September 25, 2018 with preferred position as a subject line.
Contact Details : **RAMAN CONSTRUCTION PVT. LTD.**
Sifal - 7, Kathmandu,
Phone No. 01-4474017, Mobile No.: 9851139950

आवश्यकता
नेपालको साबुन तथा डिटर्जेन्टको सर्वोत्कृष्ट उत्पादक **महाशक्ति सोप एण्ड केमिकल इण्डष्ट्रिज प्रा.लि.** लाई नेपाल अधिराज्यभर देहाय बमोजिम दक्ष जनशक्तिहरु आवश्यकता भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।
डिष्ट्रिब्युटर
(ठूलो व्यापार सम्हाल्ने अनुभव, बलियो आर्थिक अवस्था, उचित जनशक्ति तथा भौतिक पूर्वाधार भएको)
एरिया सेल्स मेनेजर: (न्यूनतम ५ वर्षको अनुभव)
सेल्स अफिसर: (न्यूनतम २ वर्षको अनुभव)
सेल्स प्रमोटर: (न्यूनतम १ वर्षको अनुभव)
प्रोडक्सन अफिसर: हेटौंडा उद्योगको लागि (न्यूनतम ३ वर्षको अनुभव)
● साबुन उद्योगमा अनुभवी जनशक्तिलाई प्राथमिकता दिइने छ।
● १५ दिनभित्र आवेदन दिनुपर्ने छ।
मार्केटिङ्ग उपाध्यक्ष
vpm.msci@yahoo.com
महाशक्ति सोप एण्ड केमिकल इण्डष्ट्रिज प्रा.लि.
२०, प्रदर्शनी मार्ग, काठमाडौं, नेपाल

Career Opportunity
Associated Enterprises was established in the year 1967with the commitment to provide state-of-the-art technologies in the field of science and technology, medical and healthcare, Electric and electronic and latest research laboratory instruments on biotechnology. We are looking for energetic, motivated and result-oriented personnel for following posts:
1 Post: Product Specialist (Code:PS-47) — 1 position
Qualification: Graduate in science with Microbiology as major subject or Microbiology background.
Job description: To explain and demonstrate DNA based technologies, clinical tests and water microbiology and other scientific instruments.
2 Post: Senior Technician (Code:ST-47) — 1 position
Qualification: CTEVT in electric and electronic.
Job description: Management of sales and service of lab, instrument, installation and service report.
3 Post: Asst. Product Manager (Code:PM-47) — 1 position
Qualification: Graduate in science.
Job description: To explain scientific products and presentation. Ladies are encouraged to apply
All the candidates should meet following criteria
Age: 30 around | Work Experience: at least one year
Driving license: Motor bike | Computer knowledge: Windows and MS Office.
Interested candidates meeting the above requirement and willing to commit long term service may apply along with resume, application, copies of academic certificates, recent photograph and contact number mentioning expected salary within 7 days from the date of this announcement. Selected candidates will be further trained in its respective field.
Please apply to:
The Managing Director
Associated Enterprises
G.P.O Box No. 790, Putalisadak
Kathmandu, Nepal, E-mail: asoent2@gmail.com
Only short listed candidates will be called for an interview.

मेरो माइक्रोफाइनान्स वित्तीय संस्था लि.
MERO MICROFINANCE BITTIYA SANSTHA LTD.
कर्मचारी आवश्यकता
प्रकाशित मिति : २०७५ भाद्र २७ गते
मेरो माइक्रोफाइनान्स वित्तीय संस्था लिमिटेड, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "घ" वर्गको वित्तीय कारोबार गर्न इजाजत पत्र प्राप्त राष्ट्रिय स्तरको वित्तीय संस्था हो। नेपालका १० वटा बैंकहरुद्वारा संयुक्त रुपमा प्रवर्द्धित यस वित्तीय संस्थाले हाल नेपालका ४८ वटा जिल्लामा ८६ वटा शाखा कार्यालयहरु मार्फत लघुवित्त कारोबार गर्दै आइरहेको छ। यस संस्थाले भविष्यमा खोल्न लागेका शाखा कार्यालयहरु तथा कर्पोरेट कार्यालयका लागि देहाय बमोजिमको जनशक्ति आवश्यक पर्ने भएकोले योग्यता पुगेका इच्छुक तथा अनुभवी नेपाली नागरिकहरुबाट मिति २०७५ असोज १० गते कार्यालय समय भित्र निम्न ठेगानामा आइपुग्ने गरी तोकिएको नमूना बमोजिमको रीतपुर्वक दरखास्त आहवान गरिन्छ।

क्र.सं.	विज्ञापन नं.	पद	श्रेणी	संख्या	शैक्षिक/वाञ्छनीय योग्यता
१	०१/२०७५/७६ (खुल्ला)	विभागीय प्रमुख - जोखिम व्यवस्थापन तथा कर्जा असुली विभाग	अधिकृत	१	स्नातक तहमा कानुन विषय लिई वा सो सरहको परीक्षा उतीर्ण गरी लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा कानुन तथा कर्जा असुलि विभागमा कम्तीमा ५ वर्षको कार्य अनुभव भएकाले दरखास्त दिन सक्नेछन। लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा ७ वर्षको अनुभव भई केन्द्रीय कार्यालयमा अनुगमन/निरीक्षण एवं कानुनी तथा कर्जा असुली निभागमा कार्य गरेका (अनुभवी), मोटरसाइकल एवं चालक अनुमतिपत्र भएका र कम्प्युटर सम्बन्धी दक्ष उम्मेदवारलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
२	०२/२०७५/७६ (खुल्ला)	शाखा प्रबन्धक	सहायक	१५	न्यूनतम प्रवीणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरहको परीक्षा उतीर्ण गरी लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा कम्तीमा १ वर्षको कार्य अनुभव भएकाले दरखास्त दिन सक्नेछन तर लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा शाखा प्रबन्धकको रुपमा १ वर्ष कार्य गरेको तथा लघुवित्त क्षेत्रमा ५ वर्षको कार्य अनुभव भई मोटरसाइकल एवं चालक अनुमतिपत्र भएका र कम्प्युटर सम्बन्धी दक्ष उम्मेदवारलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
३	०३/२०७५/७६ (खुल्ला)	फिल्ड सहायक	सहायक	३०	न्यूनतम प्रवीणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरहको परीक्षा उतीर्ण गरी लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा कम्तीमा १ वर्षको कार्य अनुभव भएकाले दरखास्त दिन सक्नेछन। लघुवित्त तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रमा २ वर्ष कार्य गरेका (अनुभवी), मोटरसाइकल एवं चालक अनुमतिपत्र भएका र कम्प्युटर सम्बन्धी दक्ष उम्मेदवारलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

उमेर : अधिकृत श्रेणीका लागि ४० वर्ष ननाघेको र सहायक श्रेणीको लागि १८ वर्ष पुरा भई ३५ वर्ष ननाघेको। तर, महिलाको हकमा ५ वर्ष थप, यस वित्तीय संस्थाका बहालवाला कर्मचारीहरुको लागि भने उमेरको हद लाग्ने छैन।
नोट : माथिका सबै पदमा अनुभवको आधारमा स्थायी वा ६ महिना परीक्षणकाल (Probation) मा नियुक्ति दिइनेछ। कार्य अवधि गणना गर्दा परीक्षणकाल समेतलाई स्थायी अवधिमा गणना गरिनेछ।
अधिकृतको तलब/भत्ता ४७,८००/- देखि ५६,०००/- सम्म हुनेछ, शाखा प्रबन्धकको तलब/भत्ता ३४,४००/- देखि ३७,५००/- सम्म हुनेछ, फिल्ड सहायकको तलब/भत्ता २५,६००/- देखि ३०,७००/- सम्म हुने छ। अन्य सुविधाहरु संस्थाको नियमानुसार हुनेछ।
अन्य जानकारी
१. **परीक्षाको किसिम**: लिखित, प्रस्तुतिकरण, कम्प्युटर प्रयोगात्मक र अन्तरवार्ता।
२. **दरखास्त फारम** : यस वित्तीय संस्थाको वेव साइट : www.meromicrofinance.com वा यस संस्थाको जुनसुकै शाखा कार्यालयहरुबाट निःशुल्क प्राप्त गर्न सकिने छ।
३. **परीक्षा दस्तुर** : छनौट सूचीमा परेका उम्मेदवारहरुले छनौट सूची प्रकाशित गरेको ७ दिन भित्रमा मेरो माइक्रोफाइनान्स वित्तीय संस्था लिमिटेड, कर्पोरेट कार्यालय बट्टार, नुवाकोटको नाममा एनबि बैंक लि. मा रहेको **खाता नं. ००३०४७३७१ सि** वा ग्लोबल आइएमई बैंक लि. मा रहेको **खाता नं. ०१०१०१०००७०४२** वा यस संस्थाको जुनसुकै शाखा कार्यालयहरुमा नगद रु. ५००/- परीक्षा दस्तुर जम्मा गर्न सकिने छ। रकम जम्मा गरेको भौचर अन्तरवार्तामा लिई आउनु पर्ने छ।
छनौट सूची संस्थाको वेव साइट : www.meromicrofinance.com मा प्रकाशित गरिनेछ।
४. **आवेदन पठाउने ठेगाना** : मेरो माइक्रोफाइनान्स वित्तीय संस्था लिमिटेडको इमेल ठेगाना : vacancy@meromicrofinance.com वा पोष्ट बक्स नं. २२०, (ललितपुर) वा कर्पोरेट कार्यालय बट्टार, नुवाकोटमा उल्लेखित मिति भित्र आइपुग्ने गरी पठाउनु पर्नेछ। रीत नपुगी वा म्याद नाघी आएको दरखास्त उपर कुनै कारवाही हुने छैन। रीतपूर्वक प्राप्त दरखास्त मध्ये छनौट सूचीमा परेका उम्मेदवारहरुलाई मात्र छनौट प्रक्रियाको लागि सम्पर्क गरिनेछ।
(**नोट : कर्मचारी छनौट सम्बन्धी सम्पूर्ण अधिकार संस्थामा निहित रहनेछ।**)

पहिरो सकस

जतातत्तै सडक अवरुद्ध

प्रदेश ब्युरो (विराटनगर)

केही दिनयताको वर्षाका कारण पहिरो खस्दा विभिन्न जिल्लामा सडक अवरुद्ध बनेको छ। कतै माथिबाट खसेको पहिरो र कतै सडकै भासिँदा यातायात सञ्चालन हुन सकेको छैन। यसले गर्दा यात्रु गन्तव्य पुग्न पाएका छैनन्। खासगरी तीजका अवसरमा माइत र आफन्तकहाँ जाने महिलाहरूको बिचल्ली भएको छ। उदयपुरबाट डिल्लीराम खतिवडा, खोटाङबाट डम्बरसिं राई र ताप्लेजुङबाट आनन्द गौतमको रिपोर्ट :

सिद्धिचरणमा पहिरो

सिद्धिचरण लोकमार्गको उदयपुरमा पर्ने कटारी-घुर्मी खण्ड अवरुद्ध भएको छ। दुई दिनयताको अविरल वर्षापछि कटारी नगरपालिका ८ सिरिसेमा पहिरो खस्दा अवरुद्ध बनेको हो। यातायात सञ्चालन बन्द भएपछि तीजमा माइत जानेहरू बढी समस्या परेका छन्। माथिबाट खसेको पहिरोले मंगलबार सडक अवरुद्ध भएको हो। सोलुखुम्बु, ओखलढुंगा र खोटाङ हिँडेका यात्रु कटारीमै रोकिएका छन्। पर्वका समयमा सडक अवरुद्ध हुँदा कष्ट भएको खोटाङका नरेश ढकालले बताए।

सोलु, ओखलढुंगा र खोटाङबाट तराईका विभिन्न क्षेत्र हिँडेका यात्रु घुर्मी, गहुबाँरी, बेतेनीलगायत स्थानमा अलपत्र परेको कटारी ११ का वडाध्यक्ष दीपक बुढाथोकीले बताए। पहिरो हटाउने काम भइरहे पनि वर्षा फेरि सुरु भएकाले समस्या भएको उनले जनाए।

सडक खुलाउने प्रयास भइरहेको इलाका प्रहरी कटारीले जनाएको छ। प्रहरीका अनुसार सडक विभाग डिभिजन सडक कार्यालय लहान, नगरपालिका, स्थानीयको सहयोगमा अवरुद्ध सडक खोल्ने काम भइरहेको छ।

घुमाउरो र साँघुरो सडक सामान्य वर्षामा समेत यात्रा गर्न समस्या छ। 'झन् पानी परेका बेला त खतरा हुन्छ,' स्थानीय मनमाया विश्वकर्माले भनिन्, 'साँघुरो र कालोपत्रे उप्किएर धुलाम्मे भएकाले हिँड्नै समस्या छ।'

मध्यपहाडी पनि

ताप्लेजुङ सदरमुकाम फुङलिङबाट चीनको तिब्बत जोड्ने सडकको लिंखिम खण्ड। सडक फराकिलो नहुँदा सामान्य वर्षामा पनि अवरुद्ध हुने गरेको छ। *तस्बिर : आनन्द गौतम*

मध्यपहाडी लोकमार्गअन्तर्गत खोटाङको बर्खेटारमा पहिरो जाँदा सडक अवरुद्ध भएको छ। तुवाचुङ जायजुमको बर्खेटारमा मंगलबार दिउँसो पहिरो झर्दा यातायात अवरुद्ध भएको हो। सडक अवरुद्धपछि गाडी नचल्दा यात्रु अलपत्र परेका छन्। दिक्तेलदेखि काठमाडौं जाँदै गरेका यात्रु, काठमाडौंदेखि दिक्तेल आउँदै गरेका यात्रु अलपत्र परेका हुन्। त्यस्तै दिक्तेलदेखि धरान, विराटनगर आउजाउ गरिरहेका यात्रु अलपत्र परेको खोटाङका प्रहरी नायब उपरीक्षक राजकुमार केसीले बताए।

प्रहरीका अनुसार पहिरोले एक्साभेटरसमेत पुरेको छ। ३० मिटर लामो सडक पुरिएकाले समय लाग्ने डीएसपी केसीले सुनाए। सडक बनाउने बहानामा तुवाचुङ-जायजुममुनि एक्साभेटर प्रयोग गरी ढुंगा दोहन गर्दा त्यसको कम्पनले पहिरो खसेको स्थानीयको भनाइ छ। यस क्षेत्रको सडक निर्माणमा संलग्न सूर्य कन्स्ट्रक्सनले एक्साभेटर प्रयोग गरी ढुंगा निकालेको हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाका प्रमुख इवन राईले बताए। गत भदौ १४ र साउन २१ गते पनि पहिरो गएको थियो। पटक-पटक पहिरो गइरहने भएकाले यो क्षेत्रमा यात्रा जोखिमपूर्ण बनेको छ।

भत्कियो सडक, पुल जोखिममा

सोमबारको पहिरोले ताप्लेजुङको पूर्वी सिरिजंगा गाउँपालिका जोड्ने सडक अवरुद्ध बनाएको छ। निवा खोलाको पुल जोखिममा परेको छ। वडा १ सिनामको अधिकांश सडक पुरेको र भत्काएको छ। वडाध्यक्ष उर्मिला थेबेले सडक सुचारु गर्न र यातायात सञ्चालनका लागि सहयोग गर्न अपिल गरेकी छन्। सदरमुकाम फुङलिङबाट ओलाङचुङगोला जोड्ने उत्तर-दक्षिण लोकमार्ग पनि अवरुद्ध छ। फक्तालुङ गाउपालिका ३, लिंखिम र ४ को तापेथोकमा माथिबाट ठूलठूला ढुंगा झरेर सडक अवरुद्ध बनाएको छ। कतिपय ठाउँमा पहिरोले सडकै बगाएर लगेको छ। अहिले सदरमुकाम फुङलिङबाट साना सवारीसाधन थिवासम्म मात्रै पुग्ने गरेको छ।

जिल्लाको पूर्वी र उत्तरी क्षेत्र जोड्ने यी निकै व्यस्त सडक हुन्। बस र ट्याक्सी गरी कम्तीमा दैनिक ४ सवारी आवागमन हुन्थ्यो। तर अवरुद्ध यी सडक कसले खुलाउने अन्योल छ। ओलाङचुङगोला जोड्ने सडक, सडक डिभिजनअन्तर्गतको उत्तर-दक्षिण लोकमार्ग आयोजना कार्यालयले हेर्दै आएको छ भने सिरिजंगाको उन्नति समावेशी कार्यक्रमले स्तरोन्नति गरिरहेको छ।

सिरिजंगा गाउँपालिका अध्यक्ष टीका गुरुङ गाउँपालिकालाई उन्नतिले जिम्मा लगाइनसकेको हुँदा अवरुद्ध सडक उसैले खुलाउनुपर्ने बताउँछन्। 'जसले ठेक्का पाएको हो, उसैले निर्माण सम्पन्न भएको १ वर्षसम्म अवरोध पन्छाउने काम गर्नुपर्छ,' उनले भने, 'हामी उहाँहरू (उन्नति) सँग पन्छाइदिन अनुरोध गर्छौं।' यसअघिका स-साना अवरोध भने गाउँपालिकाले मेसिन भाडामा लिएर पन्छाएको गुरुङले बताए। 'हिँड्न पूरै अवरोध भयो, ठेकदारहरू भेटिएनन्, गाउँपालिकाले नै खोल्यो, अब ठूलो बजेट चाहिने भएकाले उहाँहरूले खोलिदिनुपर्छ,' उनले भने।

फक्तालुङ गाउँपालिकाले पनि आयोजना कार्यालयमा सडक पन्छाइदिन लिखितै अनुरोध गरेको छ। गाउँपालिका अध्यक्ष सरोज एभेङ कार्यपालिकाको बैठकले निर्णय गरी पन्छाइदिन अनुरोध गरेको बताउँछन्। 'गाउँमै सरकार भएर पनि सडक सुचारु नगर्ने भनेर जनताले दिनहुँ दबाब दिइरहेका छन्,' उनले भने, 'खुलाउनु हाम्रो दायित्व पनि हो तर डुब्लिकेसन हुने भएकाले हामीले खोल्न मिल्दैन।' आयोजनाले भने कार्यालय रहने नरहने निश्चय नभएको र माथिल्लो निकायबाट बजेट तथा कार्यक्रम नआएकाले तत्काल केही भन्न नसक्ने जवाफ दिएको छ। आयोजनाले काम गर्न नसक्ने जवाफ दिए गाउँपालिकाले बाध्य भएर खोल्नुपर्ने एभेङ बताउँछन्।

यो सडक भएर ओलाङचुङगोला देखिका यात्रुले यात्रा गर्छन् भने सिरिजंगाको सडक भएर याम्फुदिन, मामांखेदेखिका यात्रु सदरमुकाम र तराईतिर जान्छन्। यी गाउँमा पुग्न सदरमुकामबाट पैदल हिँडेर तीन दिन लाग्छ। वर्षासँगैको पहिरोले सदरमुकाम-सिंवा, सुकेटार-फावाखोला लगायतका अरू सडक पनि अवरुद्ध बनाएको छ।

बलात्कार आरोप लगाउने डर देखाएर ५ लाख ठगी

ठाकुरसिंह थारू (नेपालगन्ज)

मायालुले आफ्नो प्रेमीलाई फोन गरेर भेट्न बोलाउँछिन्। प्रेमी तुरुन्तै पुग्छन्। होटलको कोठा पहिल्यै बुक गरिएको रहेछ। दुवै कोठाभित्र पस्छन्। भलाकुसारी सुरु हुनासाथ दुई प्रहरी पनि कोठामा छिर्छन्। त्यसपछि ती महिलाले आफ्लाई बलात्कार गर्न खोजेको आरोप प्रेमीमाथि लगाउँछिन्। त्यस्तो आरोपपछि प्रहरीले प्रेमीलाई कुटपिट गर्छ। बलात्कार मुद्दा लगाइदिने धम्की दिएर प्रेमीसित १० लाख माग्छन्। युवकले पनि केही दिनको समय माग्छन्। ऋण खोजेर भए पनि ५ लाख रुपैयाँ बुझाएर बलात्कार मुद्दा झेल्नबाट जोगिन्छन्।

यो फिल्मी कथा होइन। बाँकेको नेपालगन्जमा फिल्मी शैलीमा भएको ठगी घटना हो। बैजनाथ गाउँपालिका ४ की २६ वर्षीया श्रुति हमालले गत भदौ ५ गते पूर्वप्रेमी सोनु अन्सारीलाई राँझामा भेट्न बोलाइन्। अन्सारी पुगेलगत्तै उनले होटलको कोठामा पुऱ्याइन्। 'लगत्तै दुई प्रहरीले कोठामा छापा मारे। बलात्कार गर्न खोजेको भन्दै अन्सारीलाई कुटपिट गरे,' इलाका प्रहरी कोहलपुरका प्रमुख रमेशबहादुर सिंहले भने, 'फिल्मी शैलीको घटना सुनियोजित थियो। योजनासाथ उक्त घटना घटाइएको हो।'

२ प्रहरीसहित ३ हिरासतमा

महिलालाई प्रदान गरिएको कानुनी अधिकार दुरुपयोग गरेको आरोपमा अहिले श्रुति प्रहरी हिरासतमा छिन्। उनलाई सहयोग गर्ने संघीय प्रहरी एकाइ कार्यालयका जवान ओमप्रसाद आचार्य र दंगा नियन्त्रण प्रहरी गणका जवान जगदीश बोहरा पनि पक्राउ परेका छन्। कोहलपुर प्रहरीले तीनै जनाविरुद्ध शरीर बन्धक तथा अपहरण मुद्दा दर्ता गरेको छ। घटना अनुसन्धान गर्ने भन्दै प्रहरीले गुपचुप राखेको थियो। तर, अनुसन्धानका लागि म्याद थप्न जिल्ला अदालतमा त्याएपछि सार्वजनिक भयो। प्रहरीले घटना संवेदनशील मान्दै अनुसन्धान थालेको जनायो। प्रेमीलाई प्रलोभनमा पारेर भेट्न बोलाउने र प्रहरी लगाएर पक्राउ गरी बलात्कार मुद्दा लगाउने धम्की दिँदै पैसा असुलेको घटना जिल्लामा पहिलो हो।

यसले कानुनको दुरुपयोग गरी जोकोहीलाई फसाउन सक्ने भन्दै सचेत रहन आग्रह गरिएको छ। 'छिटो पैसा कमाउन उक्त घटना रचिएको रहेछ। प्रहरीको पनि दुरुपयोग गरियो,' डीएसपी सिंहले भने, 'त्यसैले यो घटना संवेदनशील छ। हामी अनुसन्धान गर्दै छौं।' महिलामाथि हुने यौन दुर्व्यवहार, जबर्जस्ती करणी प्रयास र बलात्कारलाई कानुनले गम्भीर अपराधका रूपमा लिएको छ। बलात्कार गर्नेलाई जन्मकैदसम्मको सजाय छ। तर, कतिपय अवस्थामा त्यही कानुनको दुरुपयोग गरिएको पाइएको छ। ठूला सहरमा 'हनी ट्र्याप' प्रवृत्ति बढेका बेला नेपालगन्जमा पनि त्यस्तै घटना भएको छ।

२ छोरालाई झुन्ड्याएर आत्महत्या

कान्तिपुर संवाददाता (मोरङ)

बुढीगंगा गाउँपालिका २ अमाहीमा एक महिलाले नाबालक दुई छोरालाई झुन्ड्याएर आत्महत्या गरेकी छन्। डोरी चुँडिएर एक छोरा भने बाँच्न सफल भएका छन्।

स्थानीय २९ वर्षीया कविता यादवले जेठो छोरा १० वर्षीय निशान र कान्छो ५ वर्षीय अमनलाई झुन्ड्याएर आफूले पनि आत्महत्या गरेको प्रहरीले जनाएको छ। घरको बलोमा नरिवलको डोरीमा झुन्डिएका कविता र अमनको मृत्यु भएको छ। निशान डोरी चुँडिएर बाँचेका हुन्। उनको विराट मेडिकल शिक्षण अस्पतालमा उपचार भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

मोरङ प्रहरी प्रमुख मनोजकुमार केसीले दुवै छोरालाई डोरीको पासो लगाएर झुन्ड्याएपछि आमाले पनि आत्महत्या गरेको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट खुलेको बताए। बिहान साढे १० बजे प्रहरी घटनास्थल पुग्दा कान्छो छोरा अमन र कविता बलोमा झुन्डिएको अवस्थामा फेला परेका थिए।

निशानलाई झुन्ड्याएको डोरी चुँडिएर भुइँमा लडेको अवस्थामा भेटिएको एसपी केसीले बताए। 'घटनास्थलको प्रकृति हेर्दा आमाले आत्महत्या गर्नुअघि दुवै छोरालाई झुन्ड्याएर हत्या गर्न खोजेको देखिन्छ,' उनले भने, 'यसबारे अनुसन्धान भइरहेको छ।'

एकको मृत्यु, डोरी चुँडिएर जेठो छोरा बाँचे

बिहान १० बज्दा पनि घरमा चहलपहल नदेखेपछि छिमेकी हेर्न जाँदा ढोका बन्द थियो। स्थानीय सावित्री यादवले पछि टोलका मान्छेहरू आँगनमा जम्मा भएर हल्ला हुन थालेपछि कविताका जेठो छोरा निशान घरभित्र रुन थालेको आवाज सुनेको बताइन्। भित्रबाट ढोका बन्द गरिएको घरमा बच्चा रोएको सुनेपछि स्थानीयले प्रहरीलाई खबर गरेका थिए।

कविताको पति अमरलाल यादवको २ वर्षअघि मृत्यु भएको थियो। कवितासँगै केही समयदेखि भारतको फारबिसगन्ज घर भई विराटनगरमा काम गर्दै आएको रामदेव झा बस्दै आएको स्थानीयले बताए। राति कविता र रामदेवबीच झगडा भएको हल्ला छिमेकीले सुनेको बताए। निशानले राति सुतिरहेको बेलामा आमाले सुरुमा भाइ र आफूलाई डोरीले घाँटीमा बाँधेर झुन्ड्याएपछि आफूले पनि डोरी लगाएर झुन्डिएको बताए।

'सुतिरहेको बेला आमाले भाइलाई झुन्ड्याउनुभएको थियो,' उनले भने, 'पछि मलाई पनि झुन्ड्याउन खोज्दा मैले थाहा पाएँ। आमाले कसैलाई केही नभन्नु भन्दै जोरले कुट्दै कराएपछि मैले केही पनि बोल्न सकिनँ। अनि आमा पनि झुन्डिनुभयो।'

आमा डोरी लगाएर झुन्डिएको केही बेरमै आफूलाई झुन्ड्याएको डोरी चुँडिएर भुइँमा खसेको उनले बताए। निशानको घाँटीमा डोरीको र शरीरको विभिन्न भागमा कुटेको डाम देखिएको छ। केसीले रामदेव भन्ने व्यक्ति फरार रहेकाले उनको खोजी भइरहेको बताए।

स्याउ बगैंचामा रम्छन् पर्यटक

जयबहादुर रोकाया (हुम्ला)

मानसरोवर कैलाश दर्शन गरेर फर्केका एक हुल भारतीय तीर्थयात्री आफू बसेको होटलपछाडि स्याउका बोट देखेपछि रमाउँदै बगैंचा पसे। स्याउ बगैंचामा पसेर उनीहरूले झन्डै एक घण्टा फोटो खिचे र आवश्यकताअनुसार स्याउ किनेर लगे।

भारतको मुम्बईबाट तीर्थाटनका लागि आएका उनीहरूले बजारमा स्याउका दाना देखे पनि रूख अहिलेसम्म नदेखेको बताए। लटरम्मै फलेका बोटसँगै फोटो खिच्दै मुम्बईकी संगीता रायले जिन्दगीमा पहिलोपटक स्याउको बोट छुन पाएको बताइन्। 'सिमकोट अत्यन्तै रमणीय स्थल रहेछ, स्याउका रूखले झनै शोभा बढाएको छ,' उनले भनिन्, 'ताजा र अर्गानिक स्याउले मनै लोभ्यायो, अनि निकै स्वादिलो रहेछ।' उनले स्याउ बगैंचामा रमाएको खुसीमा किसानलाई ५० रुपैयाँ टिप्ससमेत दिइन्। हवाईजहाजको प्रतीक्षा गर्दै होटलमै आराम गरेका तीर्थयात्रीले समूह-समूहमा किसानको अनुमतिमा बगैंचामा घण्टौं रमाइलो गर्ने गरेका छन्। भारतीयले बगैंचाभित्रै व्यक्तिगत र सामूहिक फोटो खिचेका छन्। भारतीय युवादेखि ८५ वर्षकी वृद्धासम्म बगैंचामा रमाए।

वर्षाका कारण हवाई उडानमा समस्या भएपछि अहिले भारतीय तीर्थयात्री यहाँका स्याउ बगैंचामा रमाउन पाएका छन्। मानसरोवर-कैलाश दर्शनका लागि चीन सरकारले केरुङ र हुम्लाको हिल्सामात्र खुला गरेको छ। केरुङ नाका यो वर्षमात्र खुलाएको हो। केरुङ खुलेसँगै हिल्सा नाका भएर जाने भारतीयको संख्या घटेको भारतीय दूतावासका हुम्ला प्रतिनिधि जनकबहादुर शाहीले बताए।

हुम्लाका किसानको बगैंचामा फलेका लटरम्म स्याउ। *तस्बिर : जयबहादुर*

पर्यटन व्यवसायी रिन्जनी लामाका अनुसार अघिल्लो वर्ष १२ हजार ९ सय भारतीय तीर्थयात्री यहाँबाट कैलाश-मानसरोवर गएका थिए।

भारतीय यात्रीका अनुसार केरुङ नाकाभन्दा हिल्सा सहज र छिटो छ। हिल्सा नाका महँगो भए पनि सजिलो भएको मुम्बई घाटकोयाका कैलाश पटेलले बताए। उनले भारतीयका ट्राभल एजेन्सीमार्फत नेपालका ट्राभल एजेन्सी हुँदै तिब्बतका मार्फत यात्रा गर्नुपरेकाले महँगोमा परेको बताए। उनका अनुसार यात्रा अवधिभर २ लाख खर्च गर्ने सम्झौतासहित उनी मानसरोवर-कैलाश आएका हुन्। यात्रा अवधिमा नेपालभन्दा तिब्बतमा सास्ती खेप्नुपरेको उनीहरूको गुनासो छ। पटेलका अनुसार तिब्बतमा अक्सिजनका कारण श्वासप्रश्वासमा समस्या हुन्छ। 'कैलाश परिक्रमा गर्न साउन पूर्णिमाका अवस्थामा घोडा पाइँदैन,' उनले भने, 'कसैसँग दलाई लामाको फोटो फेला परे फर्काइदिन्छ।'

हुम्लामा सामान्यतया प्रतिगोटा ५ रुपैयाँमा स्याउ बिक्री भइरहेको छ। भारतीय तीर्थयात्रीलाई बगैंचा अवलोकन गराउन र यहाँको स्याउको महत्त्व बुझाउन सके किसान लाभान्वित हुने पर्यटन व्यवसायी बताउँछन्। यहाँ आएका अधिकांश तीर्थयात्रीले स्याउ किनेर लाने गरेका छन्।

बर्गिकृत डिस्प्ले

ज्योतिष
गुरु तिर्थराज निरोला
हस्त रेखा-चिना विशेषज्ञ
पुस्तैदेखि सेवा प्रदान गर्दै आउनुभएको गुरुबाट उद्योग व्यापार, सन्तान, वास्तु, कालसर्पयोग, ग्रहदशा, विवाह बन्धन, व्रतबन्ध, जमिन खरिद/बिक्री, ज्ञात-अज्ञात समस्या, चिना, टिप्पन, हस्तरेखा जस्ता हरेक समस्याको लागि सम्पर्क गरी भाग्योदय मार्गदर्शन प्राप्त गर्नुहोला।
G5 (ग्राउण्ड फ्लोर) सृष्टि भवन
Ph: 4247792, 9851001397

जग्गा भाडामा चाहियो
ललितपुर सातदोबाटो वरिपरी ३ रोपनी भन्दा माथी जग्गा १५ बर्ष सम्मको लागी भाडामा आवश्यक परेको हुँदा भाडामा दिन चाहानुहुने इच्छुक व्यक्ति वा संस्थाले यथाशिघ्र तलको नम्बरमा सम्पर्क गर्नुहोला।
९८४१६०६६८८

युवा ज्योतिष
— सुरेशराज गिरी
ख्यातिप्राप्त युवा ज्योतिषद्वारा आधुनिक पद्धतिबाट तपाईहरुको भूत, वर्तमान, भविष्य पहिल्याउन तथा वास्तु सम्बन्धी परामर्श एवं समाधानको लागि सम्पर्क राख्नुहोस्
आकाश भैरव, बिशालबजार, एकतल्ला माथि, न्यूरोड, काठमाडौं
Shop No. 132 "C"
9851149039, 9818131050

१४ वर्षदेखि सञ्चालित
कामना होटल तालिम केन्द्र
कफिमेकिङ/वेटर/बारटेण्डर कुक/बेकरी/हाउसकिपिङ
खल्ला तथा वैकल्पिक
कक्षा ८/१०(SEE)
Computer/Language
कामना, कोटेश्वर

STUDY IN
Australia | Japan
Canada | Korea
Free IELTS Japanese|Korean | Mock Test
Valley Consultancy
Opposite to Stupa Chabahil, Ktm
01-4475301/9861563320
9801452740

ज्योतिष
श्री श्री १००८ महन्त
स्वामी सत्यनारायण
हस्तरेखा चिना विशेषज्ञ
४० वर्ष देखि सेवा प्रदान गर्दै आएको गुरुबाट उद्योग व्यापार, सन्तान, वास्तु, कालसर्पयोग, ग्रहदशा, बन्धन, जमीन खरिद/बिक्री, वर्त-वन्धन, ज्ञात-अज्ञात समस्या, चिना, टिप्पन, हस्तरेखा जस्ता हरेक समस्याको लागि सम्पर्क गरी भाग्योदय मार्ग दर्शन प्राप्त गर्नुहोला।
श्री रामाकृष्णा इम्पोरियम
पहिलो तल्ला, पसल नं. 132K
विशालबजार, न्यूरोड, काठमाण्डौ
9841313004, 9843936998
(सबै ठाउबाट निराश व्यक्तिले शिघ्र सम्पर्क गर्नुहोला)

जग्गा बिक्रिमा
धुलीखेलमा होटेल तथा रिसोर्टको लागि उपयुक्त २० रोपनी जग्गा बिक्रिमा
सम्पर्क: 9851023734, 9851005067 9851076134

अफिस बिक्रीमा
पुल्चोक दमकल चोक मेनरोडमा पार्किङ्ग सहितको आकर्षक अफिस बिक्रीमा।
Contact: 9869265086

पार्टनर चाहियो
तयारी अवस्थामा रहेको FOOD LAND संचालन गर्नकोलागि CHEF PARTNER चाहियो।
सम्पर्क ९८५१०२५००४ ९८४१२७२०४२ ९८४१२६७१३७

४३ कर्मचारी अर्जेन्ट
काम। घर अफिस भित्र, 100% Job
योग्यता: साधारण लेखपढ भएनभएकादेखी TEST/SEE/+2/Bachelor भरेमनरेको महिलापुरुष, विद्यार्थी/गृहिणी जोकोहीले गर्न मिल्ने
तलब: 15,500/- देखि 37,500/- सम्म
समय: 9:00 AM- 5:00 PM
Shift: Morning/Day/Evening/Night मा पनि गर्न सकिने
सातदोबाटोचोक
एभरेष्ट बैंक नजिक
9808445748, 9865487373
नोट: यो मार्केटिङ जब होइन। Test/SEE, +2, Bachleor दिएर बसेकालाई विशेष प्राथमिकता

५५ कर्मचारीहरु अर्जेन्ट
काम: अफिस भित्रै
No Interview, 100% Job
योग्यता:-Test,SLC,Or+2 साधारण लेखपढ गर्न जान्ने नजान्ने
सुविधा:- गाडीभाडा:- १००/- खाजा:- १००/-
तलब:- Parttime: 24,500/- Fulltime: 48,000/-
समय:-9 to 4:00PM/12 to 4:00 PM
चावहिलचोक
9803125903,9840429187
पढेनपढेका गृहिणिहरुलाई घरैमा कामको ग्यारेण्टी
नोट: SEE दिएर बसेकाहरुलाई विशेष प्राथमिकता।

जग्गा विक्रीमा
ललितपुर रिङ्गरोडबाट ६०० मी. बाहिर कुसुन्ती हाईटमा रमणीय दृश्य देखिने ०-१०-०-० जग्गा विक्रीमा छ। मूल्य प्रति आना २३ लाख मात्र।
सिधा सम्पर्क
९८५११३००४४
९८५१०५४६८४

टायल फर्मा बिक्रिमा
स्पेशल रबर टाइप (L.L.D.P) दानाबाट बनेको आकर्षक, मजबुत र टिकाउ टायल तथा फर्मा सुपथ मुल्यमा उपलब्ध छ।
नाइसा प्लाष्टिक उद्योग
बा.औं.क्षे, बालाजु, काठमाडौं
९८४१६०७४१५, ९८५१२१०९२७, ०१-४३५२१००

जग्गा विक्रीमा
स्वयम्भु, रिङ्गरोड नजिकको जग्गाहरु विक्रीमा
१३३.५९ ब.मी.
१३५.१० ब.मी.
सम्पर्क
९८६०३२७४२६

जग्गा बिक्रीमा
नयाँ ठिमी चोक हाइवे नजिक ठूलो पिच बाटोमा २९ आना जग्गा स्कूल, कलेज, उद्योग, कल कारखाना, पार्टी प्यालेस र हाउजीङ्गको लागि अति उत्तम।
५०% फाइनान्सको व्यवस्था
सम्पर्क:
९८५१०५०३०५

आवश्यकता
पद : प्याथोलोजी ल्याब टेक्निशियन
योग्यता : C.M.L.T पास भएको कम्प्युटरमा ज्ञान भएको
छत्रपाटी नि:शुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)
छत्रपाटी, वडा-१७, काठमाडौं
फोन: ०१-४२६६२२९, ४२१६१७३, ४२५७५११, Ext. 200

Chinese Company Announces Vacancy
Shanghai based, leading Chinese company in energy sector (having branch company in Nepal) announces vacancy for the following post for Nepal Branch:
➢ Business Manager for energy sector: Master degree (any major); Overseas study and Chinese language is a plus;
➢ Accountant: Recently graduated; Bachelor degree in Accounting or related major;
➢ Office Assistant: Bachelor in Management/HR Management Good written and verbal English for the above positions.
Salary: Satisfying and negotiable.
Send CVs at: chinavacancy@hotmail.com
Contact: 9849093943
Add: ChundeviMarg, Maharajgunj.

Chinese Company Announces Vacancy
Shanghai based, leading Chinese company in energy sector (having branch company in Nepal) announces vacancy for the following post for Nepal Branch:
➢ Cook
• Can cook Chinese Cuisine
➢ Office Maid
• Age<35 years; working hour negotiable
Salary: Satisfying and negotiable.
Send CVs at:
chinavacancy@hotmail.com
Contact: 9849093943
Add: ChundeviMarg, Maharajgunj.

आकर्षक जग्गा बिक्रीमा
कोटेश्वर भाटभटेनीको ठिक अगाडी २६ फिटे बाटोमा ६० मि. भित्र रहेको पुरै मोहडा भएको व्यापारीक दृष्टिकोणले अत्यन्तै उपयुक्त २६ आना जग्गा बिक्रीमा होटल, NGO/INGO र गाडीका सर्भिस सेन्टरहरुको लागि अत्यन्तै उपयुक्त,
property360
Brokers Welcome
9801013743

घरजग्गा किनबेचमा नयाँ विश्वास
property360
M&S Tower
Pulchowk
9802600333/ 888

बर्गिकृत डिस्प्ले
अब मल्टिकलरमा पनि छाप्न सकिने
श्याम स्वेत: रू. ३०००/-*
स्पट कलर: रू. ३५००/-*
मल्टि कलर: रू. ५०००/-*
घर बिक्रिमा | गाडि बिक्रिमा | जग्गा बिक्रिमा
* उपरोक्त दररेटहरुमा मूल्य अभिबृद्धि कर समावेश गरिएको छैन।

kantipurdaily.com

खेलकुद

इतिहास रच्न आतुर

■ **हिमेशरत्न वज्राचार्य** (ढाका)

प्रशिक्षक बालगोपाल महर्जनलाई विश्वास गर्ने हो भने बुधबार नेपाली फुटबलका लागि ऐतिहासिक साबित हुँदै छ। दक्षिण एसियाली फुटबलको सबैभन्दा ठूलो प्रतियोगिता साफ च्याम्पियनसिपमा नेपाल अहिलेसम्म फाइनल पुग्न सकेको छैन। 'अब नयाँ इतिहास रचिने छ, हामी फाइनल पुग्नेछौं,' प्रशिक्षक महर्जनले खुबै आत्मविश्वासँग भनेका छन्।

यसपल्ट अन्तिम चारमा नेपालको प्रतिद्वन्द्वी छ माल्दिभ्स। माल्दिभ्स त्यही टिम हो, जसका विरुद्ध साफ च्याम्पियनसिपमा नेपालले अहिलेसम्म जित निकाल्न सकेको छैन। यस्तोमा कसरी सम्भव हुन्छ त माल्दिभ्सविरुद्ध जित ? यसका आधार के हुन् त ? इतिहासकै प्रसङ्गमा सबैभन्दा पहिला पुराना दिनका कथा कोट्याउनु ठीक हुन्छ।

नेपालका लागि माल्दिभ्स निकै पुरानो प्रतिद्वन्द्वी हो। सन् १९८४ मा नेपालले पहिलोपल्ट खेलेको थियो। अवसर थियो दक्षिण एसियाली खेलकुद। त्यति बेला माल्दिभ्सको फुटबल भर्खर बामे सर्दै थियो र यो टिम नआउला भनेर नेपालका केही प्रतिनिधि राजधानी माले नै पुगेका थिए, खेलाडीलाई काठमाडौं ल्याउन।

त्यसयता माल्दिभ्स सरकारले नै फुटबलमा लगानी गर्न थाल्यो र हेर्दा हेर्दै टिम धेरै माथि पुग्यो। नेपाली फुटबललाई ईर्ष्या लाग्ने एउटा विषय यही पनि हो, माल्दिभ्सले फुटबलमा गरेको प्रगति। यो प्रगति पनि कस्तो भने माल्दिभ्सको सामना गर्दा नेपाल दबाबमा आउने र अधिकांस समय पराजित नै रहने। साफ च्याम्पियनसिपमा अहिलेसम्म नेपालले माल्दिभ्सलाई हराउन नसक्नु पनि त यही कारणले हो। अली अस्फाकसहितको माल्दिभ्स नेपालमाथि हावी रहँदै आएको छ।

दक्षिण एसियाली फुटबलले पाएका सबैभन्दा ठूला दुई स्टारमा एक भाइचुङ भुटिया हुन् भने अर्को यिनै अस्फाक। फुटबलमा एउटा के नियम छ भने कुनै टिमले गति लिन्छ भने त्यसमा एक दिन न एक दिन पूर्णविराम आवश्यक हुन्छ। माल्दिभ्सको अहिलेको टिम यही स्थितिबाट गुज्रिरहेको छ। अब माल्दिभ्सको फुटबल त्यस्तो रहेन, जुन पहिला थियो। यसको ठीक उल्टो, नेपाली टिम पनि अब त्यस्तो रहेन, बरू बलियो भएको छ र यसपल्टको प्रतियोगिताकै क्रममा अब्बल हुँदै छ।

साफ च्याम्पियनसिप सेमिफाइनलको अघिल्लो दिन मंगलबार नेपाल र माल्दिभ्सका प्रशिक्षक र कप्तान ट्रफीसाथ। *तस्विर : कञ्चन अधिकारी*

माल्दिभ्सविरुद्ध नेपालको प्रदर्शन

	खेल	जित	बराबरी	हार	गोल
समग्रमा	१५	४	४	७	१९-२०
साफ च्याम्पिनयसिप	६	०	२	४	७-१४
ढाकामा	४	१	२	१	७-५

आजका खेल
नेपालविरुद्ध माल्दिभ्स
१५ : ४५ बजे
भारतविरुद्ध पाकिस्तान
१९ : १५ बजे

खस्कँदै माल्दिभ्सको फुटबल

पछिल्लो समय माल्दिभ्सको फुटबल एकपछि अर्को विवादबाट गुज्रिरहेको छ। त्यहाँको फुटबलमा अचेल कलहमात्र पाइन्छ। त्यसैले त्यहाँको फुटबल फुटबाट गुज्रिरहेको छ। यसको असर टिमको प्रदर्शनमा पनि पर्ने नै भयो। अहिलेको टिममा अस्फाक छैनन्। अधिकांस खेलाडी नयाँ र युवा छन्। सायद माल्दिभ्स यसपल्ट सेमिफाइनलका लागि पनि योग्य थिएन। आखिरमा एउटै खेल नजितेको अनि एउटै गोल नगरेको टिम कसरी अन्तिम चारका लागि हकदार हुनसक्छ र ?

प्रतियोगिताको समूह चरणमा खराब खेल्नेमा एक माल्दिभ्स पनि हो। श्रीलंकाविरुद्ध गोलरहित खेल खेलेको माल्दिभ्स भारतको हातबाट २-० ले पराजित रह्यो। 'टस' मा भाग्य उसकै पक्षमा रहेर मात्र माल्दिभ्सले सेमिफाइनल खेल्न लागेको हो। यस्तै प्रदर्शनका कारण माल्दिभ्स मिडियामा टिम र यसका प्रशिक्षक पेटर सेगरट खुबै आलोचना भइरहेको छ। त्यसैले सेमिफाइनल अगाडि आयोजित प्रिम्याच कन्फ्रेन्समा उनी आक्रोसित हुँदै प्रस्तुत भए।

उनको भनाइ थियो, 'माल्दिभ्सको मिडिया र केही फुटबल पदाधिकारी किन हाम्रो टिम सेमिफाइनलमा हारोस् भन्ने चाहन्छ, म यो तथ्य बुझ्दिनँ। सबैले सोधिरहेका छन्, टिममा किन अस्फाक छैनन् भनेर ? मेरो काम टिममा नभएका खेलाडीलाई लिएर चिन्ता गर्ने होइन। अहिले टिममा जति खेलाडी छन्, म तिनीबारे मात्र बोल्न सक्छु। यो टिम नयाँ छ र यही टिम भविष्यमा गएर माल्दिभ्स फुटबलको आधार हुनेछ।' उनी एउटा के तथ्यमा सहमत छन् भने टिमलाई सधैं भाग्यले साथ दिँदैन, नेपालविरुद्ध टिमलाई पक्कै मिहिनेत गर्नुपर्नेछ।

नेपाली पक्षको दाबी

इतिहासले भन्छ, नेपालमाथि माल्दिभ्स हावी छ। तर नेपाली प्रशिक्षक महर्जन वर्तमानमा केन्द्रित हुन जोड दिइरहेका छन्। 'हामीले पछिल्लो समय माल्दिभ्सलाई दुई सेमिफाइनलमा हराएका छौं। पहिलो बंगबन्धु गोल्डकप, दोस्रो दक्षिण एसियाली खेलकुदको फुटबलमा। यसपल्ट पनि जितेर हामी माल्दिभ्समाथि सेमिफाइनलमा जितको हयाट्रिक उपलब्धि हात पार्न चाहन्छौं,' उनको भनाइ छ। नेपालले सन् २०१६ मा ढाकामै बंगबन्धु गोल्डकपको सेमिफाइनलमा माल्दिभ्सलाई ४-१ ले हराएको थियो।

त्यसमा नवयुग श्रेष्ठले हयाट्रिक गरेका थिए। प्रतियोगिताको समाचार संकलन गर्न ढाका आएका जति पनि पत्रकार छन्, सहभागी सातै टिमका जति पनि प्रशिक्षक छन्, ती सबैको एउटै भनाइ हो, अहिलेसम्मको खेलको आधारमा सबैभन्दा बलियो टिम नै नेपाल हो।

भारतका सहायक प्रशिक्षक बैंकटपतिले मानेका छन्, प्राविधिक रूपमा नेपाली खेलाडी अब्बल दर्जाका छन्। प्राविधिक भाषा भन्ने हो भने नेपाल प्रतियोगिताको 'टिम अफ द मोमेन्ट' हो।

नेपाल जसरी सेमिफाइलन पुगेको छ, त्यो नै प्रशंसायोग्य छ। पाकिस्तानविरुद्ध पहिलो खेल गुमाएर नेपाल खुबै दबाबमा आयो। भुटानलाई हराएर पनि नेपालमाथि यस्तै चर्को दबाब थियो। अन्तिम खेल बंगलादेशविरुद्ध थियो र त्यसको अन्तिम मिनेटसम्म पनि नेपाल ढुक्क हुन सकेको थिएन। अन्त्यमा नेपालले त्यो खेल जित्यो नै, समूह विजेता पनि बन्यो। नेपाली फुटबल इतिहासमै यो अहिलेसम्मकै सबैभन्दा सुन्दर पुनरागमन हो। टिमले जति बेला यस्तो गति लिन्छ, त्यो नै जितको हकदार हुन्छ।

'टिममा कुनै प्रकारको समस्या छैन, सबै खेलाडी सेमिफाइनललाई उत्साही छन्,' प्रशिक्षक महर्जनले भनेका छन्, 'सेमिफाइनलमा सबै खेलाडीले आफ्नो शतप्रतिशतभन्दा बढी दिने छन्। साफ च्याम्पियनसिपको फाइनल पुग्ने र उपाधि जित्ने यो भन्दा राम्रो अवसर फेरि आउने छैन, हामी यो अवसर गुमाउने पक्षमा छैनौं।' कम्तीमा कागजमा नेपाल माल्दिभ्सविरुद्ध यति बलियो भएको यो लामो समयपछि पहिलोपल्ट हो। यसलाई सही साबित गर्न नेपालले मैदानमा पनि त्यसैअनुसार खेल भने पस्किनुपर्नेछ। यो नै एकमात्र आवश्यकता हो।

कीर्तिमान छुने लक्ष्य

ढाका (कास)- साफ च्याम्पियनसिप २०१८ मा बंगलादेशविरुद्धको खेल नेपालका लागि निकै महत्त्वपूर्ण थियो। किनभने यसमा स्पष्ट जितबिना टिमको सेमिफाइलन यात्रा टर्ने निश्चित थियो। नेपालले यसैमा सनसनीपूर्ण जित निकाल्नै प्रतियोगिताको समूह 'ए' विजेता बन्यो र सानले अन्तिम चारमा प्रवेश गऱ्यो। त्यस खेलका कप्तान थिए भरत खवास। यो खेल उनका लागि निकै सम्झनलायक हुनेछ। यसै खेलबाटै उनले नेपालका लागि पूरा गरेका छन्, ५० औं क्याप।

अर्थात् बंगलादेशविरुद्धको खेलबाट उनले नेपालको राष्ट्रिय जर्सीको यात्रा अर्धशतक पुऱ्याए। साफ च्याम्पियनसिप खेलिरहेका अहिलेका खेलाडीमध्ये उनीभन्दा बढी खेल्नेमा नियमित कप्तान विराज महर्जन, किरण लिम्बु र रोहित चन्दमात्र छन्। किरण र रोहित दुवैले भरतपछि मात्र नेपालका लागि डेब्यु गरेका हुन्। घुँडाको चोट र अरू कारण धेरै खेल गुमाउनु नपरेको भए, उनी विराजसँगै नेपालका लागि सर्वाधिक खेल खेल्नेको होडमा हुन्थे।

एन्फा एकेडेमीका उत्पादन भरतको सानो छँदादेखि मिल्ने साथी हुन्, तिनै विराज। संयोगले भरतले पनि विराजसँगै एउटै खेलमा डेब्यु गरेका थिए, पोखरामा सम्पन्न पाकिस्तानविरुद्ध फ्रेन्ड्लीमा। सन् २००८ मार्च २५ को खेल थियो, त्यो। फ्रेन्ड्ली सिरिजको त्यो पहिलो खेल उनीहरू दुईका लागि मात्र नभएर चुनबहादुर थापा, सन्दीप राई र नीराजन खड्काको पनि पहिलो खेल थियो। अर्को संयोग के पनि भइदिएको छ भने निराजनले यसपल्टको साफ च्याम्पियनसिपबाट नेपाली टिममा पुनरागमन गरेका छन्।

चुनबहादुरले खेल्न छाडिसके भने सन्दीपमाथि आजीवन प्रतिबन्ध छ। डेब्युयता उनले नेपाली टिममा नियमित स्थान पाउन संघर्ष गर्नुपरेको थियो, त्यति बेलाका प्रशिक्षक थोमस फ्लाथले उनलाई धेरै अवसर दिएनन्। नेपाली टिमको प्रशिक्षकमा ग्राहम रोबर्टसको आगमनयता भने भरतले नियमित अवसर पाउन थाले। यही क्रमलाई त्यसपछिका प्रशिक्षक कृष्ण थापा र ज्याक स्टेफानोस्कीले पनि कायम राखे। त्यसयताका केही खेल उनले गुमाए, घुँडाका चोटका कारण गुमाए। यसक्रममा उनले सन् २०१५ को साफ च्याम्पियनसिप गुमाए। त्यसपछि भने उनी नियमित टिममा छन्। विराजको अनुपस्थितिमा उनले तीन अवसरमा कप्तानी पनि गरिसकेका छन् राष्ट्रिय टिमको। उनले नेतृत्व पहिलो खेल एसिया कप छनोटको फिलिपिन्सविरुद्धको खेल थियो। उनी नेपालका सर्वाधिक गोल गर्ने खेलाडीको होडमा पनि छन्। उनले नेपालका लागि १० गोल गरिसकेका छन्। यसपल्टको साफ च्याम्पियनसिपमा पनि उनले भुटानविरुद्ध गरेका छन्।

'धेरै कारणले मैले नेपालका लागि केही खेल गुमाएँ। अब मेरो लक्ष्य नेपालका लागि सर्वाधिक गोल गर्ने खेलाडीको कीर्तिमान छुनु हुनेछ। आउने केही वर्ष म यसैमा केन्द्रित हुने छु र कडा मिहिनेत हुनेछु,' उनले भनेका छन्। नेपालका लागि सर्वाधिक १३ गोल गर्ने दुई खेलाडी हरि खड्का र नीराजन रायमाझी। उनले आउने केही वर्ष कडा मिहिनेत गर्ने हो भने उनीसामु सर्वाधिक गोल र खेल दुवैको कीर्तिमान छुने अवसर हुनेछ।

छोटकरी

पुष्पसदन र रिलायन्स च्याम्पियन

काठमाडौं (कास)- पुष्पसदन र रिलायन्स स्कुल २५ औं ज्ञान कार्निभलअन्तर्गत बास्केटबलमा च्याम्पियन भएका छन्। मंगलबार पुष्पसदन ब्वाइज र रिलायन्स गर्ल्समा च्याम्पियन भए। ज्ञानोदय बालबाटिकाद्वारा आयोजित प्रतियोगिताको फाइनलमा पुष्पसदनले श्रीदिवालाई ५७-३६ ले हरायो। पुष्पसदनका सन्जिव बोहराले २१ स्कोर गरे। गर्ल्स फाइनलमा डिफेन्डिङ च्याम्पियन रिलायन्सले इनोभेटिभलाई ३४-२० ले हराउँदै उपाधि रक्षा गऱ्यो। रिलायन्सकी कविता श्रेष्ठले १३ स्कोर गरिन्। ब्वाइजमा पुष्पसदनका निशान महर्जन तथा गर्ल्समा रिलायन्सकी आरती राउत 'मोस्ट भ्यालुएबल प्लेयर' चुनिए।

माउन्ट ग्लोरी विजेता

काठमाडौं (कास)- माउन्ट ग्लोरीले प्रथम अन्तरस्कुल वडास्तरीय छात्र फुटसलको उपाधि जितेको छ। मंगलबार फाइनलमा माउन्ट ग्लोरीले काभ्याालाई ६-३ गोलले हरायो। माउन्ट ग्लोरीका चन्दन दास र आयुश घलानले हयाट्रिक गरे। चन्दन उत्कृष्ट फरवार्ड चुनिए। पारामाउन्टका अनिश तामाङ उदीयमान खेलाडी भए भने गोलरक्षकमा काभ्याका मन्जिल श्रेष्ठ र डिफेन्समा हिमालयनका रितेश शेरचन उत्कृष्ट ठहरिए।

मास्टर्स चेस बिहीबारदेखि

काठमाडौं (कास)- नमुना बौद्ध चेस क्लबको आयोजनामा मास्टर्स च्याम्पियनसिप चेस प्रतियोगिता हुने भएको छ। भदौ २८ देखि ३१ सम्म चल्ने प्रतियोगितामा नेपालका शीर्ष वरीयताका खेलाडीसँगै क्लबका सदस्यले प्रतिस्पर्धा गर्नेछन्। कुल ३८ प्रतियोगीले भाग लिने प्रतियोगिता स्वीस लिग पद्दतिमा सात राउन्ड चल्नेछ। कुल १ लाख ३५ हजार रुपैयाँ पुरस्कार राशिको प्रतियोगिताका शीर्ष तीन खेलाडीले क्रमशः ५०, ३० र २० हजार रुपैयाँ प्राप्त गर्नेछन्। प्रतियोगितामा हालसम्मका सम्पूर्ण नेपाल पुरुष र महिला च्याम्पियनको फोटो प्रदर्शनी गरिनेछ।

पाईल्स, फिसर र फिस्टुलाको आधुनिक उपचार !!

तपाईको मलद्वार र मलासयमा हुने पाईल्स, फिसर र फिस्टुला लगायतको रोगको समस्याको लागि चाइना ग्रेटवाल स्वास्थ्य केन्द्र प्रा.लि.को हेमोराइड्स शाखा प्रयासरत छ । यस स्वास्थ्य केन्द्र नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त स्वास्थ्य केन्द्र हो ।

Free Check-up
50% Discount

HCPT

- हामी दक्ष, अनुभवि चिकित्सकहरुद्वारा बिना कुनै जोखिमको उपचार गर्छौं ।
- अमेरिकि HCPT सहितका आधुनिक उपकरणबाट तपाईको मलद्वार सम्बन्धी रोगको परिक्षण र उपचार गर्छौं ।
- यस केन्द्रमा भएका उपचारमा कुनै समस्या नआएको जानकारी गराउँदछौं ।

PAN: 302170562
चाइना ग्रेटवाल हेल्थ सेन्टर प्रा.लि.
चावहिल चुच्चेपाटि काठमाण्डौ ।
सम्पर्क: ४४८०२३३, ९८५१२११५९९
पुनश्चः विढा र चाडपर्वमा पनि हामी तपाईको सेवामा समर्पित छौं ।

एपीएफ र न्यु डायमन्ड भिड्ने

न्यु डायमन्ड र चितवन टाइगर्स भिड्दै।

लेखनाथ (कास)- डिफेन्डिङ च्याम्पियन एपीएफ र साबिक उपविजेता न्यु डायमन्ड एकेडेमी नै तीज राष्ट्रिय महिला भलिबल प्रतियोगिताको फाइनलमा भिड्ने भएका छन्। लामाचौरको तीज मेलाका अवसरमा भइरहेको प्रतियोगितामा मंगलबार सेमिफाइनलमा एपीएफले त्रिभुवन आर्मीलाई हराएको हो भने न्यु डायमन्डले चितवन टाइगर्समाथि जित पायो। न्यु डायमन्डले २५-१७, २५-२३, २५-१८ को सोझो सेटमा जित पाउँदै फाइनल पक्का गऱ्यो। दोस्रो सेमिफाइनलमा एपीएफले आर्मीलाई २५-२२, २५-२०, २५-२१ को सोझो सेटमा हरायो। फाइनल बुधबार हुनेछ।

यसअघि दुईटा लिग चरणका खेल भए। न्यु डायमन्डले आर्मीलाई २५-१४, २५-१९, २५-१९ को सेटमा पन्छाउँदा आर्मीले टप्स माविलाई २५-२१, २५-१९, २५-१० को सोझो सेटमा हराएको थियो। तेस्रो स्थानमा बुधबारै चितवन टाइगर्स र आर्मीबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ।

आयोजक नवआदर्श सामुदायिक विकास समाजका अनुसार विजेताले १ लाख र उपविजेताले ६५ हजार रुपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्।

Kathmandu Valley Balaju 4361786 • Balkumari 5186184 • Bhaktapur 6613112 • Buddhabari 4104540, 4104541 • Gatthaghar 6638444 • Gyaneshwor 4428970 • Kantipath 4225377, 4266517 • Kumaripati 5008781 • Mitra Park 5241224, 5241033 • Ravibhavan 4670812

Outside of Valley Attaria 551244 • Baglung 520174 • Bharatpur 526697 • Bardibas 550552 • Bhairahawa 523930 • Bhairahawa 524290 • Biratchowk 545227 • Biratnagar 463754 • Biratnagar 503095 • Birgunj 526894 • Birgunj 529667 • Birtamode 543248 Butwal 542725 • Butwal 437909 • Chandranigahapur 540739 • Damak 581463 • Damauli 560477 • Dang 563442 • Dhangadi 417115 • Dhanushadham 414063 • Dharan 526522 • Gaidakot 502399 • Gaighat 420032 • Gaur 521109 • Golbazar 540327 • Gorkha 420560 • Guleria 420099 • Hetauda 525386 • Inaruwa 561498 • Itahari 587580 • Jaleshwor 521095 • Janakpur 523644 • Janakpur 527426 • Kalaiya 551526 • Kapilbastu 550160 • Kawasoti 541001 • Kohalpur 540280 • Lahan 562202 • Lalbandi 501628 • Lamahi 540863 Malangawa 521711 • Mahendranagar 520745 • Mahottari 556186 • Mirchaya 550803 • Narayanghat 532255 • Nawalparasi 520984 • Nepalgunj 551598 • Parsa 582862 • Parsa 561825 • Pokhara 539389 • Pokhara 522905 • Pyuthan 460464 • Rajbiraj 523542 • Siraha 520442 • Surkhet 525196 • Surunga 551010 • Tikapur 560426 • Tulsipur 520808 • Urlabari 540074 • Waling 440610

कान्तिपुर पब्लिकेसन्स (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित, कार्यालय : सेन्ट्रल बिजनेस पार्क, थापाथली, पो.ब.नं. ८५५९, काठमाडौं, नेपाल, फोन नं. ५१३५०००, फ्याक्स: ९७७-१-५१३५००१, email : kanti@kmg.com.np, द.नं. ३१/०४९-५०, अध्यक्ष तथा प्रबन्ध निर्देशक : कैलाश सिरोहिया, निर्देशक : स्वस्तिका सिरोहिया, प्रधान सम्पादक : नारायण वाग्ले